

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN
COMITETUL JUDEȚEAN MUREȘ

Dosar nr. 195

INDICATIV I. B. 2.

Fondul nr. 3

DOCUMENTELE APARTIN
Ședințelor de birou al
Comitetului regional de partid

CONȚINUTUL
Proces verbal
Hotărîre
Propuneri privind dezvoltarea
economică a regiuni în perioada
1958–1975.

Început la 29 IX 1958
Terminat la 29 IX 1958

Total file 376

PROCES-VERBAL

Incheiat în ședința ordinară a Biroului Comitetului regional de partid, ținută la data de 29 septembrie 1958.

Sînt prezenți tovarășii Bățaș Ioan, Csupor Ludovic, Molnár Ioan, Szász Mihai, Szövérfi Zoltán, Valter Ștefan, Vargancsik Ștefan membri ai biroului, tov. Andok Elisabeta și Kovács Mihai supleanți în Birou, tov. Király Carol primsecretar al Comitetului regional U.T.M., tov. Bodor Andrei președinte al sfatului popular regional.

Tovarășul Csupor deschide ședința la orele 8, anunțînd ordinea de zi:

1. – Raportul colectivului regional privind activitatea gospodăriilor agricole de stat în domeniul politic, organizatoric și economic.
2. – Discutarea referatelor prezentate de către Colegiul de partid în ce privește abaterile unor membri de partid.
3. – Dezbateră planului de perspectivă de 15 ani.
4. – Probleme de cadre.

I. – La dezbateră primul punct din ordinea de zi participă tov. Cozma Ioan – Ministru al Agriculturii și Silviculturii, tov. Marcuș adjunct al secției agrare a C.C. al P.M.R., Tov. Káposzta instructor al secției agrare a C.C. al P.M.R., Szász Alexandru director Gostat, Fábíán Zoltán vicepreședinte al sfatului popular regional, tov. Rácz Ioan, Paizs Iosif și Bede Francisc membri ai colectivului, care au controlat activitatea G.A.S.-urilor.

După ce tov. Rácz citește raportul și proiectul de hotărîri, la întrebările puse de tovarășii Fábíán, Bățaș, Valter, Szász Mihai, Vargancsik, Kovács M., Szövérfi Z. și Csupor Ludovic, tov. Rácz în completare arată că, lipsurile constatate de colectiv au fost prelucrate în primul rînd în organizația de bază, conducerea tehnică, organizația de bază U.T.M., grupe sindicale și pe urmă s-a arătat la comitetele raionale, unde s-a lăsat un exemplar din constatări. Sarcina colectivului a fost de a studia situația, luarea măsurilor și întocmirea planurilor de acțiune a rămas în sarcina raionului, desigur unde a fost necesar colectivul a luat măsuri operative. Brigăzi complexe s-au format 5, în celelalte locuri sînt posibilități numai pentru formarea de brigăzi simple. Ce privește calificarea muncitorilor, nu e satisfăcătoare, în această direcție trebuie o preocupare foarte serioasă în timpul iernii. Ce privește folosirea tractoarelor, acestea sînt mult pe drumuri, trupurile G.A.S. fiind la depărtări destul de mari unul de

altul și desigur nici tractoriștii nu folosesc tot timpul de lucru, nefiind controlați îndeajuns. Gospodăriile și-au întocmit planurile în așa fel ca să fie asigurat îndeplinirea acestora, asigurându-și astfel și premiile. Prelucrarea planului cu muncitorii s-a făcut formal, astfel muncitorii nu-și cunosc sarcinile de plan. Tov. director Szász merge mult pe teren, însă nu mobilizează și ceilalți tovarăși în acest sens. Lipsa mai este că nu dă ajutor organizațiilor de bază pentru a-și îmbunătăți activitatea și nu se duce la comitetele raionale pentru a arăta lipsurile constatate. Spiritul nesănătos de a ascunde lipsurile la gospodării se datorește faptului, că atunci când tovarășii merg pe teren în loc să dea ajutor tovarășesc, imediat trec la întocmirea de procese verbale, care sînt urmate de imputări, desigur aceasta pentru că și departamentul lucrează cu asemenea metode. Dacă vom reuși să comasăm terenurile G.A.S. – ceea ce e bine să se facă paralel cu transformarea socialistă a agriculturii – și să fie asigurat mecanizarea corespunzătoare, precum și preluarea loturilor zootehnice, vom putea asigura porumbul necesar pentru a nu mai fi nevoiți de a aduce din alte regiuni. Ce privește numărul porcinelor, evidențele nu sînt reale, trecîndu-se mai puțin porci, pentru a scădea astfel procentajul de mortalitate. Este o lipsă mare că scroafele preluate de la ICIA sînt bolnave de bruceloză, și nici grajdurile nu sînt corespunzătoare. Ce privește cornutele, gospodăriile au realizat planul de cumpărări, însă nu s-a pus accent pe calitate. Posibilitate este de a mări șeptelul, numai trebuie lichidat risipa, asigurat o producție mai mare la hectar, adică introdus o gospodărie mai rațională. Ce privește culturile irigate de porumb, nu peste tot se poate introduce.

Tov. Molnár în continuare arată că lipsurile reieșite nu au fost cunoscute de secție, pentru că nu s-a controlat munca instructorilor și ei au întocmit rapoarte inflorite, instructorii Máthé și Magyarai au și fost schimbați. Pentru rezolvarea problemei de cadre, s-a cerut ajutorul întreprinderilor din oraș să propună șefi contabili corespunzători, dar numai fabrica de zahăr a propus un tovarăș. Pentru înlocuirea directorului de la G.A.S. Ozun propune pe tov. Tankó Árpád – președintele sfatului popular comunal Ghidfalău, iar la G.A.S. Reghin pe tov. Gábos Iosif – subinginer la secția agricolă a sfatului popular regional. Ce privește cele 600 ha. teren nefolosit, o parte se copune din intravilane, este de părere că cca. 180 ha. s-ar putea folosi ca plantații de pomi și vii. În problema creșterii animalelor propune să se aprobe vinderea vițelilor care nu asimilează, căci s-au găsit și viței de 6 luni cu greutate numai 45 kg. La fel să se aprobe ca nu numai 2 % a animalelor să poată fi schimbată ci toate cele necorespunzătoare. Pentru a asigura o selecție de vaci pentru G.A.S. și G.A.C. –

în special rasa Siementhal – ar fi bine ca pe la Dalnic, pe lângă herghelie să se organizeze o fermă în acest scop.

Tov. Szász Alexandru mai arată că sînt unele secții unde vacile trebuiesc schimbate ca la Gornești, unde s-au îmbolnăvit de tbc. – pășenea fiind infectată – de bolnavii de la preventoriu. Cauza că sînt viței care nu asimilează, este că aceștia nu sînt bine îngrijiți. Ce privește că nu primesc cu bucurie controlul, el are datoria să tragă la răspundere pe cei care comit neglijențe în serviciu, și lipsurile descoperite nu poate ascunde față de procuratură, și trebuie să facă imputări.

Din discuțiile tovarășilor Kovács Mihai, Valter Ștefan, Vargancsik Ștefan, Király Carol, Bățaș Ioan, Fábrián Zoltán, Szász Mihai, Szövérfi Zoltán, Bodor Andrei, și Molnár Ioan reiese că o parte pozitivă ca raportul analizează adînc problemele vieții de partid, căci aceasta este veriga principală, care va duce și la rezolvarea problemelor economice ale G.A.S. Pentru lipsuri răspunde comitetul regional, pentru că trebuia să tragă la răspundere comitetele raionale și instructorii din G.A.S. Nu s-au constituit organizații de bază, ca de exemplu la Lăzarea, nu a fost preocupare nici cu antrenarea muncitorilor în rîndurile membrilor și candidaților de partid, din 58 brigadieri numai 11 sînt membri de partid. Preocuparea în aceasta direcție trebuie prevăzută și în proiectul de hotărîre. Membrii și candidații de partid nu au fost antrenați toți în învățămîntul de partid și nici cu educarea activului de partid nu a fost o preocupare. S-a dat ajutor Trustului G.A.S., dar jos în unități nu au ajutat organizațiile de bază să asigure rolul conducător, și nici tov. director – ca membru al comitetului regional – nu a dat ajutor organizațiilor de bază. Instructorii comitetelor raionale nici nu se ocupă de organizațiile de bază din G.A.S., astfel comitetele raionale nici nu cunosc lipsurile de aici. Organizațiile de bază nu s-au ocupat cu problemele de construcție, la Ozun a reieșit că nici instructorul nu cunoștea sarcinile ce au în spiritul consfăturii de la Constanța, muncitorii nu-și cunoșteau planul, grăjdarul de exemplu nu știa cît costă un kg. de lapte, după ce i s-au arătat aceste probleme în cîteva zile producția de lapte a crescut. Deci reiese că metodele noastre nu sînt bune, căci problemele economice și politice nu se pot realiza fără întărirea muncii politice. E necesar ca activiștii de partid să țină conferințe pentru muncitorii de la G.A.S. Din fiecare G.A.S. trebuie recrutat un bun membru de partid, care să fie trimis la școala de partid de 6 luni, care pe urmă să poate face față ca secretar al organizației de bază. Cu toate că pe linia U.T.M. a fost o oarecare preocupare, organizîndu-se în unele locuri brigăzi complexe, mulți tineri au fost mobilizați la munci voluntare în G.A.S., au curățat 400 ha. pășune, au prășit 54. ha.

cartofi, au săpat gropi de siloz și au însilozat furaje și alte lucrări, totuși organizațiile de bază U.T.M. nu au fost în suficient îndrumate și ajutate de organele U.T.M., să se ocupe mai intens cu educarea tinerilor și cu problemele economice. În ce privește munca voluntară a tinerilor, cu toate că G.A.S.-urile au nevoie de brațe de muncă, se întâmplă, că conducerea unităților refuză, cum a fost de exemplu la Band și Sîngiorgiul de Mureș.

Nici sfatul regional nu s-a ocupat în suficientă măsură cu G.A.S., căci prin faptul că a analizat de două ori activitatea G.A.S., fără a face control pe teren, înseamnă că s-a ocupat în mod formal cu aceasta problemă, a îngreunat numai munca trustului, cerînd rapoarte. Ar fi trebuit să dea mai mare ajutor prin tehnicieni, și membrii comitetului executiv să fie repartizați să participe la consfăturile de producție al G.A.S. – dar și tov. director al trustului, cînd se deplasează la unități, ar fi bine să informeze și sfaturile populare raionale despre cele constatate.

Cu ocazia controlului la G.A.S. s-au găsit cadre bune tinere, dar mai mult s-au găsit o serie de elemente necorespunzătoare, din care o parte au fost îndepărtați, și este în curs îndepărtarea și celor care au mai rămas. Comitetele raionale au privit serios această problemă – cu excepția raionului Mureș – și chiar pentru aceasta Comitetul regional trebuie să urmărească luarea măsurilor, căci dacă nu sîntem vigilenți, aceste elemente vor căuta să se reîntoarcă în aceste gospodării. Cu cadrele promovate trebuie să avem o preocupare permanentă, să nu-i lăsăm să se îmbată, să devină încrezuți în urma rezultatelor obținute, ca pe urmă să ne trezim că aceste cadre s-au stricat. G.A.S.-urile au posibilități să trimeată muncitorii la școli și cursuri, încă de acum trebuie o preocupare de pregătirea cursurilor de iarnă, căci nivelul oamenilor influențează producția. Trebuie pus mare accent pe calificarea și educarea tractoriștilor, mecanicilor ca să poată face față, căci încă nu dispunem de destui ingineri. Trustul are plan de școlarizare – și aceasta se va face pe specialități, se va căuta să trimeată muncitori și la școala de maiștri, în acest an au intrat în muncă deja 19 tovarăși cu aceasta calificare. La repartizarea cadrelor din agricultură a fost lipsă că Regiunea Autonomă Maghiară nu a primit medici veterinari, toți absolvenții au fost repartizați în regiunea Constanța. Pentru ridicarea pregătirii politice, seminarizarea instructorilor să se prelungeze de la 10 la 15 zile, și să participe și membrii birourilor organizațiilor de bază, secretarii organizațiilor de bază U.T.M. și președinții comitetelor sindicale din G.A.S. Se mai pune problema că e prea mare fluctuația cadrelor tehnice, ca de exemplu la secția din Beng, unde în acest an tehnicianul cu creșterea animalelor a fost schimbat de 3 ori. Deci e necesar o preocupare mai mare și cu asigurarea stabilității cadrelor și de a îndruma absolvenții școliiilor

agricole spre G.A.S. Haosul financiar de la G.A.S. se datorește elementelor dușmănoase, care intenționat provoacă aceasta. Dacă nu ținem cont de sarcina ca în posturi chei să avem cadre de încredere nu vom putea lichida aceasta situație. Nici unul din șefi contabili nu este membru sau candidat de partid, trebuie să fie luat măsuri de înlocuirea celor doi directori nemembri de partid din absolvenții școlii de doi ani.

Pierderile G.A.S. s-au micșorat din an în an, și în acest an o să ajungem să nu avem deja pierderi, de fapt planul de beneficii al gospodăriilor nu au fost întocmite real, Pentru întocmirea planului nu ajung 9 zile, în acest timp poate fi întocmit numai formal, fără a cunoaște situația și condițiile reale, și ar fi bine ca înainte de a fi înaintat să fie discutat de organele competente, locale.

Cu toate că la GAS avem buni specialiști în creșterea animalelor, nu avem rezultate destul de bune, de exemplu ing. Csomos, în trecut a obținut rezultate mari în creșterea porcinelor, dar nu e controlat ca să facă și acum treabă. Cadrele noastre n-au reușit să crească animale și în aceasta privință trebuie să avem o preocupare foarte serioasă, căci degeaba vorbim de îmbunătățirea șeptelului prin selecționarea animalelor fără a duce lupta pentru a crește animale de rasă nu o să rezolvăm problema, căci nu avem de unde cumpăra, și în acest an regiunea noastră a dat altor regiuni 400 animale de rasă. De 3-4 ani s-a început deja înregistrarea geneologică a animalelor, și încă și acum este numai în stadiu de începere, și noi nu putem reîmprospăta șeptelul făcând cumpărări fără a cunoaște proveniența animalelor. Este o tendință că țăraniii nu cresc viței, astfel ORACA prin contractări va primi 150-200 capete viței. S-a dat instrucțiuni de a nu sacrifică animalele de rasă, căci chiar dacă unele se vor infecta la bază, se poate face proba – și celelalte regiuni vor putea cumpăra din cele sănătoase – Pentru reîmprospătarea singelui animalelor de la G.A.S. s-a cerut reproducători din import atât la porci, cât și la oi și păsări. A constituit greutate și preluarea grajdurilor de la ICIA, pentru că animalele erau infectate de bruceleză. S-a trecut la asanarea grajdurilor și la lichidarea scroafelor cu bruceleză.

Pentru a asigura creșterea animalelor, să avem carne și lapte, e necesar să avem baza furajeră, și în R.A.M. sînt posibilități în aceasta direcție, nu mai trebuie o gospodărire rațională. Cu toate că în ultimii ani G.A.S.-urile au fost dotate cu multe mașini, acestea nu sînt folosite la maximum, neasigurînd astfel rentabilitatea GAS-urilor. Trebuie fixat termenul pînă cînd trustul va asigura punerea în producție a celor 600 ha. în prezent neproductive. Terenurile GAS. s-ar putea mări și prin aplicarea Decretului cu privire la circulația

terenurilor pentru că în fiecare comună sînt terenuri mai mari decît cele înregistrate în cartea funduară. Trebuie o preocupare în privința culturilor duble și intercalate, am putea asigura îngrășăminte pentru aceste culturi de la îngrășătorii și de la composturi. Si pe culturile irigate de porumb trebuie pus accent, chiar dacă porumbul nu ajunge la maturitate, este foarte bun pentru furaj de siloz. Ar fi bine ca să se asigure un soi mai timpuriu, care s-ar putea cultiva la cîteva G.A.S.-uri unde sînt condiții. G.A.S. are surse de a asigura baza furajeră, în special la suculente, este deci sarcina de a insiloza cît mai mult, și dacă vom mai face deșteleniri, și prin trecerea loturilor zootehnice la GAS. s-a mărit considerabil posibilitățile de asigurarea bazei furajere. Nu e just ca GAS. să nu cultive sfeclă de zahăr, pentru ca aceasta este rentabilă și asigură și furaje pentru siloz. Intru cît pentru creșterea porcilor și păsărilor este nevoie de cereale, creșterea acestora nu poate fi numai în raport cu cerealele ce putem asigura în regiune. Chiar pentru aceasta nu e indicat să se predea secția G.A.S. de la Căpuș regiunii Cluj.

Ce privește terenurile agro-zoo-alimentare, acestea s-au organizat pe baza de H.C.M. și în acest an s-au dovedit a fi foarte folositoare, pentru că piețele orașelor au fost asigurate cu legume și zarzavaturi în abundență, ceea ce a influențat în mod pozitiv prețurile de pe piață neorganizată, pe cînd acum doi ani, cînd G.A.S.-urile au avut sarcina aprovizionării pieții, am întîmpinat greutăți foarte mari. O delegație a Ministerului a studiat aceasta problemă și concluzia a fost că G.A.S.-urile trebuie să se ocupe de culturile ce asigură fondul centralizat. Ce privește predarea loturilor zootehnice către G.A.S., este o problemă delicată, s-au făcut încercări în aceasta direcție, însă au dat eșec, pentru că nu a fost asigurat fura-jele pentru reproducători (la Uila și Gornești). Dacă sfaturile vor avea fonduri pentru acest articol, și G.A.S.-urile le vor vinde fura-jele necesare, aceste terenuri se pot preda imediat, cu atît mai mult că constituie numai greutăți, căci aici se fac foarte multe furturi – chiar din acest motiv tehnicienii comunali caută să pună piedici în predarea acestor terenuri.

În problema ICAR-ului, așa cum lucrează în prezent, nu-și îndeplinește rolul, dar regiunea are nevoie de o stațiune experimentală, căci soiurile primite de la stația din Cîmpia Turzii nu corespund condițiilor solului și climei regiunii noastre. E necesar ca în terenul ICAR-ului din Mierc. Ciuc să fie mărit.

Este foarte necesar comasarea terenurilor GAS, căci agricultura pe trupuri mici, dispersate nu este rentabilă.

Tov. Cozma arată că G.A.S.-urile au marea sarcină de a asigura 50 % a fondului centralizat, pentru a putea realiza aceasta sarcină GAS-urile au fost și vor mai fi dotate cu mașini. Tinînd cont

de rolul economic și politic al G.A.S.-urilor Biroul Politic a dat indicații de a pune în fruntea G.A.S.-urilor cele mai bune cadre, atât din punct de vedere politic cât și profesional. În ce privește sarcina economică și rolul politic educativ al G.A.S. am obținut oarecare rezultate, dar acestea nu ajung nivelul sarcinilor. Comitetul regional se ocupă cu îndrumarea G.A.S., dar comitetele raionale n-au preocupare în aceasta privință, chiar secretarul cu problemele agrare de la raion trebuie să îndrume G.A.S. ca acestea să devină un centru de educare, de model de gospodărire pentru președinții G.A.C. și întovărășiri, pentru convingerea țăranimii muncitoare de superioritatea agriculturii socialiste. Mecanismele G.A.S.-urilor nu sînt rațional folosite, chiar aceasta e cauza că nu sînt rentabile. Ar fi bine ca în fruntea secțiilor mecanice de la G.A.S. să fie asigurate mecanici buni din întreprinderi. Acești mecanizatori să fie bine pregătiți și din punct de vedere politic, chiar ei să fie aleși ca secretari ai organizațiilor de bază.

Și contabilii corespunzători trebuie să găsim, căci contabilul este o problemă de bază în G.A.S., el poate deschide și închide ochii directorului. Să dăm sarcina unor membri de partid bine pregătiți să meargă la G.A.S. pe 2 ani, și acolo luînd lîngă dînșii tineri capabili și cinstiți să crească cadre care le pot prelua locul. Și cadrele medii sînt hotărîtoare, căci șefii de brigadă, de echipă, etc. sînt acei care lucrează efectiv cu muncitorii din producție – chiar pentru aceasta, în timpul iernii să fie o preocupare serioasă cu pregătirea acestor cadre.

De munca politică depinde bunul mers al gospodăriei, unde organizație de bază muncește bine, comitetul raional îndrumă și controlează organizația de bază, acolo munca merge. Ce privește constituirea organizațiilor de bază la secții, aceasta este indicat numai la secții complexe și îndepărtate, în celelalte locuri trebuiesc constituite grupe de partid.

Este o inițiativă bună de a organiza schimb de experiență la G.A.S., la care să participe nu numai directorii, ci și inginerii, contabilii, secretarii organizațiilor de bază, al organizației U.T.M. etc.

În producția G.A.S. principalul este pămîntul. Prin preluarea animalelor de la I.C.I.A. terenul G.A.S. a fost supraîncărcat, dar paralel cu această măsură s-au luat măsuri și pentru mărirea terenurilor G.A.S., ceea ce însă în R.A.M. nu s-a realizat. Plenara C.C. al P.M.R. prevede mărirea terenurilor G.A.S., ar fi bine ca această problemă să fie deja clarificată. Dacă se vor preda terenurilor agrozoo-alimentare și G.A.S. va produce atîtea legume și zarzavaturi, cât s-a produs pe aceste terenuri și înainte, căci și G.A.S.-urile au sarcina ca în jurul orașelor să producă legume, carne, lapte, păsări, dar pentru aceasta au nevoie și de baza furajeră. Ce privește loturile zootehnice, nu e just să se predea G.A.S.-urilor unde nu este asigurat baza furajeră pentru

reproducători. Să se predea acolo unde reproducătorii se predau G.A.C-ului, sau unde pășunile comunale asigură baza furajeră pentru reproducători, sau acolo unde G.A.S. poate asigura reproducători și pentru comună.

E foarte just să fie o preocupare susținută cu cultivarea porumbului hibrid și a porumbului irigat, căci chiar dacă nu e bun de boabe e un furaj bun și dă o producție mare la hectar și astfel s-ar putea economisi suprafețe pentru alte culturi.

Ce privește munca Trustului, apreciază munca tovarășului Szász, lipsa este că tov. nu și-a schimbat metodele de muncă, e bine că trage la răspundere oamenii, lipsa este că face acest lucru numai el. Inșă nu e just ca oamenii să fie numai criticați, mai trebuie și stimulați material și moral și în special moral. In munca de control tov. să nu fugă de la o gospodărie la alta, să controleze 1 G.A.S. pe lună, dar atunci sub toate aspectele.

Ce privește folosința terenurilor G.A.S., sînt multe fînețe naturale, dacă acestea ar fi deștelenite și cultivate, ar da producții mai mari, probabil pentru aceasta vor fi necesare și lucrări de drenaj, tov. să ceară fonduri în acest scop.

Ce privește ICAR-ul, în afară de cea din Mierc. Ciuc, regiunea mai are nevoie de o stație de experimentare, ar fi just ca aceasta să fie lângă școala agricolă, astfel munca de cercetare ar fi combinată cu educarea școlară, asigurînd astfel și brațele de muncă.

Tov. Csupor în concluzie arată că consideră ca lipsă a comitetului regional că nu a analizat mai de vreme multilateral activitatea G.A.S. în special munca de partid în acest domeniu. Instructorii care lucrează în G.A.S. n-au fost îndrumați în suficientă măsură să activeze organizațiile de bază, organizațiile de masă, căci dacă organizațiile de partid ar fi stat la înălțimea sarcinilor am fi fost sesizați din timp de lipsuri. Lipsurile se datoresc și tov. secretar Molnár, care are o tendință de automulțumire și nici secția agrară nu a adîncit temeinic aceste probleme. Instructorii de la G.A.S., mai ales cei care au desinformat comitetul regional și raionale să fie trași la răspundere.

Ce privește predarea terenurilor agrozoologice, această problemă să fie bine studiată, să se formeze un colectiv din care să facă parte și tov. din partea biroului regional și din partea comitetului executiv al sfatului popular regional, să studieze care sînt posibilitățile, condițiile și necesitățile, și aceste terenuri să fie predate numai în măsură în care G.A.S. poate asigura aprovizionarea orașelor.

Tov. Szász Alexandru ia angajament că G.A.S. va face față acestei sarcini.

Biroul Comitetului regional este de acord cu proiectul de hotărîre prezentat, completat cu observațiile și propunerile făcute.

Referatul, precum și hotărîrea va fi prelucrat și în birourile Comitetelor raionale, pentru a lua măsurile necesare.

La punctul 2 din ordinea de zi, pe baza referatelor prezentate de Colegiul de partid, Biroul comitetului regional discută 25 cazuri statutare, confirmînd excluderea din partid a 21 elemente, în două cazuri infirmă excluderea din partid și hotărăște retragerea calității de membru de partid, infirmă excluderea din partid și hotărăște reîncadrarea în partid a unui tovarăș, infirmă hotărîrea de excludere a unui tovarăș și recomandă să lucreze în continuare pentru a se reabilita și dacă organizația de bază va aprecia că pe baza muncii depuse merită, poate fi primit în rîndul candidaților de partid conform instrucțiunilor.

– La discutarea planului de dezvoltare de perspectivă în viitorii 15 ani a regiunii, mai participă tov Ionescu și Fenyő din partea Direcției Economice a C C al PMR și tovarășii Branis, Teodorovic și Javorszki din partea Comisiei Economice a Comitetului regional.

Planul se reface pe baza observațiilor făcute de tov Szövérfi Bățağa, Valter, Vargancsik, Kovács M, Molnár, Bodor, Szász și tov Csupor. Termenul de definitivarea materialului: seara zilei de 1 octombrie.

La următorul punct din ordinea de zi, tov Bățağa face propuneri pentru compoziția Comitetului regional, Tovarășii membrii ai biroului regional se vor ocupa pe teren cu tovarășii propuși, vor cere aprecierea organizațiilor de bază despre activitatea tovarășilor respectivi, La fel se va cere aprecierea activității și a tovarășilor care fac parte și în prezent în Comitetul regional.

– Biroul regional discută situația tov Szávuly Ludovic – în prezent secretar la Comitetul raional de partid Cristuru și hotărăște numirea tovarășului Szávuly Ludovic în funcția de prim secretar al Comitetului raional de partid Cristuru Secuiesc.

– Biroul Comitetului regional discută situația tovarășului Puskás Gheorghe – în prezent instructor al secției de propagandă și agitație a Comitetului regional de partid și hotărăște numirea tovarășului Puskás Gheorghe în funcția de secretar II la Comitetul raional de partid Cristuru Secuiesc.

– Biroul Comitetului regional de partid luînd în discuție situația tovarășului Csog Iosif – în prezent primsecretar al Comitetului raional de partid Gheorgheni, hotărăște trimiterea tovarășului Csog Iosif la școala superioară de partid Ștefan Gheorgheiu – curs cu frecvență.

– În afara ordinea de zi, Biroul regional discută atitudinea tov Bartha Pál, cu ocazia repartizării lui în muncă,

Intrucît tov Bartha nu a adîncit cauzele care l-au determinat să aibă atitudine nejustă, nepartenică, primește ca sarcină să analizeze mai temeinic atitudinea lui și să înainteze în scris Biroului regional.

Biroul regional revine asupra hotărîri anterioare de numirea tov Bartha Pál în funcția de prim secretar la Comitetul raional Ciuc, în care privință se va hotărî după ce tov Bartha va înainta în scris analiza atitudinii lui.

– Tov Bățașă supune spre aprobare planul de muncă al Biroului și Comitetului regional pe trimestrul IV/1958, precum și planul Secretariatului Comitetului regional de partid pe luna octombrie, care se reface pe baza observațiilor făcute.

Ședința se ridică la orele 6.

PRIM SECRETAR

Csupor Ludovic

K É 3 ex
958 X 8

PROPUNERI

Privind dezvoltarea economică a Regiunii Autonome Maghiare
pe perioada dela 1958–1975

Partea I-a
Scurtă prezentare a situației economice
a regiunii.–

Principiile de bază care au stat la întocmirea prezentei lucrări sînt următoarele:

– asigurarea posibilităților de lucru a forțelor de muncă existente în prezent în regiunea noastră, respectiv folosirea rațională și cu eficiență a forței de muncă disponibilă sau care va deveni disponibilă în urma productivității muncii în ramurile economiei naționale prin introducerea tehnicii noi, a transformării socialiste a agriculturii și creșterii sporului natural al populației,

– folosirea rațională și utilă a resurselor naturale, bogățiile solului și subsolului, existente în cadrul regiunii, dezvoltarea unor ramuri producătoare de mijloace de producție sau bunuri de larg consum.–

Ca bază de plecare la întocmirea propunerilor de dezvoltare a regiunii ne-a servit profilul economic actual, ținînd cont de faptul că unele ramuri dețin o pondere însemnată în volumul total al producției fiind mai bine dezvoltate. – S-a ținut cont însă și de faptul că în regimul democrat popular și în special în primul cincinal în urma înființării de noi unități și dezvoltării celor vechi, în industria regiunii noastre au avut loc schimbări structurale unele ramuri înregistrînd un salt cantitativ și calitativ în dezvoltarea lor față de trecut. Acest proces însă nu a luat sfîrșit ci din contră în urma micșorării activității productive în sectorul lemn-forestier, – ramura care actualmente deține o pondere însemnată în volumul total al producției industriale, – aceste schimbări structurale vor deveni și mai accentuate.–

CAPITOLUL I

In general este cunoscut faptul că industria regiunii noastre înainte de eliberarea țării era slab dezvoltată.– Întreprinderile mari au fost puține la număr.– Ramura cea mai dezvoltată a industriei a fost exploatarea și prelucrarea lemnului.– In valea Mureșului și Oltului, în jurul localităților Covasna și Sovata, și în Valea Ghimeșului au fost o serie de întreprinderi mai mici care s-au ocupat cu exploatarea și prelucrarea lemnului în semifabricate.– Această ramură a absorbit un număr însemnat de muncitori în raioanele Toplița, Gheorgheni, Ciuc și altele, sursa principală de existență în aceste raioane fiind exploatarea și prelucrarea lemnului.–

Industria grea era aproape inexistentă, industria ușoară și alimentară a fost reprezentată de câteva întreprinderi.–

In schimb însă existau un număr însemnat de mici meseriași, care prin calitatea produselor executate erau cunoscuți în întreaga țară.–

In agricultură au predominat mici producători de mărfuri care lucrau pe suprafețe fărâmițate, practicînd o agricultură extensivă.– Din acest motiv productivitatea muncii în agricultură a fost foarte scăzută, dela an la an s-au ruinat mii și mii de țărani mici și mijlocași, mărind astfel numărul proletarilor agrari.–

Din cauza posibilităților de existență redusă un număr însemnat de locuitori au fost siliți să-și caute posibilități de lucru și mijloace de trai în alte părți.– Inainte de eliberarea țării excedentul migratoriu a variat in jurul a 3000 anual.–

Primul plan cincinal, în condițiunile regiunii a avut drept sarcină ca prin dezvoltarea diferitelor ramuri ale economiei și în special a industriei să asigure posibilități de lucru oamenilor muncii, absorbind surplusul forței de muncă.– Acest lucru era o problemă vitală din motiv că numărul populației a sporit de la an la an.–

Conform datelor recensămintelor, populația regiunii noastre a atins numărul de 669 mii în 1948 și 731 mii în 1956.– In acești aproape 8 ani deci numărul populației a crescut cu 62 mii, ceea ce reprezintă o creștere de cca. 7700 locuitori în medie pe an.– In urma acestei creșteri însemnate

a crescut și densitatea populației dela 49,6 cât era în 1948 la 54,1 în 1956 pe km.².

Trebuie să menționăm ca această creștere a populației în intervalul de mai sus se explică prin sporul natural al populației și prin descreșterea migrației din 1948 și pînă în prezent.–

În cadrul acestei creșteri a sporit în mod deosebit de accentuat numărul populației urbane.– Astfel în anul 1948 populația urbană a fost de 103 mii, care în 1956 s-a ridicat la 209 mii.– S-a sporit în mod vertiginos populația unor orașe și centre muncitorești.– Astfel orașul Tg. Mureș la recensământul populației din 1948 avea o populație de 47.043 locuitori, în 1956 numărul populației se ridică la 65.188, înregistrînd o creștere de peste 18 mii locuitori.–

În anul 1956 sporul natural al populației a ajuns la 9285 iar în 1957 la 8563, iar excedentul migratoriu a scăzut în anul 1956 la minus 381 și în 1957 la minus 206.–

Remarcăm că numărul populației regiunii cu acest spor natural pînă la sfîrșitul anului 1975 va crește ca cca. 150 mii, atîngînd numărul total de 900 mii locuitori.–

Conform datelor existente populația regiunii noastre, pe raioane, pe sexe și categorii de vîrste se defalcă în felul următor

	RAIONUL	Total populație	Masculin 14–59 ani	Feminin 14–54 ani
	1	2	3	4
1.	Ciuc	84.880	27.165	22.734
2.	Cristur	26.110	7.457	7.138
3.	Gheorgheni	55.295	17.561	15.059
4.	Odorheiu	81.666	24.241	21.749
5.	Reghin	95.256	28.141	27.105
6.	Sing.Pădure	52.997	16.053	14.418
7.	Sf.Gheorghe	77.338	23.992	22.201
8.	Tg.Mureș	85.510	25.366	24.249
9.	Tg.Secuesc	67.747	20.020	18.490
10.	Toplița	39.374	12.287	11.550
11.	Oraș Tg.Mureș	65.188	21.802	21.712
	TOTAL:	731.361	224.085	206.405

Din numărul total al populației la sfârșitul anului 1957 în sectorul socialist au lucrat, un număr de 102.355 salariați din care 69.293 muncitori.– Acest lucru înseamnă că din numărul total al populației active cca. 23% lucrează ca salariați în sectorul socialist.–

Numărul total al salariaților pe activități principale se defalcă în felul următor:

Activități	Total salariați	Din care muncitori
Total general din care	102.355	69.273
1. Industrie	48.782	42.204
2. Constr. montaj în atrepriză	3.679	3.089
3. Agricultură din care:	3.284	2.662
S. M. T.	979	715
4. Transport și telecomunicații	2.534	2.138
5. Comerț	7.798	6.226
6. Colectări și achiziții	2.751	1.923

Din datele de mai sus rezultă că ponderea cea mai mare în privința numărului de salariați o deține sectorul industrial ocupînd 47,6% din totalul salariaților angajați în sectorul socialist.–

Sectorul industrial a absorbit dela an la an, un număr tot mai mare de muncitori.– Acest lucru reiese și din tabelul de mai jos:

Denumirea	Număr mediu scriptic de muncitori							
	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957
Total regiune	18450	23380	32940	34630	36895	37872	41304	42204
din care:								
Ind. republic.	12940	15140	22680	23670	24590	24730	27407	26948
Ind. locală	4200	6050	6680	6690	7435	7752	7168	7666
Ind.cooperat.	1310	2190	3580	4270	4870	5390	6729	7590

Din datele tabelului de mai sus se constată că numărul total al muncitorilor în intervalul 1950-1957 în industria republicană a crescut de 2,0 ori, în industria locală de 1,8 ori, în industria cooperatistă de 5,7 ori, iar pe total regiune a crescut de 2,2 ori.–

Creșterea vertiginoasă a numărului de muncitori în industrie care este deosebit de accentuată în perioada primului plan cincinal, se datorește faptului că în acest interval s-au creat o serie de unități noi, s-au dezvoltat în mod considerabil unele întreprinderi vechi, ceea ce a absorbit un număr însemnat de muncitori.–

Din cele mai mari unități construite în perioada 1950–1957 date în funcțiune enumerăm următoarele:

Industria republicană

– construcții noi

– Termocentrala “Steaua Roșie” Fântânele, cu o capacitate de 100 M.W. energie electrică.–

– Întreprinderea minieră Harghita /stație de spălare a caolinei/ cu o capacitate de 3600 tone pe an.–

– Fabrica de piese de schimb și garnituri de card de “Encel Mauriciu” cu o capacitate, de 200 mii ml. banda cardelă pe an și 50 tone piese de schimb.–

– Topitoria de in Joseni cu o capacitate de 590 tone fibre pe an.–

– Fabrica de conserve de lapte “Mureșul” Remetea cu o capacitate de 800 tone pe an.–

– Stația de îmbuteliere a Apei Minerale Borsec cu o capacitate de 6000 sticle pe oră.–

– Filatura de in Gheorgheni.–

– Întreprinderea Industrială Frigorifer Tg.Mureș cu o capacitate de 250 vagoane.–

Desvoltări de Întreprinderi

– Întreprinderea Minieră Bălan secția de plotăție cu o capacitate de 185 tone pe zi.–

– Fabrica de Mobile “Simo Geza” 3000 garnituri pe an.–

– Fabrica de cărămizi și țigle Mureșeni 15 milioane buc. pe an.–

– Topitoria de in Ghindari cu 400 tone fibre pe an

– Uzinele Textile “Gheorghe Dozsa” Sf.Gheorghe 500 tone pe an inclusiv filatura nouă.–

– Fabrica de amidon Sînsimion cu o capacitate de 13 tone amidon pe zi.–

Industria locală

- Fabrica de pâine Tg.Mureș dezvoltată la a capacitate de 23 tone pe zi/preluată din industria republicană/.–
- Secția de panel și mobilă a I.L.E.F.O.R.-ului cu o capacitate de 800 garnituri.–
- Fabrica de biscuiți și napolitane Tg.Mureș cu o capacitate de 1190 tone pe zi.–
- Fabrica de prelucrat fructe de pădure Tg.Secuesc 300 tone pe zi.–
- Secția de covoare și confecții de copii Tg.Mureș cu o capacitate de 3000 m.p. pe an.–

Industria cooperatistă

- La Cooperativa Meșteșugărească “Ciocanul” Tg.Mureș s-au construit ateliere mecanice, turnătorie, hale pentru mașini etc.–
- La Coop. Meșteșugărească “Textila Mureș” s-au construit ateliere de confecții în serie.–
- La Coop. Meșteșugărească “Lemn Mobila” s-au construit hala de mașini și ateliere de lucru, precum și uscătorii mecanice.–
- La Copp. Gabor Aron Odorheiu s-au construit ateliere mecanice.–

În timpul construcției acestor unități și-au găsit posibilități de lucru un număr însemnat de muncitori calificați și necalificați.– Iar după darea în folosință a acestor unități și-au găsit de lucru în mod permanent câteva mii de muncitori, astfel de exemplu:

La Filatura de in Gheorgheni	376	muncitori
” I.I.S. Frigorifer Tg.Mureș	27	”
” Termocentrala Fântânelor	239	”
” I.M.Harghita	262	”
” I.I.Encel Mauriciu	410	”
” Topitoria de in Joseni	318	”
” Fca de Cons.Lapte Remetea	287	”
” Fca de biscuiți Tg.Mureș	68	”
” Fca de prelucrat Fructe de pădure	78	”
” Fca de mobilă Tg.Mureș	311	”
” Secția de covoare și confecții Tg.Mureș	240	”

Trebuie să menționăm însă că unitățile industriale noi create s-au construit cu un grad de tehnicitate mai ridicată și sînt înzestrate cu utilaje mai moderne, din acest motiv

numărul muncitorilor atrași în aceste întreprinderi noi, este relativ mic.–

La sfârșitul anului 1957 numărul muncitorilor industriali pe ramuri se defalcă în felul următor:

	Total muncitori	42.534
I.	<u>Industria republicană</u>	<u>27.239</u>
	din care:	
1.	Prod. energie electrică	239
2.	Ind. combustibilului	1.287
3.	ind. extr. a min.feroase și ind. metal neferoase	762
4.	Ind. extr. a min. neferoase și ind. metalelor neferoase	404
5.	ind. constr. de mașini și a prelucrării metalelor	1.829
6.	Industria chimică	82
7.	ind. extr. a min. nemetal.	503
8.	ind. mat. de construcții	486
9.	Expl. forestieră și ind. de prelucr. lemnului	14.547
10.	Ind.textilă	2.910
11.	Ind. piele, blănuri și încălț.	518
12.	Ind.alimentară	3.672
II.	<u>Industria Locală</u>	<u>7.539</u>
III.	<u>Industria cooperatistă</u>	<u>7.756</u>

După cum reiese din datele de mai sus, din numărul total al muncitorilor la sfârșitul anului 1957, 64,0% îi revine industriei republicane, 17,7% industriei locale și 18,3% industriei cooperatiste.–

Este de remarcat faptul că din numărul total al muncitorilor care lucrează în industria republicană 53,4% îi revine sectorului lemn-forestier.– Greutatea specifică a muncitorilor angajați în sectorul lemn-forestier, față de numărul total al muncitorilor atinge procentul de 34,2%.–

Din cele de mai sus reiese că actualmente industria lemnului forestier asigură mijloace de existență la peste o treime a muncitorilor care lucrează în industrie.–

Muncitorii industriali însă nu se repartizează în mod uniform pe întregul teritoriu al regiunii.– In acest sens cităm următoarele date:

Raioane	Numărul muncitorilor industriali +/-		Nr. întreprinderilor la sfârșitul anului 1957
	1953	1957	
1. Ciuc	3400	3700	15
2. Cristur	–	200	1
3. Gheorgheni	2900	3600	8
4. Odorhei	3200	3600	11
5. Reghin	4000	4500	10
6. Sîng. de Pădure	1500	2250	5
7. Sft.Gheorghe	4600	5400	14
8. Tg. Secuesc	2700	3400	9
9. Toplița	5200	5000	4
10. Raion Tg. Mureș	500	550	5
11. Oraș Tg.Mureș	6600	10000	36
	34600	42200	118

După datele de mai sus reiese că activitatea industrială cea mai redusă revine raioanelor Cristur, Tg. Mureș și Sîng. de Pădure.– În cazul raionului Tg.Mureș acest lucru este explicabil ținînd cont de faptul că majoritatea întreprinderilor industriale s-au grupat în orașul Tg. Mureș.– În raionul Cristur însă dispunem numai de o singură întreprindere industrială – respectiv de o cooperativă meșteșugărească, care asigură posibilități de lucru unui număr redus de muncitori.–

Datele de mai sus nu cuprind numărul muncitorilor care lucrează în afara regiunii.– Astfel raioanele Sft. Gheorghe, Tg. Secuesc și Cristur dispun de un număr însemnat de muncitori care deși au domiciliul stabil în raioanele de mai sus, lucrează în orașele mari apropiate, ca orașul Stalin și Sighișoara, făcînd naveta zilnică.– Numărul acestor muncitori se cifrează la cca.2500-3000 muncitori.–

Deplasarea forței de muncă din raioanele de mai sus către centrele industriale din alte regiuni apropiate se face din motivul că industria regiunii noastre nu poate să asigure posibilități de lucru acestor muncitori.–

/+/ Date rotunjite

Pentru o analiză mai temeinică dăm tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Raionul	Nr. total al populației activă	Nr. muncitorilor industriali	Greut. specif. a muncitorilor față de numărul total al populației activă
1.	Ciuc	49899	3700	7,41
2.	Cristur	14595	200	1,37
3.	Gheorgheni	32620	3600	11,04
4.	Odorheiu	45909	3600	7,83
5.	Reghin	55246	4500	8,15
6.	Sîng. de Pădure	30473	2250	7,38
7.	Sf.Gheorghe	46193	5400	11,69
8.	Tg. Mureș	49615	550	1,11
9.	Tg. Secuesc	38510	3400	8,83
10.	Toplița	23837	5000	20,98
11.	Oraș Tg.Mureș	43514	10000	22,98
	TOTAL:	430490	42000	9,76

Din datele de mai sus reiese că deși în regimul nostru s-a sporit în mod considerabil numărul muncitorilor și în prezent industria regiunii ocupă un număr destul de redus de muncitori față de numărul total al populației.–

În unele raioane ca Toplița, Gheorgheni, Tg.Secuesc și Ciuc unde industria lemn-forestieră preocupă un număr însemnat de muncitori, micșorarea activității industriale în ramura lemn-forestieră, poate să atragă după sine un surplus de forță de muncă, pentru care actuala industrie a regiunii nu poate să asigure posibilități de lucru.–

În aceste raioane se pune în mod hotărît problema INDUSTRIALIZĂRII, RESPECTIV CREIERII UNOR ÎNTREPRINDERI NOI care vor absorbi acest surplus de forță de muncă.–

Trebuie să menționăm că în urma creșterii productivității muncii, actuala industrie a regiunii nu poate să mai absoarbă eventualele surplusuri de forță de muncă.– În perioada primului plan cincinal productivitatea muncii a crescut cu 26%.– Acest lucru înseamnă că pe total industrie am economisit un număr de muncitori în urma creșterii productivității muncii. În 1956 productivitatea muncii a crescut față de 1955 cu 6% iar în anul 1957 cu 12%.–

Această creștere a productivității muncii înseamnă că în anul 1957 pentru obținerea aceluiași volum de producție nu trebuie să utilizăm același număr de muncitori ca în anul 1955.–

Este de menționat că planul de producție al întreprinderilor în această perioadă nu a crescut în așa măsură ca să poată asigura preocuparea muncitorilor deveniți disponibili.

În perioada primului plan cincinal:

– producția globală industrială a crescut cu	159 %
– numărul muncitorilor a crescut cu	105 %
– productivitatea muncii pe cap de muncitor în anul 1957 față de anul 1955, cu	26 %
– producția globală industrială a crescut cu	25 %
– numărul muncitorilor industriali a crescut cu	11 %
– productivitatea muncii a crescut cu	12 %

Conform datelor de mai sus în perioada celui de al doilea plan cincinal ce s-a scurs până în prezent, productivitatea muncii a crescut într-un ritm mai accelerat decât în perioada primului plan cincinal.– Acest lucru înseamnă că forța de muncă actualmente utilizată în industrie poate să facă față sarcinilor de producție având în vedere că sînt numai posibilități reduse de antrenare a forței de muncă în activități neindustriale, este necesar înființarea de noi ramuri și unități industriale în raioanele unde preocuparea surplusurilor de forță de muncă prezintă o problemă în momentul de față și în viitor.–

Pe lângă cele de mai sus trebuie să arătăm și faptul că în urma transformării socialiste a agriculturii respectiv în urma creșterii productivității muncii în agricultură un număr însemnat de forțe de muncă încep să devină disponibile, cu toată intensificarea agriculturii.–

În momentul de față sectorul individual în agricultura regiunii predomină.– Numărul gospodăriilor individuale pe raioane se prezintă în felul următor:

<u>Raionul</u>	<u>Nr. gosp. individuale</u>
1. Ciuc	16.049
2. Cristur	4.226
3. Gheorgheni	10.408
4. Odorheiu	12.167
5. Reghin	15.033
6. Sîng. de Pădure	8.858
7. Sf.Gheorghe	8.350
8. Tg. Mureș	15.638
9. Tg. Secuiesc	11.083
10. Toplița	6.748
Total:	108.560

Folosind coeficientul mediu de membri al gospodăriilor, stabilite pe baza bugetelor țărănești /3,5/ reiese că un număr de 379.960 locuitori din regiune au sursa principală de venit în agricultură, ceea ce reprezintă 51,9 % din numărul total al locuitorilor.–

Pe baza datelor statistice pe o gospodărie țărănească individuală în medie revine 4,0 ha. suprafață agricolă respectiv 2,3 ha. suprafață arabilă.–

Din bugetele țărănești reiese că:

- o gospodărie de țăran mic în 1957 a efectuat în medie 393 om zile
- o gospodărie de țăran mijlocăș a efectuat în med. 454 om zile
- o gospodărie de chiaburi a efectuat în medie 562 om zile

Folosind coeficientul mediu de membri al gospodăriei în anul 1957 reiese că:

- 1 membru din o gospodărie individuală de țăran mic a efectuat în medie 109 om zile
- 1 membru din gosp. indiv. de țăran mijlocăș a efectuat în medie 126 om zile
- 1 membru din gospod. de țăran chiabur a efectuat în medie 187 om zile

Ca date suplimentare mai cităm următoarele cifre:

În anul 1957 la țăranii mici în medie pe o gospodărie îi revin 66 om zile efectuate în afara gospodăriei proprii, din care 45 zile om în sectorul socialist și 21 om zile în sectorul particular.

La țăranii mijlocășii membrii gospodăriei au efectuat în medie 78 zile în afara gospodăriei proprii, din care 71 om zile în sectorul socialist.– În cadrul acestor munci prestate în afara gospodăriei proprii un rol important îl joacă cărașia pe care țăranii mijlocășii o prestează la transportul lemnului și la construcții.–

Aceste date ne arată slaba utilizare a forței de muncă în sectorul individual, pe lângă acest lucru însă cifrele ne vorbesc și asupra marilor rezerve de forță de muncă în acest sector care în urma transformării socialiste a agriculturii în mare măsură va deveni disponibilă.–

Pentru a asigura în viitor posibilitățile de lucru trebuie să se pună un accent deosebit asupra folosirii resurselor materiale existente în regiune, asupra folosirii bogățiilor naturale – ale solului și subsolului – descoperite și atrase în sectorul productiv, sau chiar nedescoperite și nefolosite în prezent în scop util.–

In momentul de față regiunea noastră dispune de următoarele bogății naturale cunoscute.–

CAPITOLUL II BOGAȚIILE REGIUNEI

A. Materii prime identificate în cadrul Regiunii

1. Industria Republicană

– roci eruptive la Malnaș Băi Bixad Olt – Sft. Gheorghe, Chilieni, Gheorgheni, Stînceni, Deluț-Toplița, din care se produce piatra cioplită, piatra concasată și piatra brută.–

– caolin din masivul Harghita

– travertin de Borsec, material care se extrage în blocuri livrîndu-se la întreprinderile din București unde se prelucrează în plăci și praf,

– aragonitul dela Corund, din care se prelucrează obiecte decorative, trofee sportive /cupe/ și garnituri pentru birou,

– argila marnoașă dela Tg.Mureș-Mureșeni care se folosește pentru fabricarea țiglelor și cărămizilor.

2. Industria locală

– andezit sau andezit bazaltic la carierele Malnaș Băi, Sîncrăieni, Tolvajos /Harghita/– Ciuc, Suseni, Magosbük-Gheorgheni, Vlahița, Majzos–Odorhei, Sărmal, Stînceni, Lunca Bradului, Toplița, material din care se produce piatra concasată și cioplită, livrîndu-se șantierelor de construcții/drumuri, poduri, civile și industriale/ din regiune și în afara regiunii.

– piatra ponce /bulgări și nisip/ de la Tușnad Băi și Bicsad Olt, material ce se utilizează o parte în cadrul întreprinderii/la M.Ciuc pentru producerea săpunului ponce pentru uz igienic ai praf de curățat pe bază de piatră ponce măcinată, cea mai mare parte din producție livrîndu-se în afara regiunii către unitățile republicane care produc prefabricate ușoare.–

– piatra calcar de la Voșlobeni care se utilizează pentru producerea pietrei sparte care se livrează în regiune și în afara regiunii și piatra calcar dela Sîndominic din care se produce prin măcinare filer de calcar.–

– marmora albă din Sîndominic–Ciuc din care se produce mozaicul de marmoră.–

– travertinul dela Borsec din care, prin măcinare

se produce carbonat de calciu furajer care se livrează sectorului zootehnic de stat.–

– diatomit dela Filia – Odorhei se livrează în stare brută, uscat natural sau măcinat pentru întreprinderi electrotehnice pentru izolatori electrici, fabricilor de cimenturi pentru producerea cimenturilor ușoare și fabricilor de cauciuc cu material fondant.–

– pietriș, balast, nisip, agregate ce se extrag pentru confecționarea tuburilor de beton, dar în cea mai mare parte se livrează șantierelor de construcții.–

– argile comune sau marnoase la Suseni–Reghin, Malnaș Băi, Tg.Secuesc, Brețcu, Odorhei, Secuieni, Ghindari, Iobageni, Sardul Nirajului, Viforoasa, Tg.Mureș, materiale ce se folosesc pentru producerea țiglelor și cărămidilor.–

B. REZERVE DE COMBUSTIBIL/ GAZE, CARBUNE, TURBA/

1. Gaz metan.– Nu se cunosc toate rezervele de gaz metan din regiunea noastră.–

2. Cărbune.– In cadrul regiunii sînt cunoscute următoarele zăcăminte care formează obiectul exploatării:

– sectorul republican: zăcămintul dela Căpeni, Vărghis, Borsec, iar pînă la 1.X.1957 s-a exploatat zăcămintul dela Ilieni Sft.Gheorghe, însă din lipsa de beneficiari s-a întrerupt exploatarea. – Din lipsă de prospecțiuni nu cunoaștem rezervele acestor zăcăminte, exploatarea făcându-se prin urmărirea stratului de cărbune.–

3. Turba. – Singurul zăcămint de turbă exploatat în regiunea noastră este cel dela M.Ciuc.– Au fost evaluate: 2670 mii mc.turbă.–

C. MINERALE SI MINEREURI EXPLOATATE

Sectorul republican, se exploatează: pirită și calcopirită dela Bălan-Ciuc pentru producția de cupru.–

– limonită și siderită din zona Vlahița-Lueta pentru producția de fontă dela Vlahița.–

– sarea dela Praid,

– caolin din masivul Harghita

Industria locală exploatează următoarele:

– diatomitul dela Filia-Odorhei care se livrează în stare brută/uscată natural/ și măcinat pentru industria electrotehnică și a cimenturilor.

– caolinul de Sînsimion, în cantități foarte mici.

D. STATIUNI BALNEO CLIMATERICE

Pe teritoriul Regiunii Autonome Maghiare există cele mai frumoase stațiuni cu ape minerale, lacuri și nămoluri de o mare valoare curativă.–

Condițiile de dezvoltare a acestora pînă la eliberarea patriei erau însă minime deoarece regimul burghez-moșieresc manifesta total desinteres față de marile bogății balneare ale regiunii noastre și față de marile posibilități terapeutice reprezentate de acestea.–

Abia statul nostru democrat-popular, a considerat factorii balneari și climatici din regiune și din întreaga țară ca o bogăție naturală pe care a pus-o la dispoziția oamenilor muncii și celor trimiși la odihnă.–

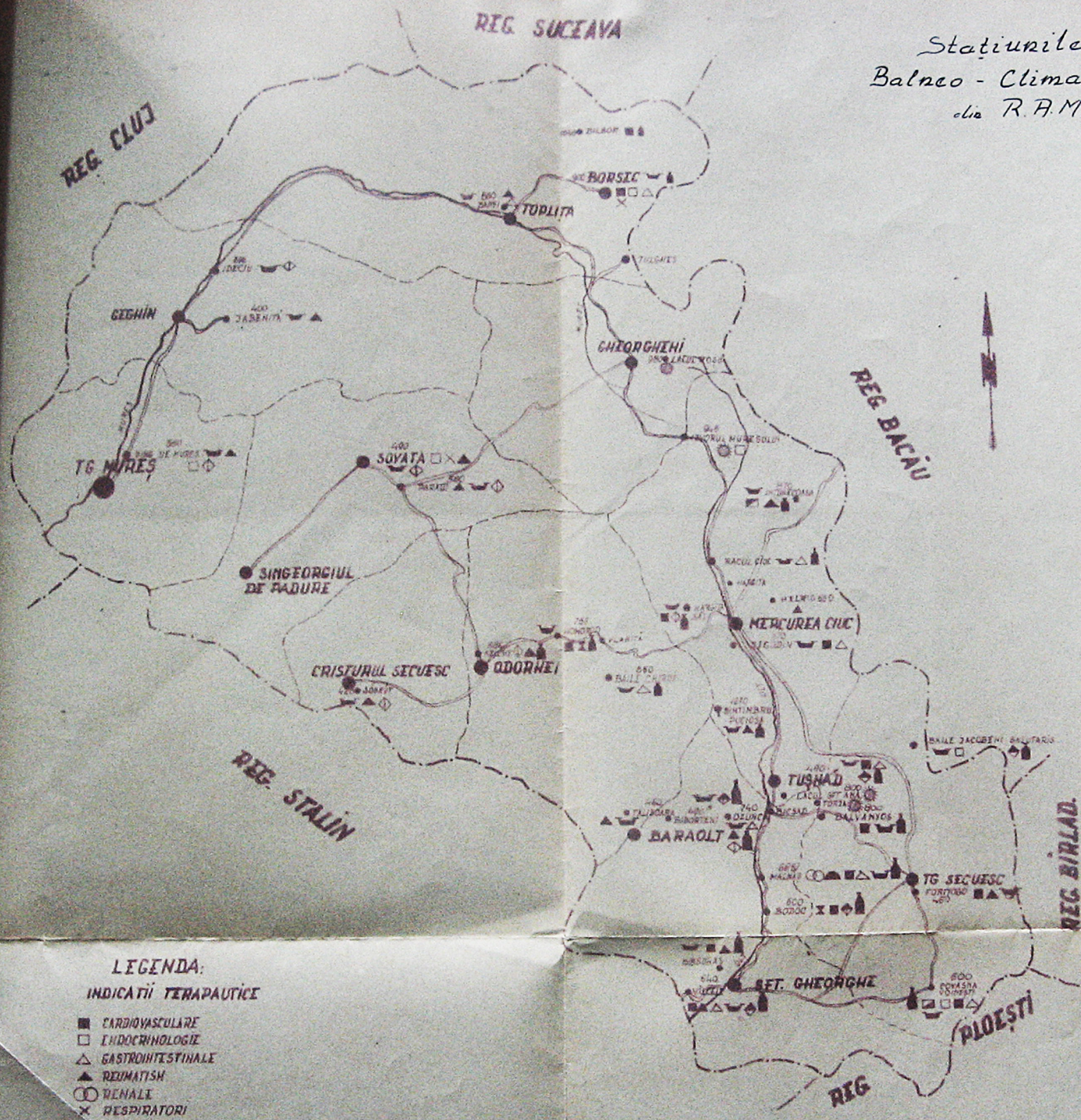
Este de remarcat faptul că din numărul mare de stațiuni balneo-climatice existente în regiune, numai o mică parte sînt folosite mai intens, iar restul deloc sau în măsură foarte redusă.– Un număr de stațiuni care în trecut au fost exploatate în particular, aducînd un venit foarte important, azi sînt distruse și unele chiar părăsite.– De exemplu: Malnaș-Băi, Izvorul Mureș, Vîlcele, Covasna, Harghita-Băi, etc. O parte din aceste stațiuni renumite au trecut în folosința unor ministere, care folosesc clădirile și stabilimentele de băi cu totul în alte scopuri, împiedecînd folosirea lor pentru tratament și odihnă.– În trecut aceste stațiuni au fost vizitate anual de mii de vizitatori străini, iar în prezent numărul vizitatorilor din străinătate a scăzut la un număr absolut neînsemnat.–

Considerăm că o mare bogăție locală a regiunii noastre sînt tocmai aceste stațiuni balneo-climatice a căror exploatare pînă în prezent a fost considerată o problemă neînsemnată.– Folosirea rațională a acestor stațiuni ar aduce un venit foarte important economiei naționale și totodată ar crea noi posibilități de trai locuitorilor din apropierea acestor stațiuni.–

Dezvoltarea tuturor stațiunilor este o problemă importantă și din punct de vedere al economiei regiunii noastre, fiind o bază de resurse al beneficiilor cele mai însemnate.– Aceste stațiuni se pot grupa în două grupe:

- de interes republican
- de interes local, respectiv:
 - stațiuni balneare sanatoriale cu tratament medical
 - stațiuni climaterice pentru cură și odihnă.–

Statiunile
Balneo - Climatice
din R.A.M.

- LEGENDA:**
INDICATII TERAPAUTICE
- CARDIOVASCULARE
 - ENDOCRINOLOGIE
 - △ GASTROINTESTINALE
 - ◆ REUMATISM
 - RENALE
 - × RESPIRATORI
 - ▬ NEUROLOGIE
 - ▮ NEFRIE
 - CAN. BILIARE
 - DIABET
 - GINECOLOGIE
 - APA MINERALA
 - BAI

ROMANIA ◊ ARHIVELE NAȚIONALE ◊ MUREȘ

Stațiunile de interes republican ca Sovata-Băi, Tușnad, Lacul Roșu și Borsec funcționează permanent, dar privind actuala capacitate de primire a lor sînt foarte aglomerate în timpul sezonului de vară și mulți tovarăși care vin însoțiți de membrii familiei nu au posibilitatea de a fi cazați din lipsa de locuri. Deci este necesar de a crea posibilități mai largite pentru primirea oamenilor muncii la tratament, odihnă și excursie.–

Pentru a ajunge într-o fază normală a stațiunilor este necesar de a înzestra și reorganiza toate aceste resurse excepționale.–

CAPITOLUL III

A. PRODUCȚIA SI DISTRIBUTIA DE ENERGIE ELECTRICA

În orașele din Regiunea Autonomă Maghiară, introducerea curentului electric s-a făcut la începutul acestui secol, adică în jurul anului 1910, prin construirea de uzini și rețele electrice.– Majoritatea acestora au fost create pentru a îmbunătăți situația iluminatului public și în interesul clădirilor populației, deci servea exclusiv scopurilor casnice, iar nicidecum pentru impulsionarea dezvoltării industriei.–

Acest fapt precum și desinteresul burgheziei și moșierimii care era la conducere, constituie explicația pentru care aceste centrale s-au construit cu capacități relativ mici și nu s-au dezvoltat ani de zile aproape de loc.–

Timp de 30 de ani și mai bine, aceste uzine au făcut față cerințelor locale pentru care au fost solicitate.–

După anul 1944, în urma dezvoltării industriei, uzinele existente nu mai pot satisface cerințele mereu crescînde de energie electrică, determinată de dezvoltarea economică a orașelor, mai ales în acele localități care au devenit centre industriale/ Tg.Mureș, Reghin, Sft. Gheorghe/.–

Dacă electrificarea orașelor în acel timp constituia un pas înainte la civilizarea vieții populației, astăzi aceste centrale reprezintă mai mult o piedică în dezvoltarea orașelor, prin capacitatea lor redusă, prin vechimea mare a grupurilor electrogene și datorită secțiunilor mici a conductorilor dela rețele.–

Pe lângă aceasta un factor important care contribuie la explicarea situației de azi a uzinelor și în general la alimentarea cu energie electrică a orașelor din regiunea noastră îl constituie și faptul că unele din uzinele vechi existente, au fost distruse complet de către armata fascistă în

timpul retragerii.– Amintim aici situația dela Tg.Mureș, Reghin și Miercurea Ciuc.–

În consecință regimul democrat a moștenit în regiunea noastră, instalații electrice învechite sau distruse.–

Pentru clarificarea situației vom analiza separat sursele de curent electric și rețelele de distribuție.–

1. SURSELE DE CURENT ELECTRIC

În anul 1944, cele 18 localități considerate astăzi mai importante fiind orașe, stațiuni balneo-climaterice sau centre muncitorești, aveau uzine electrice proprii, afară de Toplița și Fântânela care fiind comune nu aveau deloc instalație electrică, iar uzinele dela Tg.Mureș, Reghin, M.Ciuc au fost distruse.–

Uzinele existente, în afara de faptul că erau mici și cu grupuri învechite, mai pot fi caracterizate prin aceia că elementele caracteristice diferă dela una la alta.– Astfel grupurile dela Sft.Gheorghe și Odorheiu erau la curent continuu, cele dela Tg.Secuesc, Reghin și Tg.Mureș la curent alternativ cu 110 volți, iar restul uzinelor de 220 volți.–

Cele trei uzine distruse s-au reconstruit complet sau parțial pînă în anul 1950.–

La Miercurea Ciuc uzina a fost instalată într-o magazie cu 5 grupuri mici între 80-120 C.P.

La Tg.Mureș s-a construit hidrocentrala cu 3 turbine a 730 CP, inclusiv barajul de pe Mureș și o termocentrală cu două grupuri Diesel a 1.800 CP. instalată.–

Ritmul dezvoltării industriei și a nivelului cultural în orașele noastre, a scos la iveală deficiențele centralelor electrice existente, impunînd ca o necesitate îmbunătățirea situației care nu mai era corespunzătoare.– Ca o consecință firească s-a recurs la soluția racordării localităților la o linie de înaltă tensiune, acolo unde condițiunile tehnice permiteau acest lucru.–

Astfel în anul 1950 s-a desființat uzina dela Sft. Gheorghe și Cristur prin racordul la linia de înaltă tensiune.–

În anii următori au fost racordate și alte localități după cum urmează:

În 1953: Vâlcele, în 1954 Tg. Mureș, în 1955 Lacul Roșu, în 1956 Gheorgheni, în anul 1957 Sovata.– În anul 1958 sînt programate racordurile pentru Reghin, Toplița, Borsec, Odorheiu și Baraolt.–

Aceste treceri au fost solicitate fie din cauza puterii mici de instalație a uzinei sau datorită importanței localităților respective.–

La Tg.Mureș de exemplu energia furnizată în anul 1957 a fost de 2 ori mai mare decât înainte de racordare.–

Capacitatea uzinei din Reghin este de 500 KVA, iar cererile de putere sînt de peste 2.000 KVA.

La Odorhei industria nu s-a putut desvolta din cauza insuficienței de energie electrică și din cauza că orașul este alimentat cu curent continuu.– Cu toate că în anul 1955 s-a dublat capacitatea uzinei prin instalarea unui grup de 450 CP /tot curent continuu/ uzina deja în anul 1957 a trebuit să lucreze cu restricțiuni în orele sarcinei de vîrf.– Orașul în viitorul apropiat va fi racordat la linia de înaltă tensiune, trecîndu-se de la curentul continuu la curentul alternativ, cu toate acestea situația alimentării cu energie electrică a orașului Odorhei nu va fi rezolvată în mod definitiv din cauza că capacitatea liniei de transport este limitată la cca. 350-400 KVA.

La Sovata și Borsec, cele două stațiuni balneoclimaterice vizitate de mii de oameni ai muncii din țară și chiar de peste hotare, curentul electric nu s-a putut asigura în condițiuni mulțumitoare datorită grupurilor învechite și uzate, fapt care a avut repercursiuni nefavorabile.–

Situația surselor de curent și a întregii uzini nu este satisfăcătoare nici la uzina din M.Ciuc unde dezvoltarea orașului și a raionului întreg este frînată din lipsa de energie electrică.–

La Tg.Secuesc capacitatea uzinei a atins limita maximă.– Greutatea ce intervine în deservirea populației este determinată și de faptul că unul din grupuri este de 50 frecvență iar celelalte trei de 42.–

Aceste grupuri învechit, în afară de faptul că produc perturbațiuni în bunul mers al uzinelor prin desele lor opriri datorită defectării lor mai prezintă și un aspect economic din cauza consumului specific de combustibil și lubrefianți exagerat.–

La Odorhei sînt două grupuri electrogene al căror motor funcționează cu mangal de bocșa din care cauză prețul de cost pe Kw este mult mai ridicat decât prețul de vînzare.– Din această cauză întreprinderea respectivă lucrează cu pierdere.–

Se întâmplă mari greutăți din cauza lipsei de piese de schimb, negăsindu-se pe piață, acestea trebuiesc confecționate dela caz la caz în diferite ateliere.–

Din lipsa de piese de schimb localitatea Baraolt a stat în întuneric timp de 4 luni, deoarece pentru repararea celor două grupuri, nici una nu avea piesee de schimb.– In aceeași situație sînt și uzinele din Borsec și Miercurea-Ciuc.–

Astfel de deficiențe bineînțeleș că nu se întâmplă în localitățile care sînt alimentate din linii de înaltă tensiune, unde pe lîngă siguranța de funcționare și factorul economic are un caracter pozitiv.–

In rîndurile acestor localități singura care face excepția este orașul Tg.Mureș unde datorită ritmului de dezvoltare a orașului din toate punctele de vedere, capacitatea liniei de transport de 35 KV Fîntînele – Tg.Mures, în iarna acestui an va atinge limita superioară, luînd în considerare și racordarea orașului Reghin la această linie.–

2. RETEAUA DE DISTRIBUTIE

La fel ca și uzinele, rețelele electrice moștenite în majoritatea cazurilor au servit pentru transportul curentului electric necesar iluminatului.– Astăzi nici tensiunea primară adaptată, nici secțiunile conducătorilor, nici posturile de transformare nu mai corespund necesităților.– Tensiunile de 3100 volți la Tg.Mureș, Gheorgheni, 2100 volți la Reghin, au devenit insuficiente pentru dezvoltarea orașelor respective, datorită pierderilor de energie electrică considerabilă pe rețeaua de distribuție.–

Astfel la Tg.Mureș, pe linia Mureșeni care transportă pe o distanță de 2 km. 100 KVA pe fiecare oră se pierd 120 KVA.

Calculînd 200 ore de funcționare lunară cu 0,60 lei per KWh, rezultă o pierdere de 14.400 lei lunar.– Folosind tensiunea de 6 KW aceasta s-ar reduce cu 75%.–

O altă defecțiune a instalațiilor primare o prezintă posturile de transformator care în general sînt mici și de construcție veche, din care cauză există un număr mare/de ex. la Reghin: 23/ care defectîndu-se destul de ușor provoacă întrepreri în acest sector.–

Situația nu este mai bună nici la rețelele de joasă tensiune, care s-au pstrat cu secțiunile inițiale, făcându-se doar prelungiri și extinderi pe părțile unde dezvoltarea orașului a necesitat acest lucru.–

Ca o consecință naturală a acestui fapt apar pierderi de tensiune mult peste cele admisibile, cca. 24% la Odorheiu, 18% la Miercurea Ciuc, etc.– Intr-o oarecare măsură contribuie la aceste pierderi și lipsa de contoare pentru energie electrică.–

În unele locuri ca de exemplu la Tg.Mureș, un factor important de pierdere îl constituie tensiunea secundară care este de 100 volți.–

3. ELECTRIFICARI RURALE

Ritmul electrificărilor rurale nu este satisfăcător în regiunea noastră.– Cele 89 sate reprezintă 13,5% din totalul satelor din R.A.M.

Pînă la apariția liniilor de înaltă tensiune, condițiunile tehnice lipseau, ceea ce explică într-o măsură oarecare procentul mic al electrificărilor rurale.–

Prin noua hotărîre situația se va schimba prin mobilizarea cetățenilor la contribuția materială, astfel accelerîndu-se lucrările.–

În concluzie situația energetică în localitățile mai importante din Regiunea Autonomă Maghiară cu toate că s-a îmbunătățit față de anul 1950, totuși ea nu poate fi considerată ca mulțumitoare.– Aceasta se referă în special la acele localități care au uzine proprii și care datorită capacității lor reduse nu pot contribui la dezvoltarea orașului.–

La rețelele electrice urmează o sistematizare generală atît din punct de vedere al tensiunilor adoptate, cît și în ceea ce privește secțiunile conductorilor întrebuițați.–

B. CANALIZARE SI ALIMENTARE CU APA

1. Alimentare cu apă

Din cele 18 localități considerate mai importante în regiunea noastră, abia în 6 localități există alimentare centrală cu apă potabilă.–

La Tg.Mureș și Sovata apa este captată din râul Mureș respectiv din pîrîul Sebeș, de unde prin procese de purificare și filtrare ajunge la consumatori.–

În celelalte localități apa este captată din izvoare sau din puțuri forate special pentru aceste scopuri.–

În nici una din aceste localități alimentarea cu apă nu funcționează în mod satisfăcător inclusiv cele două localități, în care aceste lucrări au fost executate după 1944.–

Cea mai frecventă lipsă este debitul mic al apei.–

La Sft.Gheorghe, Odorhei, Tușnad, și Borsec, vara se fac restricții din cauza debitului insuficient.– La Tg.Mureș capacitatea instalațiilor din uzina de apă a ajuns la limita superioară/12. 000 mc. /zi/.–

În localitățile care au instalații de alimentare cu apă mai vechi, un neajuns îl constituie faptul că conducetele rețelei de apă au devenit nesatisfăcătoare în ceea ce privește secțiunile lor.– Aceasta este situația la Tg.Mureș și Sft. Gheorghe unde avem pierderi de presiune considerabile, împiedicând în același timp dezvoltarea industriei.–

În situația actuală – în aceste localități – numai cc.a 50% din populație beneficiază de alimentare centrală de apă.– În acest procent – pe lângă consumatorii cu racorduri – este inclusă și populația care ia apa din cișmelele de stradă. Din cauza celor menționate mai sus – din lipsa de presiune – în unele părți sînt discontinuități în serviciu la orele de vîrf.–

În ceea ce privește starea instalațiilor existente, aceasta este în funcțiune de vechimea montării lor.– La Tg. Mureș și Sft.Gheorghe conducetele sînt foarte uzate.– În orașul Tg.Mureș lungimea totală a conductelor de apă este de 63 km. adică 56% față de lungimea totală a străzilor.– Calitatea apei nu este satisfăcătoare la Tg.Mures.– Apa folosită fiind apa unui rîu, duritatea acesteia este mai mică și nu conține toate elementele apei de uzor, dar se încadrează în prescripțiunile în vigoare.–

Avînd în vedere că pentru coagularea apei se folosește sulfatul de aluminiu – al cărui efect la temperaturi joase necesită un timp mai îndelungat – turbiditatea apei în zilele de iarnă este prea accentuată.–

În celelalte localități calitatea apei este satisfăcătoare din toate punctele de vedere.–

Cazuri de boli hidrice – din cauza apei deservite – nu au fost.– Conținutul de coli este sub cel admisibil.–

Uzinele de apă posedă cadre calificate.–

Printre localitățile – avînd alimentare cu apă – nu am amintit orașul Reghin, unde apa deservită este apa râului Mureș fără nici o tratare sau purificare.–

La Lacul Roșu aproape fiecare vilă are captare proprie.–

2. Canalizare

Dintre toate localitățile regiunii numai orașul Tg.Mureș are canalizare propriuzisă.– Sistemul este unitar cu excepția unor conducte de canal care servesc pentru devărsarea apelor meteorice – în pîrîul Pklos din diferite puncte ale orașului.– Rețeaua de canalizare are o lungime totală de cca. 70 km. care reprezintă 62% din lungimea totală a străzilor.–

Iar în ceea ce privește populația deservită, aceasta arată un procentaj de 76 %.–

Tinem să arătăm că zona așezată pe ma[l]ul drept al Mureșului nu este deloc canalizată, întîmpinînd dificultăți tehnice canalizarea acestei părți a orașului.–

In general starea instalațiilor este bună.–

Trebuie menționat că nici în acest oraș nu există stație de epurație, apa uzată se varsă direct în Mureș.–

In celelalte orașe canalizarea servește la evacuarea amelor meteorice și la evacuarea apelor menajere din cîteva imobile mai mari racordate de pe traseul conductei.–

Este necesar ca cel puțin localitățile cu alimentare de apă să aibă instalațiile de canalizare cu toate anexele necesare.–

In concluzie în localitățile cu apă potabilă centrală, deservirea populației nu este asigurată în măsura suficientă.

Debitul surselor precum și capacitatea instalațiilor nefiind satisfăcătoare, este necesar ca situația actuală să fie remediată pentru o mai bună deservire a populației cu apă potabilă.–

C. DISTRIBUTIA GAZELOR

Dintre toate localitățile regiunii, numai orașul Tg. Mureș are o rețea de distribuție de gaz metan, care atinge un procent de 90% față de lungimea totală a străzilor.–

În timpul regimului de democrație populară orașul d-a dezvoltat considerabil și paralel cu aceasta se dezvoltă și rețeaua de gaz metan, atât cea de joasă presiune pentru deservirea populației, cât și mai ales cea de redusă presiune pentru industrie.–

Numărul racordurilor instalate la Tg.Mureș arată că față de cele 7.508 imobile, gazul este instalat – la data de 1. I. 1958 – la 6.867 imobile.–

Alimentarea orașului cu gaz metan în perioadele de vîrf nu este asigurată din cauza subdimensionării conductelor de aducțiune dintre sondele din cîmpul de gaze Saros și Tg. Mureș, fapt ce s-a constatat și în iarna anului 1957–1958 cînd din cauza insuficienței presiunii activitatea unor întreprinderi în unele perioade a stagnat.– Nu s-a îmbunătățit situația nici în urma unor restricțiuni luate față de abonații individuali.–

O altă deficiență în alimentarea cu gaz metan a orașului este și faptul că din lipsa de contori volumetrici, gazul se distribuie în pausali.

Pentru remedierea acestei deficiențe este bine ca să se ia măsuri pentru înființarea unei industrii care să fabrice acești contori, eliminîndu-se totodată cu aceasta pierderile mari de gaze care produc în prezent prin acest sistem de distribuție.–

În mediul rural în cadrul Regiunii se distribuie gazul metan în 33 de localități.–

Racordarea unor comune de pe traseul conductei de aducțiune– Saros, este împiedecată prin debitul limitat al acestei conducte.–

Inițiativa introducerii gazului metan în mediul rural este luată de țărănimea muncitoare în urma desființării cotelor obligatorii, care dispune de fonduri materiale și astfel pe cheltuielile sale proprii vrea să introducă gazul metan în căminele sale.–

Această inițiativă este bine venită din două puncte de vedere și anume:

1. Ridicarea nivelului de trai al țărănimii muncitoare,
2. După instalarea conductelor acestea trec ca un mijloc de bază întreprinderii distribuitoare, deci ca un bun al poporului.–

D. STRĂZI, PIETE, TROTUARE SI PODURI ORASENESTI

Majoritatea străzilor din oraș au o structură care depășește 40 ani, fără să i se fi făcut o reparație capitală, reparațiile rezumându-se numai la astupări de gropi sau complectări de asfalt pe trotuare.– Datorită dezvoltării într-un ritm accelerat în ultimii ani a activității economice-culturale, circulația orașelor noastre s-a dezvoltat mult, atingând în unele localități un procent de pînă la 500%, fundațiile pavajelor nu mai rezistă traficului mare existent.–

Denivelările ce se produc în corpul străzilor cauzează stagnări de ape, înghețuri, și produc infiltrații în corpul străzilor și prin aceasta degradări serioase.–

Remedierea și aducerea tuturor străzilor la o stare normală, prin refacere generală, acolo unde pericolul s-a pronunțat, reclamă cheltuieli de investiții serioase.– În starea actuală a drumurilor traficul de călători și mărfuri nu se poate asigura.–

Lungimea totală a străzilor în toate orașele și centrele muncitorești din regiune – la data de 1.I.1958 – este de 583,06 km. avînd o suprafață de 4.251,154 mp., suprafața pietelor de 282.026 mp., a trotuarelor pavate de 278.858 mp., iar totalitatea podurilor se ridică la 2485 ml.

Pentru întreținerea și repararea acestui imens spațiu în anul 1957 s-a celtuit suma de 6.570.000 lei, care este departe de a fi suficientă pentru o bună întreținere, iar pentru anul 1958, volumul aprobat în valoare de 10.527.000 lei la fel nu acoperă necesarul de cheltuieli ce se cer efectuate pentru repararea străzilor și trotuarelor.–

Pentru considerentele de mai sus, este necesar ca în anii următori să se dea o atenție mai mare problemei legate de repararea drumurilor.– Trebuie amintit aici că an de an se deschid străzi noi în cartierele unde se fac construcții de noi locuințe, străzi care astăzi sînt într-o situație ce lasă mult de dorit.–

E. SPATIUL LOCATIV

Intre anii 1950 și 1957 numărul populației din cele 18 localități considerate mai importante din regiunea noastră a crescut dela 145.000 la 208.000.– In această perioadă în schimb s-au dat în folosință în total o suprafață de locuit de cca. 216.000 m.p. din care 88.400 m.p. fiind construcții particulare.–

Luînd în considerare că această suprafață, – după norma de locuit, – nu acoperă decît necesitățile a 27.000 de locuitori, iar creșterea a fost de 63.000, se poate constata ușor că, construcțiile de locuință au rămas în urmă față de creșterea numărului populației, regiunea fiind deficitară cu o suprafață locuibilă de 288.000 m.p.

Situația cea mai critică este la Tg.Mureș, unde această cifră este cea mai scăzută, fiind de 4,22 m.p.– Trebuie menționat că, chiar o parte a suprafeței de locuit considerat ca existent este necorespunzătoare, fiindcă în cifra de mai sus sînt incluse și locuințele amenajate în subsol, pivnițe nehygienice, case care ar trebui să fie demolate.–

Situație identică se prezintă și în celelalte centre mai importante a regiunii.–

In ultimii ani se constată un progres în construcții de locuințe, mai cu seama la Tg.Mureș unde s-au creat cartiere noi, ca Tabăra de barăci OVCSA din str. Gh.Dozsa, etc.

Problema locuinței însă nu este rezolvată, urmînd ca în anii viitori să fie în primul plan al pteocupărilor organelor competente.–

F. TRANSPORTUL ORASENESC DE PERSONAL

Transportul în comun, urban, în regiune actualmente este organizat în 3 orașe și anume:

1. Tg.Mureș
2. Gheorgheni
3. Sf.Gheorghe.–

Este necesar să se extindă transportul în comun și în orașele:

1. Reghin
2. Miercurea Ciuc
3. Odorhei

Transportul personal orășenesc în orașul Gheorgheni este deficitar, iar în orașele Tg.Mureș și Sft.Gheorghe prezintă un beneficiu scăzut, din cauza că o parte din autobuzele utilizate au un grad de uzură mare.– Din acest motiv autobuzele au o circulație redusă, cu consum mare de combustibil și lubrifianți și necesită reparații multe și costisitoare.–

CAPITOLUL IV

DESERVIREA POPULATIEI PRIN UNITATILE COMERCIALE

În ultimii 5 ani rețeaua comercială de desfacere a comerțului de stat din Regiunea Autonomă Maghiară a crescut considerabil aducând după sine și îmbunătățirea deservirii populației.– În situația de mai jos arătăm dezvoltarea rețelei comerciale în perioada 31.XII.1952 – 31.III.1958.

Denumirea	Nr. unit. la 31.XII.952	Nr. unit. la 31.III.958	Creștere în %
– unități alimentare	80	255	318 %
– unit. de prod.industrială	183	263	143 %
– unit. de legume și fructe	6	50	833 %
– unit. de alim. publică	55	109	198 %
Total	324	677	209 %

După cum rezultă din situația de mai sus, în prezent comerțul de stat local are în Reg.Aut.Maghiară 677 unități de desfacere cu amănuntul, deservind 208.000 de locuitori din orașe, centre muncitorești și stațiuni balnea climatorice.– Numărul consumatorilor ce revine la o unitate de desfacere în diferite sectoare este următorul:

- în sectorul alimentară 808 consumatori la o unitate
- în sectorul de produse industriale 783 consumatori la 1 unit.
- în sectorul legume și fructe 4120 consumatori la 1 unitate.
- în sectorul de alim.publică 1890 consumatori la 1 unitate.–

Se constată deci că dacă în sectorul alimentară și de produse industriale situația în oarecare măsură este satisfăcătoare, în sectorul de legume și fructe însă rețeaua comercială actuală nu satisface nici decum cerințele populației.– Pe teritoriul regiunii în acest sector sînt cei mai mulți comercianți particulari și zilnic sînt cereri pentru eliberarea de

autorizații de funcționare.– În aparență situația și în sectorul de alimentație publică este satisfăcătoare.– Analizând însă mai adânc componența unităților respective pe tipuri de unități găsim că deservirea populației cere o îmbunătățire serioasă la unele tipuri de unități.–

În tabelul de mai jos arătăm situația deservirii populației prin alimentația publică.–

În numărul unităților sînt cuprinse și unitățile cooperăției de consum și cooperaziei meșteșugărești din orașe, centre muncitorești și stațiuni balneo-climaterice.–

Tipul de unități	Nr. lor pe regiune	Nr. populației la o unitate
– restaurante	33	6245
– bufete	106	1943
– cofetării	20	10200
– chioșcuri pt. răcoritoare /permanente/	15	13733

După cum reiese din tabelul de mai sus, numărul cofetăriilor și a unităților permanente cu răcoritoare nu este îndestulător.–

În timpul sezonului de primăvară numărul unităților cu răcoritoare și înghețată crește considerabil, prin punerea în funcțiune a unităților sezoniere/ cca. 80 unități cu remiză/.–

În ceea ce privește restaurantele, situația este următoarea:

Datorită faptului că la stațiunile balneo-climaterice fostele unități comerciale au fost predate C.C.S.-ului, șil Ministerului Sănătății, pentru cantine, cluburi, birouri, etc., comerțul de stat a primit unități necorespunzătoare și neîncăpătoare.– Astfel la Sovata-Băi există un singur restaurant cu o capacitate de consumare pentru 150 persoane pe zi, față de necesarul de 600-700.– Posibilități de lărgire nu sînt.– Aceiași situație este și la Borsec, Tușnad-Băi și Lacul Roșu.–

În orașul Tg.Mureș sînt 6 restaurante față de cei 65.000 locuitori, și majoritatea lor /5/ sînt așezate într-un sector restrîns al orașului.– Părțile importante a orașului, unde sînt situate și fabricile, sînt lipsite de asemenea unități. În trecut în aceste cartiere au fost restaurante, în prezent însă sînt ocupate pentru alte scopuri.–

O lipsă în buna deservire a populației constă în aceea ca unitățile de desfacere cu amănuntul nu sînt în destulă măsură specializate.– Astfel în sectorul alimentar în întreaga regiune sînt numai 2 /două/ unități pentru lapte și produse lactate, 1/una/ unitate de produse zăhăroase, 6 unități de mezeluri și brînzeturi, numai 36 unități tip 4 pentru desfacerea pîinii.– În sectorul produse industriale există o singură unitate de ciorapi, nu este nici o unitate specializată pentru articole de muzică, articole de pălărie, etc.– În sectorul de alimentația publică nu există decît un singur bufet “Expres” și acesta la Tg.Mureș.–

În general unitățile de desfacere sînt concentrate în centrul orașelor din care cauză populația trebuie să facă distanțe mari pentru cumpărarea de mărfuri.– Această situație sîa creiat din cauză că în trecut unitățile comerciale mai importante au fost concentrate în centrul orașelor, neținînd cont de desvoltarea lor.–

Circulația mărfurilor a crescut și crește din an în an considerabil.– Creșterea volumului de mărfuri necesită depozite corespunzătoare pentru păstrarea și distribuirea lor.– În momentul de față activitatea comerțului este mult îngreunată din lipsa depozitelor corespunzătoare.– Astfel în orașul Reghin există un singur depozit alimentar pe o suprafață de 75 m.p. cu o capacitate de 40 tone.– Deasemenea în orașul Toplița un magazin alimentar cu o suprafață de 365 mp. cu o capacitate de 150 tone. La Sft.Gheorghe magazinul alimentar are o suprafață de 522 m.p. și o capacitate de 500 tone.– La Odorhei magazinul alimentar are numai o capacitate de 300 tone.– În orașul Tg.Mureș nu există depozit corespunzător pentru articole metalo-chimice.– Cele existente sînt împrăștiate în nouă locuri avînd în total o capacitate de 540 tone.–

În scopul îmbunătățirii aprovizionării populației precum și pentru buna păstrare a mărfurilor este necesar ca în anii viitori să se construiască depozite în regiune.

CAPITOLUL V CAI DE COMUNICATIE

1. Căi rutiere

Pe teritoriul Regiunii Autonome Maghiare se găsesc în total 702 localități.– Acestea sînt legate între ele cu 548 km drumuri naționale, 544 km. drumuri regionale 907 km. drumuri raionale și 1122 km. drumuri comunale, adică în total 3122 km. artere de comunicație rutiere, pe care circulă autobuze și autocamioane făcînd legătură directă și indirectă între centrele administrative și economice cu 346 localități.–

Din totalul localităților de pe teritoriul Reg. Autonome Maghiare, în afară de 346 localități pe care străbat autobuze, 25 localități au legătură prin CFR, iar restul localităților nu au nici un fel de mijloace de comunicație mecanice și sînt situate la o distanță de peste 5 km. dela cele mai apropiate artere de comunicație rutieră sau feroviară.–

Luînd în considerație cele de mai sus, rezultă că din numărul total al localităților numai 49% sînt deservite cu mijloace moderne de comunicații rutiere și feroviare, iar 51% sînt lipsite complet de mijloace de transport mecanice.–

Din datele de mai sus rezultă că pentru asigurarea dezvoltării normale a nevoilor populației de pe teritoriul Reg.Aut.Maghiare se ridică problema – pe de o parte punerea la dispoziția populației a mijloacelor de transport necesare, pe de altă parte construirea, modernizarea și întreținerea căilor de comunicație rutiere.–

2. Căi ferate

Căile ferate din cuprinsul R.A.M. aparțin în totalitatea lor de Direcțiunea Regională CFR Stalin.– Linia principală care străbate R.A.M. este linia dela orașul Stalin–Ciceu–Deda–Tg.Mureș–Luduș–Războieni.–

Din această linie se ramifică din stația Sft.Gheorghe linia înfundată Sft.Gheorghe–Tg.Secuesc–Brețcu, linie cu caracter local.–

Din stația Ciceu, linia Ciceu–Ghimeș–Comănești Adjud– una din cele două linii care face legătură cu Moldova.– Din stația DEDA, linia Deda–Sărățel–Dej legînd centrul cu Nord-vestul Transilvaniei.–

De asemenea se ramifică din stația Cristești Mureș liniile înguste cu caracter local Tg.Mureș–Band–Lechința /cu ramificație dela Band la Miheșul de Cîmpie/ și linia Tg. Mureș–Sovata–Praid.–

Deasemeni în cuprinsul Reg.Aut.Maghiare mai intră și porțiunea de linie Betești–Odorhei de pe secția Sighișoara–Odorhei ramificată din stația Vînători și porțiunea de linie Bălăușeri–Praid de pe secția Blaj–Praid.–

Din linia Ciceu–Ghimeș–Comănești–Adjud intră în cuprinsul R.A.M. porțiunea de linie Ciceu–Lunca de Mijloc.–

În momentul de față există 405,200 km. cale ferată normală simplă și 104,300 km. cale ferată îngustă ecartament 0,760.–

Tinînd seama de numărul total al locuitorilor din cuprinsul R.A.M., densitatea rețelei raportată la 1.000 locuitori este de 0,68 km.

Frontiera căilor ferate descrise mai sus este:

Pe linia Orașul Stalin–Ciceu–Deda–Tg.Mureș–Luduș–Războieni în spre orașul Stalin, halta Chichis, înspre Războieni halta Vidrasău, iar spre Dej halta Deda.– Lungimea acestei linii este de 274,700 km.

Pe linia Odorhei–Sighișoara, frontiera este la halta Sfînta Maria.– Linia are o lungime de 28,700 km.

Pe linia Blaj–Praid frontiera regiunii este la Bălăușeri.– Linia are o lungime de 35,600 km.

Linia Sft.Gheorghe–Brețcu cu o lungime de 66,200 km. se află în întregime în cuprinsul R.A.M.

Pe linia Ciceu–Ghimeș granița este la stația Lunca de Mijloc.– Linia are o lungime de 41 km.

Linia îngustă Tg.Mureș–Praid cu o lungime de 77,400 km. se află în totalitate pe cuprinsul R.A.M.

Pe linia Tg.Mureș–Band–Lechința granița regiunii Aut. Maghiare este marcată de stația Band, linia avînd o lungime de 26,900 km.

Pe liniile descrise mai sus se găsesc un număr de 49 stații de cale normală și 8 stații de cale îngustă.–

Din cele 97 stații avem:

1. Stație de categoria I-a Tg.Mureș

2. Stație de categoria II-a, Ciceu

8 stații categoria III și restul stațiilor de categoria

IV-a.–

Liniile din cuprinsul R.A.M. s-au construit și dat în exploatare începînd din anul 1871 pînă în anul 1915.–

Cea mai veche linie din actuala rețea de cale ferată a regiunii este linia Războieni–Tg.Mureș care s-a dat în exploatare în anul 1871.–

Nu corespunde actualului volum de călători stațiile distruse în timpul celui de al doilea război mondial care s-au refăcut provizoriu ca: Ciceu, Lunca de Mijloc, Izvorul Oltului, Ditrău, Gălăuțaș, Sfînceni, Toplița, Deda, deasemenea stația Tg.Mureș, Sovata și Cristești Mureș care nu mai corespund actualului volum de călători sporit.– Ca o greșeală a construirii liniilor de garaj dela stația Ciceu–Deda este aceea că ele se ramifică din linia I-a, linie de manipulație comercială a stațiilor.– Acest fapt duce la inconvenientul că manevrarea liniilor de garaj atrage după sine sistarea lucrului pe liniile de manipulație comercială a magaziilor.–

Capacitatea stațiilor de linie normală pe linia O. Stalin–Războieni este de 120 osii afară de stația Toplița care este de 116 osii.–

Capacitatea maximă a stațiilor pe liniile înguste este de 38 și 42 osii.–

Linia Sf.Gheorghe–Brețcu are capacitate de 44 osii

” Vînători–Odorhei are capacitate de 36 osii

” Blaj–Praid ” ” ” 54 osii

Toate podurile de pe linia normală principală corespund convoiului A.22.t/osie afară de 13 podețe pînă la 2 m. deschidere.–

Dubla tracțiune este admisă pe liniile normale principale.–

În prezent toate liniile sînt prevăzute cu circuite telefonice RVS începînd cu anul 1944.– Deasemenea tot după 1944 s-a introdus circuitul Rc. pentru dirijarea centrală a circulației trenurilor folosindu-se posturi telefonice cu apel selector pentru fiecare stație.–

În privința atelierelor de zonă și reviziilor de vagoane în cuprinsul R.A.M. este un atelier de zonă la Tg.Mureș și puncte de revizie în stațiile: Tg.Mureș, Ciceu, Deda, Livezi Ciuc.–

Atelierul de zonă Tg.Mureș cale normală s-a dat în exploatare în anul 1926 și a fost complectat cu remiză pentru linia îngustă în anul 1941.–

Capacitatea de lucru a atelierului de zonă este de 10 vagoane reparate cale normală pe zi și 2 vagoane reparate cale îngustă pe zi.–

Avînd în vedere că pentru executarea lucrărilor la atelierul de zonă nu sînt hale de montare, aceste lucrări sînt executate sub cerul liber, în condițiuni de lucru foarte grele.–

Capacitatea de parcurs este de 25 vagoane cale normală și 16 vagoane cale îngustă.–

Parcul de pe linia îngustă și în special parcul de călători este foarte uzat avînd o vechime medie la călători de 45 ani, iar la marfă de 25 ani.– Parcul de marfă a fost complectat cu un număr important de vagoane de 15 tone date în exploatare între anii 1954–1955 construite de uzinele Topleț Măgheruș și Flamura Roșie Arad.–

În prezent depoul de locomotive din Tg.Mureș are în subordine trei remize de locomotive: Deda, Luduș și Gheorgheni își desfășoară activitatea adică remorcă trenuri pe o lungime de 385 km. cale normală și 205,5 km. cale îngustă. Personalul salariat este în număr de 550.–

Mijloacele depoului Tg.Mureș cu care își desfășoară activitatea de remorcarea trenurilor sînt următoarele:

a/ Parcul inventar de locomotive:

59 locomotive cale normală

13 locomotive cale îngustă

el este format din următoarele serii:

50.100	29 locomotive
327.000	17 locomotive
376.000	10 locomotive
326.000	3 locomotive
764.200	6 locomotive
764.150	6 locomotive
K- 148	1 locomotivă

La vîrf de trafic depoul Tg.Mureş utilizează în medie un parc de exploatare de 34 locomotive cale normală și 13 locomotive cale îngustă.–

Pentru alimentarea locomotivelor cu combustibil solid și lichid, depoul dispune de depozite/piețe de combustibil și rezervoare de păcură/

Situația actuală este următoarea:

Depoul, Remiza, Stația	Suprafața m.p.	Capacitatea depozit m.c.	ONC
Depoul Tg.Mureş	3524 540	5630 544	cale îngustă
Remiza Deda	2610	4180	
Remiza Gheorgheni	2680	4280	
Remiza Luduş	440	704	
St.Tagu	80	150	
Stația Band	60	100	
Stația Teaca	30	50	
Stația Eremitul	60	100	

TS-urile Rev. periodice și RT-uri se execută în remiza de cale normală respectiv remiza de cale îngustă.–

Menționăm faptul că remiza de cale normală nu mai corespunde necesităților, numărul locurilor disponibile pentru remizări de locomotive la reparații este de 8, iar necesarul mediu zilnic considerînd și reparațiile neplanificate depășește cifra de 8.– Se impune mărirea numărului de locuri prin prelungirea remizei.–

PARTEA II-a

Ținând cont de rezervele de materii prime, existente în regiune, precum și de forțele de muncă disponibile, surse de energie, propunem în primul rând dezvoltarea unităților economice existente și înființarea de noi unități, după cum urmează

CAPITOLUL I

DEZVOLTAREA INDUSTRIEI REPUBLICANE

1. Exploatarea și prelucrarea lemnului.

A. Exploatarea lemnului.–

Materia primă lemnoasă ce va sta la baza planurilor anilor 1958–1959–1960 este cea de mai jos :

	Rășin.mc.	Fag mc.	Stejar mc.	Div.sent.mc	TOTAL mc.
1958 =	728.000 + 30.000	924.000	19.000	94.000	1.766.000
1959 =	720.000 + 30.000	940.000	20.000	63.000	1.743.000
1960 =	700.000 + 30.000	1.050.000	20.000	63.000	1.833.000

Această masă este deja stabilită prin planul de Stat pe 1958, prin amplasarea executată pentru 1959 și prin planul de amplasare pe 1960.– Cîte 30.000 mc. din masa de rășinoase vin dela D.S.Piatra-Neamț, volum ce din 1961 dispăre din producția D.S.-ului Tg.Mureș.– Bazați pe evoluția sortării calitative a fagului, din an în an producția globală și cea de marfă va crește în acești ani față de anul 1957 astfel:

	1957	1958	1959	1960
Prod.globală	171.000.000 lei	177.000.000	177.400.000	189.000.000
Prod.marfă	165.000.000 ”	173.000.000	174.000000	186.000.000

Realizarea acestui plan este condiționat de unele dezvoltări ca:

a/ In domeniul mecanizării. Mărirea numărului de ferestre electrice și mecanice ușoare/tip. Drjba/ dela 75 la 150 în 1960, ceace necesită a investiție în valoare de lei cca.470.000.–

– mărirea numărului funicularelor portative existente de la 4 la 15, necesitînd o investiție în valoare de lei cca.700.000.–

– mărirea instalațiilor complexe de semiindustrializare în traverse, doage și valorificarea deșeurilor dela 3 la 7 ceeace reprezintă o investiție de cca.400.000 lei.–

– prelungiri de drumuri auto-forestiere dela 136 km. existente la 170 km. pînă în 1960, aceasta necesită o investiție de cca.9.000.000 lei.–

– creșterea numărului de autocamioane și tractoare rutiere dela 92 la 110 reprezintă a investiție de lei 1000000.

Prin producția mai sus arătată se vor livra fabricilor de cherestea ale regiunii noastre următoarele cantități de bușteni pentru prelucrare:

	1958	1959	1960
Bușteni și lemn rotund rășinoase mc.	510.000	505.000	490.000

adică cu 3% mai puțin în media acestor ani decît în 1957, cu o descreștere anuală foarte mică, care nu afectează cu nimic activitatea fabricilor.–

	1958	1959	1960
Bușteni de fag mc.	160.000	169.000	180.000

adică cu 22% mai mult în 1960 decît în 1957, reprezentînd o creștere anulă de cca. 30.000 mc.

Deasemeni economiei naționale se vor da produse importante în plus în 1960 față de 1957, după cum urmează:

– Derulaj fag	+ 5.000 mc.	adică	140 %
– Constr.fag	+ 30.000 mc.	adică	175 %
– Stîlpi TTE fag	+ 5.000 mc.	adică	400 %
– Lemn celuloză fag	+ 5.000 mc.	adică	180 %

În regiunea noastră sînt cca. 650 km. linii cff înguste a căror reparații capitale, medie și întreținere consumă 200.000 buc. traverse înguste pe an.–

Deoarece uzinele de decreuzotare existente în țară nu au capacitatea să creuzoteze întregul necesar de traverse pentru linii înguste ale sectorului forestier, ne obligă să folosim cca. 170.000 buc. traverse albe anual în linii cff.–

– Utilizarea traverselor necreuzotate în reparații capitale este oprită, iar utilizarea lor în reparații medii și reparații curente, scumpește foarte mult prețul de cost deoarece traversele necreuzotate trebuie schimbate cel puțin la doi ani odată. Un timp ce traverselor creuzotate această schimbare nu trebuie să i se facă decît la o medie de 8-10 ani.–

Avînd în vedere cele de mai sus, propunem construirea unei fabrici de creuzotare a traverselor în anii 1959–1960.–

Făcînd proporția prețului traverselor creuzotate față de cele albe și comparînd cu proporția duratelor lor, obținem:

– costul	unei	traverse	impregnate	30lei	Raportul
– ”	”	”	albe	8lei	este:3,75
- durata	unei	traverse	impregnate	8ani	Raportul
–	”	”	albe	2ani	este: 4

Se deduce de aici că, chiar în situația actuală și numai din valoarea materialului este mai avantajos din punct de vedere economic să nu folosim traverse albe, reprezentînd o economie anuală de 85.000 lei.– Dacă pe lîngă acest lucru mai socotim că în cazul folosirii traverselor impregnate se reduce 3/4 din munca de schimbare a traverselor de linie/adică în loc de 12 lei în 8 ani de traversaa fondul de salarii pentru schimbare de traverse se micșorează la 3 lei, rezultă o economie directă de lei 9/ traversă sau o economie anuală de 382.000 lei.

Inființarea unei fabrici de creuzotare, în afară că ar aduce după sine o substanțială economie/ cca. 654.000 lei anual, după cum rezultă din calcule, creiază posibilități de a folosi cantități importante de material lemnos în alte scopuri.–

Inființarea fabricii de creuzotare ar fi indicată în localitatea Răstolița din raionul Toplița.–

Pe plan de perspectivă această uzină se va putea lărgi, creuzotînd traverse și pentru CFI-urile din regiunile vecine ca regiunea Stalin, Cluj, etc.–

Perioada 1961 – 1975

Cel mai anevoios de stabilit pentru activitatea 1961–1975 este baza de materii prime pentru activitatea de exploatare și transport a lemnului.–

Solicitarea ce se face astăzi și în ultimii trei ani patrimoniului forestier pentru lucrările de exploatare este aproape dublă față de producția anuală a pădurii, la care se mai adaugă cota parte a materialului provenit din defrișările pășunilor împădurite.–

Ilustrată în cifrele arătate mai sus, situația se prezintă astfel:

Cota lemnoasă	Cota anuală stabilită prin amenajamente	Cota anuală medie din pășuni împădurite	Cota medie anuală dată în prod. pe anii 1958–1960	Dif. în plus față de o cotă an. amenajistică adunată cu cea a pășunilor împădurite.
Rășinoase	330.000	240.000	715.000	145.000
Fag	510.000	120.000	970.000	345.000

În anii 1948–1954 această masă s-a obținut fără aportul pășunilor împădurite, ceea ce înseamnă că s-a recoltat anual peste două cote amenajistice.–

Față de această situație, bazați pe structura claselor de vîrstă ale arboratelor pădurilor din R.A.M., precum și avînd în vedere necesitățile de producție pe economia națională, masa lemnoasă probabilă ce se va pune în valoare între anii 1961–1975 se prezintă astfel:

Anii	Rășin.	Fag.	Stejar	Diverse	Total
1961-1965	470.000	750.000	20.000	60.000	1.300.000
1966-1970	460.000	600.000	20.000	60.000	1.140.000
1971-1975	440.000	450.000	20.000	60.000	970.000
cu o medie anuală deci de.....	453.000	600.000	20.000	60.000	1.133.000

Scăderile prezintă următoarea situație: la rășinoase fabricile de cherestea din regiune vor primi începînd cu anul 1961, față de media anilor 1958–1960, o cantitate de cca. 318.000 mc. reprezentînd o scădere bruscă cu cca. 180.000 mc.– Apoi scăderea continuă insensibil pînă la 295.000 mc. în 1975, ceea ce practic nu va afecta după 1961 situația fabricilor.– La fag cantitatea ce se dă astăzi fabricilor stagnează sau crește puțin pînă în anul 1965, apoi descrește și aceasta în următorii 10 ani cu cca. 45.000 mc.– Astfel putem deduce că din anul 1961 unele fabrici trebuie să-și înceteze activitatea.– După așezarea masei precum și după analiza celei mai avantajoase trimeri de material lemnos în fabricile regiunii pe CFR, socotim că pot rămîne în lucru fabricile: Reghin, Toplița, Hodoșa /amenajată pentru fag/ Sîndominic, Tg. Secuesc / eventual Oituzul, Odorhei și Sovata, restul nu vor mai avea bază de materie primă.–

Scăderea bruscă a rășinoaselor arătate mai sus și apoi din 1966 a fagului nu se poate evita, deoarece și astfel calculată baza de materie primă, abia dacă va putea fi menținută la nivelul anului 1957 în anii următori acestuia, astfel că după această perioadă de pînă în 1975 să nu mai fie necesară alte restructurări importante în situația industriei forestiere din regiune.— Masa indicată mai sus este superioară celei ce se poate recolta în situația actuală din pădure și se bazează în bună parte pe cele ce urmează și care constituiesc un capitol de dezvoltare specială a lucrărilor din regiune:

Pentru obținerea din pădurile regiunii a masei lemnoase da mai sus, trebuie antrenată cel puțin din anii 1966–1975 din ce în ce mai multă masă lemnoasă provenită din operațiunile culturale ale arboretelor/rărituri/, precum și masa din produsele accidentale/ doborâturi izolate și de mici proporții, idem arbori uscați în pădure/ din pirtiuile neexploatate și neamenajate cu instalațiile de scoatere, masa din care pînă acum majoritatea nu este în situația de a fi exploatată, neexistînd acces la aceste locuri/ este vorba de locurile care astăzi sînt greu accesibile și inaccesibile/.—

Această situație provine din faptul că în regiunea noastră dispunem de drumuri forestiere foarte puține, cele existente nu pătrund pînă în creierul pădurii și deserveșc unități de producție cu masă relativ mare.— Pentru a recupera materialul ce se pierde astăzi anual din cauzele de mai sus, trebuie necondiționat să procedăm din 1961 înainte la o dezvoltare din ce în ce mai sporită de drumuri forestiere pt. auto grele și de drumuri de coastă pentru auto ușoare sau tractoare rutiere, etc, astfel încît pînă la sfîrșitul perioadei 1975 să avem întreaga rețea necesară de drumuri date în folosință.— În acest fel la finele anului 1975, întreaga cantitate de produse secundare și accidentale va deveni accesibilă și astfel vom putea da industriei o cantitate de cca. 300.000 mc. anual peste cea posibilă de recoltat astăzi, fără solicitări care să atingă baza lemnoasă a regiunii.—

Aceasta presupune construirea în perioada de 15 ani a 700 km. drumuri auto forestiere, necesită următoarea organizare împreună cu un plus anual de fond investiții.—

Creșterea numărului utilajelor de construcții
drumuri ca:

	In perioada 1961–1965	In perioada 1966–1970	In perioada 1971–1975	Total
screpere	1	4	3	8
compresoare cilindru	2	6	4	12
concasoare	3	6	3	12
macarale	1	3	4	8

ceeace reprezintă o investiție totală de lei 1.950.000 sau anuală o medie de lei 130.000, variabilă ca mai sus și majorarea anuală a fondurilor de investiții pentru construirea a încă 700 km. drumuri dela cel mediu cheltuit în anii 1951–1960, cu o sumă medie anuală de lei 7.000.000 cu următoarea variație, între anii 1961–1965 o majorare anuală de lei 5.000.000 în perioada 1966–1970, o majorare anuală de lei 7.500.000 și în perioada 1971–1975 o majorare anuală de lei 8.500.000.–

Realizarea acestei dezvoltări a rețelei de drumuri forestiere legate cu rețeaua de drumuri comunale, raionale și republicane deși cauzează cheltuieli în plus, vor aduce următoarele realizări pozitive, peste cele posibile în situația actuală:

– Cum s-a arătat mai sus, vor furniza masă în plus ce astăzi se pierde, crescînd an de an și ajungînd în anul următor terminării dezvoltării totale a rețelei de drumuri /1976/ la o cantitate anuală constantă apreciabilă de peste 300.000 mc.

– Se vor micșora pierderile de exploatare – prin scurtarea la minimum necesar a traseelor de corhanit cu țapina și cu cuscaie/ a mat. mărunte/ și prin eliminarea în bună parte a trasului de bușteni – cu pînă la 2,0 % ceeace față de situația de astăzi reprezintă cca. 30.000 mc. masă în plus.–

– Se va micșora în mod însemnat masa socotită astăzi ca pierdere de recoltare în proporție medie de pînă la 4 % ceeace reprezintă o masă anuală de cca. 50.000 mc. masă ce poate servi la fabricarea de plăci aglomerate.–

– Se va ieftini considerabil costul producției, ca efect al înlocuirii trasului costisitor cu tracțiune animală și tractoarele cu șenile, prin transport pe osie pe cauciucuri, ceeace va aduce conform calculelor noastre preliminare o ieftinire a producției la finele anului 1975/ și în fiecare an pînă

la 1975, proporțional cu dezvoltarea rețelei de drumuri/ cu cel puțin 6-7 % din volumul investițiilor în plus, astfel că în perioada maximă de pînă la 1990, să fie recuperată întreaga investiție în plus .-

Deasemeni prin crearea posibilității de exploatare a materialelor din toate colțurile pădurilor și cu rețeaua îmbunătățită a drumurilor ce nu depind de anotimpuri, va crește calitatea produselor an de an, culminînd în 1975 la creștere de cel puțin 8% față de 1960 la total masă fag, ceea ce va aduce sporirea valorii de vînzare la mc. cu 11 lei și per total producție cu cca. 5.000.000 lei.-

Exprimînd în valori economice se pot realiza în urma investițiilor propuse, obținem următoarea situație:

- masă în plus rezultînd din exploatarea porțiunilor greu sau inaccesibile în prezent, din micșorarea pierderilor de exploatare și din micșorarea masei socotită astăzi ca pierdere de recoltare, va da o producție globală în plus anuală de lei 35.000.000.

- reducerea costurilor de producție va de anual lei 8.000.000.

- folosirea mai rațională a lemnului de fag reprezintă un plus de lei 11/mc. adică anual lei 5.000.000.

In total lei 48.000.000 anual.

In afară de cele de mai sus, realizarea producției propuse și reducerea costurilor cu 8.000.000 lei anual cere următoarele plusuri de organizări:

Pentru asigurarea transporturilor pe drumurile ce se vor crea, un plus de 40 buc. autocamioane pînă la sfîrșitul perioadei 1975, 20 buc. tractoare rutiere și 40 auto ușoare cu remorci de 2 - 2,5 tone.- Tinînd seamă de casările ce vor interveni între perioada de 15 ani va fi necesară dotarea cu un număr triplu de mașini în plus, adică se va necesita investiții de cca. 15 milioane total sau 1.000.000 lei în medie anuală.-

Corespunzător urmează a se mări numărul de funiculare ușoare de tip TU 1500, cu o dezvoltare continuă de 3-4 buc. anual.–

Creșterea numărului de grupuri electrogene la cel puțin 50 până în 1975 / cu 300 ferestraie electrice/ și la cel puțin 200 ferestraie mecanice ușoare de tip Drujba, ceea ce ar reprezenta o creștere de 25–30 ferestraie anual sau cca. 140.000 lei plus de investiții anual.–

– Vor trebui introduse în exploatare 20 buc. compresoare pentru despicat lemnul de foc, ceea ce se va putea face și din fondurile existente la început și apoi din mică mecanizare.–

– Se va aduce în plus în exploatare 300 buc. motoare electrice de diverse mărimi și utilizări reprezentând față de situația actuală un plus anual de investiții de cca. 70.000 lei.–

– Va trebui în cadrul fondurilor actual cheltuite pentru înzestrarea și reînnoirea parcului rulant cff și a mașinilor de forță, să se efectueze următoarele schimbări:

Să fie înlocuite parte din locomotivele de cale îngustă, existente cu 22 buc. locomotive electrice de 16 și 24 tone.–

Să se realizeze înlocuirea locomotivelor ce vor ieși din uz în acești ani cu alte 14 locomotive cu aburi de 16-24 tone ceea ce reprezintă un plus de investiții anual față de situația actuală de cca. 300.000 lei.–

Vor trebui introduse cca. 300 buc. vagoane cff de 15 tone pentru reînnoirea parcului de material rulant de mai mare productivitate. Acest lucru nu reprezintă un plus de investiții față de dotațiile actuale anuale.–

Considerăm ca necesar realizarea în decursul acestei perioade de 5 buc. turbine de 100-200 CP cu rețele electrice de cîte 45 KV pentru deservirea unor centre mai mari de depozitarea lemnului sau de semiindustrializare și prelucrarea deșeurilor, ceea ce va reprezenta o investiție anuală în plus de cca. 150.000 lei.–

Ca un desiderat pentru efitinirea producției și Mărirea posibilităților de valorificarea lemnului provenit din căzături sau uscături izolate, fără nici o organizare specială putînd da importante venituri și economii țării, vedem necesară introducerea în perioada 1961–1975, de îndată ce va fi posibil – în lucrările de exploatare ale regiunii a unui număr / maxim posibil/ de helicoptere, de 10 tone capacitate, cunoscînd ca în U.R.S.S. se practică cu mult succes folosirea lor în exploatare.–

Cantitățile micșorate de masă lemnoasă exploata-bilă cu toate îmbunătățirile propuse, precum și sporirea productivității realizabile prin măsuri ce se vor aplica, vor determina următoarele aspecte:

Descreșterea numărului de muncitori ocupați astăzi în exploatare dela o medie de 8.300 la o medie de 8.200, în perioada 1961–1965 la o medie de 6.400, în 1966–1970 la o medie de 5.700, iar în 1971–1975 la o medie de 5.100 muncitori.–

Descreșterea valorii prod. globale și marfa va atrage după sine micșorarea materiei prime a unităților de industrializare, precum și eliberarea din fabricile de cherestea a unui număr de muncitori considerabil.–

La I.F.E.T. Odorhei se propune experimentarea în perioada de 1961–1965, captării gudroanelor rezultate din mangalinare.– Experimentarea se va extinde la 15% din producția de mangal al I.F.E.T.-ului.– Procedul se va extinde în fiecare an, astfel ca pînă în anul 1975 să se extindă la producția totală de mangal al acestui IFET.

Pe linia unor desvoltări mai mici vedem necesare următoarele:

La producția de 15.000 tone mangal se pot realiza anual produsele de destilare ce urmează:

2.700 tone acid acetic

900 tone alcool metilic

3.600 tone gudron

14.400 tone gaz sărac/ numai aceasta reprezintă la reutilizare ca forță 36.000 CP/.– Valoarea acestei produ-cției totale se cifrează la cca. 1.000.000 lei.–

În acest scop propunem să se utilizeze instalații complete de distilare, mobile.— Ca să se cuprindă întreaga producție a IFET-ului Odorheiu, trebuiesc procurate 20 garnituri a 10 recipiente cu productivitate medie anuală de 750 tone, deci acoperind totalul necesar la 15.000 tone mangal.—

Costul acestei investiții este de 600.000 lei sau o medie de cca. 30.000 lei anual, ceea ce se poate face, după o primă producție reușită și din fondurile de mică mecanizare.— Numai în perioada 1961–1965 vor trebui investiții cca. 100.000 lei pentru procurarea primelor trei garnituri experimentale.—

B. Prelucrarea lemnului

După cum s-a arătat la pct. A resursele de materie primă pentru industrializarea lemnului sînt limitate și în mereu descreștere, astfel dezvoltarea viitoare a acestei industrii nu este axată pe majorări de capacitate a fabricilor, ci pe o restructurare parțială, avînd următoarele obiective principale:

– transferarea capacității de producție a unor fabrici rămase fără materie primă, la alte fabrici.—

– continuarea dezvoltării capacității de prelucrare a esenței de fag și altor foioase, la care materia primă este în creștere,

– dezvoltarea și înființarea unor secții de produse finite și prefabricate, pentru înlocuirea valorică a producției cantitative descrescînde la cherestea rășinoase și pentru asigurarea de muncă a muncitorilor rămași disponibili prin micșorarea producției rășinoase,

– mecanizarea operațiunilor și modernizarea fabricilor cu perspective de viitor, în interesul creșterii productivității muncii și al reducerii prețului de cost.—

– valorificarea completă a deșeurilor de lemne dela industrializare și exploatare,

– prelucrarea producției de produse semifinite, care aparțin ramurei de industrializare a lemnului dela IFET-uri, ILEFOR și alte întreprinderi, în interesul unei producții mai raționale și mai economice pentru satisfacerea cerințelor de export și intern.–

Pentru realizarea celor de mai sus, propunem următoarele măsuri/realizabile în perioada 1958–1975/

– Racordarea fabricilor la curent de înaltă tensiune

Unitățile în general sînt acționate de mașini de aburi.– Cazanele folosesc drept combustibil deșuri și rumeguș.– Cum aceste mașini și cazane au o vechime de 50-60 ani, funcționarea lor este deja foarte limitată, deasemenea puterea lor nu mai poate asigura acționarea utilajului instalat și din cauza insuficienței de forță motrică.– Aceste unități nu se pot desvolta și moderniza.

Deșeurile și rumegușul folosit azi pentru încălzirea cazanelor, în viitor odată cu dezvoltarea tehnică și în special a chimizării lemnului vor forma baza de materie primă pentru noi produse.

Problema forței motrice se va putea rezolva prin racordarea unităților la rețele de transport de înaltă tensiune.– Pentru aceasta sînt create condițiunile, deoarece în apropierea fabricilor trec traseele liniilor de transport de înaltă tensiune.–

În perioada anilor 1958–1960, urmează să se racordeze următoarele fabrici la liniile de înaltă tensiune:

Fabrica Sovata, linia de înaltă tensiune este la o distanță de 600 m., valoarea lucrărilor de racordare se ridică la suma de 300.000 lei.–

Odroheiu.– În orașul Odorhei linia de înaltă tensiune va fi introdusă în anul 1958–1959.– Costul lucrărilor de racordare va fi de cca. 500.000 lei.–

– Gheorgheni. În orașul Gheorgheni este deja introdus curentul numai trebuie racordat cu o linie de 500 m. Valoarea lucrării este de lei 200.000.–

– Toplița. Această fabrică se va putea racorda la linia fabricii Gălăuțas, fiind necesară o investiție de 300.000 lei.–

– Sîndomic. La această fabrică cu instalarea secției de prefabricate, mașina actuală de 76 CP nu va mai fi satisfăcătoare.– Pentru mărirea forței motrice, fabrica trebuie să fie racordată la conducta electrică de înaltă tensiune a minei Bălan.– Pentru această lucrare este necesar o investiție de 300.000 lei.–

Construcții și prelungiri de linii de garaj CFR

Pentru mărirea frontului de încărcare și descărcare în perioada 1959–1960 trebuie prelungită linia de garaj a fabricii Toplița cu 200 m.– Aceasta este cu atât mai necesar cu cât această fabrică rămîne în funcțiune. Din cauza micșorării masei lemnoase care va atrage după sine oprirea celorlalte fabrici, producția acestora va fi concentrată la fabrica Toplița, deci pe lângă încărcări de materiale va primi și o cantitate însemnată de vagoane cu bușteni pentru descărcat. Costul lucrărilor propuse va fi de 300.000 lei.

In perioada 1961 – 1975

Fabrica Sovata pentru a putea să-și continue activitatea în condițiuni normale, este necesar să fie mutată IFET-ului din curtea fabricii în valea “Iuhod”.–

În perioada anilor 1966–1970 și fabrica de cherestea va trebui să fie mutată la Iuhod, întrucît pe terenul actual care este suficient numai pentru un singur gater, fabrica nu se mai poate desvolta.– În viitor această fabrică însă trebuie desvoltată, deoarece dispune de rezerve de materie primă.– Pentru această nouă fabrică urmează să se construiască o linie de garaj, care va costa 300.000 lei.–

Prelucrarea rumeguşului

Actual la fabricile de cherestea rezultă anual cca. 40.000 tone de rumeguş.– Majoritatea acestor cantităţi este folosită drept combustibil la încălzirea cazanelor.– Brichetarea rumeguşului se face numai la fabrica Topliţa însă la o serie de fabrici/ Gheorgheni, Lunca de Jos, Odorhei, Sovata şi Tg.Secuesc/ nici astăzi nu se foloseşte toată cantitatea produsă, pentru plasarea surplusurilor se întâmplă mari greutatea, pe când la fabrica Sovata nu există nici o posibilitate pentru utilizarea rumeguşului. Luînd în considerare scăderea simţitoare a cantităţilor de materii prime, producţia de rumeguş va scade la sfîrşitul perioadei la 30.000 tone, şi această cantitate va rămîne disponibilă în întregime.– Deocamdată nu putem veni cu altă propunere concretă, decît cu aceea ca la începutul perioadei să se bricheteze surplusul la rumeguş, iar pentru viitor odată cu avansarea tehnicii se va presa rumeguşul în plăci aglomerate.–

Astfel de secţii urmează a fi înfiinţate la toate fabricile unde vor fi surplusuri de rumeguş ca la: Hodoşa, Gheorgheni, Odorhei, Sovata, Tg.Secuesc şi Topliţa.–

Pentru înfiinţarea secţiilor de brichetare este necesar pentru fiecare fabrică în parte cîte 1.000.000 lei.–

Prelucrarea deşeurilor

Deşeurile au fost folosite în trecut în mare parte ca combustibil şi numai cca. 40 din răşinoase a fost destinat pentru producţia de celuloză, iar la fag numai în 1955 a fost livrată o cantitate minimă pentru celuloză.– Bazîndu-ne pe avansarea tehnicii, propunem prelucrarea deşeurilor în plăci aglomerate la fabricile: Hodoşa, Tg. Secuesc, Sovata şi Sîndomic, iar la Gheorgheni unde vom avea numai deşeuri răşinoase, propunem înfiinţarea unei secţii unde deşeurile vor fi tocate în surcele pentru celuloză.–

Propunem înfiinţarea acestor secţii în perioada 1961–1965.–

Menţionăm că vom produce 60.000 tone deşeuri, din care pentru celuloză 25.000 tone.– Infiinţarea secţiilor necesită pentru fiecare fabrică în parte cîte 1.000.000 lei investiţie, în afară de fabrica Sîndomic unde este

necesară o investiție de lei 4.000.000.–

În vederea industrializării superioare a lemnului de celuloză și a deșeurilor sortate pentru celuloză propunem înființarea în orașul Gheorgheni a unei fabrici de hârtie și celuloză.– Toate condițiunile tehnice ca: materie primă, apă, energie electrică și forța de muncă necesară, este asigurată.– Inființarea fabricii o propunem pentru perioada 1965–1975.–

Secția piese croite fag

Luînd în considerare pierderile de materiale la fabricile cu produse finite/ mobile/ propunem înființarea secțiilor de piese prefabricate din piese de fag, unde se va prelucra materialul în dimensiunile necesare fabricilor prelucrătoare.– Propunerea o facem numai pentru fag, din cauză că la rășinoase s-a început deja fabricarea de piese prefabricate, deocamdată numai pentru fabrici de vagoane și pentru CFR.–

Inființarea secțiilor de piese croite din fag propunem pentru perioada 1959–1960 la Tg.Secuesc cu o investiție de 200.000 lei, 1961–1965 la Hodoșa cu o investiție de 200.000 lei și în 1966–70 la Sovata necesitînd o investiție de lei 300.000.–

Secții de ambalaj fag

La secțiile de lăzi de fag, croirea lamelelor pentru lăzi actualmente se execută cu circulare și numai Fca.Tg.Secuesc dispune de un ferăstrău panglica.– Luînd în considerare că lăzile se compun din lamele de 4-6-8 și 10 mm. prin spintecarea cu circular, sînt pierderi mari de materiale, întrucît la o singură tăietură se pierde 4 mm.

Secțiile noi care urmează a fi înființate la fabricile Sovata și Tg.Secuesc urmează a fi dotate cu mașini de rulare și cu decupatoare la care nu sînt pierderi, mărind totodată capacitatea fabricilor dela 2.500 m.c. la 5.000 m.c. anual.– Pentru aceste secții sînt necesare investiții în valoare de 1.000.000 lei.–

Mecanizarea depozitelor de bușteni

În depozitele de bușteni se lucrează cu piesele cele mai grele și cu metode rudimentare.– Singura avansare care s-a introdus este retezarea mecanică și încărcarea lemnelor subțiri cu elevatoare.– Numai depozitul fabricii Toplița este înzestrat cu transportoare.–

Pentru ridicarea productivității muncii și ușurarea efortului fizic al muncitorilor, propunem mecanizarea prin transportoare a căratului buștenilor la fabricile: Hodoșa în perioada 1959–60, Tg.Secuesc și Odorhei în perioada 1961–65.– Pentru aceste mecanizări sînt necesare pentru fiecare fabrică cîte 200.000 lei investiții.–

Bazine de apă pentru bușteni

Actualmente numai fabrica Toplița dispune de un singur bazin.– Pentru asigurarea în condițiunile optime a fagului, propunem construirea de bazine la Hodoșa în 1961–1965 și Sovata în perioada 1971–75.– Aceste bazine pe lîngă că asigură conservarea optimă a buștenilor, mai are avantajul ca prin aceasta se curăța buștenii de noroi și nisip, care uzează pînzele în timpul tăierii, dînd astfel naștere la tăieri necorespunzătoare/ braci tehnici/. Investițiile necesare sînt de cîte 200.000 lei pentru fiecare fabrică în parte.–

Asfaltarea drumurilor din depozite și mecanizarea transporturilor

Intrucît în caz de ploaie la fabricile de cherestea drumurile de acces devin impracticabile, iar în depozitele de cherestea mecanizarea transporturilor de cherestea prin tragere cu trolii și transportarea este costisitoare și nici nu dă rezultate bune, propunem asfaltarea tuturor drumurilor de acces în depozite și asfaltarea căilor de comunicație în depozitele de cherestea la toate fabricile.–

Prin asfaltarea drumurilor pe lîngă asigurarea normală și optimă a transporturilor de bușteni, materialele tehnice, etc., se poate executa și mecanizarea depozitelor de cherestea care constă în următoarele:

– mecanizarea transporturilor cherestei dela rampa de sortare la stive și dela stive la rampa de încărcare, cu vagonete platforme acționate electric.–

– mecanizarea stivuirii cherestei cu mașini de stivuit,

– mecanizarea sortării cherestei cu mașini de sortare sistem finlandez,

– mecanizarea încărcării cherestei cu elevator.

Asfaltarea și mecanizarea propunem a se face la următoarele fabrici: Toplița și Gheorgheni în perioada 1961–1965, Tg.Secuesc, Odorhei și Sovata în 1966–1970 și Sîndomic în perioada 1971–75.– Lucrările de asfaltare și mecanizare la aceste unități pretind investiții în valoare de lei 1.500.000/unitate.–

Uscătorii

Pentru asigurarea cu materiale corespunzătoare a fabricii de lăzi Gheorgheni și a Secției de prefabricate Sîndomic, în tot timpul anului, precum și asigurarea livrărilor de cherestea pentru export cu umiditatea corespunzătoare propunem construirea de uscătorii la următoarele fabrici: Gheorgheni în 1961–65, Toplița 1966–70, Odorhei și Sîndomic 1971–75.

Pentru construirea uscătoriilor artificiale este necesar o investiție de lei 1.600.000.–

Complectarea utilajelor de prelucrare

Intrucât la fabricile noastre se lucrează cu utilaje învechite, gatere de 30–50 ani, care pe lângă că sînt foarte vechi, unele din acestea au fost și în foc, de mai multe ori, este necesar modernizarea fabricilor, care constă din următoarele:

– Hodoșa. La această fabrică hala de gatere este foarte veche, urmează a fi reclădită și trebuie instalat 1 buc. blockbandsage și 2 gatere rapide.– Fabrica va fi profilată pentru debitarea fagului.–

Această modernizare o propunem în perioada 1961–1965.–

– Toplița. La această fabrică se va debita toate rășinoasele din Valea Mureșului.– Propunem instalarea a 2 buc. blockbandsage și 2 gateri rapide.– Propunem realizarea lor în perioada 1966–1970.–

– Sovata. Intrucît fabrica în perioada viitoare trebuie să fie mutată la subsol după cum s-a arătat și mai înainte, noua fabrică construită în perioada 1966–70 urmează să fie înzestrată și cu 1 buc. blockbandsage și 2 gateri rapide.–

– Odorhei. Propunem modernizarea în perioada 1971–1975.– Aici propunem instalarea a 1 buc. blockbandsage și 2 gateri rapide, fabrica va prelucra numai rășinoase.–

– Tg.Secuesc. Propunem modernizarea în perioada de 1971–75.– Aici se va instala 1 buc. blockbandsage și 2 gateri rapide.– Fabrica va prelucra rășinoase și fag.–

Complectarea utilajelor cu cele propuse mai sus se poate realiza cu o investiție totală de lei 14.000.000.

Mecanizarea descărcărilor de bușteni și cherestea

Intrucît prin concentrarea producției fabricilor existente va fi necesar transportarea prin C.F.R. a unei cantități însemnate de bușteni, care necesită a fi descărcată, pentru mecanizarea descărcărilor, propunem dotarea fabricilor cu macarale portabile care urmează să fie instalate în 1959–60 la Hodoșa, Tg.Secuesc și Toplița și în 1961–66 la Odorhei și Sovata.– Aceste mecanizări vor necesita o investiție de lei 600.000.–

Secția de parchete

Avînd în vedere cererile mari de parchete propunem construirea unei secții de parchete lângă fabrica Sovata la Iuhod în perioada 1959–60 cu o investiție de cca. 1.000.000 lei.– La această secție se vor putea prelucra toate frizele din producția regiunii noastre și eventual din alte regiuni/T.I.L. Sibiu și Cluj/

Transportul frizelor la fabrică pînă la construirea liniei de garaj, se va efectua cu camioane.–

Mărirea capacității secției binale.

Pentru satisfacerea cerințelor mari de binale este necesar clădirea unui atelier la fabrica Toplița investind cca. 1.000.000 lei cu care producția de binale am putea majora la 20.000 m.p.anual.–

Construirea unei secții de prefabricate

În raionul Ciuc descreșterea masei lemnoase este foarte mare dela an la an.– În această regiune pe lîngă că are o industrie destul de săracă dispunem de muncitori suficienți și foarte pricepuți în industrializarea lemnului.– În ultimii trei ani au fost oprite aici definitiv 2 fabrici, Sînsimion și Cîrța, urmează ca peste un scurt timp din cele 2 existente: Sîndominic și Lunca de Jos din cauza lipsei de masă lemnoasă să fie oprită fabrica din Lunca de Jos.–

Intrucît sînt cerințe mari din prefabricate propunem construirea unei secții de prefabricate vagoane C.F.R., lemnăria pentru caroserii de autocamioane cu o investiție de lei 1.000.000 la Sîndominic unde este și un număr mare de tîmplari.–

Modernizarea fabricii de lăzi

La fabrica Gheorgheni pînă la sfîrșitul perioadei 1965, se va opri definitiv fabrica de cherestea.– Intrucît la această fabrică, există una din cele mai mari secții de lăzi din țară, propunem lărgirea și modernizarea acestei secții prin reclădirea halei și instalarea de 2 mașini de decupat și încă 2 linii de ferestraie panglică realizînd în acest fel o capacitate de 40.000 m.c. anual, concentrînd totodată toată producția de lăzi de rășinoase dela celelalte fabrici la această fabrică.–

Executarea lucrării o propunem în perioada 1966–1970, pentru care va fi necesar o investiție de cca. 200.000 lei.–

Blocuri muncitorești

În vederea asigurării locuințelor pentru muncitori și luînd în considerare faptul că locuințele actuale sînt defectate este necesar construirea de locuințe cu cîte 10 apartamente la unele fabrici, costul unui asemenea bloc este de 500 mii lei.–

Propunem realizarea construirii blocurilor după cum urmează:

Fabrica	Total blocuri	Perioada		
		1961–65	1966–70	1971–75
Toplița	6 bloc.	2 bloc.	2 bloc.	2 bloc.
Hodoșa	4 ”	2 ”	2 ”	– ”
Ditrău	4 ”	– ”	2 ”	2 ”
Gheorgheni	6 ”	2 ”	2 ”	2 ”
Odorhei	6 ”	2 ”	2 ”	2 ”
Sovata	4 ”	– ”	2 ”	2 ”
Tg.Secuesc	4 ”	2 ”	2 ”	– ”

Predarea pentru industrializare către fabrici a tuturor produselor de lemn prelucrate azi în cadrul exploatărilor ca: traverse, lăzi de fag, lemn de mină, lemn de celuloză, etc.

În prezent exploătările de pădure au sarcini de producție pentru produsele susmenționate.– Este dovedit însă că producția respectiv, selecționarea acestora se face în mod cu mult mai economic în cadrul unităților de industrializare.– Acest lucru este valabil atît la selecționarea și secționarea diferitelor sortimente rezultate din Rășinoase, cît și la producția traverselor de fag.– Pentru cioplirea acestora în pădure se întrebuițează în prezent multe lemne corespunzătoare pentru alte scopuri superioare, iar prin cioplire provoacă pierderi cu mult mai mari ca debitarea prin gater.–

I.F.I.L. ReghinPerioada 1958–1960

Desvoltarea întreprinderii în această perioadă se rezultă la completarea utilajului, ridicînd gradul de mecanizare a fabricii, precum și la reconstruirea unor secții.–

1. Completarea utilajului

Activitatea de bază a acestei întreprinderi în perioada menționată va fi fabrica de cherestea.– În acest sector este necesar a se completa utilajul existent cu următoarele:

– la depozitul de bușteni pentru descărcarea buștenilor intrați, propunem procurarea unei macarale cu o capacitate de 10-15 tone, necesitînd o investiție de lei 4.000.000.–

– Mecanizarea transporturilor la depozitul de bușteni prin introducerea tranvaielor electrice.– Instalația, și procurarea tranvaielor necesită o investiție de cca. 400.000 lei.–

– Inlocuirea rampelor de lemn prin rampe de beton.

Valoarea investiției propuse este de cca. 400000 lei.–

– Propunem completarea instalației de rețezare fixă cu brațe mecanice de scoatere.– Valoarea acestei completări va fi de cca. 25 – 30.000 lei.–

– Pentru prelucrarea materialului în condiții optime în hala de gatere, este necesar procurarea unui blockbandsage de spintecat.– Valoarea investiției este de cca. 100.000 lei.–

– Pentru stivuirea și pentru încărcarea cherestelei este necesar un număr de 8 instalații de cherestea în depozitul de cherestea.– Lucrarea se poate realiza cu o investiție de lei 320.000.–

Pentru deservirea în condiții optime a acestei secții este necesar ca atelierul de ascuțitorie să fie dotat cu diverse mașini unelte în valoare de lei 120.000.

Pentru modernizarea procesului tehnologic la fabricarea lăzilor sînt necesare 6 mașini de capsat tip "Brohm Cruze" în valoare de 141.000 lei.–

Fabrica de butoaie urmează să fie prevăzută cu aspirator de praf, una mașină de rotunjit funduri de butoaie, precum și una mașină pentru profilarea doagelor.– Suma necesară pentru procurarea utilajelor de mai sus este de 140.000 lei.–

– Pentru a putea prezenta instrumentele muzicale fabricate în această uzină pe piața internațională, este necesar ca secția să fie dotată cu o serie de utilaje și mașini.– Valoarea totală a utilajelor necesare pentru prelucrarea lemnului este de cca. 210.000 lei, iar a utilajelor pentru prelucrat metale de lei 193.000 lei.–

Prin introducerea acestor utilaje se vor putea executa toate lucrările cu precizie și în condiții optime precum va fi posibilă și executarea mecanismelor pentru instrumente, care în prezent sînt aduse din import.–

2. Secțiile de planoare și de ambarcațiuni, nu mai pot continua activitatea lor în condițiunile actuale deoarece tot procesul tehnologic se desfășoară în barăci de lemn improvizate, care dăunează atît producției cît și calității produselor, din cauza spațiului insuficient.– Această secție are perspective mari de dezvoltare, produsele fiind mult căutate nu numai în țară ci și pe plan internațional.– Astfel este absolut necesară construirea de noi hale de lucru, corespunzătoare acestui proces tehnologic pretențios și pentru a i se putea da o dezvoltare în viitor acestei secții.–

Valoarea investițiilor propuse pentru acest scop este de lei 6.000.000.–

– Prin racordarea întreprinderii la rețea de înaltă tensiune, se va reduce funcționarea cazanelor, prin care se va crea surplusuri de rumeguș, zilnic cca. 3 vagoane. Pentru a se putea da o întrebuințare acestei cantități de rumeguș devenit disponibil se propune să fie brichetat.– Brichetarea necesită o instalație, a cărei valoare este de cca. 1.000.000 lei.–

Perioada 1961–1975

Pentru această perioadă, în vederea dezvoltării fabricii, prin construirea de noi hale de lucru și prin înzestrarea cu utilaje moderne de mare productivitate, propunem o investiție de lei 39.000.000.– În cadrul acestei sume ca obiective principale de realizat propunem următoarele:

- construirea de uscătorii artificiale cu o capacitate egală cu producția zilnică a fabricii de cherestea aceasta în vederea reducerii timpului de uscare a cherestelei rășinoase, care în cazul uscării naturale durează 3-6 luni / în raport cu anotimpul/.– Prin aceasta se poate reduce timpul de uscare a materialului în medie la 48 ore. Prin reducerea timpului de uscare se poate da o viteză mai mare a fondului de rulment și în afară de aceasta s-ar reduce costurile de transport pe m.c. produs, care provine din diferența de greutate specifică a materialului uscat față de cel cu umiditate ridicată.–

- Construirea de clădiri corespunzătoare pentru fabrica de lăzi, actualul local fiind cu totul necorespunzător pentru procesul de fabricație și capacității de producție. – Noua secție trebuie să fie dotată cu uscătorie artificială / Rollentrochner/.– Deasemenea pentru eliminarea pierderilor provenite din spintecarea lemnului prin circulare, propunem înzestrarea secției cu mașini de decupat și de derulat.–

- În această perioadă urmează să fie continuate construcțiile pentru secțiile de ambarcațiuni și planoare, dînd în folosință în prima parte a perioadei de cca. 4.000 m.p.– Prin construcții noi precum și prin înzestrarea secțiilor cu utilaje de prelucrarea lemnului și de metale, se va putea dubla producția actuală, oferind pentru export 50 % din întreaga producție.–

Deasemenea este necesar construirea a cca. 2500 mp. clădiri pentru secția de instrumente muzicale.– Procesul tehnologic pretinde ca materia primă să aibă a umiditate redusă de 8–10 % pe care în actuala clădire nu se poate realiza, ceea ce aduce după sine ca aceste instrumente muzicale în situația actuală să nu corespundă din punct de vedere calitativ, cerințelor de export.–

Prin creierea condițiilor necesare, se va putea produce anual 8.000 buc. instrumente de ciupit și cu arcușe, cca. 50 buc. pianе precum și cantități însemnate de articole sportive ca rachete de tenis, crosei de hockey, etc. cu mari posibilități de export.–

– În redarea dezvoltării secției de prelucrarea deșeurilor propunem construirea unei fabrici de plăci de fibre, pentru care va sta la dispoziție materiale ca: capete de bușteni, resturi de exploatare, crăci și buturi cu cantitate de cca. 16.000 mc.anual.–

Pentru valorificarea rumegușului al talajului de cca. 12.000 tone anual propunem construirea unei fabrici de plăci aglomerate, cu instalațiile respective.–

I.P.R.O.Fi.L. Simo Geza Tg.Mureș

Tinând cont că în perioada 1961–1975 materia primă pentru mobile în mare majoritate o va forma plăcile aglomerate, pentru prelucrarea acestui nou material este necesar reutilizarea fabricii cu utilaje corespunzătoare pentru noul proces de fabricație.–

2. INDUSTRIA ALIMENTARA

a/ Intreprinderea industrială Bernath Andrei construită acum 60 ani are o serie de instalațiuni învechite și mult uzate.– Aceste instalațiuni nu mai prezintă suficientă siguranță în exploatare, mai ales în cazul campaniilor prelungite.– Pentru asigurarea procesului de producție aceste utilaje trebuie schimbate cu aparate noi moderne complet sau parțial automatizate.–

Paralel cu aceste transformări se va naște posibilitatea de a ridica capacitatea de producție de la 1350 tone la 1500 tone pe 24 ore.–

În perioada 1958–60 va trebui schimbată mașinile de spălat, mașinile de tăiat sfeclă, a difuziei și a stațiunii de epurare a zeurilor.–

Toate măsurile propuse în perioada 1958–1960 necesită o investiție de cca. 12.000.000 lei.–

b/ În perioada 1961–75 se propune lărgirea și dezvoltarea capacității actuale a întreprinderii.– Acest lucru se propune din următorul motiv:

Consumul de zahăr pe cap de locuitor crește de la an la an.–

Industria noastră de zahăr nu poate să satisfacă cererile actuale ale populației, din care cauză anual importăm cantități mari de zahăr.– Cu o investiție de cca. 120.000.000 lei se va putea ajunge la o capacitate a fabricii de 200 vagoane zilnic dela capacitatea actuală de 120 vag. la zi.–

Zona de colectare a sfecelei din care se aprovizionează întreprinderea are suprafețe agricole fertile, care cu transformarea socialistă a agriculturii, respectiv cu folosirea mai intensivă a îngrășămintelor chimice va putea să sporească cantitățile de sfeclă de zahăr în mod considerabil.–

a/ Întreprinderea pentru Colectarea și Industrializarea laptelui / I.C.I.L.Tg.Mureș/

În perioada 1958–60 se propune construirea unei secții noi de pasteurizarea laptelui și costul lucrărilor este de cca. 220.000 lei.–

Aceste noi secții se propun în primul rând din motiv pentru a îmbunătăți calitatea produselor precum și din motiv că condițiile de lucru în secția actuală nu corespund cerințelor.–

Tot în intervalul de mai sus pentru asigurarea utilizării rezidurilor rămase propunem înființarea unei secții moderne pentru producerea caseinei, necesitând o investiție de cca. 400.000 lei.–

b/. In perioada 1961–1975 se propune o investiție de cca. 11.000.000 lei pentru construirea unui combinat de producerea produselor lactate.

Această propunere se face pe baza următoarelor considerente:

Zona de colectare a laptelui din care se aprovizionează I.C.I.L. Tg. Mureș are un număr însemnat de vaci de rasă Simenthal cu o productivitate înaltă de lapte.

Cu transformarea socialistă a agriculturii raioanele Tg.Mureș, Reghin și Sîng. de Pădure vor deveni centre importante producătoare de lapte, care vor putea produce cantități însemnate de lapte pentru necesarul consumului individual, cu scopul industrializării și prelucrării acestuia.

a/. Intrepr.Ind.de Conserve Tg.Mureș.

Tinând cont de cantitățile de materie primă ce se pot achiziționa de întreprindere, precum și varietatea acestora se propune înființarea următoarelor secții:

1/. Secția de hidralizate.

2/. Secția de concentrate vitaminice.

3/. Secția de muștar.

Valoarea totală a investițiilor necesare pentru construcții și pentru utilajul acestor 5 secții este de 3.000.000 lei.–

In aceste unități s-ar produce cantități importante de produse din cele menționate mai sus, folosind astfel și mai bine capacitatea actuală a întreprinderii.

Intreprinderea “AMILEMN” Sînsimion.

Propunem reprofilarea fabricii în perioada 1958–1960 pentru producerea glucozei. Motivul pentru care facem această propunere este că din cauza lipsei de beneficiari fabrica are stocuri mari de amidon, iar pentru glucoză sînt cerințe mari în economie. Reprofilarea producției nu necesită investiții mari.

In perioada 1958–1960, propunem înființarea unei fabrici de bere la Tg.Mures. In prezent regiunea nu este acoperită în mod suficient cu acest produs. Fabrică de bere a mai existat și în trecut în oraș. Materia primă și forța de muncă calificată este asigurată. Prin înființarea unei fabrici de bere s-ar reduce și costul transporturilor.

a/ În perioada 1960–75 se propune înființarea unei fabrici de conserve de carne în Tg.Mureș.–

Este cunoscut că regiunea noastră dispune de un număr mare de animale cornute și porcine depășind în acest sens majoritatea regiunilor din țară.– În ultimii ani numărul animalelor cornute arată o creștere evidentă, deci materia primă ar fi asigurată.–

În privința recrutării cadrelor calificate s-ar putea orienta către fabrica de Conserve Mureșeni și Fabrica de mezeluri “Gloria” Tg.Mureș, de unde s-ar putea angrena un număr de specialiști necesari.–

Trebuie să menționăm că frigoriferul de capacitate mare din Tg.Mureș, asigură în bune condițiuni problema depozitării cărnii.–

3/ Industria extractivă

Pentru dezvoltarea actualelor unități extractive cât și pentru exploatarea unor noi zăcăminte este necesar să se execute lucrări de exploatare asupra următoarelor obiective:

– în perimetrul zăcămintului de cărbune dela Borsec pînă în anul 1960 inclusiv să se execute 10 foraje de exploatare în vederea delimitării zăcămintului, cunoașterii topografiei stratului de util.–

– pînă în 1964 inclusiv să se execute lucrări de exploatare prin galerii de coasta asupra aflorimentelor de cărbune de pe versanții văii Zebracului comuna Stînceni raionul Toplița.–

– pînă în anul 1961 să se execute 6 foraje în zăcămintul de cărbune dela Ilieni, Sft.Gheorghe.–

– în anii 1958–1960 să se studieze zăcămintele de azbest dela Vîrghiș Odorhei, guano din peștera dela Merești Odorhei, caolin dela Sînsimion–Ciuc și diatomit dela Tomești–Ciuc, mina dela Bilbor, calcarul diatomic dela Borsec și bioxidul de carbon dela Turia.–

Pentru cunoașterea posibilităților de lărgire a frontului de exploatare din carierele de piatră, în anul 1958 se vor executa cercetări geologice la carierele de piatră Malnaș-Băi, Sîncrăieni, Suseni și Lunca Bradului.–

Întreprinderea Minieră Căpeni are rezerve însemnate de lignit, neexploatat pînă în prezent.– Pentru folosirea acestor rezerve în următorii 2 ani este necesar deschiderea a două mine subterane și anume: Vîrghiș I și Vîrghiș II.– În aceste două mine producția de cărbune poate să atingă 200.000 tone.–

Lignitul obținut din cariera Vîrghiș, avînd un conținut ridicat de umiditate, face ca combustibilul să fie de calitate inferioară din care cauză se întîmpină greutăți în valorificarea acestui produs.– Pentru folosirea în scop util și cu un preț de cost accesibil, lignitul dela cariera Vîrghiș urmează a fi brichetat, în acest scop întreprinderea obținînd fonduri pentru investiții, lucrările au fost începute și este necesar ca ele să fie terminate pînă la finele anului 1960.–

Deschiderea minelor subterane, respectiv înființarea secției de brichetare a lignitului, va contribui la ameliorarea situației, ofertelor de forță de muncă, deoarece necesită angajarea de cca. 105 muncitori.–

– în intervalul 1961–75 este necesar deschiderea sectorului Baraolt, unde sînt rezerve însemnate de lignit. Astfel producția întreprinderii pînă la 1975 va putea crește dela 384 mii tone la 800 mii tone.–

Paralel cu aceasta va crește și numărul muncitorilor preocupați în întreprindere, ridicînd dela 1275 la 2300.– Acest număr de muncitori se va putea asigura în întregime din raionul Sft. Gheorghe.

– Pentru asigurarea cu materii prime a Uzinei de fier Vlăhița, este necesar dezvoltarea sectorului minier Luata aparținătoare întreprinderii miniera Harghita prin deschiderea de noi exploatări.–

Lîngă localitatea Zetea situată la 7 km. de uzina de fier s-au descoperit zăcăminte de minereu andasit și magnetit cu un conținut de 20 % fier.– Aceste rezerve cu exploatare de suprafață sînt aproape inepuizabile.– Pentru reducerea cheltuielilor de transport este recomandabil construirea unui funicular.–

Aceste minereuri cu conținut redus de fier necesită un alt tip de furnale ca cele folosite actualmente, deci sînt necesare investiții.–

Deschiderea noilor exploatări, precum și construirea furnalelor necesare, propunem a fi realizate în perioada 1958–1965.–

4. Industria metalurgică și prelucrarea metalelor

Uzinele de fier Vlăhița

a/ perioada 1958–1960

1. Mărirea capacității turnătoriei cu cca. 3.000 tone pe an, ce reprezintă o creștere cu cca. 60% față de producția actuală.– Această mărire se va realiza astfel:

– instalarea a 9 buc. mașini de format pneumatice pentru sortimentele serii, fac posibile creșterea producției cu cca. 180 tone/an.–

– Mărirea suprafeței productive a turantoriei cu 350 m.p. prin reconstruirea halei vechi de turnătorie/neutilizată actual/.– Terminarea halei furnalelor va rezulta o creștere cu încă 200 m.p. a suprafeței halei noi de turnătorie.– Măririle de suprafață totalizează astfel $350 + 200 = 550$ m.p. care calculați cu 5,13 to/mp/an productivitatea realizată în medie, echivalează cu o creștere a producției de piese turnate cu 2.820 to/an.

2. Punerea în funcțiune a 2 buc. celule de sablaj instalate va asigura ritmicitatea curățirii pieselor simultan cu ritmul de creștere a producției turnătoriei.–

Numărul de muncitori pentru realizarea acestei producții mărită corectat cu coeficientul de creștere a productivității muncii este de cca. 110 muncitori.–

Recrutarea forței de muncă se rezolvă din surplusul de forțe de muncă din împrejurimi.–

b/ Posibilitățile de dezvoltare ale întreprinderi de pe perioada de durată 1961-1975 considerăm ca în mare parte sînt în funcție de dezvoltarea posibilităților de transport.–

În condițiile actuale de circulație ori și ce dezvoltare este dela început paralizată din lipsa căii ferate Odorhei–Ciceu.– Acestui fapt se datorește stagnarea relativă a dezvoltării uzinei, din acest motiv rămîn neexploatate diferite bogății naturale ale regiunii muntelui Harghita și tot din acest motiv este rămas în urmă aproape tot raionul, față de părțile celelalte ale țării.–

În prezent cînd marile întreprinderi industriale din țară lucrează cu materii prime și materiale transportate pe cale ferată, pentru orice întreprindere cu producția de masă este o chestiune vitală legătura directă – fără intermediul altor mijloace de transport cu rețeaua economică a țării.–

Această întreprindere produce cea mai bună calitate de fontă din țară, turnătoria la fel are un renume din punct de vedere al calității produselor turnate.– Avînd aceste premize, în anii puterii populare, această întreprindere putea să se desvolte la nivelul multor întreprinderi mari din țară.– În ultimii 4-5 ani însă investițiile executate au fost foarte limitate din motivul că la nivelul producției actuale unitatea a cheltuit cca. 5 milioane lei pentru transport auto și orice creștere a producției de fontă provoacă direct majorarea acestor cheltuieli.–

Deci linia de comunicație între M.Ciuc–Odorhei pe cale ferată este o chestiune vitală din punct de vedere a dezvoltării întreprinderii.–

Industrializarea acestei părți a raionului Odorhei se pune în mod hotărîtor, luînd în considerare condițiunile grele de viață a locuitorilor din comunele învecinate.– În comuna Vlăhița și Căpîlnița la un număr de cca. 9 mii locuitori îi revin cca. 800 ha. teren arabil cu o fertilitate redusă.–

Cum a fost arătat și mai sus, folosirea minereurilor cu conținut redus de fier necesită construirea de noi furnale adecvate acestei producții.– Tipul nou de furnale funcționează cu un consum ridicat de oxigen.– Pentru aceasta este necesar construirea unei secții auxiliare de fabricat oxigen cu o capacitate de cca. 5.000 mc/zi.–

Întreprinderea nr. 2 de Reparații Auto Tg.Mures.

a/ În anul 1958 se va termina o hală de carosat. Proiectul de dezvoltare a atelierului prevede construirea încă a doza hale.– Propunem ca lucrările de construcții a acestor hale să fie realizate pînă în anul 1960.–

Prin această dezvoltare capacitatea întreprinderii va crește lunar cu 150 reparații auto generale, atrăgînd peste numărul existent al muncitorilor încă un număr de 350 muncitori.–

b/ Pentru perioada 1961–1975 se propune înființarea unei secții pentru producerea pieselor de schimb de auto și tractoare.–

Numărul cadrelor calificate s-ar putea asigura aproape în întregime din actuala întreprindere de reparații.–

3.– a/ la Întreprinderea Encel Mauriciu în perioada 1958–60 se propune dezvoltarea unei secții noi în prezent în curs de experimentare și anume: a turnătoriei de precizie, cu o capacitate anuală de cca. 10-15 tone anual.– Pentru atingerea acestui scop în stadiul experimental este necesar o investiție de cca. 60 mii lei pentru construcții și 200 mii lei pentru instalații.–

b/ După terminarea fazei de experimentare a turnătoriei de precizie, pentru perioada de 1960–1965 se propune dezvoltarea acestei secții la o calitate corespunzătoare pentru producerea de utilaje de înaltă precizie.–

Tot pentru această perioadă se propune extinderea halei de fabricație și înzestrarea ei cu noi utilaje putându-se prelucra și piesele turnate la turnătoria de precizie trecând astfel la fabricarea de utilaje pentru industria tricotajelor și cinfecțiilor în serie.–

Totodată pentru perioada 1960–1975 propunem înființarea unei secții noi pe lângă această uzină, specializată în fabricarea în serie a mașinilor textile.– Fabricarea mașinilor pentru industria textilă la această uzină este indicată cu atât mai mult, cu cât întreprinderea produce și în prezent piese de schimb de bună calitate. Investițiile necesare pentru înființarea acestei noi secții se cifrează la suma de cca. 10 milioane lei.–

Întreprinderea Ludovic Minschi

În perioada 1958–60 se propune lărgirea turnătoriei și construirea unei hale pentru atelierul de prelucrare.– Prin aceste investiții va putea să crească producția de piese de schimb, necesare industriei ușoare, ocupând în plus cca. 100 muncitori.–

Tot pentru intervalul de mai sus se propune înființarea unei secții de matrițerie, care să execute

matrițe pentru industria de mase plastice.— Această ramură este abia acum în dezvoltare și necesită un număr mare de matrițe.— În cadrul întreprinderii s-au executat cu succes unele matrițe și pînă în prezent.—

Tot pentru intervalul 1958–1960 se propune utilizarea completă a capacității existente din atelierele de presaj și șlefuitoare, care în prezent nu sînt folosite decît în proporție de 50-60 %, deoarece ministerul tutelar planifică această secție a fabricii sub capacitatea ei de producție.—

În vederea utilizării complete a capacității se propune executarea unor produse pentru export pentru care sînt cereri și anume: aparate de ras, foarfeci, articole de lăcătușerie pentru mobile, bricege pentru expo[rt,] etc.—

Pentru fabricarea acestor produse există utilajul și instalațiile necesare.— Prin urmare această activitate nu necesită nici un fel de investiție și ar putea absorbi cca. 100-150 oameni.—

Deasemeni prin dezvoltarea secției de deșeur[i] folosind și deșeurile altor întreprinderi metalurgice, întreprinderea ar putea angaja 50 muncitori, producînd bunuri de consum ca: garduri, placheuri, etc.

În privința dezvoltării pe viitor a întreprinderii pentru perioada 1961–1975, propunem:

Înființarea unei secții de aparate moderne de uz casnic și anume: autogeizer, mașini de spălat rufe, mașini de spălat vase, aspiratoare de praf, frigidere electrice și cu gaz, curățătoare electrice de legume și altele.— Pentru înființarea acestei secții este nevoie de investiții în valoare, de cca. 6 milioane lei și brațe de muncă în număr de cca. 500.— Cadrele calificate necesare se pot asigura.—

5. INDUSTRIA UȘOARA

1. La uzinele textile Dozsa Gheorghe se propune modernizarea secției de țesut care dispune de un utilaj învechit față de filatura ousă în funcțiune în ultimii ani și care astfel nu poate să satisfacă cerințele.–

In intervalul 1958–60 se propune introducerea gazului metan în incinta întreprinderii respectiv în orașul Sft.Gheorghe.– Orașul se situează la o distanță minimă de la locul unde trece linia principală de gas metan, din acest motiv introducerea lui în orașul Sft. Gheorghe nu ar necesita cheltuieli deosebite, însă ar influența în mod favorabil întreaga dezvoltare a orașului Sft.Gheorghe, respectiv al uzinei.–

Se mai propune introducerea liniei de garaj CFR in incinta întreprinderii avînd în vedere că lunar au un trafic de 60-70 vagoane de mărfuri, ceea ce se transportă la gară cu autocamioanele care majorează costul producției în mod accentuat.–

Pentru folosirea deșeurilor se propune înființarea unei secții de confecții care ar putea să utilizeze în scop util cantități destul de însemnate de deșuri care pînă în prezent s-a desfăcut pe piață cu un preț redus.

2. Fabrica de Piele și Mănuși “Petőfi Alexandru”

Tg.Mureș

a/ Pentru perioada 1958–60 se propune reprofilarea întreprinderii în sensul producerii unor produse deosebit de valoroase și căutate ca mănuși și haine de piele.– Prin profilarea întreprinderii pînă în anul 1960 s-ar putea dubla producția actuală de mănuși și haine de piele.

b/ In perioada 1961–75 se propune construirea unei fabrici noi.– In clădirea actuală nu sînt posibilități de dezvoltare, întreprinderea fiind așezată în locuințe individuale, ceea ce nu permite extinderea.– Reconstruirea fabricii într-un al loc necesită o investiție de cca. 12.000.000 lei.–

Avînd în vedere cadrele foarte bune, respectiv calitatea produselor cu renume mondial și cu o tradiție de fabricație, reconstruirea acestei fabrici este complet justificată.–

6. INDUSTRIA CHIMICA

Pentru perioada 1958–1960 propunem înființarea unei fabrici de medicamente în clădirile actuale a Centrofarm-ului, în localitatea Peris, raionul Tg.Mureș folosite în prezent ca depozite.– Aceste clădiri inițial au fost construite în alte scopuri industriale și astfel sînt adecvate pentru înființarea unei fabrici de acest gen.–

În schimb sînt posibilități pentru plasarea depozitului într-un castel din apropiere/localitatea Gornești/ și care în prezent nu este utilizat.– Lucrările de construcții ale unei fabrici noi similar cu clădirile depozitului folosit actualmente de “Centrofarm”, care dispune de instalație apă, canal, electrică și linie de garaj ar costa cca. 11.000.000 lei, pe cînd lucrările de amenajare a castelului pentru depozit inclusiv cheltuielile de mutare a depozitului n-ar costa mai mult decît cca. 4.000.000 lei.– S-ar putea economisi astfel cca. 7.000.000 lei numai la construcții.–

– prin folosirea rezidurilor la fabricație /nămol de calciu/ a fabricii de zagar din Tg.Mureș care pînă în prezent a evacuat direct în Mureș, propunem înființarea lîngă aceeași fabrică a unei secții de îngrășă-minte artificiale.– Pentru obținerea acestor produse pe lîngă rezidurile fabricii de zagar se va folosi și apele reziduale rezultate din canalele orașului, a căror stație de epurare este în apropierea fabricii de zahăr.–

Menționăm că evacuarea nămolului de calciu în Mureș în viitor nu se mai admite din motive de salubritat[e] și din cauza că distruge stațiunea de pește.– Astfel fabrica de zahăr este nevoită să construiască bazine decantoare care în fiecare an urmează a fi evacuate.– Fiind vorba de cantități mari/ cca. 100 vag. anual, la producția actuală/ transportul acestor cantități la o distanță apreciabilă va agrava simțitor prețul de cost, în afară de aceasta se pierde cantități mari de material valoros.–

Cu o investiție de cca. 8.000.000 lei s-ar putea realiza stația de îngrășăminte artificiale, al cărei produs ar fi bogat în fosfor, calciu și nitrogen, fiind un foarte bun regenerat al terenurilor arabile.–

Inființarea acestei stații o propunem pentru perioada de 1958–1960.–

7. INDUSTRIA MATERIALELOR DE CONSTRUCTII

Fabrica de cărămizi și țigle Mureșeni a fost dezvoltată în anii 1953–55.– Proiectul de dezvoltare a prevăzut 2 etape: prima etapă s-a realizat în 1955.– Propunem ca în perioada 1958–60 să se realizeze și etapa [a] 2-a care prevede mărirea capacității actuale cu încă 6.000.000 țigle.– Pentru aceasta urmează să se amplifice uscătoria artificială actuală cu încă 7 camere de tunel, o linie completă de forță, 2 prese vacum și mese de tăiat automate, precum și mărirea capacității de ardere cu 600 m.c.

Această dezvoltare se referă la unitatea I-a din Mureșeni.– Dezvoltarea acestei unități se propune din două motive:

a/ materia primă este asigurată prin argilă de calitate bună care se găsește la unitatea I-a din Mureșeni.

b/ această unitate ar putea absorbi un număr de cca. 150 muncitori fără calificări deosebite.–

c/ În perioada 1961–75 capacitatea întreprinderii ar mai putea fi mărită cu încă 6 milioane de țigle și implicit cu 2 milioane buc. cărămizi.–

CAPITOLUL II

DESVOLTAREA INDUSTRIEI LOCALE

Pe baza resurselor naturale

Crearea de stații de criblură

Se va pune un accent deosebit pe dezvoltarea producției acestui sortiment întrucât prin lucrările de modernizare a drumurilor cantitățile solicitate sînt tot mai mari.– Avînd în vedere posibilitățile materiale pînă la sfîrșitul perioadei 1958–1960, preconizăm o creștere a producției la acest sortiment cu încă 30.000 tone, aceasta necesită instalarea la carierele Malnaș-Băi și Sîncrăieni a cîte un concasor cu ciocane cu o productivitate de 6-8 tone pe oră.–

– Materia primă este asigurată din producția de piatră spartă simplu concasată.–

– Producția propusă se va realiza cu două concasoar[e] cu ciocane/ tip 350 lungimea rotorului/ cu o productivitat[e] de 56 tone pe 8 ore pentru un concasor.– Valoarea investițiilor pentru construcții și montaj este de cca. 600.000 le[i.]

– Forța necesară pentru acționare este de 30 CP pentru o instalație/ 23 kw/ deci 2 buc. grupuri electrogene de 30 CP necesitând o investiție de lei 240.000.–

– Față de numărul de muncitori utilizați în prezent la concasarea pietrei, numărul lor va crește numai cu 5 pentru o instalație/ deci 10/ întrucât alimentarea se va face prin benzi transportoare, brațele utilizându-se la însilozarea producției.– Valoarea benzilor este de cca. 8.000 lei.

– Transportul se va executa prin încărcarea produselor direct în vagon de siloz.– Aceasta necesită construirea liniei de garaj la cariere.– Costul lucrărilor este de 400.000 lei /Malnaș/ și 1.200.000 lei /Sîncrăieni/.–

– Piatra cioplită /pavele, calupuri, borduri/. – La sfârșitul perioadei se va realiza o producție de 35.000 tone, aceasta întrucât materia primă /piatră brută/ se va asigura prin dezvoltarea fronturilor de exploatare la carierele Suseni, Lunca Bradului, Tolvajos, Sîncrăieni și Malnaș-Băi.–

Transportul producției la Tolvajos, Sîncrăieni și Malnaș-Băi va fi asigurat prin mijloace auto/ 4 camioane pentru fiecare carieră, cca. 1.460.000 lei/, iar la Suseni și Lunca Bradului prin construirea liniilor de garaj, ce necesită o investiție de câte 1.000.000 lei.–

Pentru realizarea acestei producții/ în valoare de 450 mii lei/ se vor folosi un număr de 150 muncitori din care 60 pentru calupuri, 50 pentru pavele și 40 pentru borduri.–

– marmora finisată în plăci și blocuri la Gheorgheni avînd ca materia primă marmora de Lăzarea și Heveder cu o capacitate de cel puțin 500 m.p./an.– Pentru funcționarea gaterului și mașinilor de șlefuit este suficient 35 Kw /pentru gater 10 Kw/ în extragerea și finisarea marmorei se pot folosi 20 muncitori de muncă.– Din producția anuală de 1.305 mii lei se realizează o rentabilitate de 8%.– Utilajele necesare și care o parte se pot confecționa în atelierele proprii sînt: gater de ferestruit în plăci, gater cu discuri pentru blocuri, 2 ciocane pneumatice, compresor, cîte o mașină de șlefuit fixă și mobilă.– Suma totală a investițiilor necesare este de 300.000 lei.–

– carbonat de calciu furajer: dublarea liniei tehnologice dela Borsec pentru realizarea unei producții de 3000 tone în valoare de lei 750.000, plasîndu-se 16 muncitori, utilarea făcîndu-se cu o instalație similară celei în funcțiune/ moară cu ciocanmciururi vibratoare, cicloane, exhaustoare, moară pendulară.– Investiții de cca. 150.000 lei.– Forța necesară: 35 CP și 25 Kw.

Perioada 1961–1975

Producția de var dublată prin construirea unui cuptor înalt la Ungheni sau Vărghis. Realizîndu-se o producție de 5 milioane lei, cu un număr total de 30 muncitori.– Lucrările de construcții precum și mijloace de transport se propun în valoare de cca. 2.000.000 lei.–

Realizarea unei producții de 70.000 tone piatră cioplită prin folosirea unui număr de 300 muncitori/elementele ca și pentru perioada anterioară.– Utilajul necesar în valoare de lei 2.500.000/mașini de tăiat piatră/.–

– ridicarea producției de carbonat de calciu la 100.000 tone anual prin construirea unei stații cu o capacitate triplă față de cea actuală, folosindu-se un număr de 30 muncitori.– Acționarea instalației va fi asigurată prin racordarea orașului Borsec la rețeaua de înaltă tensiune, fiind necesar 70 Kw.– Investiții: utilaj și construcții leo 200.000.–

– creșterea producției de piatră spartă de granulație mică / criblură, spilt/ cu o capacitate de 60 to/oră deci 100.000 tone/an la carierele Sîncrăieni, Malnaș sau Lunca Bradului/ unde lucrările de exploatare vor dovedi rezerve de materii prime/ – fiind necesară o forță de 170 CP/ 125 Kw/, utilizîndu-se 60 brațe de muncă, realizîndu-se omproducție în valoare de 5.480 mii lei, din care 9 % beneficiu.– Suma totală a investițiilor necesare este de 2.500.000 lei.–

VALORIFICAREA SI PRELUCRAREA INDUSTRIALA A DIATOMITEI FILIALA ODORHEI

– crearea unei stații semiindustriale 1958–1960.

– crearea unei fabrici în perioada 1960–1962.

Problema valorificării rezervelor de diatomit, materie primă pentru obținerea unei game întregi de produse cu proprietăți excelente de termoizolare, fonoizolare, material de umplutură pentru industria chimică, a cauciucului, hîrtiei, sticlei, etc. ca filtrant pentru industria alimentară, constituie o preocupare încă din anul 1955.– Pînă în prezent valorificarea acestei materii prime s-a limitat la exploatare din galerii subterane, sub forma brută, uscată natural în soproane construite în acest scop o măcinare grosieră și livrată în saci de hîrtie și în vrac unor întreprinderi ca: Electroizolatorul /cărămizi poroase termoizolatoare/, fabrici de ciment, unități petrolifere, etc.– Produsul livrat pînă în prezent a fost supus prin urmare unui proces primitiv de prelucrare mecanică, cu un conținut final de umiditate de 30 %.– Starea în care se exploatează diatomitul se prezintă sub forma unor bulgări plastici, de culoare ce variază dela alb pînă la brun închis cu un conținut de umiditate de zăcămînt ce reprezintă pînă la 60 %.– Diatomita uscată natural se prezintă sub forma de bulgări cu textură pulverulentă, a căror desagregare este posibilă cu mori mecanice.–

Prin prelucrarea, mecanică, cu instalația existentă se obține un produs cu o granulație grosieră utilizabilă numai în industria materialelor de construcție.— Spre orientare indicăm că producția realizată în ultimii ani s-a limitat la un nivel scăzut, în funcție de debuseul existent și anume:

Diatomită	în anul	1952–	2489	tone	diatomit	brut
”	”	1953–	827	”	”	”
”	”	1954–	1266	”	”	”
”	”	1955–	1110	”	”	”
”	”	1956–	8094	”	”	”
”	”	1957–	1800	”	”	”
Plan	”	1958–	200	”	”	prelucrat calcin

Cauza, pentru care în momentul de față dispunem de un stoc cu 2.000 tone diatomit brut din lipsa de comenz[i] ferme, este explicabilă prin faptul că nu s-a trecut încă nici pe scara semiindustrială la prelucrarea și înobilarea acestei valoroase materii prime, pentru a asigura fabricarea unei calități superioare, identice cu acele sortimente de diatomit, care sînt solicitate în economia națională și chiar pe piața mondială.—

În anul 1957 s-au executat lucrări de exploatare de către I.S.E.M. București, a căror rezultate nu ne sînt cunoscute.— Din situația aflorimentelor și topografia zăcămintului executat local se poate estima o rezervă de ordinul milioanei de tone, întrucît zăcămintul de diatomit aflorează în întreaga regiune dintre comuna Filia și Herculian.—

Pe baza experienței cîstigată pînă în prezent în exploatarea materiei brute, precum și a cercetărilor executate, cu concursul Institutului Politehnic București, operațiunilor industriale de calcinare executate în cadrul UCECHIM – Ocna Mureșului, pentru valorificarea acestor materiale se propune:

Crearea în prima fază 1958–1959 a unei unități semi industriale cu o capacitate de 1.500 t. diatomită pură, înobilată, de calitate superioară.—

Instalațiile se vor putea procura și confecționa în țară și pe plan local.– Investițiile necesare 600.000 lei.–

– In perioada 1960–62 crearea unei fabrici cu o capacitate anuală de 15.000–20.000 tone diatomită de calitate superioară.– Valoarea investițiilor 6-7 milioane lei creînd posibilitatea de lucru pentru 3-400 muncitori.–

Valoarea investițiilor pentru stația semiindustrială se poate amortiza în cursul a 2 ani.–

2. RAMURA LEMN FORESTIER

a/ desvoltarea fabricii de mobilă Mureșeni, pentru mărirea producției pentru anii 1958-1960 este prevăzută și proiectată o hală industrială cu etaj unde pentru dezvoltarea fabricii de mobilă furniruită și lustruită, materia primă este asigurată din producția locală, de asemenea placaj și furnir.–

Necesarul de energie în plus este de 250-280 Kw.

Valoarea lucrărilor de construcții împreună cu un castel de apă este de cca. 4.000.000 lei.– Cu aceasta pînă în anul 1960 se mărește producția cu 40 %.

In anul 1960–1975 este necesar construirea a încă un etaj deasupra atelierelor actuale cu o lungime da 80 m. și lățime de 10 m.– Cu aceasta producția de mobilă va crește cu 50 %.– Baza de materie primă este asigurată.– Necesarul de energie electrică în plus este 300 Kw.– Investiții necesare lei 2.600.000.–

b/ Fabrica de panee Tg.Mureș–sectorul Mureșeni

Pentru fabricarea mobilei fină și de calitate superioară este nevoie de panee.– Baza de materie primă este cherestea rășinoasă – bușteni de esență moale, pentru furnir de blind, – bușteni de nuc pentru furnir de față și buștean de fag pentru furnir ce se întrebunțează la furniruirea părților interioare ale mobilei.

Cherestea rășinoasă se debitează de industria locală pe raza Regiunii Autonome Maghiare la o distanță de 70-200 km. și se transportă cu CFR. Exploatarea se face din lemne accidentate și din parchete de pădure pe care nu le exploatează întreprinderile republicane.–

Buștenii de esență moale și fag se transportă la Tg. Mureș în cantități necesare producției de derulaj și fabricarea furnirului.– Necesarul de energie electrică în prezent 80 Kw.– In anul 1960 va crește la 90 Kw, iar după această perioadă, necesarul se va ridica la 180-200 Kw. Pentru mărirea producției este necesar a se procura o presă hidraulică și un agregat pentru uscat artificial /Rollentroker/ din import.– Valoarea utilajelor fiind de cca. 500.000 lei. Productivitatea se ridică de la 100 mc. lunar la 350-400 mc. cu o rentabilitate de 7 %.– Numărul muncitorilor în prezent este de 60 care se ridică la 120-150.–

c. Fabrica de lăzi pentru export.–

In prezent fabricarea lăzilor are o capacitate mică cu un randament de numai 50 % din materia brută.–

In 1957 a început fabricarea lăzilor din material de derulaj unde procentajul de pierdere este 15-20 %. In prezent se fabrică 1.300 mc. anual.–

Prevedem construirea unei fabrici de lăzi în localitatea Răstolița cu o investiție de 300.000 lei.– Baza de materii prime este asigurată, ce se transportă prin canale de apă sau C.F.I. până în viitoarea fabrică.– In cazul punerii în funcțiune a acestei fabrici un număr de 90-100 muncitori zilnic poate să producă 8-10 m.c., ceea ce înseamnă 3.600 mc. anual.– Mașina de derulat urmează a se aduce din import.–

d/ Fabrica de butoaie Până în anul 1960 în cadrul industriei locale nu avem posibilități de a dezvolta fabricarea butoaielor.– In anii 1960–1975 propunem înființarea unei fabrici de butoaie la Tg.Mureș, sectorul Mureșeni. Baza de materii prime este asigurată din exploatarea de lemne de foc ale industriei locale.– Transportul materiei prime se face cu CFR de la o distanță de 70-100 km. Necesarul de energie electrică 80 Kw.– Capacitatea anuală cca. 60.000 bucăți anual cu 70-100 muncitori.– Valoarea investițiilor este de cca. 1.200.000 lei.–

e/. Fabrica făină de lemn.

Din cantitățile de deșuri de fag ce rezultă din producția de mobilă, butoaie, furnir, panee, lăzi, etc. de la industria locală și unitățile republicane și cooperatie. Există posibilitatea înființării unei fabrici de făină de lemn cu o capacitate lunară de 100 tone, necesitând o investiție de 800.000 lei.

Desfacerea este asigurată în sectorul Chimic Republican de produse plastice. Producția rentabilă, cu necesar de energie 120 kw. poate utiliza 40 muncitori.

f/. Fabrica de bănci școlare la Sovata.

Materia primă este asigurată din fag aburit. Cu un necesar de 100 Kw. și o producție lunară de 300 buc. va putea folosi 200 muncitori. Necesită construcții și utilaj cca. 300.000 lei.–

g/. Fabrica de mobilă. cutii de radio și radio televiziune în localitatea Miercurea Ciuc și Sft.Gheorghe și Odorhei.

Valoarea producției propusă, la aceste fabrici va reprezenta 12 milioane anual, putând folosi fiecare câte 200 muncitori.

Înființarea acestei fabrici necesită o investiție pentru construcții și utilaj de cca. 2.600.000 lei.

3/. RAMURA ALIMENTARA.

a/. In anul 1960 propunem construirea unui ecarisaj cu o investiție de lei 2.000.000 în vederea valorificării animalelor căzute pe raza raionului: Tg.Mureș, Reghin, Sîngiorgiu de Pădure, Cristurul Secuesc.–

In cadrul aceleiași unități se va putea prelucra sîngele de animale / porcine, ovine, etc. / obținut la abatoarele din Tîrgu-Mureș, Sîngiorgiu de Pădure și Cristurul Secuesc, în clei de sînge.

b/. Pîna în 1960 se va mări capacitatea de producție a unității de prelucrat măcieș și zmeură din Tg.Secuesc cu încă 300 tone/an, pentru ca pîna în anul 1975 să i se mărească capacitatea de producție la 3.500 tone/an, adică

de 10 ori față de 1958. Mărirea capacității de producție este posibilă cu o investiție de 400.000 lei. Se va produce: sirop, gem și cremă din măcieș combinat cu zmeură.–

C. Propuneri pentru înființarea de noi unități necesitînd construcții.

Morărit.

Spre a se asigura făina necesară în scop industrial, pentru raioanele: Odorhei, Cristurul Secuesc și Sîngiorgiul de Pădure, în 1960 se propune construirea unei mori în orașul Odorhei, capacitatea de măciniș pe 24 ore a morii ar fi de 40 tone, cu proces tehnologic mecanizat. Valoarea construcțiilor este de 400.000 lei.

Panificație.

Orașul Tg.Mureș în 1959–1960, este necesară construirea unei fabrici de pîine cu o capacitate de producție de 30 tone/ 24 h. dotată cu 2 cuptoare Dampf și 6 cuptoare de pămînt. Valoarea aproximativă a lucrării va fi de 3.500 mii lei.

Orașul Tușnad-Băi în 1959, este necesară construirea unei brutării cu o capacitate de producție de 6 tone/24 h. dotată cu 3 cuptoare de pămînt. Valoarea aproximativă a lucrării este de 800.000 lei.

Localitatea Vlăhița – 1959. O brutărie cu o capacitate de producție de 3 tone/ 24 h. Valoarea lucrărilor aproximativ este de 550 mii lei.

Localitatea Ciceu – 1959, necesară o brutărie cu o capacitate de producție de 3 tone/24 h.– Valoarea lucrării aproximativ este de 550 mii lei.

Localitatea Covasna 1960, necesară o brutărie cu o capacitate de producție de 8 tone/ 24 h. Valoarea aproximativă a lucrării este de 850 mii lei.

Orașul Gheorgheni în 1965 este necesară construirea unei brutării cu o capacitate de producție de 10 tone/24 h. Valoarea aproximativă a lucrării este de 1.200 mii lei.

4/. RAMURA METALURGICA

In studierea posibilităților de dezvoltare a ramurei metalurgice, s-a avut în vedere următoarele considerente:

- producerea bunurilor de larg consum necesare satisfacerii nevoilor populației regiunii,
- realizarea unor produse metalurgice prin care întreprinderile să înregistreze beneficii financiare,
- executarea reparațiilor de utilaje ce funcționează în cadrul întreprinderilor industriei locale.
- posibilitățile de aprovizionare cu materii prime și materialele necesare producției planificate.
- creierea unităților noi în acele localități unde sînt forțe de muncă disponibile.

Intrucît materia primă necesară produselor metalurgice se bazează pe repartiții din fond central, neavînd deloc posibilități de asigurare cu materii prime din resurse locale, problema dezvoltării al acestei ramuri de producție este organic legat de problema aprovizionării cu materii prime.

Obiectele principale urmărite pentru dezvoltarea ramurei metalurgice.

Fontă turnată

Capacitatea actuală a turnătorilor este de 2.400 tone fontă turnată pe an. In prezent avem înființate două turnătorii la întreprinderile “Republica” Reghin și “7 Noembrie” Miercurea Ciuc.

Cubilourile actuale pentru topirea fontei sînt foarte uzate, necesitînd reparații după fiecare turnare, folosind în felul acesta cubilourile numai în fiecare a doua zi. In cursul anului 1958–1959. propunem înființarea a încă două unități de turnătorie și atelier de prelucrare mecanică în cadrul întreprinderilor “11 Iunie” Sft.Gheorghe și “József Attila” Odorhei, cu cîte un cubilou de capacitate de 4 tone fontă turnată pe 24 ore. Construirea și punerea în funcțiune a celor două turnătorii care necesită lucrări de construcții și utilaj în valoare de 2.500.000 lei este justificată prin faptul că întreprinderile sînt nevoite, a procura piese de mașini din

fontă turnată de la distanțe mari, cari de multe ori produc stagnări în procesul de producție. Prin înființarea celor două turnătorii și atelier de prelucrarea mecanică, pe lângă cele arătate mai sus vom contribui la satisfacerea nevoilor populației cu bunuri de larg consum la timp și în bune condițiuni.

La ambele întreprinderi forța motrică necesară turnătorilor și atelierelor de prelucrare mecanică este asigurată, la fel au ambele întreprinderi linii de cale ferată normală pentru transportul materiei prime necesară producției.

Prin înființarea celor două unități noi se poate asigura totodată și posibilitatea de lucru pentru 40-50 muncitori la fiecare unitate.–

Producția de fontă turnată propusă pentru anii 1958–1960 și 1960–1975 se prezintă în felul următor:

1958	=	833 tone	de fontă	turnată.
1959	=	1.240 tone	de fontă	turnată.
1960	=	1.364 tone	de fontă	turnată.
1965	=	1.984 tone	de fontă	turnată.
1970	=	2.606 tone	de fontă	turnată.
1975	=	3.224 tone	de fontă	turnată.

La fabrica de cabluri din Tg. Mureș, în cursul anului 1958 se va rezolva problema cauciucării cablurilor ce a fost executată în anii precedenți de către “Industria Sîrme” Cîmpia Turzii, măbind totodată și capacitatea de producție mai ales la conductori tip N.G.A. prin introducerea unor mașini noi pentru producerea cablurilor electrice. Tot pentru anii 1958–1959 este prevăzută rezolvarea problemei emailării cablurilor.

Propunem pentru dezvoltarea acestui produs următoarele :

1958	=	8.000 Km.
1959	=	8.800 Km.
1960	=	9.600 Km.
1965	=	14.000 Km.
1970	=	18.000 Km.
1975	=	22.000 Km.

Valoarea construcției și a utilajului necesar pentru a putea realiza această producție este de cca. 1.500.000 lei.–

Cricuri hidraulice și pompe manuale pentru umflat cauciucuri.

În cadrul întreprinderii “Republica” Reghin, propunem organizarea unei secții speciale numai pentru producerea cricurilor hidraulice și a pompelor manuale pentru umflat cauciucuri. Având în vedere cererile mari de cricuri și pompe, propunem mărirea producției de la 12.000 buc. anual /producția 1958/ la 14.400 buc. în 1960 și la 26.000 buc. în 1975. Pentru mărirea producției este necesară prelungirea halei, necesitând o investiție de 600.000 lei.

Tuburi de protecție.

În cursul anului 1958 trim. II se va începe în cadrul întreprinderii “Lázár Ödön” Tg.Mures, producția tuburilor de protecție tip Bergmann din metal, tuburi de protecție tip Kopex și a tuburilor de protecție panțel. Tot la această întreprindere în cursul anilor 1958–1959 se va începe producerea tuburilor de protecție din mase plastice.

Până în anul 1975 față de anul 1958 se va produce de 3 ori mai multe tuburi de protecție de diferite tipuri adică față de 10.000 Km. în 1958, 30.000 Km. în anul 1975.

Cantitativ această dezvoltare se va realiza în felul următor:

1958	=	10.000	Km.
1960	=	12.000	Km.
1975	=	30.000	Km.

Menționăm că la produsele principale metalurgice avem toate condițiile asigurate cum sînt energia electrică necesară acționării utilajelor, forța de muncă necesară.

Costul construcțiilor propuse pentru perioada de 1958–1960 este de 1.600.000 lei.

Aparat automat pentru încălzirea apei cu gaze naturale
/Autogaiser/.

In cursul anului 1958 vor fi terminate complet pregătirile în vederea producerii aparatelor automate pentru încălzirea apei la întreprinderea "Republica" Reghin, urmînd ca în cursul anului 1959, să se construiască o hală nouă pentru aceste produse și să se înceapă producția lor. Intrucît conductele de cupru necesare apei de încălzit este greu de aprovizionat fiind un material din import, în prezent se studiază înlocuirea lui cu alt material ce se poate procura mai ușor.

Prin construirea unei secții noi pentru confecționarea acestui produs, se poate obține cu o investiție de 800.000 lei, o producție anuală, după cum urmează:

1959	=	200 buc.
1960	=	400 buc.
1965	=	1.000 buc.
1970	=	2.000 buc.
1975	=	3.000 buc.

5/. RAMURA CHIMICA.

Combinat de industrie locală pentru chimizarea
deșeurilor lemnoase.

Preconizăm crearea unui combinat de prelucrare a tot felul de deșeuri lemnoase, care rezultă în urma exploatărilor din păduri și a surplusului de rumeguș ce rezultă de la fabricile de cherestea din raionul Toplița Gheorgheni și Miercurea Ciuc.–

Propunem înființarea acestui combinat în cadrul industriei locale dat fiind situația că volumul dașeurilor nu pot forma baza de materii prime pentru o industrie republicană de acelaș gen.

Se vor forma următoarele secții de prelucrare:

Secția de colofoniu și terpentină din rășină de brad și cioate de lemn exploatare acum 5-10 ani. Producția anuală de 800 tone colofoniu.

Secția de lacuri și vopsele, pe bază de colofoniu reziduri și terpentină.

Secția de destilare uscată a deșeurilor.

Lemnoasele rămase de la extracția colofoniului din cioate lemnoase și a rumeșului de lemn de rășinoase adus de la fabricile de cherestea republicane și ale industriei locale. Secția va produce din deșeurile arătate următoarele produse: terpentină industrială, acid acetic, acetonă, alcool metilic, șelac sintetic, praf de mangal, uleiuri de gudron de lemn.

Secția de fabricarea furfurolului, din deșeurile lemnoase, va folosi în paralel o parte din deșeurile pentru obținerea furfurolului prin hidroliză /furfurolul este deficitar, în țară avem o singură fabrică de acest gen/. Aceiași secție va putea folosi deșeurile celulozice de la topitoria de in din Gheorgheni, coceni de porumb, paie, etc.

Secția de mase plastice. Va produce masă plastică de tipul bachelitei din furfurolul produs în cadrul aceleiași unități. Produse de larg consum și lacuri obținute din furfurol cu fenol modificat cu colofoniu.

Secția de raticid, va produce raticid pe bază de furfurol și amoniac. Denumirea raticidului, furfuriliden – hidramidă / invenție R.P. R. /.-

Secția lignin. Din deșeurile lemnoase hidroli-zate folosite la fabricarea furfurolului, rămâne drept deșeu lignina care formează materia primă de producție de masă plastică de tipul bachelitei cu proprietăți fizico-chimice mult mai favorabile pentru producția de bunuri de consum și plăci folosibile în construcții de locuințe.

Secția vanilină. Tot din lignină obținută de la fabricarea furfurolului din deșeurile de lemn se va trece la fabricarea vanilinei pentru industria alimentară culinară.

In prezent vanilina este importată / 1 kgr. – 50 ruble/.

Secția tanin și uleiuri volatile.

Va prelucra prin instalații de extracție,

cantități de cetină de brad care rămâne pe urma exploatărilor de păduri și în cantități enorme destinate putrefacției. Secția va produce tanin cu un randament de 8-12% din materia primă, produs pentru industria pielărie și farmaceutică. O parte din tanin se va folosi de secția de vopsele din același combinat pentru producția de cerne-luri de calitate.

Secția va produce ulei volatil prin distilare cu aburi și extracție de alcool pentru producerea de: pastile de băi /desfacerea în stațiunile balneare din regiune/ apă de baie precum și producția de odoranți, cum este terprinhidratul și terpineolul ulei cu miros de liliac și lăcrămioare.–

Deșeurile de cetină de brad rezultat de la această secție se trimite la secția de distilare uscată sau furfurul obținându-se aceleași produse amintite la secțiile respective.

Secția de distilarea uscată a turbei.

Pe baza rezervelor de turbă din bazinul Ciuc /evaluat la 2.675 mii m.c. / preconizăm creierea unei stații de semiconcsificarea turbei la Miercurea Ciuc în cadrul aceluiași combinat ale cărei baze s-au depus în 1958 prin punerea în funcțiune a secției de colofoniu și terpentină.

Din procesul de semiconcsificarea turbei rezultă o gamă întreagă de derivate prețioase ca: acid acetic, uleiuri, gudron, fenol, etc., care se vor prelucra în cadrul aceleiași întreprinderi în produse finite: mase plastice, din care bunuri de consum, uleiuri ușoare, mijlocii și grele, ceruri diferite, etc.–

Secția de brichetare.

Cantitățile de semiconcs rezultate din prelucrarea turbei, precum și praful de mangal obținut din prelucrarea deșeurilor lemnoase se introduc în secția de brichetare pentru obținerea de combustibil casnic fără fum. Drept liant pentru brichetare se va folosi gudronul rezidual obținut în urma procesului de semiconcsificare și carbonizare.–

Considerăm că în baza acestor materii

prime de care se dispune, industria locală poate trece la valorificarea activă pentru a fi recuperate pentru economia națională și pentru care nu se poate organiza o industrie republicană, dat fiind situația că aceste materii prime se găsesc în cantități mai modeste legate de problema colectărilor locale.

Toate instalațiile necesare proceselor se vor procura și confecționa în întregime pe plan local.

Combinatul de chimizarea deșeurilor lemnoase și a turbei de la Miercurea Ciuc se va forma începând din 1958 și se va termina în 1960. Secțiile vor intra în funcțiune pe parcurs încă din 1958–1959.

Valoarea lucrărilor de construcții precum și a utilajului necesar este de cca. 2.000.000 lei.

Se va putea ocupa un număr de 300 muncitori.

6/. RAMURA MATERIALELOR DE CONSTRUCTII.

Desvoltarea Fabriciei de cărămizi – țigle Suseni, în perioada de 1958–1960.

Construirea unei uscătorii artificiale, hală de mașini și prese în valoare totală de 4.200.000 lei.

Prin această dezvoltare se asigură trecerea de la activitate sezonieră la cea permanentă, mărindu-se producția de cărămizi de la 3.000.000 buc. cărămizi la 5.000.000 buc., iar producția de țigle de la 1.300.000 buc. la cantitatea de 4.000.000 buc. țigle.

Materia primă este asigurată pentru 100 ani.

Studiul geologic și sarcina de proiectare sînt întocmite.

Crearea unei fabrici de cărămizi, țigle, plăci de teracotă, plăci fațadă, la Viforoasa – raionul Sîng. de Pădure în perioada de 1960–1965.

Materia primă de calitate superioară și rezervele vizibile actuale justifică posibilitatea creierii fabricii, cu combustibil gaz metan din sondele de mare presiune din bazinul Sîngiorgiu de Pădure. Energia

electrică se poate asigura de la Termocentrala Sîngiorgiu de Pădure.

Distanța de la gara de încărcare 2 Km. pe drum accesibil.

Necesarul fondurilor este de 13 milioane lei, pentru o capacitate de 10 milioane țigle și 3-4 milioane cărămizi. Brațe de muncă asigurate.

CAPITOLUL III. PERSPECTIVELE DE DESVOLTARE A COOPERATIVELOR MESTESUGARESTI.

Sarcina cooperativei meșteșugărești este aceea de a satisface cerințele oamenilor muncii sub două aspecte:

a/. Producerea de bunuri de larg consum în cantități mai mari și mai variate ca sortiment, vândabile prin comerț și

b/. deservirea cu lucrări după comandă și reparații în activitățile existente, care trebuiesc lărgite și crearea de noi activități care se vor simți necesare pe baza dezvoltării tehnicii noi.

Tinând cont de experiența acumulată pînă în prezent, cooperativa meșteșugărească din regiunea noastră va putea atinge cel puțin următoarele obiective:

	1957	1960	1965	1975
I. Val.prod.globale preț 1.I.1955 /mii lei/.	286. 717	336. 000	565. 000	902. 000

De aici rezultă că ar putea fi ocupați în cooperatie:

Număr de muncitori	8.700	11.000	14.500	20.000
Adică în plus față de existent/față de fie- care perioadă / ...		2.300	3.500	6.000

Intre anii 1960–1975 ar putea fi atrași în cooperative un număr de circa 11.800 cooperatori, bărbați și femei.

Pentru asigurarea cu lucru a acestora arătăm o parte din obiectivele care vor trebui create:

A. Unități noi de producție și lărgirea celor existente.

1/. In sectorul încălțăminteii, se prevede trecerea treptată de la lucrul în serie la cel de comandă /inclusiv încălțăminte de copil/ putându-se mări numărul de cismari-pantofari cu circa 200 pînă la anul 1965 și cu 500 pînă în anul 1975 / prin ucenici în cea mai mare parte/.

După anul 1965 întreaga cantitate de încălțăminte va trebui să fie executată la comandă directă a populației.

Capacitatea de producție de la 150 mii per. în 1957 va crește în 1960 la 180 mii perechi, iar în 1965 la 220 mii, iar în 1975 la 280 mii perechi.

2/. In prezent există o secție cu muncă la domiciliu cu 65 cooperatori / la Arta Populară/ Tg.Mureș care produc jucării și alte articole pentru comerț.

Această cooperativă poate să mărească numărul cooperativilor cu încă 50 pînă în 1960, iar pînă în 1975, cu încă circa 300 persoane casnice neocupate suficient.

Introducînd noi sortimente în producție cerute de comerț, această secție are asigurată viabilitatea, fără a fi necesare investiții sau spații industriale, bazîndu-se pe munca la domiciliu.

3/. In prelucrarea aragonitului din raionul Odorheiu, în prezent sînt ocupați 4 muncitori care pot produce diferite obiecte mărunte /vaze, scrumiere/ și mozaic pentru construcții.

Pe baza zăcămintelor descoperite pînă în prezent, pot fi atrași încă 20-25 cooperatori în această producție în anii 1959, 1960, iar pe măsura descoperirii altor cariere și în funcție de această cooperativă poate să atragă încă 100-120 cooperatori în această producție.–

4/. La producția covoarelor orientale în prezent lucrează 50 cooperatoare cu o capacitate de 400 m.p. lunar.

Utilarea cu războaie fiind ușoară, iar calificarea făcându-se repede, această activitate poate fi dezvoltată, astfel ca pînă în 1960 numărul cooperatoarelor să crească cu încă 70 / 1.200 m.p. capacitate/.

Intre 1965–1975 se poate mări numărul cooperatoarelor cu încă 250-300 ajungîndu-se la o capacitate de 4-5 mii m.p. anual.

Se pot organiza executări de covoare la domiciliu în proporție de 15-25%, așa că numai pentru restul va fi necesar asigurarea spațiului industrial.

5/. Capacitatea actuală de producție, a covoarelor romînești și secuești este de 900 m.p. lunar cu 50 cooperatoare. Aceste secții avînd comenzi nelimitate, prin munca la domiciliu și folosirea femeilor neocupate în agricultură, poate fi dezvoltată pînă în 1960 la cel puțin 120-150 cooperatoare. În anii 1965–1975 numărul acestora poate ajunge la 3-400 în funcție de comenzile ce se vor primi.

6/. Pe baza experienței din raionul Ciuc, Tg.Mureș în producția articolelor de artă casnică /cusături țesături, sculpturi, olărie, broderie, dantelărie, și altele/ în regiune această activitate poate lua o dezvoltare mare, munca efectuîndu-se la domiciliu și cu populația neocupată suficient în casă sau agricultură. Pînă în anul 1960 această activitate poate atrage un număr de încă 4-500 persoane, iar pînă în anul 1975 numărul se poate dubla sau tripla, în funcție de nevoile pieții.

Această activitate nu necesită investiții, asigurarea desfacerii se face de comerț, așa că are largi posibilități de dezvoltare.

7/. Prin cultura și exploatarea răchitei/ la Tușnad/ se poate crea o unitate cooperatistă de producție mobilă împletită, cu circa 20-30 cooperatori pînă în anul 1960. Această unitate poate să fie dezvoltată la 100-120 cooperatori pînă în anul 1965, iar pînă în anul 1975 la circa 250 cooperatori.

Spațiul industrial necesar este puțin, deoarece se poate organiza cu munca la domiciliu.—

8/. Secția de bobinaj și aparataj electric a cooperativei Ciocanul din Tg.Mureș, în prezent efectuează lucrări tehnice industriale. Ea urmează a fi profilată pînă în anul 1960 în scopul producerii de articole electrice de uz casnic /reșouri, aspiratoare de praf, mașini casnice electrice, etc./ Pînă în anul 1960 pot să mai fie atrași în această secție încă 20-30 cooperatori și în măsura necesităților poate fi mărită pînă în 1965 cu încă 30-40 cooperatori, iar prin introducerea lucrului în două schimburi, numărul total al cooperativelor pînă în 1975 poate crește la 200-220.

9/. In industria lemnului și a mobilei, se vor putea atrage pînă în anul 1960 încă 200-250 cooperatori, iar pînă în anul 1975 încă 6-7.000, care să producă mobilă, mobilă copii, obiecte din lemn de uz casnic, panel și altele.

Pentru acest scop sînt necesare pe de o parte construirea unor spații industriale de circa 3.500 m.p. suprafață, cît și de uscătorii moderne, care să asigure, uscarea în bune condițiuni a materialelor.

10/. In anul 1960 în Tg. Mures propunem dezvoltarea unei unități de producția jucăriilor din lemn și materiale plastice care să aibă un efectiv de 40-50 cooperatori.

După anul 1960, folosind tehnica nouă această unitate va putea produce jucării din diferite materiale /lemn, papier mache, plastic și metal/ astfel ca pînă în 1975 pe baza cerințelor să poată fi dezvoltată prin atragere a încă unui număr de 100-150 cooperatori.

B. Deservirea populației cu lucrări după comandă și reparații.

Pentru deservirea cît mai completă a populației cu lucrări după comandă și reparații, considerăm necesar a se atinge cel puțin următoarele obiective:

Indicatorul	1957	1960	1965	1975
1. Nr.centre deservire	335	400	550	800
2. Nr.cooperatori de deservire	2.770	4.700	6.300	8.700

În scopul atingerii obiectelor de mai sus vor trebui luate următoarele măsuri:

1/. Construirea în următorii 2-3 ani a unui combinat complex de deservire în Tg.Mureș cu circa 80-100 cooperatori, iar în viitorii 5-6 ani în fiecare oraș din regiune a unui astfel de complex cu 30-50 cooperatori. Aceste complexe vor trebui să conțină toate meseriile necesare populației pentru efectuarea comenzilor și a reparațiilor, iar amplasarea lor în orașe se va face în locuri accesibile unei cât mai mari părți din populație.

2/. Pentru o mai bună întreținere a spațiilor locative ale populației și pentru ajutorarea celor care își vor construi locuințe individuale, este necesar ca în anii 1959-1960 cel puțin 35 % din capacitatea de lucru a secțiilor de construcții și întreținere a imobilelor să fie pusă la dispoziția populației, iar pînă în 1975 numărul cooperativelor să crească cu 7-900, întreaga capacitate fiind pusă la dispoziția populației /inclusiv ILL/.

3/. Pînă în anul 1960 numărul de cooperatori care se ocupă cu instalațiile electro-technice să fie cel puțin 150, vor fi formate echipe speciale în scopul efectuării de lucrări la domiciliul populației.-

După 1961 propunem formarea unei unități de 250-300 cooperatori în Tg.Mureș și în fiecare oraș unități cu 20-40 cooperatori, care să stea la dispoziția populației cu lucrări de întreținere și instalații electro-technice.-

4/. În cadrul cooperativelor existente sau unităților ce se vor înființa, se vor forma secții pentru lucru la domiciliul clienților ca: confecții, reparații și întreținere a lor, cusături, etc.

Între anii 1961-1965 numărul cooperativelor ce vor putea fi ocupați în această muncă va putea crește cu 3-400, iar pînă în anul 1975 se va putea dubla sau tripla, în funcție de nevoile populației.-

Între anii 1959-1960 vor fi înființate ateliere de mode femei /pălării, poșete, etc./ care vor putea coopăta încă 100-120 cooperatori, iar pînă în 1975

se va putea dubla numărul lor, înființându-se în fiecare oraș asemenea ateliere.

6/. In ramura confecțiilor comandă din fire textilă sau sintetică, în 1959–1960 va trebui mărit numărul de cooperatori cu 3-400, inclusiv pentru mediul rural.

Numărul cooperatorilor din comandă confecții va putea fi dublat pînă în 1965 și triplat pînă în 1975, astfel că populația să poată fi deservită rapid.

7/. Stațiunile balneo-climaterice care an de an sunt frecventate de un număr din ce în ce mai mare de oameni ai muncii, vor trebui ca în viitorii 5 ani să aibă fiecare cîte un complex de deservire cu 20-30 cooperatori, pufînd ca pînă în 1965 numărul acestora să fie de 120-150 cooperatori.

8/. Rețeaua de deservire a populației în funcție de cerințele populației și dezvoltarea tehnicii noi va trebui mărită permanent.

Propunem înființarea de noi activități sau lărgirea celor existente ca:

- închiriere biciclete și motociclete.
- blănării confecții comandă și reparații.
- întreținere, reparații și lustruit mobilă la domiciliu.
- Tapițerii, comandă și reparații.
- Reparații obiecte de uz casnic.
- Ceasornicării, fotografi și alte meserii.

CAPITOLUL IV.

DESVOLTAREA RETELEI COMERCIALE.

In anii 1959 – 1960.

Problemele cele mai arzătoare care se ivesc în buna deservire a populației, sînt în special în sectoarele de alimentație publică, legume și fructe și în privința depozitării mărfurilor. Este necesar ca în anii

1959–1960 să fie pus un accent deosebit pe lărgirea rețelei de desfacere în sectorul de legume și fructe, în sectorul de alimentație publică și în construirea de depozite corespunzătoare. În anul 1958 vor fi construite și vor fi puse în funcțiune 15 piațete, pentru desfacerea legumelor și fructelor însă problema îmbunătățirii deservirii populației în acest sector încă nu s-a rezolvat. Va revine și mai departe 3.169 consumatori la o unitate de desfacere. Este necesar deci ca în viitor să se desvolte rețeaua comercială în acest sector conform cerințelor populației și în interesul eliminării elementelor speculative de pe piață.–

În sectorul de alimentația publică pe lângă înființarea de noi restaurante, în special la stațiunile balneo-climaterice și în orașul Tg.Mureș, este necesar și specializarea unităților, punând accent la unități cu autodeservire tip bufete “Expres”. Specializarea unităților în unități de autodeservire va accelera în mod simțitor deservirea populației, va ridica procentul de desfacere a preparatelor proprii și va mări rentabilitatea acestor unități.

Tot în această perioadă este necesar și specializarea unităților în sectorul alimentar și de produse industriale, dezvoltarea rețelei comerciale în acele cartiere ale orașului Tg.Mureș, unde lipsesc asemenea unități.

Un obiectiv principal pentru dezvoltarea rețelei comerciale constă în construirea de noi unități la stațiunile balneo-climaterice. În anul 1958 este orevăzut construirea unui restaurant la Sovata-Băi, însă din lipsă de fonduri și de materiale de construcții, aceasta nu va fi terminată decât în anul 1959. Rămîne însă și pe mai departe problema deservirii vizitatorilor în primul rînd, la stațiunile balneo-climaterice, Borsec, Tușnad-Băi și Lacul Roșu.– Pentru evitarea cheltuielilor prea mari propunem ca unele localuri cari în prezent sînt folosite ca cantine sau cluburi să fie redade comerțului. Astfel cu investiții mai mici, s-ar putea îmbunătăți deservirea populației la stațiunile balneo-climaterice. De exemplu la Borsec cantina Nr. 2 al C.C.S.-ului

funcționează într-un local care în trecut a fost restaurant / Restaurantul “Parcul Trandafirilor” / La stațiunea climaterică Lacul Roșu, localul singurului restaurant este cu totul necorespunzător, atât ca spațiu, cât și ca amplasare și aspect.

Localul corespunzător pentru restaurant este folosit în prezent ca club celor trimiși la odihnă de C.C. al P.M.R. /. Dacă problema nu se poate rezolva în felul propus de noi atunci trebuie construită restaurante la aceste stațiuni balneo-climaterice.–

Dupa cum am arătat și mai înainte rețeaua depozitelor comerciale în regiunea noastră este cu totul insuficientă. În anii 1959–1960 este necesar de a construi cel puțin un depozit pentru articole de metal și chimice cu o capacitate de 1.000 tone la Tg.Mureș, un depozit pentru mobilă cu o capacitate de 50 vagoane tot la Tg.Mureș. În orașul Reghin, Toplița și Odorhei sînt necesare construirea depozitelor alimentare.–

Propunerile noastre concrete sînt arătate în situația anexă.–

In anii 1961 – 1975.

La întocmirea propunerilor pentru planul de perspectivă am luat ca bază următoarele:

– creșterea populației în raport cu creșterea în ultimii 10 ani.

– creșterea volumului mărfurilor în ultimii 5 ani și creșterea consumului pe cap de locuitori în aceeași perioadă.

– creșterea rețelei de desfacere cu amănuntul.

– planurile de sistematizare a orașelor /acolo unde sînt întocmite/.

– Propunerea noastră pentru dezvoltarea în perioadele 1958–1960 și 1961–1975 redăm în tabelele anexate.–

PLANUL
desvoltării rețelei comerciale în anii
1958 – 1960.

Nr. crt.	Denumirea unității.	Felul lucrării	Volumul în mii lei.	Observații
1.	Depozit pentru art. metalo-chimice.–	Constr.	2.000	In oraș nu este un depozit ptr. acest scop. Actualele depozite sînt răspîndite în 9 locuri și au o capacitate de 540 tone .Necesarul este de cel puțin 1.000 tone.
2.	Depozit pentru mobilă.	Constr.	1.000	Este necesar deoarece actualul depozit are o capacitate de numai 5 vagoane și este instalată într-o baracă. Este necesar un depoz. de 50 vag.
3.	Laborator pentru produse de cofetărie.	Construcții.	1.500	Actualul laborator este instalat într-o singură cameră de 80 mp. Localul este insalubru. Posibilități de lărgire nu sînt. Nu este loc ptr. instalații frigidare. Populația orașului nu poate fi aprovizionată cu produse de cofetării și înghețată numai dacă se construiește un laborator.
4.	Șopron ptr. legume și fructe.	Construcții.	100	In incinta actualului depozit al O.C.L. Aprozar. Are linie de garaj.
5.	Magazin alimentar general.	Amenaj.	100	In cartierul Piața Republicii și cartierul Fürst lipsește o asemenea unitate.
6.	Magazin alimentar general.	Construcții	200	In cartierul Remetea și Voiniceni cu o populație de 6.000-7.000 locuitori nu sînt numai 2 unități aliment.
7.	Magazin tip pîine.	amenajare	30	Idem
8.	Magazin tip carne	amenajare	100	In cartierul Oncsa în desvoltare cu noi blocuri nu este o unitate de acest fel.–

0.	1.	2.	3.	4.
Tg. Mureș				
9.	Magazin alimentar general.	amenajare	100	In cartierul Mureșeni alipit recent orașului, nu este magazin alimentar de nici un fel.
10.	Magazin tip pâine.	amenajare	30	Idem
11.	Magazin tip carne	amenajare	100	Idem
12.	Magazin alimentar general.	construcții	200	In noul cartier "Posta rét" nu este magazin alimentar.–
13.	Magazin tip carne	amenajare	100	Idem
14.	Magazin Aprozar	amenajare	60	In cartierul fabricii Simó Géza cart.Fürst nu este o unitate de legume și fructe.
15.	Piațete Aprozar	construcții	30	In PțA. Republicii, Str. Lenin, nu este decît o unitate Aprozar
16.	Magazin Aprozar.	Construcții	50	In cartierul Remetea și Voiniceni, nu este o asemenea unitate.Odată cu construirea magazinului alimentar se poate rezolva și această problemă.–
17.	Piațetă Aprozar	Construcții	30	Tot în cartierul de mai sus sub Beșa.
18.	Idem	”	30	In cartierul Oncsa. Unitatea cea mai apropiată este la o distanță de 1 Km.
19.	Idem	”	30	In cartierul Mureșeni unitatea cea mai apropiată este la o distanță de 3 Km.
20.	Piațetă Aprozar	Construcții	30	In cartierul "Posta Rét"
21.	Magazia produse ind.ptr. textile și art.de menaj.	”	200	In cartierul fabricii Simó Géza. In acest cartier nu este de loc o asemenea unitate.

0.	1.	2.	3.	4.
Tg. Mureș				
22.	Magazin tip textile.	amenajare	100	In Str. Dózsa Gheorghe.
23.	Magazin tip artic .menaj.	”	100	Idem
24.	Magazin tip mobilă.	”	100	Singurul magazin de acest tip este cu totul necorespunzător. Nu se poate expune mobilierul. Este necesar amenajarea unui alt local pentru acest scop.
25.	Restaurant clasa II-a.	”	300	In cart. Fabricii Simó Géza și Pța.Republicii. Pentru acest scop corespunde fostul restaurant Ritz care este ocupat ptr. grădiniță.Are și grădină de vară.
26.	Cofetărie T.A.P.L.	”	200	Tot în cartierul de mai sus, la o distanță de 2 Km.nu există o cofetărie.
27.	Chioșcuri ptr. răcoritoare. 2 buc.	construcț.	40	Una în Pța.Republicii, iar una lângă blocurile fabricii Simó Géza.
28.	Bufet tip 109	amenajare	150	In cartierul Remetea, Vojiceni.
29.	Chioșc pentru răcorit.	construcții.	20	In cartierul Remetea.
30.	Chioșc pentru răcorit.	”	20	In cartierul Oncsa.–
31.	Chioșc pentru răcorit.	construcții.	20	In cartierul Fabricii de Zahăr.
32.	Bufet tip 109.	amenajare.	150.	Cartierul Mureșeni. In acest cartier nu este nici un bufet.
33.	Chioșc. ptr. răcoritoare.	Construcții.	20	Cartierul Mureșeni.In jurul fabricii de conserve și fabricii de cărămizi.
34.	Idem	”	20	In cartierul Postarét
35.	Restaurant Cl.II.	amenajare.	200	Fostul restaurant Orbán din Str. Breiner Béla.In prezent ocupat de I.T.C. pentru birouri.
36.	Restaurant de vară.	”	100	In parcul 23 August.

0.	1.	2.	3.	4.
REGHIN				
37.	Cofetărie cu laborator.	amenajare	300	Comerțul de stat în acest oraș nu are cofetărie.
38.	Restaurant Cl. II-a.	”	400	Actualul restaurant Lăpușna este cu totul necorespunzător, trebuie amenajată și o grădină de vară.
39.	Magazin tip carne.	”	100	In cartierul fabricii forestiere.
40.	Magazin tip ape minerale	”	60	Orașul Reghin nu are apă potabilă. Este necesar înființarea unei astfel de unități.
41.	Chioșc răco-ritoare.	Construcții.	20	In cartierul fabricii forestiere.
42.	”	”	20	In apropierea gării I. R.T. A.
43.	Piațetă Aprozar.	”	30	In cartierul fabricii forestiere.
44.	Idem	”	30	In partea orașului spre Suseni.
TOPLITA				
45.	Restaurant cl. II	Construcții.	400	In acest oraș. comerțul de stat nu are restaurant.
46.	Bufet tip 109	amenajare	150	Este necesar acest bufet deoarece cele 3 existente ale cooperativei nu satisfac cerințele populației.
47.	Depozit aliment.	Construcții.	500	Depozitul ICRA-ului din Toplița este în parte dărîmat. Depozitul în trecut a fost grajd. Avînd în vedere că unitățile alimentare din Toplița și Borsec sînt aprovizionate din acest depozit, este necesar construirea unui depozit nou cu o capacitate de 500 tone.
48.	Piațetă Aprozar.	”	30	In oraș Aprozarul nu are decît 2 unități, ceiace este insuficient ptr. buna deservire a populației.–
49.	Chioșc răco-ritoare.	”	20	Fiind un centru prin care trec vizitatorii la Borsec este necesar o unitate în apropierea casei de cazare C.C.S.–

0.	1.	2.	3.	4.
GHEORGHENI				
50. Magazin aliment general.		amenajare	80	Visa-vis de fabrica U. I. L.
51. Bufet tip Express		”	150	In centrul oraşului alimenta- ția publică TAPL. nu are de- cît un singur bufet.
52. Chioşc răcoritoa- re.		construcții	20	Oraşul fiind un centru de tre- cere la Lacul Roşu este neces- sar o asemenea unitate.
53. Magazin tip pîine		amenajare.	30	In oraş nu este decît o singu- ră unitate de acest tip.
54. Magazin textile		amenajare.	100	In cartierul fabricii U.I.L.
55. Magazin art. de menaj.		amenajare.	100	Idem
BORSEC				
56. Resurant		Construcții	1.500	La această stațiune climate- rică este numai un singur res- taurant plasat lateral cu o ca- pacitate de producție mică.
57. Chioşc răco- ritoare.		Construcții.	20	Din lipsa unei asemenea unități comerciale, particularii spe- culează vizitatorii.
LACUL ROŞU				
58. Restaurant.		Construcții	1.500	Actualul restaurant este într-o fostă baracă, necorespunzător nici ca capacitate, nici ca as- pect.
59. Chioşc răco- ritoare.		”	20	Din lipsa unei asemenea unități comercianții particulari specu- lează vizitatorii.
60. Piaţetă Aprozar.		”	30	Aprozarul nu are nici o unitate, la această stațiune climate- rică.

0.	1.	2.	3.	4.
MIERCUREA. CIUC				
61.	Magazin alimentar general.	Amenajare	60	In Strada Republicii.
62.	Idem	”	60	In Str. Szék, cart. Somleu
63.	Magazin tip produse lactate.	amenajare	50	In Str. Kossuth.
64.	Magazin textile	amenajare.	100	In stare necorespunzătoare, necesită amenajări.
65.	Restaurant cl. II.	reamenajare.	100	Restaurantul Homorod nu este corespunzător din punct de vedere al mobilierului și ca aspect. Trebuie reamenajată.
66.	Magazin de mobilă	Mutare și amenajare.	100	Actualul magazin de mobilă nu corespunde scopului.
67.	Depozit Aprozar.	Construcții.	200	Actualul Aprozar nu are depozit corespunzător decât o singură baracă. Este necesar construirea unui depozit de 2.000 m.p.
68.	Piațetă Aprozar 2 buc.	”	60	Una în Str. Petőfi și una în Str. Republicii.
MINELE BALAN.				
69.	Bufet tip 109	construcții.	150	Actualul bufet este în stare de dărîmare, iar alt local corespunzător nu este.
70.	Piațetă Aprozar.	Construcții.	30	La acest centru muncitoresc Aprozarul nu are unitate.
MINELE HARGHITA				
71.	Magazin alimentar general.	reamenajare.	50	Unitatea nu este corespunzătoare trebuie reamenajată.
72.	Magazin de prod. ind.	”	50	Idem
73.	Bufet tip 109	”	40	Idem
74.	Magazin tip carne	”	30	Idem

0.	1.	2.	3.	4.
TUSNAD-BAI				
75.	Restaurant cl. II.	Construcții	1.500	La Tușnad Băi nu avem un restaurant corespunzător. Vizitatorii sînt nevoiți a lua masa la pensiuni particulare, care sînt mult răspândite în această stațiune.
76.	Chioșc răcoritoare 2 buc.	”	40	Asemenea unități sînt necesare în timpul sezonului.
77.	Piațetă Aprozar.	”	30	Pentru aprovizionarea vizitatorilor este necesar o piațetă.
TIRGU SECUESC				
78.	Depozit Aprozar	Construcții.	200	Tg. Secuesc este un bazin foarte important din punct de vedere al cartofului, verzei și a fructelor. Este necesar un depozit corespunzător de 2.000 m.p. pentru buna păstrare și manipulare a produselor.
79.	Magazin Aprozar	Amenajare	30	În acest oraș cu 8000 suflete este numai o singură unitate de desfăcere de legume.
80.	Bufet tip Expres.	Amenajare.	100	Bufetul Mureșul care inițial a fost înființat ca bufet Expres, însă din lipsă de fonduri. nu s-a putut executa lucrarea.
81.	Chioșcuri Răcoritoare.	Construcții.	30	În oraș nu este unitate cu Răcoritoare.
SFINTUL GHEORGHE				
82.	Restaurant Cl.I-a.	Construcții.	1.000	Restaurantul să fie înființat în localul restaurantului “Örkö” Str. Lenin Nr. 3. Clădirea existentă este necorespunzătoare și trebuie dărîmată. Orașul nu are decît un singur restaurant corespunzător.
83.	Magazin de prod. industr.	Amenajare.	100	În cartierul C.F.R.
84.	Bufet tip 109	”	100	În locul magazinului Nr.9 din Str.Minerilor. În acest cartier /Simeria/ nu este bufet.
85.	Magazin alimentar general.	”	50	Tot în acest cartier, în Str. József Attila Nr. 49.

0.	1.	2.	3.	4.
86.	Siloz ghiață.	Construcții	50	Pentru aprovizionarea cu ghiață a orașului este necesar un siloz cu o capacitate de 10 vagoane.
87.	Depozit alimentar	amenaj.	500	Are un depozit alimentar de numai 30 vagoane care trebuie lărgit la 70 vagoane.
88.	Piațetă Aprozar.	construcții.	30	În cartierul fabricii Textile și de țigarete.
89.	”	”	30	La minele Căpeni.
90.	Șopron pentru Aprozar.	”	60	Este necesar un șopron cu 6 despărțituri, pentru depozitarea ambalajelor, un atelier pentru repararea ambalajelor și butoaielor
ODORHEI				
91.	Magazin alimentar general.	reamenajare.	50	Reamenajarea magazinului alimentar Nr. 55.
92.	Magazin tip mezeluri, brânzeturi.	amenajare.	100	În oraș nu este o asemenea unitate.
93.	Magazin ind.tip art. ptr.copii.	”	130	Mergînd pe linia specializării unităților este nevoie de o asemenea unitate.
94.	Restaurant cl.II-a	”	150	În subsolul casei culturale este un local rezervat pentru acest scop.
95.	Cofetărie.	amenajare	80	În subsolul casei culturale este un local rezervat pentru acest scop.
96.	Rampă de încărcare pentru Aprozar.	Construc.	100	S-a obținut un teren chiar în imediata apropiere a depozitului Aprozar.
97.	Magazin Aprozar	amenajare.	50	Visa-vis de piața zilnică.
98.	Chioșc răcoritoare.	Construcții.	20	În centrul orașului.
SOVATA				
99.	Restaurant cl.I.	Construcții.	1000	Lucrarea începe în anul 1958, iar ptr. terminarea lui în anul 1959 este necesar fondul solicitat.

0.	1.	2.	3.	4.
100.	Siloz ptr. gheață.	Construcții.		Aprovizionarea stațiunii cu gheață nu este asigurată numai dacă se construște încă u siloz de 200 50 m.c. capacitate.
101.	Chioșc răco-ritoare.	”	20	In jurul stației de autobuze.
Total:			19.850	

PLANUL
dezvoltării rețelei comerciale în anii 1961 – 1975.

Nr. crt.	Denumirea unității.	Felul lucrării.	Volumul în mii. lei	Observațiuni
Tg. Mureș				
1.	Magazin alim. general.	construcții	200	Construcțiile sînt magazine noi, iar amenajările, moderni-
2.	”	amenajare	60	zarea unităților existente.
3.	Magazin tip. prod. lact.	amenajare	60	Lucrările se vor executa în
4.	Idem de pîine	construcții	100	cartierul Pța. Republicii,
5.	Idem amenajare		30	Fürszt.
6.	Idem de carne	construcții	150	
7.	Magazin textile Idem ptr. art. casnice și stic-	construcții	200	Idem
8.	lărie.	”	200	
9.	Magazin ptr. mer- cerie.	”	50	
10.	Magazin Aprozar	construcții	150	
11.	Piațetă 3 buc. Aprozar	”	90	Idem
12.	Cameră frigide- ră.	amenajare	100	
13.	Bufet Expres	Construcții	500	Idem
14.	Cofetărie.	”	300	
15.	Chioșc răcor. 2 buc.	”	40	
16.	Bufet tip 109	”	200	
17.	Restaurant cu pivniță vinuri	”	1.000	

0.	1.	2.	3.	4.
18.	Magazin alim. general.	amenajare.	50	Construcții sînt magazine noi, iar amenajările modernizarea unităților existente. Lucrările se vor executa în cartierul Remetea Voiniceni-Beșa.
19.	”	”	50	
20.	Magazin tip pîine.	Construcții	100	
21.	Idem de carne	”	150	
22.	Idem de carne	amenajare	100	
23.	Magazin textile.	construcții	200	Idem
24.	Magazin de mercerie.	”	200	
25.	Magazin Aprozar	Construc.	150	Idem
26.	Piațetă Aprozar 2 buc.	”	60	
27.	Bufet Expres	”	500	Idem
28.	” tip 109	”	200	
29.	Chioșc răcorit. 3 buc.	”	60	
30.	Magazin tip. prod.lactate.	amenajare	60	Lucrările vor fi executate în cartierul Oncsa, Fabrica de Zahăr și Str. Libettății.
31.	Magazin alim. general.	”	60	
32.	”	construcții	200	
33.	Magazin tip. carne.	construcții.	150	
34.	Magazin textile.	construcții	200	Idem
35.	Tutungerie	”	30	
36.	Magazin Aprozar	Construcții	100	Idem
37.	Piațetă Aprozar	”	30	
38.	Restaurant	Construcții	500	
39.	Bufet tip. 109 2 buc.	”	400	Idem
40.	Cofetărie	”	150	
41.	Chioșc răcoritoare.	”	60	

0.	1.	2.	3.	4.
Tg. Mureș				
42.	Magazin alim. general.	Construcții	200	Lucrările vor fi executate în cartierul Mureșeni și Sft Gheorghe. In această parte a orașului trebuie construite unități noi, deoarece alte posibilități nu sînt.
43.	Magazin alim. general 2 buc.	amenajare	100	
44.	Magazin alim. tip prod.lactate	construcții	100	
45.	Magazin aliment. tip pîine	”	100	
46.	Magazin alim. tip carne.	Construc.	150	Idem
47.	Idem prod.zaharoase.	”	100	
48.	Magazin ptr. art.fierărie și de menaj.	Construc.	500	Idem
49.	Tutungerie	amenajare	30	
50.	Magazin text.	construcții	200	
51.	Magazin ptr. mercerie	construcții	200	
52.	Depozit mat. lemnos și de construcții.	”	200	Idem
53.	Magazin Aprozar	”	100	
54.	Piațetă Aprozar	”	60	Idem
55.	Restaurant	”	500	
56.	Bufet tip 109	”	200	
57.	Bufet tip Expres	”	500	
58.	Cofetărie	”	200	
59.	Chioșc răcoritoare /3 buc./	”	60	
60.	Cameră frigider	”	100	Lucrările vor fi executate în cartierul Posta Rét, Str.Malinovschi, Fabrica de Cărămizi Coronca. Este un cartier nou, unde numai prin construcții se poate rezolva problema de aprovizionare.
61.	Magazin alim. general.	”	200	
62.	Mag.alim.prod.lact.	”	100	
63.	Mag.alim.tip pîine	”	100	
64.	Mag.alim.tip carne	”	150	
65.	Magazin textile	construc.	200	Idem
66.	Tutungerie	”	30	
67.	Magazin art.menaj și fierărie.	”	200	

0.	1.	2.	3.	4.
68.	Piațetă Aprozar 2 buc.	Construcții	60	Idem
69.	Restaurant Cl. II-a.	Construcții	500	Idem
70.	Bufet tip Expres	”	500	
71.	Chioșc răcori- toare /3 buc. /	”	60	
72.	Magazin tip. produse lactate	construcții	100	
73.	Idem pîine	”	100	Bulevardul 1 Mai Cartierul
74.	Idem carne	”	150	I.M.F
75.	Idem prod. zaha- roase.	”	150	
76.	Magaz. textile	”	200	
77.	Magaz. cadouri	amenajare	150	Cartierul I.M.F. și Piața
78.	Magaz. art. foto	”	150	Stalin
79.	Tutungerie	”	50	
80.	Piațetă Aprozar /3 buc. /	Construcții	90	Idem
81.	Bufet tip Expres	Construcții	500	
82.	Cofetărie	Amenajare	200	Idem
83.	Chioșc răcori- toare.	Construcții	60	
84.	Pavarea P-ții săptămînale. și constr. unei hale comerc.	”	2. 000	Pța Móricz Zsigmond
85.	Garaj ptr. ITC. ptr.50 autocamioane	”	2. 000	ITC-ul a fost înființat în anul 1956. Are 45 mașini însă sînt împrăștiate în diferite părți ale orașului. Fără garaj central nu există un control corespunzător.
REGHIN				
86.	Magazin alim. general	Construcții	200	
87.	Restaurant Cl. I-a	”	500	
88.	Bufet Expres	”	400	
89.	Magazin Aprozar	”	100	
90.	Piațetă Aprozar 2 buc.	”	60	
91.	Hală comercială pe piața zilnică	”	500	

0.	1.	2.	3.	4.
TOPLITA				
92.	Magazin alim. general.	Construcții		200
93.	Depozit ptr. OCL. Aprozar.	”		200
94.	Bufet tip Expres	”		500
95.	Magaz. fierărie și art. de menaj.	”		200
96.	Pavarea P-ții zilnice.	”		150
97.	Hală comerc. pe piața zilnică	”		500
98.	Magazin Aprozar	”		100
99.	Chioșc răcori- toare, 2 buc.	”		40
100.	Magazin tip carne	amenajare		150
101.	Bufet expres	Construcții		500
102.	Bufet tip 109	amenajare		150
103.	Hală comerc. pt. piață.	Construcții		500
BORSEC				
104.	Laborat. TAPL.	Construcții		500
105.	Mag. univ. de prod. industr.	”		800
106.	Siloz ptr. gheață.	”		50
107.	Cofetărie	”		200
108.	Magazin tip carne	”		150
109.	Chioșc răcoritoare 2 buc.	”		40
LACUL ROSU				
110.	Magazin alim.	Construcții		700
111.	Mag. unic. prod. industr.	”		700
112.	Cofetărie	”		200
113.	Bufet tip 109	”		300

0.	1.	2.	3.	4.
MIERCUREA CIUC				
114.	Magaz.ptr.art. de copii	Construcții	300	
115.	Bufet tip Expres	Amenajare	350	
116.	Magaz.alim.deli- catese.	Construcții	200	
117.	Magaz. carne 2 unități.	Amenajare	300	
118.	Bufet tip 109	”	150	
119.	Mag. tip. ape minerale.	”	100	
120.	Magaz.tip încăl- țăminte.	”	150	
121.	Magaz. tip. Aprozar	Construcții	150	
122.	Depoz. aliment.	”	1.500	
123.	și Prod. Industr.	”	1.500	
MINELE BALAN				
124.	Magaz. prod. ind.	Construcții	200	
125.	Idem prod. alim.	”	200	
126.	Magazin Aprozar	”	100	
HARGHITA				
127.	Magaz. prod. ind.	amenajare	100	
128.	Magaz. prod. alim.	”	100	
129.	Bufet tip 109	”	100	
130.	Piațetă Aprozar	Construcții	30	
HARGHITA - BAI				
131.	Bloc alimentar	Construcții	1.200	
TUSNAD BAI				
132.	Restaurant Cl. I-a	Construcții	1.500	
133.	Magaz. alimentar	”	500	
134.	Magaz.prod. ind.	”	500	
135.	Magaz. Aprozar	”	150	
136.	Chioșc răcori- toare 2 buc.	”	40	
137.	Siloz ptr.gheață	”	50	
138.	Laborator de alim. publică	”	500	

0.	1.	2.	3.	4.
TIRGU SECUESC				
139.	Depoz.alimentar	Construcții	1.000	
140.	Restaurant cl.II.	”	400	
141.	Mag. alim.general	”	200	
142.	Mag. de prod. ind.	”	200	
143.	Bufet. tip 109	”	150	
144.	Magaz. mobilă	”	200	
145.	Magaz.tip pîine	amenajare	50	
146.	Idem tip carne	”	125	
147.	Piațete Aprozar 2 buc.	Construcții	60	
SFINTUL GHEORGHE				
148.	Restaurant cu grădină de vară	Construcții	1.000	
149.	Magaz. aliment.	”	200	
150.	Bufet Expres	”	500	
151.	Magaz. prod. electro- technice.	”	200	
152.	Atelier de preluc- rare Aprozar	”	250	
153.	Piațetă Aprozar 3 buc.	”	90	
154.	Cîntar pod basculă 15 tone Aprozar.	”	60	
155.	Chioșc răcoritoare 3 buc.	”	60	
156.	Turnătorie de bere utilat modern.	”	200	
157.	Laborator de alim. publică cu cameră frigider.	”	600	
MINELE CAPENI				
158.	Magazin Aliment.	Construcții	200	
159.	Bufet tip 109	amenajare	150	
160.	Piațetă Aprozar	Construcții	30	

0.	1.	2.	3.	4.
ODORHEI				
161.	Magazin alim.general	Construcții	200	
162.	Magazin textile	”	200	
163.	Bufet tip 109	amenajare	100	
164.	Atel.de prelucr. Aprozar.	Construcții	300	
165.	Piațetă Aprozar 2 buc.	”	60	
166.	Magazin tip pîine.	”	30	
167.	Magazin tip carne	”	150	
SOVATA-BAI				
168.	Magaz.alim.gener.	Construcții	500	
169.	Idem de prod. ind.	”	500	
170.	Laborator de cofe- tărie și preparatei. reci.	”	600	
171.	Cofetărie	”	200	
172.	Siloz de gheață	”	50	
173.	Chioșc răcoritoare 2 buc.	”	40	
Csiszár Băi				
174.	Bloc alimentar	Construcții	1.350	
Sugas Băi.				
175.	Bloc alimentar	Construcții	1.000	
TOTAL INV.			46.760	

CAPITOLUL V.

DESVOLTAREA SECTORULUI DE GOSPODARIE COMUNALA.

A. Perioada 1958 – 1960.

Tinând seamă de analiza situației expusă în partea I-a, rezultă, că problemele de gospodărie comunală în regiunea noastră au rămas în urmă față de dezvoltarea celorlalte ramuri de activitate.

Caracteristica acestui sector este să țină pas cu dezvoltarea celorlalte sectoare, ba chiar să le-o ia înainte, asigurând condițiile necesare, atât pentru dezvoltarea industriilor, cât și pentru ridicarea nivelului de trai ai celor ce muncesc.

În urma analizei situației actuale în ceea ce privește gradul de deservire – în diferitele ramuri ale gospodăriei comunale în comparație cu importanța localităților respective pentru a putea rezolva cele mai imperioase probleme, care să dea posibilitate dezvoltării în același timp – și altor ramuri de activitate, considerăm absolut necesară realizarea următoarelor lucrări:

1/. Dublarea racordului Fântânele – Tg.Mureș prin construirea unei noi linii de transport de 60 kV.

În situația actuală orașul Tg.Mureș este alimentat de la Termocentrala “Steaua Roșie” Fântânele, printr-o singură linie de transport de energie de 35 kV. tensiune cu conductori de oțel aluminiu de 95 mmp. a cărei capacitate de transport la căderi de tensiune tehnic admisibile este de 7.800 KVA.

Tinând seamă de faptul că celelalte surse de energie care se află pe teritoriul orașului /hidrocentrala și termocentrala/ practic sînt neglijabile din punct de vedere al alimentării generale cu energie electrică a acestui oraș, rolul acestor centrale mici fiind numai de intervenție sau de compensație la sarcinile de vîrf. Hidrocentrala tocmai în perioada de sarcină maximă /iarna dă o putere de producție efectivă cu totul neînsemnată.–

Examinînd balanța energetică a acestui oraș, reiese că în cursul anului 1958, se va produce un dezechilibru total între necesități și posibilitățile de furnizare sau de producere a energiei electrice cu mijloacele existente.

Din evidențele de consum actual și a dezvoltării lor prevăzute pentru anul 1958, precum și din datele tehnic[e] privitor la posibilitățile de alimentare cu energie electrică, rezultă că totalizînd necesarul de putere pe 1958, ce se va absorbi prin racordul existent Fîntînele–Tg.Mureș, va fi 8.100 KW.

Față de această putere absolut necesară după cum s-a amintit, capacitatea de transport a liniei este de 7.800 KVA, ce corespunde cca. 6.400 KW. putere transportabilă în condițiuni normale.

Deci pînă la sfîrșitul anului 1958, vom avea pentru centrele Tg.Mureș și Reghin un deficit de putere de 1.700 kw.

Eliminarea acestui deficit de putere se va putea rezolva numai prin construirea unei noi linii de interconectare pentru transportul energiei electrice necesare cu capacitatea mult mai mare care să corespundă pentru o perioadă cel puțin 25-30 ani.

Pe lîngă faptul că racordul actual nu va fi capabil să asigure în 1958 energia necesară, se mai adaugă și faptul că siguranța și continuitatea furnizării energiei nu poate fi asigurată, deoarece la întreprinderile planificate sau deranjamente pe linia de 35 kV. întreg orașul rămîne fără energie electrică pînă la remedierea defectelor.

Avînd în vedere cele de mai sus, se impune construirea unei a doua linii de legătură între Termocentrala Fîntînele și Tg.Mureș, cu tensiunea de funcționare de 60 kV.

Costul lucrărilor de construirea unei noi linii de transport de 60 kV. va fi de cca. 6.000.000 lei.–

2/. Trecerea de la 3 kV, la 6 kV. respectiv de la 110 V. la 220 V. la rețeaua electrică de distribuție din Tg.Mureș.

Distribuția energiei electrice în orașul

Tg.Mureș se face pe partea /primară/ de înaltă tensiune cu 3 KV., care în momentul de față este insuficientă, având în vedere lungimea rețelelor și încărcarea liniilor.

Pe partea secundară, distribuția se face cu tensiune nenominalizată de 190/110 V., care deasemenea nu mai corespunde necesităților.

Din motivele menționate pierderile de tensiune la consumatori depășesc cu mult procentajul legal de 5 %, producând deranjamente în exploatare.

În afară de această posturile de transformare sînt complet necorespunzătoare, deoarece sînt de tip exterior în cabine de lemn, chiar și în centrul orașului, ceea ce nu corespunde din punct de vedere tehnic și pom-pieristic, iar numărul lor este foarte mare din cauza puterilor reduse.

La această problemă este necesară înlocuirea acestora cu posturi interioare de capacitate 180-240 KVA. cu tensiune 6/3/0,4 kV. capabil să acopere necesitățile orașului cu un număr minim de posturi.

Supraîncărcarea rețelelor a adus după sine creșterea pierderilor de tensiune peste limitele admise, ajungînd ca în unele părți tensiunea să fie foarte slabă în orele de vîrf, iar reclamațiile consumatorilor din ce în ce mai abundente.

Din analiza pierderilor de tensiune se poate deduce că factorul principal care concură la creierea acestor pierderi este faptul că, distribuția se face cu 3 kV.– Pierderile de putere sînt deasemenea inadmisibile, față de normele tehnice și produc daune întreprinderii. Ex. linia Mureșeni transportă pe distanța de 2 KM. 1.000 KVA. pentru care se pierde în fiecare oră 120 KWh. Dacă ar transporta aceeași cantitate de 6 kV. pierderile ar fi de numai 30 KWh.

Calculînd cu 200 ore de funcționare lunară și 60 de bani/KWh./ rezultă o pierdere de 14.400 lei lunar, numai pentru linia Mureșeni.

În afară de considerentele economice menționate, mai există o serie de dezavantaje practice și anume: funcționarea slabă a motoarelor, intensitatea slabă

a luminei electrice, calitatea proastă a audițiilor de radio.

Pentru remedierea acestei situații, singura soluție este trecerea la tensiune de 6 kV. respective 380/220 V. Valoarea lucrărilor este de cca. 2.500.000 lei.

3/. Sistematizarea rețelei de distribuție 15 kV. și construirea stației de transformare definitivă la REGHIN.

Distribuția energiei electrice din orașul Reghin înaintea anului 1955, s-a făcut la tensiunea de 5,5 kV. c.a. 50 Hz. După refacerea instalațiilor distruse, din anul 1945 și pînă în prezent distribuția energiei electrice se face la tensiunea de 2,1 kV. ca 50 Hz. prin 23 posturi de transformare 2,1/0,12 kV. resp. 2,1/0,4 kV. Rețeaua existentă de distribuție este absolut insuficientă și veche, în general executată în cablu subteran. Dimensionarea rețelei a fost făcută pentru tensiunea de 5,5 kV. iar actual exploatat la 2,1 kV. Astfel rețeaua devine mult subdimensionată și lucrează cu căderi de tensiune pînă la 40-50%. Unele părți ale orașului nici nu pot fi alimentate atît din lipsă de energie cît și din cauza rețelei de distribuție insuficiente și chiar inexistente.

Pentru rezolvarea problemei de alimentare cu energia electrică a orașului Reghin, s-a construit o linie electrică aeriană de 35 kV. de la Tg.Mureș la Reghin și este în curs de construcție stația de transformare 35/15 kV.

Pentru alimentarea orașului cu energie electrică din stația de 35/15 kV. este necesară sistematizarea rețelei actuale, care după cum s-a arătat are o mulțime de deficiențe. După un studiu îndelungat s-a ajuns la concluzia, că din punct de vedere economic este cel mai indicat întrebuițarea tensiune de 15 kV. ca tensiune primară, iar ca tensiune secundară 380/220 V.

Pe baza calculului efectuate propunem ca orașul să fie împărțit în 11 sectoare, alimentarea orașului întreg astfel va fi asigurată în cele mai bune condițiuni. Deci se vor instala 11 posturi de transformare care vor alimenta atît consumatorii industriali, cît și

cei casnici.

Prin această soluție problema energetică a orașului va fi complet rezolvată atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ.

Valoarea lucrărilor de investiții pentru sistematizarea rețelei de distribuție și construirea stației de transformare definitivă va fi de cca. 3.000.000 lei.

4/. Construirea liniei de 22 kV. Bicsad – Tușnad-Băi și a stației de transformare 35/22 kV. la Bicsad.

Alimentarea cu energie electrică a orașului Miercurea Ciuc se face din centrală proprie care lucrează cu 4 grupuri învechite, avînd capacitate totală de 630 KW. efectivă față de necesarul de 2.400 KW. În această situație se fac mari restricții la consumatori de curent electric. Din lipsa energiei electrice, industria locală și cooperația nu pot dezvolta activitatea lor în măsura necesităților. În aceeași situație se găsesc și cele 17 comune din sudul raionului Ciuc, care sînt alimentate cu energie electrică de la Uzina Miercurea Ciuc, printr-o rețea de 22 kV. și al cărei punct terminal este stațiunea Tușnad-Băi.

Pentru rezolvarea problemei de mai sus, propunem racordarea orașului Miercurea Ciuc la rețeaua de transport de 35 kV. Sft.Gheorghe – Bicsad care este în curs de execuție și care urmează a fi terminată în cursul anului 1958.

Pentru realizarea racordului de înaltă tensiune Bicsad – Tușnad-Băi pe o lungime de 7 Km. inclusiv stația de transformare 35/22 kV. este necesar o investiție de cca. 2.500.000 lei.

5/. Instalarea unui grup electrogen de 500 KW. la Tg.Secuesc și întărirea rețelei electrice.–

La uzina electrică din orașul Tg.Secuesc funcționează în prezent 4 grupuri electrogene, care au o vechime medie de aproape 50 ani. Datorită acestui fapt motoarele au o uzură pronunțată, cu piese uzate din care cauză deseori sînt deteriorate.–

Afară de această, trei din cele patru grupuri au o frecvență de 42 Hz., iar al patrulea de 50 Hz.– Din acest motiv cele 4 grupuri nu pot funcționa în paralel, consumatorii orașului fiind împărțiți în două părți.

Datorită desvoltării industriei, uzina electrică nu poate să facă față tuturor cerințelor de energie electrică a consumatorilor industriali și casnici. Puterea efectivă totală a celor patru grupuri este 380 KW. și necesarul orașului se ridică la cca. 1.000 KW.

Datorită acestui fapt uzina electrică din Tg. Secuesc trebuie amplificată cu un grup de 500 KW. care ar rezolva în mod provizoriu problema energetică a orașului.

Paralel cu această, rețeaua electrică a orașului, atât cea primară, cât și cea secundară trebuie normalizată respectiv sistematizată, utilizând la înaltă tensiune 6 kV. în loc de 3,1 kV., iar pe partea de joasă tensiune 220/380 V. în loc de 110 V. Prin această s-ar putea remedia problema energiei electrice și din punct de vedere calitativ.

Valoarea investițiilor pentru întărirea rețelei de distribuție și montarea grupului, în cazul în care această se obține prin transfer va fi de lei 1.500.000.

6/. Electrificarea unu număr de 30 comune.

Numărul total al comunelor și satelor electrificate în regiunea noastră până la data de 31 decembrie 1957, a fost 89, din care 48 au fost electrificate între anii 1950–1957. Considerînd că numărul comunelor electrificate reprezintă abia 13 % din totalul satelor din regiunea noastră, dinamica creșterii nu este satisfăcătoare.–

Avînd în vedere că în momentul de față condițiile tehnice pentru electrificări sînt mai favorabile ca în trecut propunem anual electrificarea unui număr de 15 comune și sate. Acest număr este justificat și prin desvoltarea sectorului socialist în agricultură.–

Electrificarea propusă se poate realiza cu o investiție de 2.500.000 lei /exclusiv aportul populației/.–

7/. Inbunătățirea situației alimentării cu apă în Tg.Mureș prin schimbarea unor conducte principale, confecționarea unei pompe centrifugale de 150/mc./oră și legarea colectorului "D" cu puțul Nr.6.–

Uzina de apă a orașului Tg.Mureș în prezent are o capacitate de 500 mc/oră, iar distribuția se face pe o rețea de apă de cca. 61 km. lungime. Această rețea are o vechime de cca. 30 ani.

În ceea ce privește sistemul de purificare și tratare a apei, această se face după metoda de preclorinare și tratare cu soluție de sulfat de aluminiu, sedimentarea prin bazin de decantare, filtrarea rapidă, clorinare și pompare în rețeaua orașului.

Apă brută necesară populației și industriilor se ia din râul Mureș și din fântâni fractice din jurul uzinei de apă a orașului.

Datorită dezvoltării rapide a orașului în prezent nici uzina de apă, nici rețeaua nu au capacitate de producție respectiv debitul necesar pentru alimentarea populației și industriilor cu apă.

Cu toate că media orală de consum este de 500 m.c. apă, sînt ore întregi în timpul consumului de vîrf, cînd deservirea orașului cu apă nu este corespunzătoare.

Această se datorește faptului că uzina de apă nu poate să producă o cantitate de apă mai mare decît 500 mc/oră față de necesarul de cca. 600-620 mc/oră, numai în dauna calității apei/adică nesedimentată bine – apă puțin tulbure/.

Totodată nici conductele, arterele principale nu au secțiune, respectiv debit necesar, mai ales în sectoarele cele mai nevralgice, din punct de vedere al industriilor /Fabrica Encsel Maurițiu, Frigo-technica, fabrica Ludovic Minschi, Fabrica de Zahăr, etc./ și în jurul institutului Medico-Farmaceutic, clinicile și căminul studentesc.

Datorită acțiunii necorespunzătoare, presiunea de apă în anumite cartiere este mică din care cauză în timpul consumului de vîrf, consumatorii nu primesc apă.–

Pentru îmbunătățirea situației în prima fază se impune schimbarea unor conducte principale, confecționarea unei pompe centrifugale de 150 mc/oră și legarea colectorului. "D" cu puțul Nr.6, lucrări care vor contribui la majorarea cantității de apă colectate și ridicarea presiunii în punctele critice. Valoarea lucrărilor propuse este cca. 3.500.000 lei.

8/. Inceperea lucrărilor de alimentare cu apă a orașelor Reghin și Tg.Secuesc.–

Orașul Reghin în momentul de față este alimentat cu apă din râul Mureș, fără ca aceia să fie tratată sau purificată, deci servește numai pentru scopuri industriale. Totuși avînd în vedere că în orașul Reghin nu sînt puțuri suficiente cu apă potabilă, populația întrebuițează apa Mureșului și pentru băut. Datorită acestui fapt conform datelor organelor sanitare, îmbolnăvirile de tifos sînt mai frecvente, decît în celelalte localități.–

Zona deservită cu apă industrială din uzina de apă, este foarte mică, încît lungimea conductei nu are decît 2,44 Km. Raportat la lungimea totală a străzilor această reprezintă un procent de 4,75 %. De altfel capacitatea stației de pompare este de 860 mc/zi.

Pentru rezolvarea acestei situații – în prima fază – este necesară construirea și instalarea unei uzini de filtrare și coagulare, precum și extinderea rețelei actuale.

La Tg.Secuesc nu există nici o instalație pentru alimentare cu apă potabilă centrală. Datorită faptului că apa puțurilor – în majoritatea cazurilor nu este potabilă – după analizele efectuate de organele sanitare – se impune rezolvarea acestei probleme în timpul cît mai scurt posibil.–

Pentru realizarea, celor de mai sus este necesar o investiție de cca. 8.000.000 lei.

9/. Terminarea lucrărilor de alimentare cu apă a orașului Gheorgheni.

În orașul Gheorgheni lucrările de alimentare cu apă potabilă s-au început în 1957. Eșalonarea lucrărilor

s-a făcut în așa fel ca acestea să fie terminate pînă în anul 1960, lucrările sînt în curs.

Pentru terminarea lucrărilor de mai sus este necesar cca. 5.000.000 lei.

10/. Ameliorarea situației alimentării cu apă în orașele Sft.Gheorghe și Odorhei și în stațiunile Balneo-climaterice Tușnad și Borsec.

Orașul Sft.Gheorghe are o instalație de alimentare cu apă potabilă din anul 1900, cînd au fost captate 4 izvoare de munte. Debitul acestor izvoare a fost cca. 550 mc/zi. În anul 1937 debitul furnizat de aceste izvoare devenind insuficiente s-au forat două puțuri din care s-au putut scoate cca. 400 mc/apă pe zi.

Apa este distribuită printr-o rețea de 12,2 Km. care reprezintă abia 1/4 din lungimea totală a străzilor. Dimensiunile conductelor acestei rețele au devenit necorespunzătoare față de debitul solicitat în prezent.

Datorită dezvoltării orașului instalațiile existente nu mai corespund, din care cauză este necesară mărirea debitului și schimbarea și extinderea rețelei actuale.

În orașul Odorhei debitul apei captate 255/mc./zi nu este suficient pentru satisfacerea tuturor cerințelor locale. Este nevoie de forarea a noi puțuri care să completeze acest debit. În acelaș timp este necesară instalarea unei case de pompare cu utilajul respectiv.–

Rețeaua de apă este construită din tuburi de asbociment a căror îmbinare nu este perfectă. În timpul iernii inelul cu cauciuc pierzînd elasticitatea, dă ocazii la pierderi de apă considerabile. În acelaș timp trebuie să menționăm că aceste tuburi se deteriorează ușor și trebuiesc schimbate des.

Situația este identică și în stațiunea balneo-climaterică Tușnad. Avînd în vedere că în ultimii ani stațiunea Tușnad s-a dezvoltat mult, punîndu-se în funcțiune și o baie curativă, debitul de apă de 260 mc/zi nu mai este suficientă. Este necesară dezvoltarea captării actuale.–

În stațiunea balneo-climaterică Borsec, unde afară de scopuri casnice apa captată se întrebuințează și de întreprinderea "Apemin", instalațiile de apă au devenit necorespunzătoare. Datorită acestui fapt lucrările de amplificare și de schimbarea conductelor s-au început încă în anul 1956. S-a schimbat conducta de aducțiune de la captare "7 izvoare", s-au construit două rezervoare urmînd și fie schimbate în unele părți și conductele de distribuție, iar în alte părți este necesară prelungirea rețelei.

În afară de această se impune și amplificarea stației de pompare cu noi pompe de capacitate corespunzătoare.

Pentru realizarea propunerilor de mai sus, este necesar o investiție de cca. 5.500.000 lei.

11. Extinderea rețelei de canalizare în orașul Tg.Mureș.

În orașul Tg.Mureș rețeaua de canalizare are o lungime de 68 Km. ceea ce reprezintă numai 62 % din lungimea totală a străzilor. Pentru a se putea satisface cererile locuitorilor orașului, este necesar extinderea rețelei de canalizare și în restul străzilor. Valoarea lucrărilor de mai sus este de 2.500.000 lei.

12/. Inceperea lucrărilor de canalizare în stațiunile balneo-climaterice Borsec, Sovata, Tușnad.

În stațiunile balneo-climaterice Borsec, Sovata și Tușnad, canalizarea propriuzisă nu există, ajungîndu-se astfel azi în situația că subsolul stațiunilor este contaminat de scurgerile hasnalelor. Contaminarea amenințînd și izvoarele de apă minerală.

Pe de altă parte prin fermentarea mecanică a nămolurilor în hasnale se degajă un miros neplăcut care viciază aerul stațiunilor, aceasta este cu atît mai grav, cu cît este vorba de stațiuni unde oamenii vin la odihnă și pentru îngrijirea sănătății. Prin executarea lucrărilor

privind instalațiile de canalizare se va putea asigura condiții optime sanitare și de confort /Menționăm că stațiunile au instalații de apă/. Valoarea lucrărilor de canalizare este de cca. 12.000.000 lei.

13/. Construirea conductei pentru dubla alimentare cu gaz metan a orașului Tg.Mureș.

În situația actuală alimentarea cu gaz metan a orașului Tg.Mureș nu este asigurată cu toate restricțiile aplicate pînă în prezent, din următoarele motive:

1/. În anul 1949 conducta de 350 mm.Ø a fost înlocuită cu o conductă de 250 mm.Ø, iar cel de 350 mm.Ø a fost transferat la Cluj.

2/. Orașul Tg.Mureș este în continuă dezvoltare atât din punct de vedere industrial, cât și al creșterii numărului de locuitori.

3/. Legarea la această conductă a 10 comune de la data înlocuirii conductei de 350 mm.Ø

4/. Căderea de presiune a sondelor din care se alimentează conducta de transport pentru orașul Tg. Mureș.

Din cauza împrejurărilor enumerate mai sus, conducta de 250 mm.Ø de 34 Km. lungime de la Cîmpul de gaze Seuca nu mai satisface necesitățile debitelor de gaz pentru orașul Tg.Mureș. Pentru a rezolva alimentarea acestui oraș în bune condițiuni propunem următoarele două alternative:

Construirea unei conducte de 350 mm.Ø în lungime de cca. 25 Km. de la cîmpul de gaze dintre Sincal – Pogăceaua, unde după informațiile noastre presiunea sondelor este între 40-60 atm. și dispune de cantități bogate de gaze.–

Sau;

Construirea unei conducte paralele de 350 mm.Ø în lungime de cca. 34 Km. de la cîmpul de gaze de lângă Seuca, cu o stație de reglare principală de la înaltă presiune la medie presiune.

Din cele două posibilități cea mai avantajoasă este prima alternativă, în cazul cînd se acceptă

această soluție din partea Minist. Industr. Petrolului și Chimiei.

Valoarea lucrărilor este de cca. 24.000.000 lei.

14/. Înbunătățirea situației distribuției de gaz metan în orașul Tg.Mureș, prin construirea unei centuri de medie presiune.

Pentru alimentarea în bune condițiuni cu gaz a orașului Tg.Mureș, pe lângă conducta actuală de distribuție, se propune montarea unei conducte de centură, precum și construirea și utilizarea a 3 case de reglare cu conductele de injecție aferente.

În această conductă de centură se prevede o presiune a gazului de la 2 – 6 atm. /medie presiune/ iar prin casele de reglare amintite mai sus, presiunea gazului să se reducă sub 2 atm. /redușă presiune/.

Pentru înbunătățirea presiunilor în cartierele mărginașe ale orașului, unde din cauza căderilor de presiune foarte mari, în anumite situații alimentarea consumatorilor este absolut nesatisfăcătoare și chiar periculoasă, se impune construirea unei conducte circulare de medie presiune în jurul orașului, din care prin intermediul câtorva case de reglare, precum și conducte ajutoare se va aduce o egalizare a presiunilor în toate cartierele orașului.

Această propunere se justifică prin faptul că, prin sistemul actual / arborescent/ în cartierele mărginașe /periferii/ conductele actuale nu pot să facă față debitului solicitat.–

Lucrările propuse se pot realiza cu o investiție de cca. 5.000.000 lei.

15/. Introducerea gazului metan în cca. 30 comune.

Distribuirea gazului metan în mediul rural afară că contribuie la ridicarea nivelului de trai al țărănimii muncitoare prezintă importanță pentru țară. Cunoșcând faptul că din punct de vedere valoric un m.c. de gaz echivalează cu 3 kg. de lemne de foc și știind că o gospodărie are nevoie anual – după datele statistice – de 2.000 m.c. gaz, înseamnă că la o comună cu 300 de gospodării se

economisește anual 180 vagoane de lemne de foc.

Lucrările urmează să fie executate din contribuția exclusivă a cetățenilor.

16/. Procurarea unui număr de 17 buc. autobuse și 13 buc. taximetre pentru diferite orașe din cadrul regiunii.

Transportul în comun Orășenesc de persoane, cum a fost arătat și în partea I-a, în regiunea noastră este organizată în trei orașe: Tg.Mureș, Gheorgheni și Sft.Gheorghe. Din datele statistice reiese că, în cele trei localități parcul de autobuse existent nu satisface nici pe departe cerințele populației. Mașinile circulă supraîncărcate din care cauză se defectează într-un timp foarte scurt.

Afară de această în urma analizelor făcute și luînd în considerație cererile oamenilor muncii, considerăm că înființarea serviciului de transport în comun în orașele Reghin, Mierc.Ciuc și Odorhei este justificată.–

Pentru soluționarea problemei propunem procurarea unui număr de 17 buc. autobuze și 13 buc. taximetre a căror valoare totală este de cca. 3.500.000 lei.

17/. Inceperea lucrărilor pentru construirea de băi publice în orașele Odorhei și Reghin.–

Afară de Tg.Mureș în orașele regiunii noastre nu sînt băi publice care să corespundă tuturor cerințelor igienice și sanitare.

Existența băilor populare – care sînt necesare din punct de vedere sanitar și igienic – contribuie ca un factor important la ridicarea nivelului de trai al populației.

În orașele Odorhei și Reghin pe vremuri existau băi, care pe de o parte s-au deteriorat, pe de altă parte au devenit necorespunzătoare pentru aceste scopuri.

Analizînd condițiunile și posibilitățile locale și luînd în considerare că imobilele nu au băi, propunem construirea de băi populare în orașele Odorhei și Reghin. Construirea băilor propuse se poate realiza cu o investiție de 4.000.000. lei.

18/. Construirea unui hotel la Tg.Mureș și Sovata.

În orașul Tg.Mureș avem 3 hoteluri cu un număr total de 105 paturi, din care numai hotelul "Harghita" este de categoria II. și corespunde oarecum nivelului impus de reședința unei regiuni.

Datorită faptului că orașul Tg.Mureș în afară că este reședință de regiune, mai are o mulțime de instituții, organe centrale de nivel regional, școli, universități, grupuri sportive, etc. care sînt vizitate în mod oficial sau particular de foarte mulți vizitatori, care nu pot fi cazați în hotelurile actuale. Pe lângă această orașul Tg.Mureș este frecvent vizitat și de oaspeți străini. Este deci interesul tuturor ca aceștia să fie cazați în cele mai bune condițiuni cu un confort ireproșabil.

Prin construirea unui hotel confortabil de cca. 100 paturi, s-ar putea lichida așa zise hoteluri particulare, care ori în mod oficial, ori neoficial, sînt într-n număr considerabile și nu prezintă un aspect pozitiv orașului.

Dintre stațiunile balneo-climaterice din regiunea noastră, nici una nu are hotel. Aceste stațiuni în afară de cei trimiși la odihnă sau la tratament prin C.C.S. sau Ministerul Sănătății – sînt vizitate și de particulari, care din lipsa unui hotel se retrag la particularii din localitate, car profitînd de situație – mai ales în timpul sezonului de vară – cer prețuri exagerate.

Pentru construirea a 2 hoteluri /1 la Tg. Mureș și 1 la Sovata/ sînt necesare cca. 11.000.000 lei.

19/. Construirea de blocuri muncitorești cu 300 de apartamente.

Avînd în vedere că ritmul construcțiilor noi nu atinge nivelul de creștere al populației urbane la Tg.Mureș, norma locativă a scăzut la 4,22 m.p., la Reghin 4,51 m.p., la Sft. Gheorghe 5,6 mp. în loc de 8 mp. stabilit prin lege. Aceste cifre sînt destul de grăitoare pentru a putea aprecia aspectul negativ în privința locuințelor în orașe.

La calcularea necesarului de spațiu locativ ne-am orientat după aceste date pentru a putea ajunge la norma stabilită de dispozițiunile în vigoare.

În această privință numai în orașul Tg.Mureș în prezent se arată un deficit de 7.200 apartamente.

Luând în considerare numai creșterea naturală a populației care prezintă 1 % pe an față de numărul locuitorilor, aceasta ar necesita numai într-un singur oraș Tg.Mureș, construirea a 150 apartamente anual.

Având în vedere cele de mai sus, propunem construirea unui număr de 300 apartamente în perioada 1959–1960 pentru care este necesar o investiție de 21.000.000 lei.

B. Perioada 1961–1975.

În această perioadă scopul nostru principal în dezvoltarea sectorului de gospodărie comunală este îmbunătățirea situației în toate localitățile, centrele muncitorești și stațiunile balneo-climaterice pentru a satisface nevoile locale.

Paralel cu aceasta s-a ținut seamă și de perspectivele de dezvoltare a localităților respective.

În lumina celor de mai sus propunem executarea următoarelor lucrări:

1/. Construirea liniei de transport Fântânele–Odorhei Miercurea Ciuc, inclusiv stațiile de transformare.

În analiza lucrărilor propuse pentru perioada 1959–1960, s-a arătat situația energetică în care se găsesc orașele Odorhei și M.Ciuc. S-a amintit că soluția propusă de a asigura curentul electric prin prelungirea liniei Cristur–Mugeni până la Odorhei rezolvă numai temporar problema energiei electrice în acest oraș, capacitatea de transport limitând consumul de energie de pe acest racord. Pe lângă faptul că existența a două feluri de curent, alternativ și continuu, nu permite o exploatare economică și nu poate fi menținut mult timp, soluția fiind provizorie.

Situația este asemănătoare și la Miercurea Ciuc, unde injecția energetică dată prin racordul Bicsad–Tușnad Băi rezolvă abia parțial problemele energetice ale raionului Ciuc, fără a asigura dezvoltarea industriei în orașul Miercurea Ciuc, unde și în prezent se fac restricții atât la consumatorii industriali, cât și la cei casnici.

În aceste raioane sînt și alte uzini, care sînt deficitare în energia electrică și ale căror dezvoltare este frînată din cauza lipsei de curent. Astfel putem aminti Uzinele de fier Vlăhița și exploatarea minieră de caolină din Harghita. Acestea sînt așezate pe linia, care ar lega orașele Odorhei și Miercurea Ciuc și se pot racorda la această fără nici o dificultate.

Pentru a rezolva în mod definitiv asigurarea energiei electrice atât cantitativ, cât și calitativ, propunem construirea liniei Fîntînele – Odorhei – Miercurea Ciuc pe o lungime de cca. 95 Km.

Institutul de Studii și Proiectări Energetice a întocmit un studiu privind alimentarea cu energie electrică a acestor raioane, care cuprind datele strînse de pe teren, puterile necesare și energiile cerute de consumatorii cei mai importanți. De aici rezultă că puterea necesară probabilă în această perioadă este de cca. 8.200 kw. iar consumul de energie de 32.355 Kwh.

Stațiile de transformare ce se vor construi, vor de posibilitate la plecări de linii de 15 kV. pentru electrificări rurale.

Linia propusă poate servi și ca linia de legătură între sistemul energetic Ardealul Central și sistemul Moldova, cu punct de conexiune la Miercurea Ciuc și astfel această linie s-ar încadra perfect în soluția definitivă a rețelelor republicane.

Valoarea lucrării propusă este de cca. 35.000.000 lei.

2/. Construirea liniei electrice de 35 kV. Sft. Gheorghe – Covasna.–

Din punct de vedere al electrificărilor rurale, raionul Tg.Secuesc este ultimul din regiunea

noastră, avînd o singură comună electrificată.

Situația centralei din Tg.Secuesc, a fost prezentată deja la analiza precedentă. Chiar prin amplificarea uzinei cu grupul de 500 kw. numai cerințele actuale pot fi satisfăcute și nici decum nu poate să servească ca sursă de energie electrică pentru comune.

La Covasna uzina electrică cu grupurile electrogene existente, satisface doar cerințele actuale, fără a putea da curent și altor consumatori.

Pentru a putea lichida aceste lipsuri, este indicat ca în această perioadă să se construiască o linie electrică aeriană de 35 kV. cu plecare de la Sft. Gheorghe, care să aibă stații de transformare atît la Covasna, cît și la Tg. Secuesc.–

Aceste stații vor servi ca puncte de plecare ale liniilor de 15 kV. care vor da posibilitate comunelor pentru a se electrifica în viitor.

Construirea liniei electrice Sft.Gheorghe – Covasna se poate realiza cu o investiție de 13.000.000 lei.

3/. Construire de linii electrice raionale de 15 kV. pentru electrificări rurale cca. 150 km.

Prin construirea liniilor electrice de 35 kV. sau de o tensiune mai ridicată, se creiază numai în mod indirect condiții tehnice pentru electrificări rurale.

Condiții propriuzise se vor crea abia prin construire de linii de 15 kV. care vor pleca de la stațiile de transformare respective.

Astfel de linii propunem pentru alimentarea comunelor din jurul orașului Tg.Mureș, în Valea Mirajului în raionul Tg.Mureș, Valea Gurghiului și din jurul orașului Reghin, din jurul orașului Toplița și Gheorgheni în partea superioară a raionului Ciuc, comunele din Valea Oltului, în raioanele Sft.Gheorghe și Tg.Secuesc.–

Lungimea totală a acestor linii este preconizată, a fi de cca. 150 Km. necesitînd o investiție de cca. 12.000.000 lei.

4/. Electricizarea unui număr de 150 comune și sate.

Se prevede a electriciza câte 10 comune pe an. Motivarea necesității acestor lucrări este aceeași ca la punctul “A”.–

Valoarea lucrărilor de electricizare pentru întreaga perioadă 1960–1975 este de cca. 12.000.000 lei /exclusiv aportul locuitorilor/.

5/. Construirea conductei de aducțiune de la izvoarele Donca pentru alimentarea orașelor Reghin și Tg.Mureș.–

Pentru realizarea definitivă a problemei de alimentare cu apă potabilă din Reghin, propunem: captarea, apelor de la izvoarele Donca-Bistra și conducerea acestora spre orașul Reghin.

Apa fiind de izvor îndeplinește condițiile fizice, chimice și bacteriologice impuse de normele în vigoare, astfel apa nu necesită tratare.

Totodată propunem captarea și a cascadei Cofu din apropierea izvoarelor Donca, astfel debitul va fi suficient și pentru orașul Tg.Mureș.–

Prin această se va lichida toate deficiențele apei furnizate în prezent la Tg.Mureș.–

Valoarea lucrărilor este de circa 32.000.000 lei.

6/. Construirea respectiv terminarea lucrărilor de alimentare cu apă în orașul Tg.Secuesc.–

Necesitatea acestor lucrări s-a arătat în analiza începerii lucrărilor. Pentru terminarea lucrărilor sînt necesare cca. 5.000.000 lei.

7/. Construirea instalațiilor de alimentare cu apă potabilă ale orașului Miercurea Ciuc.

Situația orașului Miercurea Ciuc în privința apei potabile este similară cu celelalte orașe ale regiunii. Construirea instalațiilor de alimentare cu apă în acest oraș necesită o investiție de lei 10.000.000

8/. Construirea unei stații de epurație în orașul Tg.Mureș.

Apele uzate ale orașului Tg.Mureș deversează direct din râul Mureș, fapt care este contrar normelor

sanitare aprobate prin H.C.M. Nr.1884/1955. Deversarea directă în Mureș, are influențe mari asupra economiei naționale și faunei fluviului. Direcția Generală Hidrologică a atras atenția asupra faptului de mai sus și împreună cu organele SANEPID, au intervenit încă în anii trecuți pentru remedierea situației.

Afară de acest fapt apa Mureșului la Cipău în val. cu 30 Km. de la deversarea apei uzate, alimentează instalațiile de apă ale orașului Tîrnăveni.–

Ca urmare a acestora s-a și întocmit de Institutul de Proiectare Edilitare /IPROED/ sarcina de proiectare pentru stația de epurare definitivă a orașului Tg.Mureș și extinderi de rețele pe malul drept al Mureșului, lucrare ce se propune a executa în perioada 1961–1975 cu o investiție de 35.000.000 lei.

9/. Terminarea lucrărilor de canalizare în stațiunile balneo-climaterice Borsec, Sovata și Tușnad.

Necesitatea acestor lucrări s-a arătat la analiza începerii lucrărilor. Pentru terminarea lucrărilor sînt necesare cca. 24.000.000 lei.

10/. Canalizarea orașelor Sft.Gheorghe, Odorhei și Reghin

Situația acestor orașe din punct de vedere al canalizării este similară cu celelalte orașe ale regiunii. Executarea lucrărilor de canalizare se motivează ca și la celelalte orașe. Valoarea aproximativă a lucrărilor de canalizare este de 36.000.000 lei.

11/. Introducerea gazului metan în cca. 100 comune.

Motivarea necesității acestor lucrări este aceeași ca la punctul “A” aliniatul 15. Lucrările se vor executa exclusiv din contribuții cetățenești.

12/. Inființarea transportului în comun cu trolleybuze în orașul Tg.Mureș.–

Transportul în comun cu trolleybuze este mai economic decît cu autobuze, economisind cantități însemnate de combustibil lichid, care pot fi folosite în alte scopuri.

Condițiile tehnice sînt create pentru înființare, – orașul Tg.Mureș la această dată va avea energie electrică suficientă pentru alimentarea rețelei de trolleybuze, totodată specificul orașului este de așa natură, încît este cel mai indicat transportul cu trolleybuze. Valoarea investiției propuse se cifrează la lei 12.000.000.

13/. Procurări de autobuze și taximetre în diferite orașe din regiune.

Autobuzele procurate vor fi folosite în parte în orașele care în prezent încă nu au înființat transportul în comun, iar în parte vor servi pentru complectarea parcului în acele localități, unde între timp autobuzele uzate se vor scoate din funcțiune. Valoarea totală propusă este de 15.000.000 lei.

14/. Continuarea și terminarea lucrărilor pentru construirea băilor publice în orașele Odorhei și Reghin.

Necesitatea acestor lucrări s-a arătat la analiza începerii lucrărilor. Pentru terminarea acestor lucrări sînt necesare circa 4.000.000 lei.

15/. Construirea de băi comunale în orașele Sft.Gheorghe – Gheorgheni și Miercurea Ciuc.

Situația acestor orașe din punct de vedere al băilor publice este similară cu ale celorlalte orașe din cadrul regiunii. Construirea băilor se motivează ca în cazurile precedente. Valoarea lucrărilor propuse este de 12.000.000 lei.

16/. Construirea de hoteluri în localitățile Borsec, Tușnad, Covasna, Voinești, Praid, Sîntimbru, Pucioasa, Toplița, Lacul Sft.Ană și Gheorgheni.

Motivarea acestor lucrări este similară cu aceia din Stațiunea Sovata. Valoarea lucrărilor propuse este de 26.800.000 lei.

17/. Construirea de blocuri muncitorești cu 3.800 apartamente.

Necesitatea acestor lucrări s-a arătat în analiza punctului "A" aliniatul 19. Valoarea construcțiilor propuse este de 266.000.000 lei.

19/. Construirea unui Teatru musical în oraşul Tg.Mureş

In oraşul Tg.Mureş, actuala sală folosită pentru teatru nu este corespunzătoare pentru spectacolele teatreale, nici din punct de vedere a capacităţii /nr.locurilor/ şi nici din punct de vedere tehnic, fiind construit pentru sală de concerte.

Viaţa culturală a oraşului este dezvoltată şi mereu în creştere. Astfel este necesar construirea unui teatru, prin care s-ar putea rezolva activitatea teatrului de proză existent şi creierea condiţiilor pentru înfiinţarea unui teatru muzical mult solicitat de publicul oraşului. Deasemenea s-ar putea reda actuala sală pentru scopul ei iniţial.

Construirea teatrului necesită o investiţie de cca. 15.000.000 lei.

CAPITOLUL VI.

Desvoltarea reţelei de transport.

1/. Căi rutiere,

a/. Perioada 1958–1960.

Trafic călători.

La începutul anului 1958, totalul traseelor deservite de autobuzele întreprinderii Regionale Transporturi Auto /I.R.T.A./ oferă populaţiei 1620 locuri – capacitate, număr care nu mai satisface nevoile actuale şi ar fi necesară majorarea imediată a locurilor capacitive la 1.967, adică cu 22 % mai mult faţă de capacitatea actuală.–

Luînd în consideraţie creşterea numărului populaţiei cu 1 % anual, pînă în anul 1960 locurile capacitive este necesar a fi majorate pînă la 2.277, care faţă de locurile capacitive din 1958, reprezintă 41 % mai mult.–

Trafic marfă

In urma rezultatelor obţinute în anii cincinalului pînă la începutul anului 1958, s-a constatat că dinamica dezvoltării traficului de marfă, respectiv cantitatea de tone ce urmează a fi transportate, se măreşte de la an la an cu cca. 18 %.–

Cele 1082 tone capacitive disponibile la începutul anului 1958 pentru asigurarea transporturilor, pînă în anul 1960, necesită o majorare cu 24 %.

Majorarea capacității de transport nu înseamnă majorarea numărului autocamioanelor disponibile pe regiune cu 24 %, întrucît aceasta se pot majora și prin:

Întreținerea mai judicioasă a parcului care asigură majorarea coeficientului utilizării a parcului cu cel puțin 8 %.

– Utilizarea rațională a parcului regional și reducerea la minimum a parcursurilor goale, prin care capacitatea de transport crește cu 2-3 %.

Adică prin măsuri organizatorice corespunzătoare numărul autocamioanelor necesare pentru transportarea volumului mărit de marfă nu necesită a fi majorat, decît cu 15 %, adică în medie anuală cu 5 %.

Problema căilor de comunicație rutiere.

Rețeaua de drumuri a Reg.Aut.Maghiare constă din 3.121 Km. care conform clasificării se împarte astfel:

– drumuri naționale	548 Km.
– drumuri regionale	544 Km.
– drumuri raionale	907 Km.
– drumuri comunale	1.122 Km.

În ceea ce privește modul de construcție a acestor drumuri, situația se prezintă după cum urmează:

Categoria	U/M.	Moder-nizat	Impiet-ruit.	Pămînt	Total
Drumuri naționale	Km.	102	446	–	548
Drumuri regionale	Km.	29	515	–	544
Drumuri raionale	Km.	4	840	63	909
Drumuri comunale	Km.	1	708	413	1.122
Total:	Km.	136	2.509	476	3.121

Starea rețelei de drumuri naționale, cu excepția unei lungimi minimale de 6 Km. este bună sau mediocră, dar la drumuri de interes local, avem lungimi considerabile

cu stare rea și chiar înpracticabilă în perioada de primăvară și toamnă.–

Starea drumurilor este arătată în tabelul de mai jos:

Categoria	U/M.	Bună	Mediocră	Rea	Total
Drumuri naționale	Km.	431	111	6	548
Drumuri regionale	Km.	131	289	124	544
Drumuri raionale	Km.	134	438	335	907
Drumuri comunale	Km.	94	262	766	1.122
Total:		790	1.100	1.231	3.121

Din datele de mai sus reiese că, din totalul rețelei de drumuri din Reg.Aut.Maghiară, după felul de construcții avem următoarele procente:

- drum modernizat 4,3 %
- drum împietruit 80,5 %
- drum pământ 15,2 %

În ceea ce privește starea lor, avem următorul procentaj:

- drumuri bune 25 %
- drumuri mediocre 35,4 %
- drumuri rele 39,6 %

Din aceste date se poate constata că starea drumurilor nu poate să satisfacă cerințele mărite și forma construcției actuale, nu poate să facă față solicitărilor crescînde prin folosirea unor autovehicule cu tonaj din ce în ce mai mare, fapt în urma căruia uzura drumurilor necesită o întreținere mai eficientă și costisitoare.

Pentru ca toate drumurile de orice categorie de pe teritoriul Regiunii Autonome Maghiare, să poată face față sarcinilor impuse, propunem ca din anul 1958 – 1961, respectiv pînă în anul 1975, să fie modernizate toate drumurile naționale și drumurile de interes local-regionale și raionale.

Dinamica modernizării drumurilor în perioada anilor 1958–1961 este necesară a fi:

– Drumuri naționale 80 Km. ce reprezintă 29 % din totalul drumurilor naționale.

– Drumuri de interes local – regionale și raionale 75 Km. ce reprezintă cca. 13 % din totalul drumurilor regionale și raionale;–

B. Perioada 1960–1975.

Trafic-călători.

Luînd în considerare creșterea numărului populației cu 1% anual și întinderea, respectiv prelungirea și deschiderea de noi trasee pentru a face legătură într-un număr cât mai mare de localități pe teritoriul Regiunii Autonome Maghiare, localități care în momentul actual sunt lipsite de mijloace de comunicație, este necesară majorarea locurilor capacitive pînă la 3.330 locuri, care față de capacitatea majorată în anul 1960, reprezintă alte 65 % pe această perioadă /1960–1975/.

Rezultă deci că din anul 1958 pînă în anul 1975 capacitatea majorată reprezintă 106 %.

Creșterea aproximativă a volumului de producție în toate ramurile economiei naționale, care va atinge cca. 300 % față de 1960, impune creșterea capacității de transport auto cu 18 % anual.

Printr-o formă organizatorică judicioasă, prin folosirea rațională a parcului, accelerarea ritmului de transport și majorarea timpului de exploatare a autovehiculelor, transportarea volumului de produse majorată în anul 1975, se poate asigura cu o capacitate de transport majorată la 90 % deci cu o majorare anuală de 5 %.–

Problema căilor de comunicații rutiere.

Dinamica modernizării drumurilor în perioada anilor 1961–1975, este necesar a se realiza după cum urmează:

Perioada	Drumuri naționale Km.	Drumuri de interes local. Km.
1961 – 1965	79	189
1966 – 1970	65	190
1971 – 1975	60	116

Căi ferate.

Pentru satisfacerea sarcinilor sporite de plan în special mărirea tonajului pe tren ca și a vitezei de circulație, propunem pentru anii 1958–1960 înzestrarea depoului Tg.Mureș cu locomotive seria 150.000 pentru remorcarea trenurilor de marfă și locomotive seria 230.000 pentru remorcarea trenurilor de călători.

Avînd în vedere deasemenea sarcinile crescînde de plan pentru perioada 1960–1965 propunem:

Construirea unei remize circulare cu o capacitate sporită. Acest lucru îl permite amplasarea depoului existînd posibilități de dezvoltare spre Fabrica de Zahăr “Bernáth Andrei”.

Inzestrarea depoului Tg.Mureș cu o locomotivă Diesel electric, pentru remorcarea trenurilor pe secția Tg.Mureș – Ciceu.

Amenajarea remizei pentru repararea și întreținerea locomotivelor Diesel-electrice precum și formarea cadrelor necesare pentru deservirea acestora.

Pentru perioada 1965–1975 propunem:

Inzestrarea depoului Tg.Mureș cu locomotive electrice pentru remorcarea trenurilor de marfă în special pe porțiunea Tg.Mureș – Izv.Mureș – Ciceu.

Trecerea la tracțiunea electrică pe această secție de remorcare este cu atît mai justificată, cu cît tracțiunea electrică se prezintă cel mai bine la remorcarea pe rampe grele ca și faptul că la coborîre care se face pe o porțiune de cca. 120 Km. /Izv.Mureș–Deda/ se poate recupera o parte din energia electrică.–

Din determinarea dinamicii traficului probabil pentru anii 1959 – și 1960 în perechi de trenuri pe zi pentru fiecare secție de circulație rezultă:

Pe secția Deda – Toplița cu o capacitate teoretică de 23,2 perechi trenuri pe zi și o capacitate practică de 18,6. Traficul probabil pentru anul 1959 care va fi de 19,8 și pentru anul 1960 care va fi de 20,6 perechi trenuri pe zi se va depăși capacitatea practică.–

Pe secția Toplița – Voșlăbeni, cu aceeași capacitate teoretică și practică de mai sus se depășește capacitatea practică pentru anul 1959 și 1960 Voșlăbeni – Izv.Mureș teoretic 24,4, practic 19,5 perechi trenuri pe zi ce depășește capacitatea practică pentru 1959 care va fi de 22,9 și 1960 care va fi de 23,8 per. trenuri pe zi.

Tg. Mureș – Izv. Olt, se depășește capacitatea teoretică de 22,5 pentru anii 1959 care va fi de 22,9 și 1960 va fi de 23,8 perechi trenuri pe zi.

Pentru organizarea realizării transporturilor în următorii doi ani în special pe secțiile solicitate la maxim de capacitate și realizarea capacității practice de mai sus, propunem:

1/. Remorcarea trenului cu 4 locomotive pe porțiunile de linie Voșlăbeni – Izv.Mureș și Ciceu – Izv. Mureș, mărindu-se viteza de circulație a trenurilor, micșorându-se timpul de mers și în felul acesta crește capacitatea, capabilă să asigure scurgerea curenților de bruto probabil pînă în anul 1960.

2/. Centralizarea electromecanică a tuturor stațiilor de pe secția Ciceu – Deda, micșorându-se intervalele de încrucișare și mărindu-se capacitatea de circulație.

3/. Deschiderea ca stații a haltelor comerciale Lăzarea și Deda-Bistra.

Deși capacitatea de circulație a tuturor secțiilor din cuprinsul R.A.M. va satisface cu aceste măsuri propuse scurgerea traficului, totuși ea este limitată de capacitatea stațiilor intermediare cu Izv.Olt, Gălăuțaș, Mădăraș, Ciuc, Stînceni-Neagra, Deda, Gheorgheni, Toplița, Răstolița, Deda Bistra, Subcetate Mureș, Voșlăbeni, Cipău, Luduș, Gligorești, la care este necesar a se construi cîte o linie în plus pentru circulație, iar pe secția Sft. Gheorghe – Ciceu se vor prelungi stațiile Malnaș-Băi și Miercurea Ciuc care actualmente limitează capacitatea la 102 osii. Deasemenea trebuie prelungită și stația Toplița pînă la 120 osii, în prezent limitează capacitatea secției la 116 osii.

Propunem sistematizarea liniilor de garaj în interiorul întreprinderilor cu volum mare de încărcare, în sensul că vagoanele să fie puse la dispoziția stației triate, iar manevra din interiorul liniilor de garaj să nu afecteze liniile din stație. Întreprinderile vor trebui să-și procure locomotive de manevră în acest sens.

Până în anul 1960 urmează să se dea în exploatare instalațiile de centralizare electromecanice pe secția Ciceu–Deda.

Pentru deservirea în condiții civilizate a publicului călător, se propune construirea și modernizarea clădirilor ce deservește călătorii din stațiile Lunca de Mijloc, Ciceu, Toplița, Gălăuțași, Ditrău, Deda, Tg.Mureș, Deasemenea capacitatea unor magazii de mărfuri nefiind satisfăcătoare, urmează a fi mărite: Gheorgheni, Gălăuțaș, Stînceni, Tg.Mureș-Nord.

Este necesar refacerea liniei Ciceu–Ghimeș, cu șină tip 49 kg/ml., iar cu materialul recîștigat se va putea refacționa linia Sft.Gheorghe – Brețcu.–

Este necesar terminarea refacției liniei Ozun – Bodoc cu șini tip 49, obținîndu-se linie continuă cu tip 49 de la Or.Stalin la Ciceu.

Este necesar de a se rafacționa linia Ciceu – Subcetate Mureș cu șini tip 49 și se va consolida astfel linia continuă Or.Stalin – Ciceu – Tg.Mureș – Războieni cu sarcina pe osie admisă 24,5 tone/osie/.–

Desvoltarea căilor ferate în perioada 1960–1975, prevenirile de trafic pentru această perioadă sînt prevăzute în tabloul de mai jos:

TABLOU
cu trafic probabil în anul 1959–1960 – 1965–1970 și 1975
în perechi trenuri pe zi.

Nr. crt.	Secția	Capacitatea		Utilizat în anul 1957.	Trafic prob. în 1960.	Trafic probabil în 1970	Trafic probabil în 1975.	Obs.
		Teoretic	Practic.					
1.	Deda–Toplița	23,2	18,6	19	20,6	29	32	
2.	Toplița–Voșlăbeni	23,2	18,6	19	20,6	29	32	

Nr. crt.	Secția	Capacitatea		Utilizat în anul 1957.	Trafic prob. în 1960.	Trafic probabil în 1970	Trafic probabil în 1975.
		Teoretic	Practic.				
3.	Voșlăbeni–Izv.Mureș	24,4	19,5	22	23,8	33	36
4.	Izv.Mureș–Izv. Olt.	22,5	18,0	22	23,8	33	36
5.	Izv. Olt–Ciceu	31,3	25,	18	19,4	26,5	28
6.	Deda–Tg.Mureș	23,6	18,9	12	13,0	18	20
7.	Tg.Mureș–N. –Tg.M.	55,4	44,3	14	15,15	20,7	23
8.	Tg.Mureș–Gligorești	25,3	21,0	12	13	18	20
9.	Tg.Mureș–Praid	8,6	6,8	4	4,35	6	6,7
10.	Tg.Mureș–Band	9,9	7,9	4	4,35	6	6,7
11.	Sft.Gheorghe–Brețcu	15,0	12,0	7,3	7,90	10,8	12,0
12.	Sft.Gheorghe–Ciceu	27	21,6	18	19,4	26,8	29,6
13.	Ciceu–Ghimeș	21,6	17,3	14,5	15,7	21,8	24,0
14.	Vânători–Odorhei	10	8	5,3	5,7	7,8	8,6
15.	Blaj–Praid	16	12,8	7,4	8,0	11,0	12,0

Producția probabilă în anul 1965–1970 și 1975 depășește capacitatea teoretică actuală pe porțiunile Deda–Toplița–Voșlăbeni, Voșlăbeni–Izv.Mureș, Izv.Mureș–Izv.Olt, Sft.Gheorghe–Ciceu, Ciceu–Ghimeș.–

Capacitatea practică este depășită pe porțiunea de linie Izv.Olt – Ciceu începînd cu 1965–1970, Deda – Tg.Mureș începînd cu 1970–1975.

Pentru rezolvarea lipsei de capacitate, propunem legarea liniei Vânători – Odorhei cu linia Sft.Gheorghe – Ciceu, asigurîndu-se scurgerea brutului pentru combinatele siderurgice Hunedoara și Reșița pentru export via Jimbolia și Curtici din Moldova, pentru dezvoltarea și deservirea uzinelor de fier Vlahița și valorificarea produselor din zona de influență a căii ferate respective. În acest caz va trebui să se refacă complexul feroviar Ciceu.–

Este necesar dotarea cu locomotive puternice a secțiilor de circulație principale solicitate peste maximum de capacitate teoretică și practică. Pentru această linie Or.Stalin – Războieni trebuie refacționată cu șini tip 49.

Linia Blaj–Praid trebuie refacționată cu șine tip 40 și Vînători – Odorheiu în perioada 1961–1965.

Sporirea stațiilor de pe secția Blaj–Praid și Vînători – Odorhei în capacitatea de 120 osii.

Normalizarea liniilor înguste Tg.Mureș–Praid, lucrare ce ar trebui executată în perioada 1961–1965.

Legarea liniei Tg. Mureș – Praid cu Odorhei, traseul urmează a se studia.

Construirea unei linii Tg. Mureș – Sighișoara în perioada 1965–1970.

Trecerea liniei forestiere Reghin – Lăpușna în exploatare C.F. Normalizarea pentru trafic de călători și mărfuri. Trecerea propunem a se face în perioada 1961–1965.

Construirea unei linii Toplița – Borsec, perioada 1961–1965.

Definitivarea tuturor podurilor la schema A. convoi 22 tone/osii. Lucrarea urmează a se executa în 1961–1965.

Perfecționarea sistemului de ventilație la tunelele respective și iluminarea lor. Lucrarea se va executa până în 1960.

Mecanizarea lucrărilor de întreținere.

Incepînd cu 1960, să se reprofileze depourile Ciceu și Tg. Mureș, pentru dotarea cu locomotive Diesel-electrice cu perspective de utilizarea locomotivelor electrice.

O legătură din stația Brețcu la Valea Uzului. Lucrarea să se execute în 1970–1975.

Să se lege carierele printr-o linie paralelă cu linia curentă între Km. 57 + 60 și Km. 61 + 64 la stația Bixad Olt. Lucrarea să se execute în perioada 1961–1965.

Electrificarea liniei Comănești–Deda. Lucrarea să se execute în perioada 1965–1970.

Situația socială a C.F.R.

Fiecare unitate este compusă din 5-450 salariați, avînd centre feroviare Tg.Mureș cu cca. 1.600

salariați, Gheorgheni cu cca. 1.000 salariați, Sft. Gheorghe cu 180 salariați.

În centrele de mai sus sînt amenajate grupuri sociale ca dispensare, policlinici, cluburi sau colțuri roșii, cantine, locuințe de serviciu, etc. Nu sînt la cerințele de azi grupurile sociale din Tg.Mureș, nesatisfăcînd integral sau, la nivelul cerințelor următoare: Policlinica CFR. cu spațiu și dotare necorespunzătoare, lipsa unei cantine corespunzătoare, lipsa unei creșe, lipsa unui club muncitoresc, lipsa unei săli adaptabile pentru exercitarea unui complex de sporturi /Hand-ball, basket-ball, tenis, tenis de masă, atletism, etc./ Lipsesc numărul corespunzător de locuințe muncitorești fiind necesar încă minimum de 150 apartamente.–

În Gheorgheni lipsesc locuințe de serviciu a personalului de mișcare fiind necesare minimum 7 apartamente.

În Ciceu sînt insuficiente locuințele muncitorești, majoritatea personalului făcînd naveta cu trenul de la o distanță medie de 30 Km.– Sînt necesare circa 30 apartamente în plus și acordarea de loturi pentru case individuale. Lipsesc un magazin universal, o baie publică pentru personalul și familiile CFR.–

La Sft.Gheorghe necesar cca. 40 apartamente.

Mai sînt necesare locuințe de serviciu în stațiile Lunca de Mijloc, Mădăraș, Ciuc, Ditrău, Gălăuțaș, Toplița, Stînceni, Stînceni-Neagra, Lăzarea, Deda-Bistra.–

CAPITOLUL VII.

DESVOLTAREA STATIUNILOR BALNEO-CLIMATERICE.

Intrucît stațiunile balneo-climatice din regiunea noastră prin posibilitățile lor de dezvoltare în viitor prezintă o importantă sursă de venituri atît pentru sfaturile populare, cît pentru localnicii respectivi, cît și pentru bugetul statului, nemai vorbind de posibilitatea de a organiza vizitarea acestor stațiuni de către străini, ce ar contribui la importul de devize în țară, propunem luarea măsurilor arătate mai jos:

1/. Sovata-Băi.

Altitudine 490 m. Stațiune permanentă. Se poate ajunge la această stațiune de la Blaj cu trenul, iar de la Tg.Mureș, cu trenul linie îngustă și cu autobuz de la Odorhei și Tg.Mureș. Climatul subalpin este foarte reconfortant și stimulent. Aerul curat, radiațiile solare bogate, umezeala redusă și curenții de aer slabi + sînt factori curativi de mare însemnătate. Teritoriul pe care se află așezată stațiunea sub stratul repetal este sarea. Datorită eroziunilor în masă a sării au luat naștere doline, care prin umplerea cu apă au devenit lacuri sărate. Ca Lacul Ursu 45.000 m.p., Lacul Aluniș, Șarpelui, Roșu, cu apă sărată în timpul verii încălzit de razele soarelui pînă la 20 C°, în adîncime și pînă la 60 C°.–

Acest gen de lacuri terapeutice deosebite o are stațiunea, izvorul de apă sărată concentrată Ghera. Efectele bune terapeutice cu aceste ape sînt de necontestat.

Mai există și izvoare cloruro-sodice de concentrații diferite. Apele sărate din Sovata acționează asupra organismului, producînd în primul rînd o excitație asupra terminațiilor nervare șezazitive și vegetative din tegument și asupra mucoaselor prin gargarism. Tot aici se tratează și reumatismul cronic în trei stabilimente, dintre care unul cu nămol. Are o posibilitate de cazare cca. 3.000 vizitatori.

Stațiunea Sovata-Băi, propunem ca să fie transformată într-o stațiune, care atinge nivelul stațiunilor internaționale. In vederea asigurării acestui scop, sînt necesare următoarele lucrări de investiții:

I. Perioada 1959–1960.

– Construirea unui hotel modern atingînd nivelul internațional	lei	5.000.000
– Consolidarea și repararea tuturor clădirilor existente	”	2.500.000
– Consolidarea și amenajarea malurilor, lacurilor sărate	”	800.000
– Amenajarea drumurilor de comunicație pe teritoriul stațiunii	”	1.500.000

– Construirea unui restau- rant central		1.300.000
– începerea lucrărilor de canaliz.		4.000.000
Total:		<u>15.100.000</u>

II. Perioada 1961–1975.

– Construirea unei clădiri, pentru sală de spectacol	lei	5.000.000
– Dezvoltarea rețelei comer- ciale	”	1.890.000 x/.
– Lărgirea rețelei de apă po- tabilă, schimbarea conductelor dete- riorate și terminarea lucrărilor de canalizare	”	9.500.000
– Introducerea gazului metan	”	2.000.000
Total:		<u>18.390.000 lei</u>

/x/. Lucrări cuprinse și în cap.IV. și V.

2/. Borsec

Altitudinea 865-950 m. stațiune permanentă.

Cea mai apropiată gară la 26 Km. Toplița și de aici cu autobusul. De la Piatra Neamț un drum de 3 ore cu autobusul. Calitățile terapeutice ale apelor minerale din Borsec sînt cunoscute de mult. Proprietățile curative naturale, sînt dintre cele mai prețioase. Climatul este subalpin. Baza hidrominerală principală a stațiunii, constituie izvoarele de apă minerală dintre care cele mai cunoscute sînt izvorul principal și izvorul Republica. Apa acestor izvoare este în acelaș timp o minunată apă de cură și o foarte bună apă de masă. Debitul este de 25 vagoane pe zi. Tot la Borsec se găsește Izvorul Kossuth, care are apa cea mai concentrată din stațiune și izvorul Petőfi, apă bicarbonată calcică și magneziană. Izvorul Horia care este laxativă. Izvoarele Crișan, Cloșca, Bălcescu și Pierre Curie indicativ pentru tratament de diferite boli.

Borsec-ul este renumit și pentru băile sale de acid carbonic și nămol de turbă mineralizată. Cura de aer asociată cu băile carbo-gazoase, este foarte

indicată pentru maladia lui Basodow, iar asociată cu masaj se prescriu în obezitate, artritis, reumatism, precum și în nervoze cardiace. Stațiunea este reînnoită și înzestrată cu mobilier și instalații sanitare moderne. Capacitatea de cazare este cca. 2.000 locuri.

Propunem ca această stațiune să fie transformată într-o stațiune care atinge nivelul internațional. În vederea atingerii acestui scop, propunem efectuarea următoarelor investiții:

I. Perioada 1959–1960.

Consolidarea și repararea tuturor clădirilor existente lei	2.500.000	
– Amenajarea unui teren de sport, lei	200.000	
– Amenajarea drumurilor de comunicație pe teritoriul stațiunii, lei	1.500.000	
– Ameliorarea situației alimentării cu apă potabilă	1.100.000	x/
– Inceperea lucrărilor de canalizare	4.000.000	x/
Total:	9.300.000	

x/. Lucrări cuprinse și în cap. IV. și V.

II. Perioada 1961–1975.

– Construirea unui hotel atingând nivelul internațional, lei	4.000.000	x/
– Construirea unei centrale telefonice	1.000.000	
– Construirea unei clădiri pt. spectacole	5.000.000	
– Desvoltarea rețelei comerciale lei	1.740.000	x/
– Terminarea lucrărilor de canaliz.	8.000.000	x/
Total lei:	19.740.000	

x/. Lucrări cuprinse și în cap. IV. și V.

3/. Tușnad-Băi.

Altitudine 650 m. – Stațiune permanentă la poalele masivului vulcanic Harghita, are un climat subalpin reconfortant. Stațiunea este cunoscută prin apele sale carbo-gazoase. Din coasta muntelui Csomat izvoresc patru surse de apă minerală. Izvoarele: Stănescu

cu apă carbo-gazoasă, sodică-calcică ușor clormosodică, hipotans, atermală, Izvorul Nr. 1, 2, 4 au o apă carbo-gazoasă, feruginoasă, hipotană, atermală.–

În stațiune există multe alte izvoare de apă minerală, unele captate, altele nu. Apele minerale sînt foarte slab radioactive și sînt folosite în cură internă pentru afecțiuni ale tubului digestiv și glandelor anexe, precum și în afecțiuni ale căilor urinare. Băile carbogazoase sînt indicate în afecțiuni cardio-vasculare, tulburări circulator varice, precum și debilitate, oboseală și nervozitate. Există și o mofetă care degajă bioxid de carbon pentru bolnavii cu boli cardio-vasculare, boli de piele, dureri reumatice, nevralgii și unele afecțiuni cronice genitale. Există și un stabiliment de băi cu o hidroterapie modernă. Pavilionul de băi mezothermală, întăritoare situat în aer liber, este alimentat de apa Izvorului Ilona, care are o temperatură de 34 C°. Stațiunea este bine amenajată, înzestrată și organizată. Deosebit de frumos sînt și locurile de excursie ce înconjoară stațiunea.

Priveliștea încântătoare ce se desfășoară de pe platou și vîrfurile muntelui apropiat. Stațiunea are o posibilitate de cazare de cca. 2.500 locuri. Propunem ca această stațiune să fie transformată într-o stațiune de nivel internațional. Pentru acest scop sînt necesare următoarele investiții:

I. Perioada 1959–1961.

– Introducerea curentului electric.	2.500.000	x/.
– Consolidarea și repararea tuturor clădirilor existente, lei	2.000.000	
– Amenajarea drumurilor	200.000	
– Curățirea și amenajarea lacului “Csukás” lei	300.000	
– Ameliorarea situației alimentării cu apă	1.100.000	x/.
– Începerea lucrărilor de canalizare	4.000.000	x/.
Total lei:	10.100.000	

x/.Lucrări cuprinse și în cap.IV. și V.

II. Perioada 1961–1975.

– Construirea unui restaurant clasa I-a, lei	1.500.000	x.
– Construirea unui hotel atingând nivelul internațional, lei	1.000.000	x.
– Desvoltarea rețelei comerciale	1.740.000	x.
– Terminarea lucrărilor de canaliz.	8.000.000	x.
Total	15.240.000	x

4/. LACUL ROSU

Este o stațiune climatică pentru odihnă la o altitudine de 980 m. Stațiune permanentă se află la 26 Km. de orașul Gheorgheni. Lacul are o lungime de 2.400 m. și lățimea de 100-150 m. este alimentat de pârâul Roșu care coboară din nord străbătând o vale acoperită cu păduri.

În partea dreaptă a lacului Roșu se înalță muntele Ghilcoș, iar în stînga muntele Suhard. Lacul Roșu este vizitat în tot cursul anului de mii de oameni ai muncii.

Propunem transformarea acestei stațiuni într-o stațiune de nivel internațional, pentru acest scop sînt necesare următoarele investiții :

I. Perioada 1959–1960.

– Consolidarea și repararea clădirilor existente lei	2.600.000
– Repararea tuturor drumurilor pe teritoriul stațiunii	300.000
Total:	2.900.000

II. Perioada 1961–1975.

– Construirea unei policlinici	4.000.000
– Construirea unui bloc alimentar	1.900.000 x.
TOTAL LEI:	5.900.000

x/. Lucrări cuprinse și în cap.IV. și V.

Covasna – Voinești

Stațiune locală, altitudine 300 m. – Funcționează în sezonul de vară. Este înconjurată de jur-împrejur de păduri de brad, stejar și fag. Climatul este subalpin, stațiunea este ferită de curenți puternici. Renumele î-l-a făcut “Balta Dracului” din care ese la suprafață cîte odată izbucnind cu putere atît apă carbogazoase alcalină, cît și un nămol cenușiu.

În stațiune se găsesc o serie de izvoare, bogate în bioxid de carbon. Apa lor este carbogazoasă, bicarbonată, alca-lino-feroasă, hipotonă alternală. În cură internă se folosesc aceste ape minerale în afecțiuni ale tubului digestiv și ale glandelor anexe ale căilor biliare, urinare. Iar în cură externă băile de ape minerale, precum și nămolul și mofetele sînt folosite în afecțiuni ale aparatului cardio-vascular și afecțiuni ale sistemului nervos periferic.

Există mai multe băi calde, un bazin de baie rece, însă nu există posibilitățile de cazare numai la particulari. Are gară CFR. și autobus de la Tg.Secuesc și Sft.Gheorghe.

Pentru exploatarea în condițiuni normale a stațiunii sînt necesare următoarele investiții:

I. Perioada 1959–1960

– Consolidarea stabilimentului balnear 450.000

II. Perioada 1961–1975.

– Construirea unui hotel	3.000.000	x.
– Amenajarea ștrandului	2.800.000	
Total lei:	<u>6.250.000</u>	

6/. HARGHITA-BAI

Stațiunea locală, la altitudine de 1.350 m. pe masivul Harghita, înconjurat cu păduri de brazi.

Gara cea mai apropiată este Miercurea Ciuc la o distanță de 21 Km. De aici transportul s-ar putea face cu autobusul. Are o instalație primitivă de băi calde, un bazin

x/. Lucrări cuprinse și în cap. IV. și V.

pentru băi reci și câteva vile în care momentan locuiesc muncitorii de la mina de caolină. Există un stabiliment nou neterminat și foarte corespunzător în prezent folosit ca grajd de vite.

Stațiunea are un climat alpin. Există 4 izvoare carbogazoase bicarbonate, feniginoase, în afară de acestea sînt și alte izvoare încă neexploatate. Există 2 mofete foarte primitive.

In vederea reorganizării stațiunii Harghita-Băi, propunem următoarele investiții:

I. Perioada 1959–1960.

Mutarea din vilele și stabilimentele băii a muncitorilor minei de caoline.

Finisarea stabilimentului de baie caldă, lei	600.000
Reconstruirea și modernizarea mofetelor	200.000
Amenajarea drumurilor și aleelor, lei	100.000
Total lei:	900.000

II .Perioada 1961–1975.

– Consolidarea clădirilor existente, lei	300.000
– Construirea unui bloc alimentar	1.200. 000 x.
– Refacerea bazinelor de baie rece și captarea izvoarelor	500.000
Total lei:	2.000.000

7/. Malnaș-Băi.

- Se află la o altitudine de 365 m. Stațiunea este situată într-unul din locurile cele mai frumoase din țară, în mijlocul pădurilor de fag, brad și stejar ale munților Baraolt. Climatul subalpin, izvoarele lui sînt renumite: Principal, Victoria, Mioara, Dobola, Sanda, Siculina, Maria și Hercules din care o parte alimentează ștrandul rece și un izvor de la băile calde. Apele acestor izvoare sînt carbogazoase, alcaline, bicarbonate,

x/. Lucrări cuprinse și în cap.IV. și V.

calcice, magneziene și sînt întrebuițate afît în cura internă, cît și în cura externă sub formă de băi calde și reci. Una din cele mai întrebuițate ape în cura internă este apa izvorului “Maria” care este carbogazoasă, feruginoasă, iodurată, bicarbonată, clorodică calcică, izotonă, atermală. Băile reci se fac într-un bazin de 5 × 15 m. situat în centrul stațiunii și alimentată cu apă de la izvorul Hercules. Stațiunea are gară CFR. pe linia Orașului Stalin – Tg.Mureș. Stabilimentul de baie caldă este într-o stare destul de primitivă și părăsită. Se folosește actualmente pentru băi calde de curățenie, majoritatea clădirilor sînt ocupate de copii internați în preventoriul TBC. al Ministerului Învățămîntului. Numai vre-o 4 clădiri sînt libere care ar trebui bine amenajate, reparate și date în folosință, pentru oamenii care doresc să viziteze și să facă tratament la această stațiune.

In vederea reorganizării stațiunii balneare Malnaș-Băi, propunem următoarele:

I. Perioada 1959–1960.

– Mutarea preventoriului TBC. al Ministerului învățămîntului din clădirile stațiunii.	
– Amenajarea bazinului de baie rece	200.000
– Captarea și amenajarea izvoarelor	150.000
– Amenajarea aleelor	500.000
Total:	650.000

II. Perioada 1961–1975.

– Construirea unui stabiliment balnear	3.500.000
– Consolidarea clădirilor existente.	800.000
Total:	4.300.000

8/. Vîlcele.

Se află la o altitudine de 639 m. Așezat într-un parc pitoresc la dealul și valea cu acelaș nume. Climatul este subalpin, ferit de curenți puternici.

Izvoarele minerale ale acestei vechi și vestite stațiuni din Ardeal sînt cunoscute și peste hotare. Există mai multe izvoare de ape minerale care sînt bogate în acid carbonic, bicarbonat de calciu, magneziu și sodiu. Izvoarele acestei stațiuni, concură cu cele mai renumite ape similare din străinătate. Există un stabiliment frumos amenajat.

Are autobuz permanent de mai multe ori pe zi de la Sft.Gheorghe.

Pentru folosirea în condițiuni normale sînt necesare următoarele lucrări:

II. Perioada 1961–1975

– Construirea unei săli de spectacole și cinematografe lei	2.000.000
– Amenajarea drumurilor și aleelor, lei	300.000
Total:	2.300.000

9/. Csiszár /Bálványos/.

Se găsesc la o altitudine de 800 m. așezate la poalele munților Bodoc, la o distanță de 20 Km. de Tg.Secuesc, într-un parc de brazi, înconjurat de păduri întinse de fag. Climatul este subalpin, ferit de curent puternic. Izvoarele de apă minerală sînt colectate în bazine de diferite mărimi, în care bolborosește acidul carbonic. În stațiune se află și o mofetă cu un izvor cu gaze sulfurice.–

În apropierea acestei stațiuni pitorești se găsește sanatoriul TBC. Toria și ruinele cetății “Bálványos” monument istoric cu o vechime de 900 ani. Cea mai apropiată gară este Tg. Secuesc la o distanță de 20 Km. și Bicsad-Olt la 28 Km.–

Exploatarea normală a acestei băi a fost începută de 2-3 ani. Pentru dezvoltarea stațiunii sînt necesare următoarele investiții:

I. Perioada 1959–1960

– Montarea instalațiilor electrice interne și externe, lei	180.000
– Amenajarea și captarea izvoarelor de apă minerală, lei	45.000
– Terminarea hotelului și amenajarea lui, lei	150.000
Total:	375.000

II. Perioada 1961–1975.

– Construirea clădirii uzinei electrice, lei	300.000
– Construirea unui bloc alimentar	1.350.000 x.
– Amenajarea drumurilor	180.000
Total:	1.830.000

10/. Ozunca

– Se află la o altitudine de 740 m. așezată între munții Baraolt și Harghita. Regiunea este acoperită cu păduri de brazi și fag. Are un climat subalpin. Există două izvoare de apă minerală folosite în cură externă. Unul dintre izvoare alimentează stabilimentul de baie caldă, iar celălalt servește pentru baie rece. În afară de izvoarele amintite mai există și un izvor pentru cură internă.

Apa izvoarelor pentru cura externă este carbogazoasă, feruginoasă, bicarbonată, calcică, magneziană, sodică. Se recomandă bolnavilor care au afecțiuni cardio-vasculare și afecțiuni ușoare ale aparatului locomotor.

Apa izvorului pentru cură internă vindecă afecțiuni gastrice. Stațiunea are un stabiliment cu 5 cabine și un bazin de 20 cabine pentru baie rece. Gara cea mai apropiată este Bicsad-Olt la 4 Km.

În vederea exploatării normale a stațiunii, propunem următoarele investiții:

x/. Lucrări cuprinse și în cap.IV. și V.

I. Perioada 1959–1960.

– Consolidarea clădirilor existente	400.000
– Captarea de izvoare noi	50.000
Total:	450.000

II. Perioada 1961–1975.

– Construirea unui stabiliment nou	1.000.000
– Repararea drumurilor de acces	500.000
Total:	1.500.000

11. Praid.

– Se găsește la o altitudine de 580 m. Este situat pe versantul sud-estic al munților Hărghita. Climatul este subalpin. Există un stabiliment de baie caldă și două bazine pentru baie rece. Apele minerale de la Praid, sînt folosite în cură externă fiind indicate în afecțiuni cronice ale aparatului locomotor, afecțiuni ginecologice și de sistem nervos periferic. Are o stație CFR. și posibilități de transport cu autobus de la Odorhei și Tg.Mureș.

Pentru dezvoltarea. acestei stațiuni, propunem următoarele:

II. Perioada 1961–1975.

– Construirea unui hotel, lei	2.000.000 x.
– Construirea stabilimentelor de baie	2.800.000
– Amenajarea parcului și drumului	800.000
– Captarea izvorului de apă dulce	150.000
Total:	5.750.000

12/. Sugás

Se află la o altitudine de 750 m. Este așezată în partea de sud-est a muntelui Căliman la 9 Km. de orașul Sft.Gheorghe. Climatul este subalpin cu aer ozonat, are o mofetă care este folosită ca mijloc curativ. Apele minerale dela Sugás sînt bogate în bioxid de carbon. Posedă 4 izvoare captate în fîntîni pietruite, din care 2 sînt folosite pentru cură internă, iar celelalte 2 pentru cură externă. Ele sînt recomandate în gastritele

x/. Lucrări cuprinse și în cap. –IV. și V.

hipoacide, anacide și în afecțiuni hepato-biliare.

In stațiune există un stabiliment de băi calde cu 18 vane în stare destul de slabă. Clădirile din această stațiune pe de o parte sînt deteriorate iar pe de altă parte necesită reparații serioase.

In vederea punerii la punct a instalațiilor și clădirilor existente propunem următoarele:

I. Perioada 1959–1960.

– Repararea drumului de acces, lei	600.000
– Captarea izvoarelor	50.000
Total:	650.000

II. Perioada 1961–1975.

– Consolidarea clădirilor și stabilimentului existent	1.000.000
– Construirea unui bloc alimentar	1.000.000 x.
– Amenajarea uzinei electrice	300.000
Total:	2.300.000

13/. Sîntimbru – Pucioasa.

Se află la o altitudine de 1.270 m. Așezată pe creasta muntelui Hărghita la o distanță de 14 Km. de Miercurea Ciuc. Nu are un drum accesibil pentru mașini. Are un stabiliment balnear din lemn și scînduri cu patru vane construite tot din lemn. Afară de băile calde, există și o mofetă cu puternice emanații de sulf. Clădirile existente necesită reparații și amenajări serioase.

Pentru folosirea acestei minunate stațiuni balneare cu efecte curative excepționale propunem următoarele:

I. Perioada 1959–1960.

– Refacerea mofetei și a izvoarelor lei	150.000
---	---------

II. Perioada 1961–1975.

– Consolidarea tuturor clădirilor	800.000
– Construirea unui stabiliment	900.000
– Repararea drumului de acces	1.400.000
– Construirea unui hotel	2.000.000 x.
Total:	5.250.000

x/. Lucrările sunt cupr. și în cap. IV. și V.

14/. Toplița

Este așezată la o altitudine de 650 m. între munții Căliman și Giurgiu pe valea Mureșului. Climatul este subalpin. Are 2 izvoare de apă minerală. Un izvor se află la malul drept a Mureșului, iar celălalt la malul stîng. In cura internă apa este indicată în afecțiuni hepato biliare și renale. Există un bazin din beton armat cu cabine.

In prezent stațiunea este folosită numai de locuitorii orașului Toplița. Pentru a face accesibilă această stațiune oamenilor muncii din țara noastră, sînt necesare următoarele investiții:

II. Perioada 1961–1975.

– Consolidarea clădirilor existente	700.000
– Construirea unui hotel	4.000.000 x.
– Amenajarea drumurilor și parcurilor	400.000
– Modernizarea stabilim. de băi.	1.200.000
Total:	6.300.000

15/. Jabenita, Ideciul de Sus, Biborțeni. Racul-Ciuc, Helvig, Tălișoara, Bilbor, Seiche, Sîngiorgiul de Mureș, Chiruri, Jigodin, Valea Neagră, Fîntîna Sărată, etc.

Toate aceste stațiuni mici de interes local, cu factor curativ important în prezent sînt într-o stare neglijată și neaccesibilă pentru populația țării noastre. Menționăm că în trecut aceste stațiuni au fost vizitate de sute și sute de oameni. Este necesar reorganizarea acestor stațiuni mici în vederea cărora propunem:

II. Perioada 1961–1975.

– Consolidarea tuturor clădirilor	5.500.000
– Repararea stabilimentelor	3.800.000
– Construirea de noi clădiri	10.000.000
– Captarea și lărgirea izvoarelor	1.200.000
– Repararea drumurilor de acces	2.400.000
Total:	22.900.000

x. Lucrările sunt cuprinse și în cap. IV. și V.

16/. Lacul Sft.Ana

Avînd în vedere că acest lac foarte frecventat de mii și mii de oameni în ultima vreme a fost neglijat. Este necesar refacerea acestei stațiuni cu caracter turistic. Această stațiune ar putea să fie unul dintre cele mai vizitate locuri de către străini. Lacul Sft.Ana, prin așezarea lui este în apropierea Sanatoriu-lui TBC. Toria și a Băilor Csiszár.

Pentru exploatarea normală și în condițiuni optime a acestei stațiuni propunem următoarele:

II. Perioada 1961–1975.

Mutarea Sanatoriului TBC.Toria de pe poziția această pitorească la Tulgheș, unde și există posibilitate de amplasare.

– Construirea și amenajarea unui hotel, lei	4.800.000 x/.
– Repararea drumului de acces de la Bixad-Olt	550.000
– Consolidarea și repararea clădirilor fostului Sanatoriu TBC.Toria	1.200.000
– Schimbarea conductei de apă potabilă, lei	1.400.000
Total:	7.950.000

Prin executarea acestor propuneri s-ar putea organiza cel mai frumos și încântător combinat turistic și balnear de pe teritoriul R.A.M. care ar cuprinde: Tușnad-Băi–Lacul Sft.Ana, Sanatoriul Toria, Băile Csiszár, și cetatea Bálványos.–

În afară de măsurile propuse pentru dezvoltarea stațiunilor balneo-climatică din regiunea noastră, ar fi necesar dirijarea parțială a fondurilor de întreprindere, ale întreprinderilor din întreaga țară pentru construirea de vile în aceste stațiuni în vederea majorării spațiului locativ.

Considerăm că prin traducerea în viață a propunerilor de mai sus vom ajunge într-un viitor apropiat la valorificarea în condiții optime al acestei valoroase resurse locale, care va duce la întărirea economică a regiunii noastre și a întregii economii naționale.–

VIII. DESVOLTAREA AGRICULTURII SI SILVICULTURII.

A. TRANSFORMAREA SOCIALISTA A AGRICULTURII, ORGANIZAREA TERITORIULUI SI INTRODUCEREA ASOLAMENTELOR.

Una din principalele sarcini privind construirea socialismului în Patria noastră, este transformarea socialistă a agriculturii.

Comitetul Regional de Partid al Regiunii Autonome Maghiare a pus în centrul preocupărilor sale această problemă, reușind ca pînă la sfîrșitul anului 1957, să fie cooperativizată suprafața de 70.892 ha. din totalul de 497.422 Ha. teren cooperativizabil.

Avînd în vedere rezultatele obținute pînă în prezent și ținînd cont de condițiile specifice ale regiunii noastre, Comitetul Regional de Partid și-a propus ca pînă în anul 1965 să se termine cooperativizarea agriculturii, iar pînă în anul 1975 să se termine colectivizarea agriculturii din Regiunea Autonomă Maghiară.

Luînd ca punct de plecare suprafața cooperativizabilă totală de 497.422 Ha. și avînd în vedere realizările obținute pînă la data de 31 decembrie 1957, s-a considerat că pe parcursul a trei planuri cincinale – din 1960 pînă în 1975 – să se termine colectivizarea agriculturii. Defalcat pe planuri cincinale, aceasta se va prezenta în felul următor:

Sectorul	1957.	1960.	1965	1970	1975.
Gospod.agric.colec. și coop.agr.Prod.ha.	54.039	138.968	298.453	397.937	497.422
Întovărășiri Ha.	16.853	104.505	198.969	99.485	–
Total ha:	70.892	243.473	497.422	497.422	497.422

Faptul că în 1957 sînt în sectorul G.A.C. 54.039 Ha. și la întovărășiri 16.853 Ha., iar în 1960 vor fi 138.968 Ha. la G.A.C. și C.A.P. – se bazează pe dezvoltarea întovărășirilor existente care treptat se vor transforma în gospodării agricole colective sau cooperative agricole de producție. Deasemeni suprafața deținută de întovărășiri în anul 1960 va fi de 104.505 Ha. prin constituirea de noi unități și prin lămurirea țăranilor muncitori, întovărășiți de a intra cu tot terenul în întovărășire.

Pentru anul 1965, s-a prevăzut ca suprafața

deținută de G.A.C. și C.A.P. să reprezinte 60 %, adică 298.453 Ha, iar la întovărășiri vor fi 198.969 Ha. adică 40 %. – Anul 1965 va fi anul terminării cooperativizării agriculturii.

În anul 1970, suprafața deținută de G.A.C. și C.A.P. va fi de 397.937 Ha, iar întovărășirile vor mai deține încă o suprafață de 99.485 Ha.

Faptul că în 1965 suprafața deținută de întovărășiri va fi de 198.969 Ha, iar în 1970 va scădea la 99.485 Ha, se va datora transformării lor treptate în G.A.C. și C.A.P., pentru ca în anul 1975 și ultima întovărășire să se transforme în G.A.C.–

Principiile de care ne vom călăuzii pentru realizarea acestor sarcini, vor fi atât întărirea economico-organizatorică a unităților existente, cât și intensificarea muncii de lămurire și de popularizare a avantajelor și rezultatelor obținute de unitățile agricole cooperatiste.

După cum s-a arătat mai sus, una din condițiile de bază pentru realizarea acestor cifre de plan va fi întărirea economico-organizatorică a unităților agricole cooperatiste.– Avînd în vedere faptul că la 31 decembrie 1957 valoarea fondului de bază la G.A.C. era de 141.183 lei la 100 de Ha, va trebui ca pînă la sfîrșitul anului 1975 gospodăriile agricole colective să aibă un fond de bază total în valoare de 1.492.266 mii lei, ceea ce va reveni la fiecare 100 Ha cîte 300 mii lei.–

Tinînd cont că dezvoltarea gospodăriilor agricole colective este strîns legată și de colectivizarea completă, în raport cu indicii prevăzuți pentru colectivizare se va desvolta și fondul de bază. Astfel se prevede:

în mii lei							
Sectorul	1957		Revine F. bază la			1975	
	Revine la 100 Ha	Val.totală a fond Bază	100 Ha			Revi- ne la 100 H.	Val. totală f.bază
			1960	1965	1970		
G.A.C. și C.A.P.	141.183	76.294.225	280	230	250	300	1.492.266
Întov.	21.004	3.541.507	50	50	100	–	–
Total	–	79.835.732	–	–	–	–	1.492.266

Din cifrele prezentate mai sus rezultă că dacă în anul 1957, valoarea totală a fondului de bază la G.A.C. era de 76.294.225 lei, va trebui ca în 1960 să ajungă la

305.729.600 lei – revenind la 100 Ha teren câte 280.000 lei. Pentru anul 1965 s-a prevăzut ca valoarea fondului de bază la G.A.C. să ajungă la 686.441.900 lei, adică de 230.000 lei la fiecare 100 Ha. Această scădere va fi determinată de complecta cooperativizare a agriculturii și de faptul că 60 % din suprafața cooperativizabilă va fi deținută de gospodăriile colective și cooperative agricole de producție.– Pentru anul 1970 s-a prevăzut ca valoarea fondului de bază să ajungă la 994.842.500 lei – revenind la fiecare 100 Ha teren câte 250.000 lei, adică se va înregistra o nouă creștere.– Menționăm că la mărirea fondului de bază a G.A.C.-urilor va contribui mult și aducerea la gospodării a fondului de bază a întovărășirilor.

Pentru aceasta, dacă valoarea fondului de bază la întovărășiri a fost în 1957 de 21.004 lei la 100 Ha teren, în anul 1960 valoarea acestui fond va fi de 50.000 de lei la 100 de Ha și care se va menține și în anul 1965 datorită măririi suprafeței întovărășirilor.– In anul 1970 valoarea fondului de bază la 100 de Ha se va ridica la 100.000 lei, datorită scăderii suprafeței întovărășirilor prin transformarea lor în G.A.C.–

Pentru anul 1975 s-a prevăzut ca întreg fondul de bază a întovărășirilor – prin transformarea acestora în G.A.C. – să facă parte din fondul de bază al gospodăriilor agricole colective.–

Organizarea Teritoriului și Introducerea Asolamentelor.–

Organizarea producției agricole vegetale și animale în perspectiva anilor 1960 – 1975, necesită o organizare temeinică, paralel cu transformarea socialistă a agriculturii, a tuturor unităților socialiste și cooperatiste noi create.

Acest lucru nu este posibil decât printr-o cunoaștere a suprafețelor reale, prin introducerea unei evidențe reale a tuturor categoriile de folosință a terenurilor, pentru ca în baza inventarierii, delimitării și studierii lor, să se treacă la executarea lucrărilor de îmbunătățire.–

Deoarece regiunea noastră nu dispune pînă în prezent de o inventariere cadastrală de precizie asupra categoriilor de folosință, a fost necesar ca începînd cu anul 1958 să înceapă lucrările de evidență funciară pe sectoare și de folosință, sarcină pentru anul în curs fiind de 270.000 Ha.–

Urmează ca în anul 1960 să fie terminate lucrările de evidență funciară pe întreaga suprafață de 1.338.000 hectare.–

Măsurătorie de precizie pentru complectarea și definitivarea bazei topografice se vor executa în continuare pentru a se cunoaște așezarea geografică a fiecărui teritoriu iar ca metode de lucru pentru executarea acestor măsurători de precizie vor fi: terestră și prin avion.

Trebuie menționat că cele 60 % din planul topografice existente pentru teritoriul regiunii noastre trebuiesc reambulante și aduse la situația reală, altfel ele nu pot fi întrebunțate în lucrările de comasare, sistematizare, organizare de teritoriu, sau de introducere a asolamentelor.– Reambularea planurilor cadastrale pentru suprafața de 800.000 hectare se va executa până în anul 1965.–

Restul de 538.000 hectare măsurători noi se vor executa după cum urmează:

Perioada de executare	Total se va măsura	Din care prin:	
		Măsurători terestre	Măsurători aero-fotogrametrice
		Ha	Ha
Între 1960 – 1965	150.000	100.000	50.000
” 1965 – 1970	200.000	150.000	50.000
” 1970 – 1975	188.000	138.000	50.000
Total:	538.000	388.000	150.000

În raport cu creșterea sectorului cooperatist între anii 1960 – 1975, urmează să se execute lucrările de organizarea teritoriului și introducerea asolamentelor la G.A.C. astfel:

În anul 1960 pentru o suprafață de 52.000 Ha,
 ” ” 1965 ” ” ” 150.000 Ha,
 ” ” 1970 ” ” ” 260.000 Ha,
 ” ” 1975 ” ” ” 400.000 Ha.

Menționăm că ultimele suprafețe colectivizate în anul 1975 vor fi comasate și li se vor aplica lucrările de organizare teritoriului și introducerea asolamentelor în anul următor.–

Prin introducerea asolamentelor raționale se va asigura pe întreg teritoriul regiunii folosirea cea mai justă a tuturor mijloacelor de producție ale gospodăriilor cecece va contribui la sporirea producției și întărirea economică a gospodăriilor agricole colective.–

II. DESVOLTAREA SECTORULUI PRODUCTIEI VEGETALE.

Înainte de a trece la fixarea sarcinilor pentru perioada 1960 – 1975, este necesar a se cunoaște situația actuală a sectorului vegetal, privind structura categoriilor de folosință, structura culturilor și producțiile obținute la principalele culturi în ultimii 5 ani.

1/ Structura categoriilor de folosință.

Suprafața agricolă a regiunii Autonome Maghiare fără Gostat este de 710.677 Ha. Repartiția acestei suprafațe pe categorii de folosință se prezintă astfel:

Categoriile de folosință	Suprafața Ha	Procent față de total teren agricol
– arabil	302.318	42,5
– pășuni	214.810	30,2
– fînețe	187.995	26,5
– vii și pepin. viticole	1.497	0,2
– livezi și pepin. pomic.	4.057	0,6
TOTAL TEREN AGRICOL	710.677	100,0

Pășunile și fînețele naturale au o greutate specifică ridicată, ocupînd 56,7 % din terenul agricol.– Acest fapt indică importanța sectorului creșterii animalelor, care își exercită o influență hotărîtoare asupra organizării producției vegetale.–

2/Structura culturilor.

Suprafața arabilă a regiunii a fost cultivată în anul 1957 cu următoarele grupe de culturi:

– Grupe de culturi	Suprafața Ha	Procent față de total arabil %
– cereale pentru boabe	194.756	64,42
– leguminoase pentru boabe	3.066	1,01
– plante tehnice	23.932	7,92
– cartofi, legume și zarz.	41.727	13,81
– plante de nutreț	31.632	10,46
– alte culturi /ogoare/	7.205	2,38
Total arabil	302.310	100,00

Dacă analizăm greutatea specifică a anumitor culturi din grupele de mai sus se constată următoarele: din grupa cerealelor pentru boabe, cerealele planificabile sunt reprezentate într-un procent de 29,51 %, iar cerealele furajere 34,91 %, din care porumb 15,79 %, toate față de arabil. Din grupa plante tehnice este reprezentată sfeclă de zahăr cu 2,82 %, in fuior cu 2,90 % și floarea soarelui cu 0,77 %.-

Din grupa cartofi și legume, cultura cartofilor ocupă un procent de 12,17 %, iar legumele și zarzavaturile 1,61 %.- Din grupa plantelor de nutreț sînt reprezentate trifolienele cu procentajul de 5,22 %, din care trifoi cu 3,21 %, lucerna 1,43 % și alte furajere perene cu 0,58 %, iar borceagul 3,68 % și porumbul siloz 0,29 %.-

Este de remarcat faptul că procentul culturilor care asigură baza furajeră – cerealele furajere și plantele de nutreț – se ridică la 45,37 % față de totalul arabil, – ceea ce creiază condiții favorabile pentru dezvoltarea creșterii animalelor.-

De subliniat este și greutatea specifică mare de 13,81 % din arabil a plantelor alimentare, greutate care se realizează aproape exclusiv pe socoteala cartofilor care ocupă 12,17 % din totalul terenului arabil al regiunii.- Cultura cartofilor în regiunea Autonomă Maghiară este foarte dezvoltată nu numai sub aspectul suprafeței ci și sub acela al producției medii la Ha pe care o realizează.-

3/ Producțiile medii realizate la Ha.

Producțiile medii la principalele culturi s-au realizat după cum urmează:

Cultura	1953 – 1957 kgr/Ha
– grâu	1.200
– porumb	1.550
– cartofi	9.500
– sfeclă de zahăr	13.850
– in fuior	1.900
– trifoi fin	3.100
– lucernă fin	3.300
– trifoi sămîntă	130
– lucernă sămîntă	115

Față de aceste producții realizate pe sectoare întrunite, sectorul G.A.C. a obținut producții mult mai mari la aproape toate culturile și anume:

– grâu	1.475	kgr/Ha
– porumb	2.000	”
– cartofi	11.200	”
– sfeclă de zahăr	15.800	”
– in fuior	2.154	”

Rezultatele obținute în G.A.C. arată că avem posibilități mari pentru sporirea producției.–

Structura actuală a producției vegetale din R.A.M. prezintă încă unele elemente moștenite din trecut, care în agricultura viitorului apropiat, în agricultura colectivistă, nu vor mai fi.– În trecut repartiția ramurilor și culturilor, precum și formarea zonelor de producție agricole au fost procese care s-au desfășurat în mod spontan.– În cadrul unei economii socialiste există toate premisele pentru ca repartiția teritorială a ramurilor și culturilor precum și zonarea producției agricole să devină procese conștiente.–

a/ Cultura plantelor de câmp. Analizând în mod temeinic cauzele și condițiunile care determină, sau influențează producțiile agricole și ținând cont de realizările de pînă acum în sectorul producției vegetale, se propun pentru planul de perspectivă de 15 ani următoarele obiective:

- mărirea moderată a suprafeței arabile,
- extinderea suprafeței cultivate cu cartofi,
- extinderea accentuată a suprafețelor cultivate cu plante de nutreț și în special a porumbului pentru siloz și a trifoliienelor,–
- mărirea producției globale la cereale,
- extinderea suprafeței și mărirea producției plantelor tehnice și mai ales a sfeclei de zahăr,
- extinderea suprafețelor de răsaduri și zarzavatururi și ridicarea producției,
- extinderea culturilor irigate,
- extinderea plantațiilor de pomi fructiferi și vii,
- îmbunătățirea lucrărilor agrotehnice prin aplicarea și extinderea metodelor științifice avansate,
- întărirea protecției plantelor.

In vederea realizării acestor obiective este necesar:

– de a se mări suprafața arabilă prin desțeleniri și prin lucrări de îmbunătățiri funciare,

– justă repartizare a culturilor pe diferite zone de producție, ținând cont de repartizarea justă între diferite grupe de culturi, în vederea unui asolament rațional,

– sporirea continuă a producției medii la Ha prin aplicarea complexului de măsuri agrotehnice.

In baza posibilităților existente în R.A.M. suprafața arabilă în interval de 1957 – 1975 se va extinde de la 302.518 Ha la 310.000 ha, total regiune fără Gostat. Tot în această perioadă va trebui sporită suprafața sectorului Gostat cu 8.000 Ha în afară de sarcini menționate mai sus.

Pentru folosirea rațională a terenului arabil precum și pentru asigurarea unei dezvoltări armonioase a tuturor ramurilor de producție este necesară gruparea culturilor după cum urmează:

Anul		Cereale pt. boabe	Legumi- noase pt. boabe	Plante tehni- ce	Cartofi și le- gume	Plante de nut- reț	Alte cul- turi	Total
		1	2	3	4	5	6	/1-6/
1957	Supr. Ha	194756	3066	23932	41727	31632	7205	302318
	% față de arabil	64,42	1,01	7,92	13,81	10,46	2,38	100
1960	Supr. Ha	184540	3180	23500	44000	45600	3180	304000
	% față de arabil	60,72	1,04	7,73	14,47	15,00	1,04	100
1965	Supr. Ha	179300	3180	23800	44520	52020	3180	306000
	% față de arabil	58,63	1,03	7,77	14,54	17,00	1,03	100
1970	Supr. Ha	171920	3180	24000	47200	58520	3180	308000
	% față de arabil	55,83	1,03	7,79	15,32	19,00	1,03	100
1975	Supr. Ha	168540	3180	25000	47700	62400	3180	310000
	% față de arabil	54,56	1,02	8,06	15,42	20,12	1,02	100

Se constată din situația de mai sus o reducere a suprafeței ocupate cu cereale pentru boabe și o creștere a suprafețelor cu plante de nutreț. Mărirea suprafețelor cu plante de nutreț este necesară în vederea creierii unei baze furajere solide pentru efectivul de animale, care vom avea și trebuie să avem în perspectivă. Micșorarea suprafețelor cu cereale boabe nu înseamnă micșorarea producției globale pentru că prin asigurarea unei baze furajere solide se poate desvolta efectivul de animale, care va avea repercursiuni pozitive prin întărirea bazei de îngrășămintă asupra posibilităților de mărire a producției.— Pentru a vedea schimbările care vor surveni în structura planului de cultură, redăm mai jos situația principalelor culturi din grupele respective după cum urmează:

Anul		Cereale panificabile	Porumb	Sf. de zahăr	In fuior	Fl. soarelui	Trifoliene furajere	Porumb siloz
1957	Supr. Ha	89250	47458	8531	8781	2356	15807	855
	% f. de arabil	29,51	15,70	2,82	2,90	0,77	5,22	0,29
1960	Supr. Ha	81775	47500	8800	7000	3500	25440	6000
	% f. de arabil	26,90	15,62	2,89	2,30	1,15	8,36	1,97
1965	Supr. Ha	76440	47700	9200	7000	3500	28800	8800
	% f. de arabil	24,98	15,58	3,00	2,28	1,14	9,41	2,87
1970	Supr. Ha	67750	47900	9500	7000	3500	32500	12600
	% f. de arabil	22,00	15,55	3,08	2,27	1,13	10,55	4,09
1975	Supr. Ha	62000	48000	10000	7000	3500	39750	15000
	% f. de arabil	20,00	15,48	3,22	2,25	1,12	12,82	4,83

Menționăm că la trifolienele furajere și porumb siloz, creșterea acestora nu este în raport cu creșterea grupei de “plante de nutreț”.— Aceste culturi se majorează și în dauna culturilor anuale furajere.

La principalele culturi se vor obține următoarele producții medii la Ha, comparativ cu anul 1957.—

Cultura	Realiz. 1957 kg/Ha	Planificat:			
		1960 kg/Ha	1965 kg/Ha	1970 kg/Ha	1975 kg/Ha
Grâu-secară	1250	1400	1600	1800	2000
porumb	1650	1800	2000	2200	2500
Cartofi	12000	14000	15000	16000	18000
Sf. de zahăr	13400	15000	18000	22000	25000
In fuior	2500	2600	2800	2900	3000
Fl. soarelui	600	800	850	900	1000
Lucernă fin	3800	4200	4500	4800	5000
Trifoi fin	2800	3000	5400	3500	3600
Porumb siloz	18000	20000	21000	23000	25000

Prin obținerea producțiilor medii de mai sus producția totală în anul 1975 va fi la cerealele planificabile 124.000 tone, cu 11 % mai mult, decât în anul 1957.– La porumb producția totală va fi 120.000 tone, adică cu 53.2 % mai mult, ca în anul 1957, la cartofi producția totală de 739.800 tone adică cu 67,6 % mai mult ca în 1957, iar la sfeclă de zahăr producția totală de 250.000 tone cu 118,6 % mai mult, decât în 1957.–

Pentru atingerea acestor indici se vor aplica și extinde următoarele măsuri agrotehnice.

– se vor aplica îngrășăminte naturale pe o suprafață de cel puțin 80.000 Ha în perioada 1958 – 1960 în fiecare an, iar în perioada 1960 – 1975 în fiecare an cel puțin pe o suprafață de 110.000 Ha, ceea ce înseamnă că în prima perioadă se vor aplica din 4 în 4 ani, iar în a doua perioadă din 3 în 3 ani și întreaga suprafață arabilă va fi îngrășată cu gunoi de grajd.–

– se va extinde folosirea îngrășămintelor minerale în așa fel, încât în anul 1975 să se aplice la total 25.000 tone îngrășăminte minerale pe o suprafață de 125.000 Ha, ceea ce raportat la suprafața arabilă totală a regiunii ar însemna 80 kg la Ha față de 5,3 kgr la Ha ce revin în prezent.–

– se va extinde iarovizarea semințelor pentru însămînțarea unor suprafețe de: 2000 Ha sfeclă de zahăr și 1000 Ha cartofi.–

– se va însămînța întreaga suprafață de cereale adică 168.540 Ha cu mașina de semănat.–

– se va executa prașila a treia la porumb pe întreaga suprafață.–

– se va aplica poleinizarea suplimentară pe întreaga suprafață cultivată cu lucernă pentru sămînță, iar la secară pe 80 % din suprafața, la porumb pe 20 % din suprafața și la floarea soarelui pe 30 % din suprafața cultivată.

– se vor executa demiriștiri și arături de vară pe întreaga suprafață de miriști cu excepția terenurilor neindicate,

– se vor executa arături adînci de toamnă pe întreaga suprafață rămasă pentru a fi însămînțată în primăvara anului următor, cu excepția terenurilor din luncile inundabile.

Tinînd seama de perspectiva apropiată a unui ritm accelerat al transformării socialiste a agriculturii, precum și de importanța ce o prezintă pentru sporirea producției agricole problema semințelor de soi, considerăm că actuala situație în ceea ce privește gospodăriile raionale numai poate dăinui.–

Sarcinile ce le revin gospodăriilor raionale din regiune pentru producerea și înmulțirea semințelor selecționate sunt arătate în tabela de mai jos:

	1960	1965	1970	1975
Suprafața totală a loturilor seminciere în sectorul cooperatist				
Ha	3798	7698	7339	7383
Sămînță necesară pentru însămînțarea loturilor seminciere				
tone	671	1346	1264	1275
Suprafața necesară în gosp. raionale pt. deservirea nevoilor de semințe				
Ha	667	1045	950	871
Suprafața gospodăriilor raionale din GAS				
Ha	985	1616	1285	1100

Suprafața gospodăriilor raionale în perioada anilor 1960 – 1965 are a creștere de 52 % față de 1960, pe motiv că în anul 1965 agricultura din R.A.M. va fi complet cooperativizate, iar în perioada anilor 1965 – 1975 suprafața are o ușoară scădere, din motivul că se extind culturile furajare la care nu se rezervă loturi seminciere.

Pentru rezolvarea sarcinilor ce le revin gospodăriilor raionale propunem să se treacă la organizarea unor puternice gospodării raionale, precum urmează.

Localitatea	Unit. pe lângă care va lua ființă	Suprafața în Ha				Raionul pe care deserveste
		1960	1965	1970	1975	
Ernei	G.A.S					Tg.Mureș
raion Tg. Mureș	Gornești	485	466	385	280	Reghin,
Ozun	G.A.S.					Sîng.Păd.
raion Sf.Gheorghe	Ozun					Tg.Sec, Sf.
Sect. Cîmp.Frumos						Gheorg. Ciuc
		500	600	500	500	Gheorgheni
Filiași	G.A.S.					Toplița
raion Cristur	Filiași	–	550	400	320	Odorhei

Pe lângă centrele de încercarea soiurilor de la Centrele școlare agricole Tg.Mureș, Tg.Secuesc și de la G.A.S. Ozun, care funcționează în prezent, în perioada 1960 – 1975 vor mai funcționa:

1960	în raionul	Tg.Mureș	la GAC	Nicoleşti	Ciba
1965	”	”	”	”	Racoșul de Sus și Sînpaul
1970	”	”	Cristur	”	”
	”	”	Sîng.Păd.	”	”
1975	”	”	Toplița	”	”
	”	”	Reghin	”	”
	”	”	Ciuc	”	”
	”	”	Gheorgheni	”	”

Avînd în vedere comportarea bună a unor populații locale de porumb din unele localități ale regiunii, s-au stabilit puncte de sprijin ale stațiunii experimentale pentru cultivarea porumbului din orașul Turda după cum urmează la raionul Toplița com. Deda în cadrul sfat. popular-lot zootehnic,

Ia raionul Tg.Mureș la G.A.C. Vadu,

Ia raionul Sîng.de Pădure la G.A.C. Cehdnul Mare,

In raionul Sft.Gheorghe la GAC Mocoșa și

In raionul Cristur la școala profesională agricolă.– Cultura porumbului hibrid din import se va extinde astfel ca în anul 1961 întreaga suprafață din R.A.M. să fie cultivate cu porumb hibrid, iar ICAR-ul Sîng.de Mureș va crea între 1960 – 1975 soiuri de porumb hibrid dublu din populații valoroase locale.–

Definitivarea soiurilor de plante agricole cultivate în R.A.M. se va face după terminarea sonării producției agricole. Pentru controlul semințelor pînă în 1960 vor lua ființă încă două laboratoare raionale, la Sft. Gheorghe și Odorhei, care vor rezolva controlul semințelor în regiune.–

b/Cultura legumelor. Satisfacerea crescîndă cu produse a populației muncitoare de la orașe și sate, pune sarcini importante de rezolvat și în fața sectorului legumicol care în regiunea noastră încă stă la un nivel de dezvoltare scăzută.–

Analizînd factorii care condiționează dezvoltarea sectorului legumicol reiese că regiunea noastră se găsește în condiții climatice mai puțin favorabile din punct de vedere ar majorității plantelor de grădină și în special al legumelor termofile, față de restul regiunilor din țară.– Iernile aspre, brumele tîrzii și timpurii, verile scurte, fac ca multe specii de legume să fie foarte pretențioase față de lucrările agrotehnice și în același timp să dea producții mai reduse ca în alte părți, deși solul aluvionar pe care s-a dezvoltat acest sector este corespunzător și chiar favorabil legumiculturii.–

Condiționat de suprafețele restrînse și de producțiile mici, consumul uman al populației din regiune este mult scăzut dacă luăm în considerare media pe cap de locuitor.

Avînd în vedere dezvoltarea continuă a sectorului socialist este necesar a se asigura aprovizionarea cu legume a populației muncitoare, astfel ca pînă în 1975 să ajungem la un consum uman de 112 kgr legume pe cap de locuitor față de 75,5 kgr calculat pentru anul 1957.–

La fel este necesar a se asigura o creștere corespunzătoare a legumelor destinate industrializării și semi-industrializării, ajungînd în 1975 la cantitatea totală de 5200 tone față de cele 3060 tone cît exista în 1957.–

Evoluția suprafețelor în anii viitor ar trebui să se prezinte în felul următor:

Anii	Supraf. totală	din care			Suprafața irigată	
		In sect. Stat	In sect. Coop.	In sect. indiv.	Total	Din care: în sect. coop.
	Ha	Ha	Ha	Ha	Ha	Ha
1957	5006	157	381	4468	550	200
1960	6200	200	800	5200	650	300
1965	6300	250	1300	4750	800	500
1970	6400	300	2600	3500	1200	900
1975	6500	300	3900	2300	1500	1150

Paralel cu creșterea suprafeței din sectorul socialist, vor scădea suprafețele legumicole din sectorul particular, ajungând pînă în anul 1975 la o suprafață totală de 2300 Ha suprafață ce se va cultiva pe loturile individuale ale colectivităților și populației urbane.–

Punctul hotărîtor însă în dezvoltarea legumiculturii din regiune va constitui creșterea producției la unitate de suprafață care este pedelin posibilă chiar și în condițiile pedoclimatice mai vitrege.–

De unde pînă în prezent în cei mai buni ani de recoltă s-au putut obține producții medii de 12.000 kgr. la Ha de roșii, sau de 7000 – 8000 kgr. la Ha de ardei, în anii ce urmează și în deosebi perioada anilor 1970 – 1975 va trebui să atinge o producție medie de 16.000 – 18.000 kgr la Ha de roșii și 14.000 – 15.000 kgr. la ardei.– În aceeași proporție este posibil să se ridice randamentul la Ha cultivat cu diferite legume, astfel ca începînd din anul 1970 să fim în stare să ne aprovizionăm pedepplin numai din producția locală, iar la unele produse să avem chiar excedente.

Redăm mai jos perspectiva creșterii suprafeței și producției medii și totale pe regiune la legume:

Anul	TOTAL LEGUME	Din care:				
		Roșii	Ceapă	Varză	Rădăci- noase	Alte legume
Supr. Ha	5006	626	874	1070	658	1778
1957 kg/Ha	x	8000	7000	13000	10000	5753
tone	41845	5008	6118	13910	6580	10229
Supr. Ha	6200	660	900	1150	700	2790
1960 kg/Ha	x	11000	9000	15000	11000	6902
tone	59566	7260	8100	17250	7700	19256
Supr. Ha	6300	700	920	1100	730	2850
1965 kg/Ha	x	15000	11000	17000	12500	7874
tone	69485	9100	10120	18700	9125	22440
Supr. Ha	6400	950	940	1050	740	2720
1970 kg/Ha	x	16000	13000	20000	15000	9700
tone	85900	15200	12220	21000	11100	26380
Supr. Ha	6500	1000	950	1050	750	2750
1975 kg/Ha	x	18000	14000	22000	16000	10420
tone	95060	18000	13300	23100	12000	28660

Ca linia generală s-a mers pe extinderea la maximum posibil a legumelor termofile la care sîntem deficitari

aşa încît suprafața ocupată cu roșii de 626 Ha în 1957, va trebui să crească pînă în 1975 la 1000 Ha.– Varza și rădăcinoasele se vor menține ca suprafața în 1975, aproape de nivelul anului 1957, după ce în anii premergători vor avea o creștere pînă în 1960 – 1965, cînd treptat vor lăsa locul altor legume.– Desigur descreșterea suprafeței nu se face în dauna producției globale, căci nivelul agrotehnic corespunzător va asigura producții medii ridicate.–

Producția ridicată ce se va obține va asigura pe deplin necesarul consumului intern al regiunii.–

Din calculele făcute rezultă că pînă în anul 1970 vom fi deficitari în special la legumele termofile ca roșii, ardei, etc., avînd în schimb cantități excedentare la varză, rădăcinoase și cartofi de grădină.–

Pentru realizarea producțiilor necesare arătate mai sus este nevoie a se lua următoarele măsuri tehnico-organizatorice:

– extinderea suprafețelor irigate de la 550 Ha în anul 1957 pînă la 1500 Ha în anul 1975 așa cum s-a arătat în tabela cu privire la extinderea suprafețelor cultivate și irigate.–

– utilizarea legumiculturii cu mașini de pregătire a terenului în vederea irigației, de semănat, plantat, prășit, utilaj pentru irigări, mașini de recoltat varză, rădăcinoase, ceapă, etc., precum și mica mecanizare.–

– o condiție la fel de importantă pentru ridicarea legumiculturii o constituie creșterea continuă a suprafeței răsadnițelor. Pentru anul 1975 trebuie să dispunem de un parc de răsadnițe calde care s-ar cifra la 203.800 m.p. ceea ce reprezintă 80 m.p. de răsadnițe la Ha față de 34 m.p. existente în 1957.–

– se va avea în vedere asigurarea soiurilor de legume cuprinse în lucrare de raionarea soiurilor și la care să se adauge în măsură tot mai mare soiuri timpurii și extratimpurii cît mai rezistente la dăunători.– Legate de problemele de mai sus considerăm necesară introducerea în cultura de cîmp a soiurilor de legume timpurii și extratimpurii, care prin diferite procedee de protejare și adăpostire, sau iarovizare vor putea produce legume mai de timpuriu și în cantități apreciable după cum urmează:

Anul		Roşii	Varză	Gulioare	Cartofi
1957	Supraf. Ha	5	15	10	120
	Tone	35	165	80	840
1960	Supr. Ha	30	70	30	600
	Tone	285	840	300	6500
1965	Supr. Ha	100	90	50	700
	Tone	1100	1260	600	5600
1970	Supr. Ha	200	100	70	900
	Tone	2700	1700	910	7650
1975	Supr. Ha	250	100	100	1000
	Tone	3750	1800	1500	9000

Aceste cantităţi vor umple un gol ce există în aprovizionarea regiunii noastre cu produsele legumicole între producţia culturilor forţate de sub gam şi cea a culturilor legumicole din câmp.–

Obţinerea producţiilor extratimpurii în câmp se poate realiza numai în ghivece nutritive.– De aceea această acţiune va trebui organizată împreună cu tot factorii care contribuie la buna ei reuşită, ca: maşini, sau aparate de confecţionat, nivel profesional adecvat, soiuri, etc.– În viitorii cincinal urmează a se planta cu răsaduri crescute în ghivece nutritive: 5 Ha în 1960, 30 Ha în 1965, 80 Ha în 1970 şi 120 Ha în anul 1975.–

– însămînţări sub iarnă şi culturi succesive, care să se execute pe o suprafaţă ce va creşte de la 164 Ha în 1937 la 570 Ha în 1975.–

– extinderea aplicării îngrăşămintelor naturale pe întroagă suprafaţă cultivată cu legume şi a celor chimice de la 25 kgr/Ha cât a revenit în anul 1957 la 500 kgr/Ha în 1975.–

– culturi forţate în sere şi răsadniţe. În regiunea Autonomă Maghiară există mari posibilităţi pentru extinderea culturilor forţate în sere. Prin folosirea raţională a tuturor surselor calorice /gaz metan, deşeurile industriei lemnului, aburii şi gazele arse din uzine/ se poate ajunge în 1975 la 180.000 m.p. de sere cu o producţie de cel puţin 200 tone gulioare, 10 tone ardei iute, 1120 tone roşii şi 200 tone castraveţi, într-o perioadă când acestea

lipsesc aproape cu desăvârșire de pe piață /februarie-iunie/.

De nu mai mică importanță va trebui să se bucure și cultura legumelor forțate din răsadnițe simple.– Va trebui să fie exploatat la maximum parcul mare în răsadnițe necesare producerii de răsaduri pentru culturile legumicole din câmp, deoarece înainte de repicarea răsadurilor se poate permite obținerii unei recolte de salată, sau ridich de lună.–

Producția totală de legume forțate sub geam calculat la nivelul anului 1975 ar putea fi de: 250 tone salată, 123 tone ridich de lună, 210 tone gulioare, 30 tone ardei iute, 1440 tone roșii și 525 tone castraveți.–

În același ritm accelerat trebuie să se dezvolte și floricultura din regiune.– Un rol important în această direcție va trebui să joace sectorul de stat, unde există deja posibilități și în același timp se deschid noi perspective largi de dezvoltare a suprafețelor de sub geam, în sere și răsadnițe.–

Prin combinarea culturii legumelor din seră cu cea a garoafelor se realizează o folosire mai economică a spațiului serelor.– Până în anul 1975 s-ar putea cultiva cu garoafa în aceste condiții și cca. 100.000 m.p. de seră ceea ce ar da o producție aproximativă de cel puțin 5 milioane fire de garoafe.–

c/ Pomicultura. În regiunea noastră putem distinge în linie mari 3 bazine pomicole principale, în ceea ce privește răspândirea pomilor fructiferi: bazinul Mureșului, Tîrnavelor și al Oltului.– Mai importante sunt primele două, deoarece aici se găsesc toate condițiile pentru propășirea și dezvoltarea sectorului pomicol.–

În cadrul celor 3 bazine pomicole, luînd în considerare condițiile locale social-economice și tehnice /îndrumare, colectare, achiziționare, transport, combaterea dăunătorilor/ s-au stabilit 28 centre pomicole, încadrîndu-se în cadrul acestora aproape toate comunele din regiunea noastră.–

Cele mai importante centre pomicole, unde se dezvoltă în condiții optime majoritatea speciilor, sunt centrele: Tg. Mureș, Reghin, Sîng. de Pădure, Odorhei și Cristur.– unde predomină în mod special mărul, părul, cireșul și nucul.– În afară de aceste centre puternice, în producția merelor de iarnă sunt de menționat și centrele Deda din raionul

Toplița, Gheorgheni, Lemnia din raionul Tg.Secuesc și altele.

Centre mai importante pentru cultura părului sunt: Tg.Mureș, Sîng. de Mureș, Gheorgheni și Ciuc, unde complexul de condiții locale este foarte prielnic pentru soiurile de iarnă și toamnă.–

Prunul are condiții de dezvoltare în toate centrele pomicole, mai ales Reghin și Tg.Mureș.–

Cireșul se dezvoltă bine și dă producții corespunzătoare și susținute în centrele: Sîng. de Pădure /comunele Siclod și Ghindari/, Odorhei /comuna Forțeni/, Tg.Secuesc /comuna Ojdula/, Tg. Mureș /comuna Miercurea Niraj/ și Reghin /comuna Ideciul de Jos și Breaza/.–

Vișinul merge peste tot în condiții foarte bune și trebuie extins mai ales în jurul centrelor de industrializare ca: Tg.Mureș, Miercurea Ciuc și Tg.Secuesc, cu condiția ca să se planteze soiuri rezistente la Monilia.–

Nucul trebuie extins în special pe islazurile din centrele Reghin, Tg.Mureș, Cristur și Sîng. de Pădure.–

Analizînd situația pomiculturii în anul 1957, în ceea ce privește raportul dintre speciile existente în regiune, se constată următorul număr de pomi și procentaj față de total:

– meri	517.872	buc.reprezintă	27,16 %	din	total
– peri	160.983	”	8,78 %	”	”
– pruni	844.403	”	45,00 %	”	”
– gutui	3.398	”	0,20 %	”	”
– caiși	16.014	”	0,87 %	”	”
– piersici	21.312	”	1,16 %	”	”
– cireși	72.782	”	3,97 %	”	”
– vișini	116.249	”	8,56 %	”	”
– nuci	40.478	”	2,20 %	”	”
– alți pomi	38.539	”	2,10 %	”	”

Din această cantitate un număr de 357.889 buc pomi sînt plantați în masive pe lîngă care se găsesc 1.474.000 buc. pomi răzleți.–

În anul 1957 s-au consumat pe specii socotind pe cap de locuitor următoarele cantități: mere 3 kgr, pere 1,5 kgr, prune 5 kgr., gutui 0,25 kgr, caise 0,08 kgr., piersici 0,06 kgr, cireșe 0,6 kgr, vișine 0,9 kgr, nuci 0,6 kgr, și alte fructe 0,15 kgr, în total 12,14 kgr – ceea ce calculat la o populație de 750.000 suflete reiesă că pentru consumul intern s-au folosit 2.066 tone mere, 1125 tone pere

3750 tone prune, etc.

Pentru industria locală au folosit 1852 tone mere, 346 tone pere, 1515 tone prune, 22 tone caise, 24 tone piersici, 90 tone cireșe, 118 tone vișine – în total 3967 tone fructe.–

După calculațiile făcute pe specii și pe cap de locuitor consumul uman trebuie să se ridice începând cu anul 1975, când vor intra pe rod plantațiile noi înființate, ajungând la: 40 kgr mere, 12 kgr pere, 14 kgr prune, 0,40 kgr gutui, 1 kgr caise, 1 kgr piersice, 6 kgr cireșe, 3 kgr vișine, 5 kgr nuci, 0,5 kgr alte fructe, 0,69 kgr căpșuni și 0,52 kgr fructe de arbuști – în total 81,91 kgr calculându-se la o populație de cca. 902.000 suflete în 1975 și rezultând un consum intern total de 75.887 tone fructe din care 36.080 tone, 10.824 tone pere și 12.628 tone prune.

Pentru industrializarea fructelor s-a stabilit în raport cu posibilitățile locale necesarul de 17.074 tone ce se vor putea prelucra în 1975 din care: 7800 tone mere, 420 tone pere, 6500 tone prune, 340 tone gutui, 160 tone caise, 364 tone piersici 600 tone cireși, 600 tone vișine, 180 tone nuci, 50 tone căpșuni și 10 tone fructe de arbuști.

Pentru aprovizionarea centrelor muncitorești s-a considerat necesară o cantitate egală cu 13 % din producția totală, adică 27.659 tone.–

Din cele de mai sus reiese că regiunea noastră va putea livra în anii după 1975 o cantitate apreciabilă de fructe – cca. 88.262 tone, cantitate ce va rămâne după satisfacerea consumului intern și necesarului pentru industrializare din producția totală de 210.892 tone fructe.–

Pînă în anul 1975 este necesar să se planteze în masiv o suprafață totală de 25.410 Ha cu un număr total de 7.367.430 buc. pomi fructiferi, ajungând la o suprafață totală de 31.800 ha cu 9.200.000 buc. pomi.– Plantațiile noi se vor crea în majoritatea cazurilor pe seama pășunilor slab productive, terenurilor degradate și terenurilor neproductive.–

Tinînd cont de aprovizionarea cît mai bună cu fructe a populației, s-a prevăzut un echilibru corespunzător între specii și soiuri.– Spre exemplu la măr față de 27,26 % în anul 1957, se va ridica la 42,5 % în anul 1975, la păr de la 8,78 % se va ridica la 12,8 %, la nuci de la 2,2 % se va ridica la 4,1 % față de total.– La pruni pro-

centajul va scădea de la 45,08 % la 24,3 % din cauza echilibrului necorespunzător.–

S-a prevăzut un echilibru corăspunzător între soiurile de vară, toamnă și iarnă, răspîndindu-se în jurul orașelor, a centrelor industriale și a localităților balneo climaterice soiurile de vară și de toamnă.–

La păr procentajul soiurilor de vară și de toamnă se va menține ridicat în comparație cu cele de iarnă, deoarece în mare parte din regiune reușesc bine și sunt apreciate de cultivatori.– Prunul de Bistrița se menține la un procent ridicat, fiind foarte mult apreciat de pomicul-tor și de consumător.–

Suprafețele de căpșuni și arbuști fructiferi nu se vor extinde prea mult, deoarece aceste culturi sînt răspîndite mai mult printre pomi.–

În ceea ce privește asigurarea materialului săditor, în afară de pepinierele: Gostat Reghin și Boroșneul Mare și pepinierele raionale Lăzarea, Sîng. de Pădure și Ciuc, va trebui extinsă suprafața existentă din pepiniera raională Ciuc la 20 Ha pentru a se produce material corespunzător regiunilor cu un climat mai aspru.–

d/ Viticultura. Pentru perioada 1960 – 1975 se prevede dezvoltarea viticulturii astfel:

Anul	Suprafața propusă						Producțiile	
	Vii altoite		Vii hibrizi și prod. direcți			TOTAL	kg/Ha	Tone
	Ha	%	Ha	%	Ha	%		
1957	957	66	492	34	1449	100	4503	6526
1960	1518	75	492	25	2010	100	4700	9447
1965	1589	88	360	12	2949	100	5000	14745
1970	3100	91	500	9	3400	100	5200	17680
1975	3750	94	250	6	4000	100	5400	26000

Centrele cele mai importante în regiunea noastră sînt: Batoș, Dedrad, Logic, /raionul Reghin/, Bălăușeri, Filitelnic, Chendul Mare și Chendul Mic /raionul Sîng. de Pădure/ Crăciunești, Acățari, Corunca /raionul Tg. Mureș/.–

Pîna în anul 1975 vom extinde la 4.000 Ha viță de vie cu o producție totală de 26.000 tone stuguri.– Această sarcină se poate realiza, orientînd producția în următoarele direcții principale: vinuri albe de masă curente 50 % – 2000 Ha, struguri de masă 26 % 1040 Ha și vinuri albe

de masă superioare 24 % – 960 Ha.–

Soiurile predominante pe tipuri de produse vor fi următoarele:

– soiuri pentru vinuri albe de masă curente: feteasca albă, neuburger, feteasca republicană și Ezerjó.–

– soiuri pentru struguri de masă: Perla de Csaba, Regina viilor, Chasselas, Muscat-Otonel și Muscat de Hamburg.

– soiuri pentru vinuri albe de masă superioare: Feteasca albă, Traminer roz, Pinor gris și Muscat Otonel.–

Port altoaie corespunzătoare: Riparia rupestris, Kober 8 B. Teleki 5 B. B.–

Suprafața propusă va fi plantată pe terenurile degradate. –

e/ Protecția plantelor. Pentru ducerea la îndeplinire a sarcinilor care stau în fața agriculturii privind mărirea producției la Ha și reducerea prețului de cost, având în vedere propunerile de plan pentru dezvoltarea producției vegetale între anii 1960 – 1975, este necesar a se dezvolta și sectorul protecției plantelor care necesită să fie reorganizat deoarece în actuala formă și cu inventarul existent nu poate face față nevoilor.–

În anul 1957 sectorul protecției plantelor a deținut următorul parc de mașini și utilaje:

– pompe portabile de stropit	800 buc.
– pompe carosabile de stropit	50 %
– motostropitoare “PHENOMEN” – PIONER	20 ”
– motostropitoare P.S.N.6	23 ”
– prăfuitoare de spate	210 ”

precum și o serie de unelte, scule și material de protecția muncii. S-au efectuat pe următoarele culturi și suprafețe combateri și tratament:

– stropiri de iarnă	950.677 b. pomi
– stropiri accidentale	693.477 ” ”
– cereale pentru boabe	5.410 Ha
– <u>din care</u> : combaterea chimică la burueni	1428 Ha
– plante tehnice	6900 Ha
– cartofi și legume	354 Ha
– leguminoase	219 Ha
– plante de nutreț	249 Ha

Din patrimoniul pomicol s-au putut executa stropiri numai la 50 %, combaterea buruienilor pe calea chimică din 147.298 Ha de cereale abea pe suprafața de 1428 Ha, iar

dăunătorii culturilor mari, cu excepția celor tehnice, s-au putut combate pe o scară foarte mică de-și sînt culturi importante ca spre exemplu trifoiul și lucernă, –și a căror dăunător produc anual pagube însemnate.–

Dat fiind importanța folosirii produse-lor chimice în procesul de producția agricolă, se propun în perioada 1960 – 1975 următoarele măsuri de protecția plantelor: – se vor aplica în total măsuri de combatere ale dăunătorilor în cultura mare pe o suprafață de 97.600 Ha în 1975 față de 11.350 Ha cît s-a executat în 1957.– Din acest volum de lucrări se va extinde metoda combaterii buruienilor la cereale pe calea chimică de la 1428 Ha cît s-a executat în 1957 la 50.000 Ha în 1975.– In același timp se vor combate toate eventualele focare de dăunător ce vor apare în regiune în acest interval, ca: Hyphantria, gîndacul de Colorado, etc.

– Se va aplica tratarea contra bolilor criptogamice a semințelor de grîu, orz și ovăz pentru întreaga suprafață cultivată anual.–

– se vor executa stropiri de iarnă și vară la pomi ținînd seamă de creșterea patrimoniului pomicol de la 1.832.570 buc. pomi în 1957 la 9.200.000 buc. pomi în 1975.–

– paralel cu extinderea suprafeței de vii de la 1449 Ha la 4000 Ha în 1975 se vor aplica stropiri repetate de 4 ori cel puțin, contra manei.–

Pentru executarea lucrărilor prevăzute în perioada 1960 – 1975 este necesar a se înzestra sectorul protecției plantelor cu următorul inventar de mașini și aparate:

– pentru cultura plantelor de cîmp:

Felul de mașini	1957	1960	1965	1970	1975
P.S.N.6	23	57	110	180	250
S.511	–	30	45	55	55
Porzolătoare de mare capacitate	–	–	10	25	50
Injectoare de sol	–	10	20	30	40
Autocamioane	–	1	2	3	5
Sasiu auto propulsat	–	4	8	15	20

– pentru sectorul pomi-viticol:

Felul de mașini	1957	1960	1965	1970	1975
Pompe portabile	700	1010	148.	1070	860
Pompe carosabile	50	100	500	600	600
Motopompe	20	30	60	180	300
Vermorele	2310	4020	5800	6800	8000
Prăfuitoare vii	127	200	300	350	400

În același timp se va asigura materialul chimic necesar pentru executarea volumului de lucrări prevăzute.–

Odată cu creșterea volumului de lucrări și a inventarului, actualul sistem de organizare a sectorului protecției plantelor nu mai poate corespunde cerințelor.– În consecință este absolut necesar a se reorganiza acest sector pentru a-și putea desfășura activitatea prin executarea tratamentelor de calitate și cu un randament înalt.– Propunem ca noua formă de organizare “stațiuni de protecția plantelor” după modelul stațiilor de mașini și tractoare și a căror activitate să fie coordonate de un serviciu de protecția plantelor din cadrul secțiunii agricole regionale.– Programăm a se înființa în cadrul regiunii noastre un număr de 3 stațiuni de protecția plantelor și anume: la Tg.Mureș, Odorhei și Sft. Gheorghe.–

III. DESVOLTAREA SECTORULUI BAZEI FURAJERE.

Este cunoscut că în ansamblul dezvoltării agriculturii, creșterea animalelor este strâns legată de asigurarea bazei furajere.– Partidul nostru a enunțat necesitatea intensificării culturii porumbului ca principala cereală pentru asigurarea de producții ridicate la carne și lapte.– Dat fiind că pentru regiunea noastră extinderea culturii porumbului este limitată, în mod special în raioanele crescătoare de animale ca Gheorgheni, Ciuc și Toplița, trebuie să ne îndreptăm atenția spre acele mijloace care ne stau la îndemână[.]

Un prim mijloc este ridicarea producției pășunilor și fînețelor naturale care ocupă 56,7 din totalul suprafeței agricole a regiunii.– Atît producția fînețelor, cît și capacitatea de pășunat trebuie să crească în mod simțitor.–

Pe lîngă aceasta este necesară ridicarea suprafețelor cultivate cu plante de nutreț pînă la 21 % pentru întreaga regiune și mai ales este necesară ridicarea producției.–

Un rol deosebit trebuie să-l joace nutrețul murat

astfel ca pe unitate vită mare să avem asigurate 5 tone, în care scop s-au asigurat suprafețele necesare cultivării, mecanizarea procesului de cultură, asigurarea tocătorilor mecanice de capacitate.–

Deasemenea se urmărește asigurarea albuminei digeribile necesară producțiilor ridicate de carne și lapte.–

Suprafața cultivată cu trifoliene, de la 15.807 Ha cât a fost în 1957 cu o producție totală de 50.582 tone furaje va trebui progresiv pînă în anul 1975 să atingă suprafața de 39.750 Ha cu o producție totală de 139.125 tone furaje, cunoscut fiind că finul de trifoliene formează un furaj principal în hrana animalelor.– Importanța cea mai mare se va da porumbului pentru siloz care de la 855 Ha cât a ocupat în 1957, va trebui să ajungă în 1960 la 6000 Ha, iar în 1975 la 13.000 Ha cu o producție totală de 375.000 tone.–

La fînțele naturale se va căuta să se sporească producția medie de la 1780 kgr/Ha cât a fost în 1957 la 2000 kgr/Ha în 1960 și la 2800 kgr/Ha în 1975.–

În raport cu suprafețele prevăzute și producțiile specificate, la sfîrșitul anului 1975 balanța furajeră va fi global echilibrată.–

Fondul zoopastoral al regiunii îl formează suprafața de 196.602 Ha pășuni de stat administrate de comunele situate în marea majoritate în regiunea de dealuri de la poalele munților Căliman, Gurgiu, Hășmaș și Harghita și în regiunea subalpină a acestor munți.– După așezarea lor geografică aceste pășuni se grupează astfel: pășuni de luncă și șes – 4530 Ha, pășuni de deal – 83.070 Ha, pășuni subalpine – 97.672 Ha și pășuni alpine – 11.330 Ha.– Producția de masă verde în prezent este destul de scăzută, în planul de perspectivă se va căuta a se îmbunătății astfel ca să putem avea o capacitate de pășunat de 2–2,5 unități vită mare la Ha.–

Îmbunătățirea pășunilor și fînțelor: în planul de perspectivă pe următorii 15 ani se prevede ca întreaga suprafață de pășuni, care în prezent este sustrasă de la pășunat și cu o producție scăzută, să fie curățată de arborete dăunătoare, cioate, resturi de exploatare și mușuroaie înțelenite și să fie redată pășunatului și astfel capacitatea de pășunat să sporească cu 50.000 capete unități vită mare.– Lucrările se vor executa pe suprafața de 48.340 Ha prin lucrări complexe și 12000 Ha prin lucrări de întreținere.–

– S-au prevăzut îngrășarea pășunilor cu îngrășăminte naturale pe o suprafață de 183.700 Ha, iar cu cele chimice pe

o suprafață de 43.000 Ha pentru îmbunătățirea cantitativă și calitativă a pajiștelor.–

Lucrările de mai sus pe lângă munca contributivă vor necesita un fond de 69.825.000 lei.–

Problema loturilor seminciere producătoare de semințe de ierburi perene rămîne pe primul plan.

Suprafața loturilor seminciere va fi mărită de la 213 Ha la 250 Ha, menținîndu-se pe întreaga perioadă.– Extinderea acestor loturi seminciere se bazează pe faptul că pentru refacerea radicală a pajiștilor și supra reînsămîntarea suprafețelor slab productive, avem nevoie de cantități însemnate de semințe și care se cifrează la 50.000 kgr anual.–

Deasemenea s-au prevăzut și lucrări de îmbunătățiri funciare în cadrul fondului zoo-pastoral prin executarea de desecări pe terenurile de pășuni în suprafața de 3400 Ha, iar ca lucrări de combaterea eroziunilor o suprafață de 1490 Ha de pășuni ce pot fi redade pășunatului în urma executării acestora.–

Executarea măsurătorilor cadastrale deasemeni va permite sistematizarea exploatarii fondului zoopastoral și cunoașterea amănunțită a întregului patrimoniu.–

Prin realizarea planului de perspectivă din sectorul bazei furajere cantitatea de masă verde mult sporită și de bună calitate va putea asigura în timpul perioadei de pășunat, hrana necesară unui număr de animale dublu față de cel actual.–

IV. DESVOLTAREA SECTORULUI CREȘTERII ANIMALELOR

În regiunea noastră agricultura are un caracter zootehnic pronunțat.– În urma măsurilor luate sectorul creșterii animalelor a înregistrat în ultimii ani unele rezultate. Astfel față de anul 1954 efectivul total de taurine a crescut cu 5,7 procente, iar la vaci cu 9,2 %.– Creșterea aceasta este foarte importantă dacă se ia în considerare caracterul și importanța speciei. – Deasemenea au crescut cu 4,1 bivoli și cu 18 % bivolițele.– Deși la ei s-a înregistrat o scădere însemnată în anii 1955 – 1956, totuși în 1957 efectivul s-a refăcut, fiind în curs de refacere totală.– Numărul coloniilor de albine a crescut cu 15 % și la fel cel al păsărilor.–

Densitatea animalelor la 100 Ha teren agricol după datele recensămîntului din anul 1958 s-a ridicat la 37,5 cap. taurine din care 19,1 vaci, 64 cap. ovine și 67,2 cap. porcine.–

În ceea ce privește îmbunătățirea calitativă a efectivului, deasemenea s-au înregistrat progrese care se oglindesc în realizarea planurilor de producții animale ca laptele, care s-a realizat 109,5% față de planul pe 1957.–

Producțiile pe cap de animal furajat au crescut simțitor mai ales în cadrul gospodăriilor agricole de stat unde de la producția de 2186 litrii lapte în 1954 s-a ajuns în 1957 la 2765 litrii pe cap de vacă furajată, iar la gospodăriile agricole colective de la 1010 litrii lapte în 1956 la 1200 litrii în 1957.–

S-a îmbunătățit simțitor asigurarea cu reproducători de rasă, s-a îmbunătățit reproducția introducând înșămînțările artificiale.– S-au obținut unele succese în ridicarea prolificității la animale.–

În dezvoltarea creșterii animalelor mici, deasemenea s-au obținut rezultate ca spre exemplu în creșterea păsărilor, azi difuzînd 294.000 pui de o zi pe cînd în 1956 nu s-au difuzat decît 50.000 capete pui.–

S-a dezvoltat în oarecare măsură creșterea animalelor de blană- iepuri și a albinăritului.–

Prin aplicarea de măsuri sanitare veterinare pierderile datorate de boli sînt simțitor reduse.–

Luînd însă în considerare nevoile mereu crescînde ale oamenilor muncii în consumul produselor de origine animală, precum și puterea de cumpărare și posibilitățile existente în regiunea noastră, sectorul creșterii animalelor a rămas în urmă.–

De aceea este absolut necesar a se indica unele măsuri care vor dezvolta efectivul de animale și producția, astfel ca pe zi ce trece să poată satisface tot mai bine nevoile oamenilor muncii.–

Pentru ridicarea numărului animalelor se vor îmbunătății metodele de reproducție.– Se va introduce pe scară largă metoda înșămînțărilor artificiale la taurine și la restul speciilor.– Astfel procentul de naște va crește de la 64 % la 85 procente și chiar mai mult.– În acest scop se vor dezvolta centrele de reproducție și combaterea sterilității.–

– Ridicarea producțiilor animale se va realiza prin introducerea selecției, cu registre genealogice și controlul producției, prin îmbunătățirea sistemului de furajare asigurînd calitativ și cantitativ mai ales pe seama

ridicării producțiilor la pășuni și fânețe, asigurării nutrețului murat și a albuminei digestibile, necesară pentru producțiile propuse.–

Desvoltarea incubăției artificiale astfel ca să se poată difuza un număr corespunzător de pui.–

Rezolvarea apărării sănătății animalelor pentru a nu avea pierderi din cauza bolilor și asigurarea de produse alimentare de origine animală conforme cu cererile igienice.–

– Desvoltarea mecanizării procesului de producție în creșterea animalelor și în general prin introducerea cuceririlor tehnice care vor ajuta la ridicarea productivității muncii.– Sectorul creșterii animalelor prin desvoltarea sa ca număr și producția totală va necesita din ce în ce mai multe brațe de muncă tocmai la raioanele specific zootehnice, unde folosirea brațelor de muncă se va dirija și către acest sector.–

– Totodată desvoltarea sectorului creșterii animalelor va aduce după sine desvoltarea unei industrii alimentare ca fabrici de prelucrare laptelui în praf de lapte, brânzeturi sau unt, fabrici de conserve de carne, fabrici de prelucrarea sub produselor animale ca piei, lână și a rezidiilor animale și fabrici de furaje combinate.–

Este absolut necesară anunțarea și rezolvarea asistenței tehnice zoo-veterinare.– În prezent cu toate succesele înregistrate în acest sens, suntem de-parte de a asigura asistența tehnică care să asigure aplicarea celor mai avansate metode de creșterea animalelor.–

Față de cele de mai sus pentru perioada anilor 1960 – 1975 profilăm astfel acest sector.

a/ Dinamica efectivului de animale. Ridicarea numerică a efectivului de animale a pornit de la nevoia asigurării unei producții mai mari de carne, lapte, ouă, etc.– cunoscut fiind faptul că încărcătura la 100 Ha teren agricol nu este suficientă.–

Am luat în considerare mijloacele ce ne stau și ne vor sta la dispoziție – prolificitatea ridicată – reducerea mortalităților, fapte care trebuie să concure la ridicarea numerică a efectivului.– Deasemenea trebuie luat la considerare și cointeresarea materială a sectorului cooperatist al agriculturii și-a sectorului individual pentru desvoltarea creșterii animalelor.–

La condițiile regiunii noastre greutatea specifică cea mai mare o au taurinele apoi ovinele și porcinele.–

O dezvoltare însemnată se prevede pentru creșterea păsărilor, de la 1.200.000 capete la 3.000.000 capete outoare. Această greutate specifică se păstrează în sensul dezvoltării mai ales a taurinelor și ovinelor.–

Față de anul 1958 efectivul de taurine va crește cu 47,5 %. Această creștere este proporțională de la an la an cu măsurile ce sunt prevăzute pentru asigurarea furajării efectivului și a depășirea lui în adăposturi corespunzătoare și se prezintă astfel:

Anul		Taurine total cap.	Din care: vacii cap.
1958	Efectiv total	268.388	136.727
	” la 100 Ha	37,5	19,1
1960	Efectiv total	280.878	144.040
	” la 100 Ha	39	20
1965	Efectiv total	324.090	165.646
	” la 100 Ha	45	23
1970	Efectiv total	360.100	180.050
	” la 100 Ha	50	25
1975	Efectiv total	396.110	216.060
	” la 100 Ha	55	30

Din totalul efectivului de taurine vacile reprezintă în toată această perioadă peste 50 % asigurând rentabilitatea speciei precum și producțiile corespunzătoare de lapte.– Dezvoltarea efectivului de taurine în această perioadă asigură o încărcătură de 55 capete la 100 de Ha teren agricol față de 37,5 capete câte avem în prezent, iar la vaci asigură 30 capete față de 19,1 capete.–

Ovinele care sînt încă și în prezent într-o situație necorespunzătoare atît prin lipsa unui pășuni bune, cît și prin pierderile care continuă datorită parazitozelor suprapuse cu o îngrijire proastă, pe viitor trebuie să se refacă.– Față de suprafețele de pășune existente în regiune, numărul de ovine trebuie dublat.– Astfel în urma calculului evoluției de efectiv oile cresc cu 104,7 %, ajungînd pînă în 1975 la încărcătura de 130 capete la 100 Ha teren

teren agricol din care 90 capete oi mame.– Efectivul va evolua astfel:

Anul		Ovine Total cap.	din care: oi mame cap.
1958	Efectiv tot.	457.210	343.271
	” la 100 Ha	64	48
1960	Efectiv tot.	619.572	468.130
	” la 100 Ha	86	65
1965	Efectiv tot.	720.200	489.736
	” la 100 Ha	100	68
1970	Efectiv tot.	828.230	576.160
	” la 100 Ha	115	80
1975	Efectiv tot.	956.260	648.180
	” la 100 Ha	150	90

Porcinele: de-și regiunea noastră nu este o regiune cerealiară care să asigure o dezvoltare mai rapidă a efectivului, totuși luând în considerare rezultatele de pînă în prezent, precum și posibilitățile de folosire în hrana porcilor a unor rezidii alimentare și a furajelor verzi, evoluției efectivului porcilor se va prezenta astfel:

Anul		Porcine Total cap.	din care: scroafe cap.
1958	Efectiv total	207.045	16.471
	” la 100 Ha	67,2	5,3
1960	Efectiv total	230.000	18.500
	” la 100 Ha	72,3	5,8
1965	Efectiv total	260.000	21.500
	” la 100 Ha	81,7	6,7
1970	Efectiv total	290.000	23.500
	” la 100 Ha	91,1	7,3
1975	Efectiv total	318.000	25.440
	” la 100 Ha	100	8

Se constată că numărul de porci crește cu 53 % față de 1958, iar al scroafelor de la 5,8 cît avem în prezent la 100 Ha teren arabil crește la 8 capete.– Astfel cele 25.440 capete scroafe în 1975 după două fătări de 16

purcei înțărcați dau un număr de 407.000 capete porci ce asigură disponibilul de sacrificare.–

Cabalinele în urma procesului de transformare socialistă a agriculturii, îmbunătățirea drumurilor și mecanizarea agriculturii vor scădea astfel ca în sectorul cooperatist să avem 5 cap. cabaline la 100 Ha teren agricol.–

Evoluția efectivului cabalin se prezintă astfel:

Anul	Total cabaline capete
1958	Efectiv total ” la 100 Ha
	62.297 8,7
1960	Efectiv total ” la 100 Ha
	60.496 8,4
1965	Efectiv total ” la 100 Ha
	56.175 7,8
1970	Efectiv total ” la 100 Ha
	53.294 7,4
1975	Efectiv total ” la 100 Ha
	36.000 5

Păsările trebuie să crească cu 150 % ajungând la o încărcătură de 1780 capete la 100 Ha teren cultivat cu cereale, adică 17,8 capete pe un Ha.– In acest efectiv nu intră păsările ce se vor consuma prin sacrificare:

Anul	Păsări outoare total cap.
1958	Efectiv total ” la 100 Ha
	1.200.000 666
1960	Efectiv total ” la 100 Ha
	1.500.000 786
1965	Efectiv total ” la 100 Ha
	2.000.000 1084
1970	Efectiv total ” la 100 Ha
	2.500.000 1429
1975	Efectiv total ” la 100 Ha
	3.000.000 1780

In total la fiecare gospodărie să avem 40 păsări.

Stupii, deasemenea se vor dubla prin dezvoltarea stupăritului pastoral, lichidarea bolilor la albine și întărirea organizatorică a cooperativelor agricole socialiste, ajungând de la 23.103 familii la 50.000 familii albine în 1975.–

Realizând densitățile amintite la fiecare specie rezultă că pe fiecare 1 Ha teren agricol vom crește 1,06 unități vite mare.

În cadrul sectorului cooperatist al agriculturii, pentru dezvoltarea numerică a animalelor s-a luat drept bază trecerea treptată a suprafeței agricole din sectorul individual în sectorul cooperatist, astfel ca în 1975 întreaga suprafață colectivizabilă de 497.422 Ha să fie în sectorul cooperatist, împreună cu suprafața de 210.000 Ha pășuni comunale ce vor trece în folosință, precum și un număr total de 172.700 familii colectivizate.–

Cunoscând faptul că sectorul zootehnic aduce venituri permanente pentru unitățile cooperatiste agricole care absorb o însemnată forță de muncă, se va da o deosebită atenție întăririi creșterii animalelor acestui sector.–

Datorită faptului că și în condițiile cooperativizării totale a terenului agricol, membrii au dreptul de a avea animale în proprietate personală, la calculul animalelor din proprietatea obștească și la încărcătura la 100 Ha teren agricol, s-a luat în considerare și acest fapt.–

Astfel în încărcătura la 100 Ha teren agricol în sectorul cooperatist agricol – ca proprietate obștească va fi:

Anul	Taurine		Ovine		Porcine		Cabaline	Păsări
	Total	vaci	Total	oi	Total	scoaf.		
1958	14	7	66,4	48	20	4,5	7	100
1959	14	7	70,0	50	20	5,0	5	150
1960	14	7	80,0	55	20	6,0	5	150
1965	15	8	100,0	80	25	8,0	5	200
								200
1970	15	8	100,0	80	25	8,0	5	200
1975	16	8	100,0	80	25	8,0	5	200

Pe lângă acest efectiv proprietate obștească, suprafața agricolă ce trece la sectorul cooperatist va asigura și întreținerea animalelor proprietate personală.– Astfel la 100 Ha teren agricol cooperatist vom avea de fapt în final încărcătura de:

– taurine 55 cap din care 30 vaci
 – ovine 130 ” ” ” 90 oi mame
 – porcine 100 ” ” ” 8 scroafe – la 100 Ha

teren arabil.–

– cabaline 5 ”
 – păsări 1780 ” la 100 Ha cereale.–

În perspectiva anilor următori 1960 – 1975, sectorul cooperatist agricol va avea următorul efectiv de animale proprietate obștească:

Anul	Taurine		Ovine		Porcine		Cabaline	Păsări	Stupi
	Total	Vaci	Total	oi mame	Total	scroafe			
1958	9100	4550	43160	31200	10400	2340	4550	20000	2200
1959	16324	8162	81620	58300	16000	4000	5830	30000	4000
1960	22386	11193	127920	87945	22000	6600	7995	60000	6450
1965	52260	27872	348400	278720	59675	19096	17420	250000	10000
1970	82185	43832	547900	438320	67500	21600	27390	350000	15000
1975	110464	55232	690400	552320	75000	24000	34520	450000	20000

Dacă facem o comparație între totalul efectivului de animale ce vom realiza la regiunea noastră și efectivul ce va exista în cadrul sectorului cooperatist al agriculturii, reiese că raportul va fi:

Specia	1958			1975		
	Total Reg. cap.	Din care G.A.C. cap.	%	Total Reg. cap.	din care G.A.C. cap.	%
Taurine	268.388	9.100	3,39	396.110	110.464	28
Vaci	136.060	4.550	3,34	216.060	55.232	25,5
Ovine	457.210	43.160	9,43	936.260	690.400	73,7
Porcine	207.045	10.400	5,00	318.000	75.000	23,5
Cabaline	62.297	4.550	7,30	36.000	34.520	95,8

Deci de la 3,39 taurine ajungem la 28 % efectiv taurine în proprietate obștească, ovinele ajung de la 9,4 % la 73,7 %, iar porcinele de la 5 % la 23,5 %.–

Diferența de efectiv o va reprezenta numărul de animale din sectorul de stat și din proprietatea personală a membrilor cunoscând că sînt aproximativ 172.700 familii de cooperativizat ce vor avea vaci cu tineret bovin, ovine mai ales porci la îngrășat, păsări și stupi.– De exemplu la taurine care sînt cu greutatea specifică mai mare, dacă

în unitățile cooperatiste vom avea 110.464 capete, la membri vor fi aproximativ 242.300 capete, iar la vaci față de 55.232 capete obștești, la membrii va ajunge aproximativ la 151.000 capete vaci.– Deci aproape întreg efectivul, cu excepția celui din sectorul de stat, va compune încărcătura la 100 de Ha de teren agricol cooperatist.

b/ Producțiile animale. Odată cu ridicarea numerică a efectivului de animale, pentru asigurarea din belșug a produselor de origine animală cerute de un nivel ridicat de trai, se impune ridicarea producțiilor animale.–

Pe total regiune producțiile pe cap de animal vor ajunge de la producțiile indicate pentru anul 1958, la producțiile programate pentru fiecare perioadă astfel:

Produsele:	U/M	1958	1960	1965	1970	1975
Lapte vacă	l.	1220	2000	2200	2350	2500
Lapte oaie	l.	40	50	50	50	55
Lână semifină	kg.	2,1	2,2	2,6	2,7	2,8
Lână groasă	kg.	1,8	2,0	2,0	2,0	–
Ouă	buc.	85	95	95	100	105
Miere	kg.	10	12	15	17	20

Realizarea acestor producții indică folosirea cât mai rațională a forțelor de muncă existente, introducerea unei tehnici avansate și mai alea îmbunătățirea simțitoare a furajării, care în prezent este deficitară.–

Cu producțiile indicate mai sus trebuie să ajungem la următoarele producții animale totale:

Produsele	U/M	1958	1960	1965	1970	1975
Lapte vacă	Hl.	1.668.069	2.880.800	3.644.212	4231175	5401500
Lapte oaie	Hl.	137.308	234.065	244.868	288080	356499
Lână total	tone	720	1.232	1.440	1820	2400
Ouă	mii buc.	77.400	103.000	152.000	200000	252000
Miere	tone	231	300	550	765	1000

Producția de carne se va realiza pe specii astfel:

Specia	U/M	1958	1960	1965	1970	1975
Bovine	Tot. tone	20190	21066	26445	30302	35016
Porcine	” ”	18220	20240	22880	25520	27984
Ovine	” ”	2946	4125	5329	6742	8314
Păsări	” ”	2896	3600	4050	4500	4500
TOTAL CARNE	”	44252	49031	58704	67064	75814

S-a luat în considerare participarea cărnii de bovine în măsură mai mare, precum și a cărnii de porcine.

Cu producțiile arătate mai sus vom avea la 100 de Ha teren agricol 7.500 litrii lapte și 10.529 kgr. carne în anul 1975 față de 2.317 litrii lapte și 6.146 kgr. carne din anul 1958.–

Efectivul de animale din proprietatea obștească a unităților cooperatiste, datorită unor condiții de întreținere superioare, va avea producții mai mari și astfel va realiza următoarele producții medii pe cap de animal furajat și producții totale în acest sector:

Produsul	U/M	1958		1960		1965_		1970		1975	
		Prod. med.	Prod. tot.	Prod. med.	Prod. tot.	Prod. med.	Prod. tot.	Prod. med.	Prod. tot.	Prod. med.	Prod. tot.
Lapte vacă	Hl.	1900	86450	2250	251842	2400	668928	2700	1183464	3000	1656960
Lapte oaie	Hl.	50	14624	51	44852	53	147721	57	249842	60	331392
Lână	tone	2,2	74,36	2,3	230	2,5	750	2,7	1350	3	1800
Ouă	Mii b.	95	1520	95	5700	100	25000	105	36750	110	49500
Miere	tone	14	30,8	17	109,6	20	200	23	345	25	500

Deci producțiile pe cap de animal furajat cresc față de anul 1958 de la 1900 litrii lapte vacă la 3000 litrii, de la 50 litrii lapte de oaie la 60 litrii și de la 2,2 kgr. lână semifină la 3 kgr.–

Față de anul 1958 pe total regiune producția de lapte va crește de aproape 3 ori, carnea de 1,7 ori, ouăle de peste 3 ori, laptele de oaie de 3 ori, deasemenea și lina de 3 ori – asigurînd astfel și un consum mai ridicat pe cap de locuitor.– Aceasta reprezintă o sarcină însemnată pentru viitoarea etapă și se va putea ajunge aplicînd următoarele măsuri:

– Reproducția se va organiza astfel ca în mod treptat tot procesul să se execute prin înșămîntările artificiale.– Astfel se vor organiza următoarele centre raionale

Tg.Mureș pentru raionul Tg.Mureș și sub centrele Reghin și Sîng.de Pădure, centrul Gheorgheni, Cristur, Ciuc și Bățanii Mari.–

Raionul Sft.Gheorghe și Tg.Secuesc urmează să aibă asigurată însămînțarea artificială de către centrul de reproducție și combaterea sterilității Prejmer din regiunea Stalin.

Astfel în această perioadă urmează peste 80 % din efectiv de vaci să fie însămînțat artificial de la centrele amintite, unde este de dorit ca să se aducă tauri de import din rasa Simmental în vederea îmbunătățirii calitative a efectivului de taurine existent.–

Totodată se va urmări introducerea însămînțărilor artificiale și la porcine, iar la ovine se va lărgii acțiunea începută.–

– Rasele de animale: pentru această perioadă propunem ca la taurine să se îmbunătățească rasa Simmental care este potrivită condițiilor regiunii noastre, fiind crescută și pînă în prezent cu foarte bune rezultate pe tot cuprinsul regiunii.–

În scopul îmbunătățirii rasei pe lîngă lucrările de selecție și însămînțările artificiale ce se vor efectua, este neapărat necesar să se înțeleagă și să se insiste ca în următorii ani să putem aduce material de import: tauri din rasa Simmental pe care să-l folosim în cadrul stațiilor de însămînțări artificiale.–

Fără a încuraja în acest fel și a influența astfel îmbunătățirea efectivului de taurine, rezultatele vor întârzia și chiar nu ne vom putea ridica la o selecție și îmbunătățire calitativă corespunzătoare.–

La ovine este necesar ca în perioada anilor 1960 – 1975 să ducem o acțiune mult mai fermă asupra îmbunătățirii rasei actuale, în sensul de a transforma oile cu lîna groasă în oi cu lîna semifină, iar către finele perioadei să trecem la oi cu lîna fină în unele părți a regiunii, cum ar fi raioanele Tg.Mureș, Sîng.de Pădure, Cristur și o parte din Reghin.– Astfel trebuie să ajungem ca rasa Tigae să fie 100 % în regiunea noastră.– Pentru aceasta avem condiții de mediu și trebuie urmărită asigurarea condițiilor de întreținere.– Avînd în vedere că efectivul de oi în această perioadă va fi în totalitate aproape în proprietatea obștească, sau a membrilor unităților cooperatiste, este mult mai ușor de a

contribui la îmbunătățirea rasei actuale.

La porcine se va crește porcul Bazna ameliorat, precum și York în funcție de nevoile economice ce vor fi dictate în cursul acestei perioade.–

La păsări vom extinde rasa Rhode și vom crea nuclee de Plymouth, precum și extinderea rațelor Peking și Khaky-Campbell.– Deasemenea se va urmări dezvoltarea creșterii curcilor pentru carne.–

Vom urmări îmbunătățirea raselor de albine prin întreținerea și efectuarea de lucrări de selecție în stupile de stat și ale unităților cooperatiste agricole.–

Efectivul de cai ce rămîne se va continua a se îmbunătăți în zonele forestiere cu calul de munte Huțul, iar în rest cu armăsari ce vor da animale bune de muncă, continuînd acțiunea de îmbunătățire cu rasa Lipițan.–

– Selecția și registrele genealogice se vor organiza în mai bune condițiuni în perioada anilor 1960 – 1975 pentru a se urmări producțiile animale fixate ca sarcini.–

Astfel se va înființa aparatul necesar executării lucrărilor fără de care nu se poate vorbi de controlul producției.–

Se va introduce registrul genealogic regional și raional înscriindu-se animalele ce vor corespunde cerințelor.

Se va efectua controlul producției de lapte la un efectiv de 10 % din totalul efectivului și se va efectua control obligatoriu la întregul efectiv de vaci din sectorul cooperatist al agriculturii proprietate ebștească.–

Deasemenea se vor efectua lucrări de control la 5 % din efectivul total de ovine, începînd lucrări de selecție în cadrul fermelor de ovine ale unităților cooperatiste agricole.– Se vor introduce lucrări de controlul producției de ouă și se va începe selecția la păsări pe baza acestor lucrări, țintind către un tip cît mai corespunzător pentru producția mixtă, ouă și carne, precum și pentru un tip pentru producția de carne.–

– Pe lîngă lucrările de selecție se vor aplica pe o scară din ce în ce mai largă regulile zoo-veterinare, care asigură ridicarea producției.– Pentru aplicarea lor printr-o mai bună asistență tehnică se va duce o campanie intensă de școlarizarea tuturor acelor cadre care se vor ocupa cu problema creșterii animalelor.–

La urmărirea condițiilor specifice regiunii noastre pentru dezvoltarea creșterii animalelor, este neapăra[t]

necesară înființarea unei stațiuni de cercetări zootehnice care să contribuie și la introducerea celor mai necesare cu-ceriri tehnice.– Această stațiune să fie amplasată în zonele de creștere Ciuc – Gheorgheni în perioada anilor 1960 – 1965.–

– Acțiuni sanitar-veterinare: în perioada anilor 1960 – 1975 trebuie întărită baza materială acțiunilor sanitar-veterinare, astfel ca să se creieze condițiile necesare lichidării unor boli, scăderii procentului de mortalitate și morbiditate cu minimum posibil.–

Astfel trebuiesc construite încă 5 spitale veterinare la sediile de raioane: Odorhei, Ciuc, Cristur, Baraolt și Gheorgheni.–

Trebuie lărgită rețeaua dispensarelor veterinare de la 42 câte sînt în prezent la 80 dispensare, deci trebuiesc construite sau amenajate 38 dispensare sanitar-veterinare noi în localitățile de sediu ale circumscripțiilor veterinare.

Numărul circumscripțiilor veterinare va crește de la 56 la 80, deci trebuiesc înființate 24 circumscripții sanitar-veterinare noi, pentru ca unitățile vită mare ce revin pe un medic veterinar, să fie de 3000 capete spre a putea asigura asistența sanitar-veterinară bună.–

Se va organiza rețeaua pentru controlul produselor de origine animală, astfel ca la fiecare sediu de raion, la fiecare centru muncitoresc și stațiune balneară să existe laboratoare pentru controlul alimentelor înzestrat cu aparatură minim necesară executării lucrărilor.–

Se va îmbunătății sistemul de ecarisare prin înființarea de întreprinderi la Sft.Gheorghe și Tg.Mureș pentru prelucrarea cadavrelor și rezidiilor animale.–

Deasemenea se va îmbunătății rețeaua sanitar-veterinară prin înființarea a 4 secții veterinare orășănești.–

În aceste condiții se va proceda la lichidarea următoarelor boli: morvă, pesta aviară, bruceloză și pesta porcină.– Se vor lua măsuri pentru limitarea restului de boli și în special a tuberculozei și distomatozei la minimum posibil.–

Se va lărgi și propaganda în sectorul creșterii animalelor prin schimburi de experiență, consfătuiri, expoziții de animale, filme documentare și alte mijloace ce vor fi puse la dispoziție de tehnica modernă.– În același timp se va îmbunătății și popularizarea problemelor zootehnice pe bază de documentații științifice.–

V. DESVOLTAREA MECANIZARII AGRICULTURII.

Din studiul mecanizării finale a agriculturii la regiunea Autonomă Maghiară, întocmit în 1955 de către un colectiv special și în baza constatărilor din ultimii ani, rezultă că mecanisarea agriculturii în regiunea noastră trebuie să atingă pînă în anul 1975 următorii indici:

– Suprafața totală mecanizabilă a regiunii este de 223.604 Ha, adică 31,4 % din terenul agricol. Luînd în considerare că volumul mediu de lucrări mecanizate la Ha va fi de 2,9 H.a.n. și ținînd cont și de lucrările ce se vor executa pe pășuni și în livezi, rezultă că pe suprafața mecanizabilă se vor executa 657.532 H.a.n.– În ceea ce privește volumul de lucrări ce se vor executa pe teren arabil, acesta va fi de 3,2 H.a.n. pe tractor fizic.–

– Deasemenea din studiul mecanizării rezultă că cu fiecare tractor convențional se vor executa în medie pe regiune 426 H.a.n., avînd limită minimă 400 H.a.n. și limita maximă de 460 H.a.n.– Pe tractor fizic revin 639 H.a.n.– Reiese deci un necesar de 1543,93 tractoare convenționale, respectiv 1.029 tractoare fizice.–

În baza acestui calcul consideră că va fi necesar un număr de 12 stațiuni de mașini și tractoare și propunem ca cele 4 stațiuni S.M.T. noi să fie înființate după cum urmează.

1/ S.M.T. Baraolt cu un număr de 40 tractoare fizice să fie înființată în anul 1959, intrînd în producție în 1960.–

2/ S.M.T. Sîng.de Pădure cu un număr de 50 tractoare să fie înființat în anul 1962.–

3/ S.M.T. Cristur cu 40 tractoare să fie înființat în anul 1964.–

4/ S.M.T. Brateș, raionul Tg.Secuesc cu 50 tractoare să fie înființat în anul 1966.–

Calculul necesarului de tractoare convenționale și fizice, arătat mai sus, a fost întocmit pe grupe de culturi și ani, calculîndu-se pentru fiecare în parte lucrările ce se proiectează a sa executa mecanizat.– Astfel la păioase s-au luat în calcul: pregătirea terenului, semănatul, recoltatul, treeratul, selectatul semințelor și alte lucrări.–

Executarea lucrurilor proiectate s-a extins cu mult în cultura prășitoarelor, îngrijirea pășunilor și fînețelor, zootehnic și chiar livezi și vie.– Acest calcul se prezintă astfel:

Anul	Cultura Păioase- lor	Cultura prăși- toarelor	Pășuni fînețe și zoo- tehnie	Grădini legume, pl. teh- nice și alte culturi	Livezi și vii	TOTAL lucr.mec.	% față de anul 1957 %
	H.a.n.	H.a.n.	H.a.n.	H.a.n.	H.a.n.	H.a.n.	
1960	87280	71850	17431	4525	515	181601	127,1
1965	144680	123450	45250	9200	1156	323736	226,6
1970	208600	197150	72290	15950	1112	495102	246,6
1975	247960	271050	116872	20750	900	657532	460,3

In ceea ce privește necesarul de mașini agricole, reiese că avem nevoie în anul 1975 de:

1029 – pluguri de tractor	463 – mașini de împrășt. îngrăș.
470 – semănători	243 – selectoare.
808 – secerători-legători	663 – cultivatoare.
1085 – combine de cereale	928 – prășitoare.
619 – combine de porumb sfeclă și cartofi.	470 maș. de plantat cartofi
275 – desmirișitoare	500– maș. de recoltat cartofi
216 – batoze cereale	

Din totalul de 1029 tractoare necesare, în anul 1960 sînt necesare 440 buc., în anul 1965 – 279 buc., în anul 1970–224 buc. și în anul 1975 încă 86 buc.–

Avînd în vedere că durata de funcționare a unui tractoar este cca. 8 ani, considerăm că pînă în anul 1975 se vor reforma 100 buc. tractoare, deci în afară de 1029 tractoare fizice noi va mai fi necesar pentru înlocuiri încă 100 buc.–

In ceea ce privește reformările la mașini agricole, procentul de reformare se ridică la 10 – 15 %.–

VI. INVESTITII – CONSTRUCTII.

a/ Construcții S.M.T.: din studiul dezvoltării mecanizării agriculturii și a indicilor de mecanizare, rezultă că în anul 1975 va fi necesar un număr de 12 S.M.T.-uri cu un parc total de 1029 tractoare și mașinile aferente acestora.–

Față de aceasta, știind că în regiunea noastră în prezent există un număr de 8 stațiuni și ținînd seamă de perioadele cînd vor trebui să intre în funcțiune celelalte 4 stațiuni, se programează construirea pentru fiecare stațiune nouă a unui complex S.M.T. format din următoarele construcții: atelier mecanic pentru 75 tractoare, 2 remize, castel de apă,

depozit pentru combustibil lichid și solid, garaj, sau remiză pentru vehicule, clădirea administrativă, cantină și locuință pentru familști și colective.– Construirea unui asemenea complex va dura 2 ani.–

Termenele de executare pentru aceste complexe sînt:

– Complex S.M.T. Baraolt, începerea construcției în anul 1959 și darea în folosință în anul 1960.–

– Complex S.M.T. Sîng.de Pădure, începerea construcției, în anul 1960, darea în folosință în 1962.–

– Complex S.M.T. Cristur, începerea construcției în 1962 și darea în folosință în 1964.–

Complex S.M.T. Brateș, raionul Tg.Secuesc, începerea construcției în anul 1964, darea în folosință în 1966.–

Valoarea acestor 4 complexe S.M.T. ar fi de 20 milioane lei.–

b/ Construcții G.A.C. Față de obiectivul colectivizării totale în anul 1975 din regiunea noastră, precum și în raport cu adăpostirea efectivului de animale în creștere ca și înmagazinarea cerealelor, rezultă următorul necesar de construcții agricole în G.A.C.:

Felul construcții	Capacitate	Numărul construcțiilor			
		1960	1965	1970	1975
Grajd vaci și viței	100 capete	95	200	270	280
Grajd anim.muncă–cai	100 ”	130	290	470	600
Maternități scroafe	24 ”	80	360	600	708
Ingrășătorii porci	200 ”	70	185	260	340
Cotețe păsări	1000 ”	50	240	250	350
Saivane	1000 ”	110	270	370	470

Pentru asigurarea înmagazinării recoltei de cereale vor fi necesare la sfîrșitul intervalului următoarele construcții:

Magazii cereale cu o capac. 50 vag. 400 buc
Pătule porumb ” ” 10 ” 510 ”

Pe lângă acestea la gospodăriile agricole colective se vor construi un număr de 700 construcții diverse ca: remize, crame, silozuri, magazii diverse, atelier de lemnărie–fierărie, clădiri administrative, creșe, uscătorii de cereale, uscătorii de fructe, uscătorii de tutun, etc.–

Pentru asigurarea acestor construcții cu materialele și mîna de lucru necesare, se vor organiza în gospodăriile

agricole colective din regiune un număr de 50 brigăzi de construcții proprii și se va asigura prin procurare de prese de cărămidă și țiglă, întreaga cantitate de cărămizi și țigle necesare construcțiilor la gospodăriile agricole colective.

Astfel se vor procura un număr de 200 prese de cărămidă și 50 prese de țiglă.–

Aceste construcții la valoare totală de 930 milioane lei se vor executa din veniturile proprii ale gospodăriilor agricole colective și din creditele rambursabile acordate anual de stat.–

c/ Construcții zoopastorale. Pentru asigurarea asistenței sanitar-veterinare și creierea de noi unități productive la sectorul creșterii animalelor, se vor construi:

- 5 spitale veterinare,
- 38 dispensare veterinare,
- 3 centre avicole,
- 4 centre de însămânțări artificiale,

lucrări în valoarea totală de 40 milioane lei și care se vor executa din bugetele statului și local.–

Deasemenea se programează a se executa între anii 1960 – 1975 un număr de 1888 construcții pastorale în valoare de 9,5 milioane lei și care se vor executa din fondul zoopastoral administrat de sfaturile populare.– Din numărul acestor construcții fac parte: 400 stîni, 1250 adăpători pe pășuni, 220 grajduri de vară de pe pășunile de munte și 13 cantoane pastorale, în afară de porți de tirlire și amenajări de drumuri de acces la pășuni.–

d/ Construcții de sere. Problema legumiculturii și mai ales a producerii legumelor timpurii este strîns legată de problema construirii de sere.– Asigurarea aprovizionării piețelor din regiune și chiar a centrelor muncitorești din alte regiuni necesită construirea pînă în anul 1975 a unei suprafețe de 180.000 m.p. sere, a căror valoare se va ridica la 36 milioane lei.–

e/ Construcții de stațiuni de protecția plantelor.

Cele 3 stațiuni de protecția plantelor, programate a se înființa pînă în anul 1975, necesită să fie înzestrate cu clădiri corespunzătoare pentru adăpostirea aparatului și mașinilor folosite la acțiunile de prevenire și combaterea dăunătorilor animalii și vegetali.– Deasemenea sînt necesare clădiri pentru imaginarea și manipularea materialelor chimice de combatere, administrație și garaj.

Valoarea totală a acestor construcții se va ridica la 3 milioane lei.

În concluzie, între anii 1960 – 1975 se proiectează executarea construcțiilor din sectorul agriculturii într-un volum total de 1.038,5 milioane lei, din care cu veniturile proprii ale gospodăriilor agricole colective, – 966 milioane lei, iar din bugetele statului și local – 72,5 milioane lei.–

VII. PROBLEMA CADRELOR DE SPECIALITATE ȘI A FORTELOR DE MUNCA DIN AGRICULTURA ÎN PERIOADA 1960 – 1975.

Pentru ducerea la îndeplinire a acțiunilor în perioadă 1960 – 1975, toate sectoarele de activitate și-au făcut calculațiile necesare în problema cadrelor de specialitate și a forțelor de muncă necesare.

S-a stabilit numărul de cadre necesare din cele 3 categorii și anume: cadre cu pregătire superioară, cadre cu pregătire medie și cele cu pregătire profesională, adică muncitori calificați.–

Necesarul de cadre de ingineri și specialiști cu pregătire superioară, față de anul 1958, este după cum urmează:

Anul		Ingineri agronomi	Ingineri zootehn.	Ingin. horticult.	Ingin. Mecanizat.	Med. Vet.	Ing. econ	Ing. Imb. func. cad.	TOTAL cadre cu pre super.
1958	Exist.	150	32	3	7	90	–	14	296
1961	Neces.	198	64	8	22	105	8	32	437
1965	”	309	175	10	39	132	17	54	736
1970	”	384	243	10	40	144	19	58	898
1975	”	468	296	11	47	157	21	65	1065

Necesarul de cadre medii – tehnicieni – în aceeași perioadă, se prezintă comparativ cu anul 1958, astfel:

Anul		Tehn. agr.	Tehn. zoot.	Tehn. hort.	Tehn. vitic.	Tehn. Mecaniz.	Tehn. Vet.	Tehn. Econ. și cont.	Tehn. Imb-func.	Tehn. topograf.	TOTAL cadre medii
1958	Exist.	154	49	6	2	20	159	67	–	11	468
1961	Neces.	373	182	30	8	57	185	374	5	81	1295
1965	”	835	593	50	13	134	316	804	18	83	2846
1970	”	1743	809	50	15	190	353	1004	19	85	4278
1975	”	2087	9876	50	16	310	398	1176	20	111	5155

– Necesarul de cadre cu pregătire profesională-muncitori calificați, în perioada 1961–1975 în comparație cu anul 1958, a fost stabilit astfel:

Anul		Muncitori agricoli	Muncitori crescători de animale.	Horti- cult.	Viti. cult.	Trac- toriști	TOTAL cadre muncitori calific.
1958	Exist.	585	130	100	30	482	1.327
1961	Neces.	2.503	131	523	150	602	3.909
1965	”	11.819	1.050	1.835	480	929	16.113
1970	”	15.672	1.800	2.250	604	1.175	21.499
1975	”	19.502	2.310	2.670	744	1.279	26.505

În ceea ce privește brațele de muncă necalificate, dată fiind dezvoltarea proiectată a culturilor intensive ca plante tehnice, cartofi, extinderea suprafețelor de vii și livezi, precum și dezvoltarea creșterii animalelor prin mărirea efectivelor, putem afirma că toate acestea vor necesita angrenarea în sectorul agriculturii a noi forțe de muncă.–

B. DEZVOLTAREA SECTORULUI GOSPODARIILOR AGRICOLE
DE STAT, pe anii 1960 – 1975.–

In urma aplicării hotărîrilor Congresului al II-lea al P.M.R. și al Plenarei Comitetului Central din decembrie 1956, Gospodăriile Agricole de Stat ocupă un loc important în formarea și dezvoltarea fondului central de produse agricole ale Statului.

In scopul îndeplinirii cu succes a acestor sarcini importante, prezentăm un plan de perspective pe anul 1957–1975 în care sînt trasate liniile principale de dezvoltare a gospodăriilor agricole de stat din cadrul regiunii.

Anul de comparație 1957.

– Modul de folosință. –

Modul de folosință a terenului la data de 31 decembrie 1957, s-a prezentat după cum urmează:

I. Arabil total	Ha.	7. 345,25
din care:		
amenajat pentru grădină	”	157,00
II. Plantații viticole	”	154,62
III. Plantații pomicole	”	711,39
IV. Pășune naturală total	”	2.081,69
V. Fînețe naturale – total	”	1.271,69
VI. Păduri, zăvoaie, perdele	”	100,00
VII. Ape bălți, total	”	11,36
VIII. Neproductiv – total	”	641,27
TOTAL GENERAL / I – VIII/.	”	12.316,32

Structura planului de cultură

– Analizînd structura planului de cultură în ceia ce privește raportul grupelor de cultură față de total arabil

rezultă următoarele:

– Cereale pentru boabe a	ocupat	57 %
din care:		
Grâu + Secară	20,2 %	
Porumb boabe	14 %	
– Leguminoase pentru boabe		1,10 %
– Plante industriale		0,20 %
– Culturi alimentare		5,30 %
– Grădini de zarzavat		2,4 %
– Plante de nutreț		31 %
din care:		
leguminoase perene	54 %	
siloz (suculente)	17,5 %	
– Semințe și seminceri		2,2 %
– Rezultă din cele de mai sus că procentual, suprafața cea mai mare a fost ocupată de grupa cerealelor urmată de grupa plantelor furajere ocupînd împreună 88 % din suprafața totală – rămînînd pentru restul grupelor 12 %.		

Ca o problemă importantă trebuie să menționăm că din suprafața totală destinată pentru produsele culturilor furajere 54 % a fost ocupată cu leguminoase perene, – suprafață care reprezintă 17 % din suprafața totală arabilă.

Sectorul horticol: Acest sector este reprezentat în cadrul gospodăriilor agricole de stat din Trustul RAM. cu 3 ramuri ca:

1.– Sectorul viticol: – suprafața, plantațiilor de vie în cadrul Trustului constră din 154 Ha. vie nobile pe rod cu 930.000 butuci reprezentînd 1,4 % din suprafața totală.

Componența plantațiilor viticole este foarte heterogen atît din punct de vedere a vîrstei cît și a varietăților componente. Marea majoritate a suorafetelor are o vîrsta de peste 35 ani.

2.– Sectorul pomicol: – acest sector la data de 31 decembrie 1957 a avut o suprafață totală de 711 Ha. Din această suprafață 215 Ha. este ocupată cu plantații definitive în producție din care: 212 Ha. cu 16.611 pomi pe rod și 3 Ha. plantații de căpșuni.

Analizînd dinamica de producție a livezilor pe rod

existentă – constatăm că cea mai mare parte sînt deja în perioadă de declin. Numărul pomilor la Ha. este în medie numai 78 bucăți. – etatea livezilor cu mici excepții este pe 30 și chiar peste 50 ani.

3.– Sectorul legumicol.

În anul 1957 au cultivat legume și zarzavat pe o suprafață de 160 de Ha.

Culturile de legume necesită un număr mare de brațe de muncă, mecanizarea complexă la acest sector nu avem din care cauză tendința Gospodăriilor Agricole de Stat este că pe lîngă menținerea suprafețelor în producție să mărească producția marfă la Ha. cu respectarea sortimentelor cerute de consumator și de standardele de calitate.

Efectivele de animale la 31 decembrie 1957.

Specificare	Capete	Per 100 Ha. S.A.U.
–Taurine – total –	2.646	25,80
din care:		
vacii	978	9,20
– Porcine – total –	5.230	50.–
din care:		
scroafe	945	8,90
– Ovine – total –	3.723	35,10
din care:		
oi mame	2.642	24,80
– Cabaline – total –	481	4,50
– Păsări – total –	12.655	119.–

Producțiile medii realizate în cursul anului cu indicarea suprafețelor rămase în producție 1957.

Sectorul vegetal:

	Supraf. Ha.	Prod. medie Kg.
– Grîu de toamnă	991	1.879
– Secară	262	1.400
– Porumb	800	2.129
– Cartofi vară	153	9.300
– Cartofi toamnă	209	13.100
– Lucernă fîn	136	3.740
– Trifoi	396	3.855
– Porumb siloz	393	23.940

Sectorul viticol.

	Suprafața	Prod. medie
	Ha.	Kg./Ha.
– Struguri	154	3.650

Sectorul pomicol.

	Pomi buc.	Prod. medie
– Meri	5.854	7,72
– Pruni	8.001	3,03
– Nuci	1.005	2,28

Sectorul zootehnic.

– Producția animală –

	U. M.	<u>Productia</u>		Per 100 Ha.
		Medie	Totală	S.A.U.
– Lapte de vacă	Hl.	2.765	25.718	236
– Lapte de oaie	”	35	589	5,4
– Lână	Kg.	2,06	5.267	48
– Ouă	buc.	133	1.046.526	9.540
– Carne	Tone	–	388	3,56

Producția marfă livrată statului în anul 1957

Suprafața agricolă utilă în anul 1957 pe baza A.S.1
a fost: 10.938 Ha.

Sectorul vegetal

Nr. crt.	Specificare	U/M.	Total Tone	Per 100 Ha. S.A.U.	Obs.
1.–	Grâu + Secară	Tone	2.031	18,6	
2.–	Cartofi	Tone	2.710	24,8	
3.–	Legume	Tone	1.380	12,6	
4.–	Struguri total	Tone	562	5,3	
5.–	Fructe	Tone	61	0,56	

Sectorul zootehnic:

6.–	Lapte de vacă	Hl.	21.145	196
7.–	Lapte de oaie	Hl.	589	5,4
8.–	Carne	Tone	388	3,56
9.–	Ouă	Mii buc.	1.016	10,9
10.–	Lână	Tone	56	0,05
11.–	Miere	Kg.	2.700	24,60

Producția globală realizată în anul 1957 în valori constante pe sectoare de producție:

– Sectorul vegetal	15.681	mii	lei
– Sectorul zootehnic	11.990	mii	lei
– Sectorul mecanic și anexe	3.008	mii	lei
– Valoarea prod. gșobale în prețuri constante	30.679	mii	lei

Pentru producția globală de lei 30.679.000 evaluat în valori constante am cheltuit lei 14.846.395 fond salarii, din care fond salarii muncitori: 12.151.000 lei.

Rezultă deci că pentru fiecare milion de lei producție evaluată în valori constante am consumat 485.000 lei fond salarii din care la categoria muncitori 396.000 lei.

În anul 1957 numărul mediu scriptic la total muncitori a fost de 2.121 realizând o productivitate a muncii pe cap de muncitor de lei 14.464 în prețuri constante.

Ciștigul mediu lunar pe cap de muncitor pe anul 1957 a fost de 527 lei.

Dezvoltările posibile în anii de perspectivă, în anii 1958 – 1960.

În cursul anului 1958 – 1960 gospodăriile agricole de Stat, înaintînd pe drumul trasat de Congresul al II-lea al P.M.R. trebuie să devină principalul furnizor al Statului în constituirea fondului central.

Prin consolidarea organizatorică – economică gospodăriile agricole de stat în acești ani vor fi transformate în unități rentabile.

La consfătuirea pe țară a țăranilor și lucrătorilor din sectorul socialist al agriculturii ținută la Constanța Tov. Gh. Gheorghiu Dej prin expunerea sa “Pentru consolidarea și dezvoltarea sectorului socialist al agriculturii, pentru sporirea producției agricole” – arată că suprafața gospodăriilor de stat trebuie să crească în continuare prin preluarea de terenuri de la sfaturile populare, instituții, întreprinderi și prin desțelenire.

Adoptînd această sarcină în condițiile specifice al regiunii suprafața agricolă deținută de gospodăriile agricole de stat în anii 1960 trebuie să ajungă la suprafețele indicate mai jos:

– Arabil	10.000 Ha.	65 %
din care: irigat	150 ”	
– Vii pe rod	210 ”	1,3 %
– Livezi total	900 ”	5,8 %
din care: pe rod	300 ”	
– Pășuni	3.000 ”	20,2 %
– Fînețe	1.200 ”	7,7 %
– Suprafață agricolă utilă – totală –	15.310 ”	100 %

În cursul celor trei ani de perspectivă suprafața terenului arabil trebuie să crească cu cca. 3.000 Ha. față de suprafețele deținute în prezent.

Terenurile preluate pînă în prezent pe baza D.L.M. 156/1957, și cele care se vor mai prelua trebuiesc grupate și comasate ținînd cont de situația locală, pentru exploatare cît mai rațională a terenurilor și întărirea economică a gospodăriilor agricole de stat.

Se vor executa lucrări de conservarea solului pe o suprafață de 200-300 Ha., pe terenuri aflate pe pante supuse degradării.

Se vor mări suprafețele arabile irigate cu 150 Ha. în special pentru mărirea producției de porumb (boabe și siloz).

În scopul măririi producției de fin se vor amenaja și reamenaja 100 Ha. pajști naturale.

PLANTATII

În cursul anilor 1958 – 1960 plantăm 200 Ha. livadă de pomi. Prin această plantație se pot pune în valoare terenuri de pe coaste care altfel rămîn cu producție foarte scăzută sau chiar neproductive.

Valoarea producției globale a acestor terenuri la Ha. în momentul de față este în jurul a 1.000 Lei. După ce plantațiile intră în producție – valoarea producției globale va crește la 3.500 – 4.000 lei / Ha.

Structura planului de cultură.

Odată cu sistarea sistemului de cotă obligatorie Gospodăriilor Agricole de Stat le revine sarcina de a deveni principalii furnizori ai statului pentru constituirea fondului central de cereale și să livreze în cantități sporite de carne, lapte, lînă și alte animale.

Structura planului de cultură trebuie să fie adoptată pentru îndeplinirea necondiționată a acestei sarcini.

Pe baza celor de mai sus, planul de cultură și structura planului în anii 1960 va fi cea indicată mai jos:

Cultura	Ha.	%	Prod. medie la Ha.	Prod. totală Tone	Mii U. N.
<u>Total arabil.</u>	10.000	100	–	–	–
– Cereale pentru boabe	5.800	58	–	–	9.480
– din care:					
– grâu	1.700	17	2.200	3.740	–
– secară	300	3	2.000	600	–
– porumb	2.000	20	2.800	5.600	(6.600)
– cartofi	500	5	14.000	7.000	–
– legume	200	2	13.000	2.600	–
– plante de nutreț	3.500	35	–	–	11.625
din care:					
– perene pentru fîn	2.500	25	4.500	11.250	5.625
– siloz	800	8	35.000	28.000	5.600

Sectorul zootehnic.

Paralel cu mărirea substanțială a suprafețelor destinate pentru furaje și cereale furajere luând în considerare creșterea producției medii la gospodăriile agricole de stat va lua o mare dezvoltare creșterea și îngrășarea de animale.

Tinând cont de specificul regiunii gospodăriile noastre vor mări în primul rând efectivul sectorului bovine urmate de sectorul ovine. Intrucît pentru sectorul porcine nu putem asigura furajele concentrate numai într-o măsură mică, – efectivul acestui sector este condiționat de producția de grăunțe concentrate.

În tabelele mai jos indicăm efectivele și producția de animale în anul 1960, comparat cu anul 1957 – cu arătarea proporției la 100 de Ha. (S.A.U.) Suprafața Agricolă Utilă. S.A.U.– în 1960 va fi 15.410 Ha.

Specificare	Total capete		Per 100 Ha. S.A.U.(154)	
	1957	1960	1957	1960
– Bovine	2.646	5.500	25,80	35,8
– din care: vaci	978	2.500	9,20	16,2
– Bovine la îngrășat	–	1.000	–	6,7
– Porcine	5.230	7.200	50.–	46,8
– din care:				
– scroafe	945	1.000	8,90	6,5
– Porci grași	–	4.000	–	26.–
– Ovine	3.723	6.000	35,10	39.–
– Oi mame	2.642	4.000	24,80	26.–
– Păsări	12.655	12.000	119.–	78.–

Producția animală.

Specificare	U. M.	Prod. medie		Per 100 Ha. S.A.U.	
		1957	1960	154	
				1957	1960
Lapte de vacă	Hl.	2.765	2.900	236	472
Lapte de oaie	Hl.	35	38	5,4	10
Lână	Kg.	2,06	2,4	48	93
Ouă	buc.	133	145	9540	8950
– Carne livrabilă					
– total –	Tone	388	1.670	3,56	10,8

Producția marfă la 100 Ha. S.A.U. 1960 comparat cu anul 1957.

Specificare	U. M.	1957		1960	
		Total	Per 100	Total	Per 100 ha.
			Ha. S.A.U.		S.A.U.
<u>Sectorul vegetal.</u>					
– Grâu + secară	Tone	2.031	18,6	3.800	24,6
– Cartofi	Tone	2.710	24,8	5.000	32,4
– Legume	Tone	1.380	12,6	2.400	15,6
– Struguri total	Tone	562	6,3	700	4,6
– Fructe	Tone	61	0,56	350	2,26

Specificare	U. M.	1957		1960	
		Total	Per 100 Ha. S.A.U.	Total	Per 100 Ha. S.A.U.
<u>Sectorul zootehnic</u>					
– Lapte de vacă	Hl.	21.145	196	62.000	405
– Lapte de oaie	Hl.	589	5,4	1.520	10
– Carne	Tone	388	5,56	1.650	10,85
– Ouă	mii buc.	1.016	10,9	1.380	8,95
– Lână	Kg.	5.600	0,05	14.400	0,09

Planul de perspectivă 1960 – 1975

Organizarea Gospodăriilor Agricole de Stat

La începutul anilor de perspectivă de 15 ani trebuie să fie terminată în întregime comasarea gospodăriilor agricole de Stat.

Pe suprafețele trecute de la alte Ministere la Gosstat se va organiza unități, noi cu specializarea zootehnică, horticola.

Aceste unități noi vor avea o mărime ponderată dar cu o intensificare foarte ridicată și economice.

În fiecare raion după condițiile locale se va crea mai multe gospodării de stat – specializate după profilul raionului.

Modul de folosință.

În acest interval de timp suprafața gospodăriilor agricole de stat trebuie să ajungă la aproximativ 25.000 Ha. repartizat pe categorii de folosință după cum urmează:

<u>Arabil</u>	15.000 Ha.	61,1 %
din care: irigat	(1.000) ”	”
– vii nobile pe rod	400 ”	1,6 %
– Livezi total	2.600 ”	10,7 %
din care:		
– pe rod	1.600 ”	”
– Pășuni naturale	5.000 ”	20,5 %
– Fînețe	1.500 ”	6,1 %
Total suprafețe agricole utile	24.500 Ha.	100 %

Nu este mai puțin adevărat că această suprafață este mai mică decât proporția medie ocupată de G.A.S. pe țară, avînd în vedere însă suprafața agricolă restrînsă a regiunii – credem că suprafețele indicate cu mici toleranțe va corespunde realității.

Analizînd raportul categoriilor de folosință – se poate constata creșterea simțitor a suprafețelor irigate.

Este o creștere esențială procentuală la livezi, măsură impusă de specificul regiunii.–

Fiind că în perspectivă va crește simțitor sectorul bovin și ovin este necesar mărirea suprafeței pajiștelor naturale.

Îmbunătățirii funciare.

Prin primirea de terenuri de la alte sectoare va intra în patrimoniul Gospodăriilor Agricole de Stat suprafețe situate pe pante. Pentru a evita degradarea în continuare a suprafețelor vom aplica măsuri de conservarea solului pe o suprafață de 1.500 Ha. teren arabil și 12000-Ha. pajiște naturală.

Cu scopul măririi producției la Ha. se va amenaja încă 700 Ha. teren arabil și 500 Ha. pajiște naturală pentru irigat.

Cu scopul reducerii necesarului brațelor de muncă – plantații noi de vii și pomi vor fi executate parțial pe curbele de nivel și unde este necesar pe terase. Suprafețele plantate după aceste metode – va fi 100 Ha. vie și 500 Ha. livadă de pomi.–

Se va aplica măsuri de desecare la o suprafață de 400 Ha. teren agricol.

Pentru a evita pagubele pricinuite de inundații se vor construi diguri de apărare – și consolidări de mal precum și canale de absorbție prin care se poate îmbunătăți o suprafață de cca. 430 – 500 Ha.–

Sectorul vegetal.

Culturi cîmp:

Specificul regiunii noastre oferă condițiuni optime pentru creșterea simțitoare a sectorului bovin.

Pe baza acestora planul de cultură și raportul între grupele de cultură în anii de perspectivă se va prezenta astfel:

Cultura	Ha.	%	Producția		Mii U.N. produse
			Medie/ Ha.	Totală Tone	
Total arabil	15.000	100	–	–	53.950
– Cereale pt. boabe	8.700	58	–	–	22.800
– din care:					
– grâu	2.500	17	2.600	6.500	–
– secară	450	3	2.200	990	–
– porumb	3.000	20	3.500	10.500	(12.200)
– Cartofi	750	5	20.000	14.000	
– Legume	300	2	16.000	4.800	–
– Plante de nutreț	5.250	35	–	–	26.150
din care:					
– Perene (fn)	3.750	25	6.000	22.500	11.250
– Siloz	1.400	8	50.000	70.000	14.000
Culturi duble și intercalate.	–		–	–	5.000

Mecanizare

În perspectivă pe lângă pregătirea solului 100% se va mai extinde mecanizarea complexă la întreținerea culturilor.

– Se va introduce folosirea plugurilor de tractor reversibile.

– Se va introduce sistema de mașini pentru mecanizarea complexă a cartofului.

– Se vor însămînța soiuri rezistente la cădere pentru aplicarea în proporție 100 % la procesul de recoltarea păioaselor.

– Pentru ridicarea productivității se vor folosi forma de organizare a muncii în brigăzi cu mecanizarea complexă un tractor la 100 Ha.–

Pomicultura.

În anii de perspectivă gospodăriile agricole de stat vor planta 1.700 Ha. livadă de pomi. Folosind în acest scop terenurile așezate pe panta, – greu mecanizabile, cu fertilitatea redusă – care altfel dădeau o producție foarte scăzută s-au chiar neproductivă.–

Pe această suprafață urmează să plantăm 255.000 pomi.

La sfârșitul anului de perspectivă fondul pomicol se va prezenta astfel:

– 2.400 Ha., cu 378.400 buc. pomi. Producția medie va fi 19,50 kg. cu o producție totală de 7.384 tone.

Pepiniere pomicole.

Suprafața pepinierii pomicole împreună cu plantați mămă marcotare, școala de semințe va fi 200 Ha. producția de pomi altoiți va fi de 200.000 buc. anual.–

Pentru ridicarea producției globale la Ha. între livezile tinere se vor cultiva căpșuni la o suprafață de 100 Ha. cu o producție de 6 tone per Ha. însemnând în total 600 tone fructe anual.–

Sectorul viticol.

În anii de perspectivă suprafețele ocupate de vii altoite vor fi extinse cu 200 Ha. – ajungând la sfârșitul perioadei la o suprafață totală de 400 Ha.

În scopul ridicării productivității muncii și ca o măsură anterozională din această suprafață de 200 Ha. vom planta 100 Ha. pe curbele de nivel și pe terase.

Producția medie la Ha. pînă la sfârșitul anului de perspectivă trebuie să ajungă la 4.200 kg. la Ha.

Astfel de pe suprafața de 400 Ha. vom obține o producție totală de 1.680 tone struguri.

Sectorul legumicol.

Gospodăriile agricole de Stat în anii de perspectivă va mări suprafața legumicolă 100 % față de anul de comparație.

Tendința Gospodăriilor Agricole de Stat trebuie să fie ca din producția totală în procent cât mai ridicat să fie trifandale.

Vom folosi energia electrică în măsură mult mai mare în special la agregatele de irigat. Se vor introduce irigații prin aspersiune – conducând apa pentru irigat în țevile demontabile.

Ca producția să nu fie legată de pricina precipitațiilor în timpul vegetației – întreaga suprafață destinată pentru sectorul legumicol vom amenaja-o pentru irigat.

Fertilizarea solului.

Baza fertilizării și anii de perspectivă rămîne îngrășămintele naturale (gunoi de grajd și urină), efectivele de animale la sfârșitul perioadei de perspectivă vor produce 254.000 tone de bălegar cu care se vor putea îngrășa 25 % adică 6.400 Ha. suprafață agricolă, în fiecare an –

socotind 40 tone bălegar la Ha.

Vom înființa în cadrul Trustului Laborator de analiza solului și de agro-chimice – care va avea sarcina să se creieze rețete de fertilizarea solului adecvate specificului fiecărei trup.

Sectorul zootehnic.

În anii de perspectivă importanța acestui sector va crește simțitor – și trebuie să ajungă la încărcătură – un cap vită mare la o suprafață de 1 Ha. agricol.

Efectivul de animale de ajuns în anul 1975 – în comparație cu anul 1960 cu indicarea proporțiilor la 100 Ha. suprafață agricolă utilă, va fi cel de mai jos:

Specificare	1960		1975		Procentul de creștere pe total	U.V.
	Total	Per 100 Ha. S.A.U.	Total	Per 100 Ha. S.A.U.		
Bovine	5.500	35,8	22.000	90	400	18.400
din care:						
– vaci lapte	2.500	16,2	10.000	40	400	–
– bovine la îngrășat	1.000	6,7	6.000	16	600	–
Porcine	7.200	46,8	8.500	35	118	5.500
din care:						
– scroafe	1.000	6,5	1.000	4,1	–	–
– porci grași	4.000	26,-	5.000	20	125	–
– Ovine	6.000	39,-	12.300	50	205	1.800
din care:						
– oi mame	4.000	26,-	8.600	35	215	–
Păsări	12.000	96,-	12.000	49	–	300
Total V.M.						25.400

Menționăm că efectivele de animale indicate în tabelul de mai sus în întregime sînt avizate pe producție proprie de furaje – inclusiv grăunțe concentrate și nu va mai fi necesar să transportăm concentrate de la alte regiuni care este costisitor și nerentabil – aducînd la majorarea prețului de cost.

Producția animală în anul 1975 în comparație cu anul 1960.

Specificare	U/M	1960		Per 100 Ha. SAU	1975		Per 100 Ha. SAU /245/
		Producția			Producția		
		Medie	Totală		Medie	Totală	
Lapte de vacă	Hl.	2.900	72.500	472	3.200	320.000	1.310
Lapte de oaie	Hl.	38	1.520	10	56	7.400	30
Lână	Kg.	2,4	14.400	93	2,8	34.500	141
Ouă	buc.	145	1.380.000	8.950	155	1.550.000	5.380
Carne/livrat/ din care:	to.	4	1.670	10,85	–	4.635	18,9
Porc	to.	–	1.200	7,78	–	1.500	6,1

Producția marfă ce se va livra statului în comparație cu anul 1960.

Nr. crt.	Specificare	U/M	Total	1960	Total	1975
				Per 100 Ha.SAU.		Per 100 Ha/SAU/245/
1.	Sectorul vegetal					
–	Grâu + seară	tone	3.800	24,6	6.890	28
–	Cartofi	”	5.000	32,4	11.750	48
–	Legume	”	2.400	15,6	4.800	19,6
–	Struguri	”	700	4,5	1.680	6,9
–	Fructe	”	350	2,26	7.384	30,0
2.	Sectorul zootehnic					
–	Lapte de vacă	Hl.	62.000	403	281.000	1.145
–	Lapte de oaie	”	1.520	10	7.400	30
–	Carne	tone	1.670	10,8	4.635	18,9
–	Ouă mii buc.		1.380	8,95	1.550	6,35
–	Lână	tone	14,4	0,09	34,5	0,14

C. DESVOLTAREA SECTORULUI SILVIC

CAP. I. Date statistice

A. Fondul forestier de stat

1/. Suprafața fondului forestier de stat.

Suprafața totală a fondului forestier de Stat din R.A.M. conform statisticeii întocmite pe data de 31.XII.1956. este de 475.440 ha.

a/. Din punctul de vedere al organizării teritoriale această suprafață pădurească este constituită în 18 mari unități forestiere pe Bazine /MUF.B./ și 5 mari unități Forestiere Grupe /MUF.G./ a căror denumire și suprafață este:

MUF B.	Bicazul Ardelean	6.680 ha.	MUF B.	Vărghiș	26.629 ha.
”	Muresul Superior	24.324 ”	”	Obîrș. Tîr. Mari	30.802 ”
”	Izvoarele Bistricioarei	24.495 ”	”	Obîrș. Tîr. Mici	24.628 ”
”	Toplița	23.404 ”	”	Nirajul S.	9.275 ”
”	Lunca Bradului	25.645 ”	”	Bîscele	28.863 ”
”	Deda-Răstolița	37,834 ”	”	G.Odorhei	6.143 ”
”	Gurghiu	38.497 ”	”	Rupea	3.021 ”
”	Oltul Superior	27.788 ”	”	Sîng.Păd.	8.591 ”
”	Tușnad Olt	26.671 ”	”	Reghin	2.798 ”
”	Apa Neagra	61.435 ”	”	Tg.Mures	11.193 ”
”	Cașin Oituz	6.595 ”		Total HA:	475.440 ha
”	Cotul Oltului	16.704 ”			
”	Codlea-Persani	3.423			

In cursul anului 1957 s-au făcut cîteva reorganizări teritoriale în sensul că MUF B. Codlea Persani a trecut la Reg. Stalin, o parte din MUF B. Bicazul Ardelean a trecut la Reg. Bacău, iar Direcția Silvică Tg.Mureș a preluat dela Direcția Silvică Bacău 3 unități de producție din MUF B. Troțușul Superior și 2 unități de producție din MUF B. Cașin Oituz. Statistica nu a fost încă reactualizată la sfîrșitul anului 1957, astfel că modificările de structură cauzată de această reorganizare nu sînt centralizate pe Regiune.

MUF-urile sînt împărțite în unități de producție /U.P./ Pădurile regiunii sînt constituite în 164 unități de producție, ele fiind gospodărite de 22 ocoale silvice.

b. / Suprafața de natură de folosință este următoarea:

– pădure în producție	422.465 ha
– clasa de regenerare	49.619 ”
– alte terenuri/de administrație pepiniere, clădite, ocupate de instalații de/	3.356 ”
Total:	475.440 ha

c. / suprafața pe grupe funcționale:

– grupa I./păduri de protecție/	48.465 ha
– ” II./păduri de producție și protecție/	426.975 ha
Total:	475.440 ha.

2. – Structura fondului forestier de Stat aflat în protecție

a./ pe grupe de specii:

– rășinoase	202.367 ha
– fag	143.793 ”
– stejar	36.358 ”
– diverse tari	25.484 ”
– diverse esențe moi	14.463 ”
Total:	422.465 ha

b./ pe clase de vîrstă:

Clasa I.	1–20	ani	94.246	ha	adică	22 %
”	II.	21–40	”	110.724	”	26 %
”	III.	41–60	”	96.674	”	23 %
”	IV.	61–80	”	54.401	”	13 %
”	V.	81–100	”	43.151	”	10 %
”	VI.	peste 100	ani	23.269	”	6 %
Total:			422.465	ha	adică	100 %

3.– Situația fondului lemnos exploatabil, pe specii, la data de 31. XII. 1957, considerînd toate arboretele cu vîrstă peste 81 ani la rășinoase și fag și diverse tratate în codru

peste 100 ani la stejar-codru și peste 21 ani la crîng, este următoarea, în volum brut, grupa I + II.:

– rășinoase	6.729.845 m.c.
–fag	12.457.042 ”
– stejar	334.339 ”
– diverse esențe tari	291.420 ”
– diverse esențe moi	106.906 ”
Total:	19.919.552 m.c.

Posibilitatea reală /cantitatea anuală ce se poate exploata cu continuitate/ a pădurilor din regiune, stabilite prin angajamentele silvice și actualizate în 1954, este de cca 800.000 m.c.

B. Fondul foerstier de folosință comunală.

Fondul forestier de folosință comunală al regiunii cuprinde 43.000 ha el fiind dat în folosință a 203 comune din regiune. Din această suprafață 40.500 ha. sînt păduri în producție, 2.400 ha clasa de regenerare și 100 ha alte terenuri. Structura pe specii a acestor păduri este: rășinoase 15 % fag 27 % stejar 26 % diverse tari 27 %, și diverse moi 5 %, față de suprafața pădurilor aflată în producție. Pe 65 % din suprafața acestor păduri se aplică regimul codru /cu ciclul de producție dela 80 ani în sus/ iar pe 35 % din suprafață se aplică regimul crîng /cu ciclul de la 20 ani în sus/. Clasa arboretelor exploatabile la codru /peste 81 ani/ este foarte deficitară, ea reprezentînd numai 15 % din clasa normală, iar la crîng /peste 21 ani/ reprezintă numai 70 % din clasa normală. Posibilitatea reală a produselor principale este de cca 60.000 m.c. și ea se realizează în proporție de cca 70 % din pădurile de crîng, deoarece pădurile de codru sînt în majoritate în așteptare.

II. – PRODUCTIA FONDULUI FORESTIER

A. Fondul forestier de Stat.

1./ Producția lemnoasă.

a./ În anul 1950 s-au recoltat o cantitate de masă lemnoasă de aproximativ 2.100.000 m.c. volum brut, care au reprezentat aproape 2,5 posibilități reale.

În anii 1958–1960, conform planurilor de stat /pentru anii 1958 și 1959/ și conform sarcinei de amplasare pentru 1960 se va recolta următoarele cantități, exprimate în m.c. volum brut:

anul	rășinoase	fag	stejar	Diverse es.	Total
1958	729.000	924.000	19.000	94.000	1.766.000
1959	720.000	940.000	20.000	63.000	1.743.000
1960	700.000	1.050.000	20.000	63.000	1.833.000

Sursele pe natură de produs a acestor cantități, sînt în medie următoarele:

– produse principale	70 %, repr. 1,56 posib. reale
– produse secundare	3 %
– prod. accid. /higienă/	3 %
– prod. din păduri gr. I.	2 %
– prod. de evacuarea pășuni- lor împădurite	<u>22 %</u>
	100 %

b./ Producția realizabilă în perioada 1961–1975.

Analizînd structura fondului forestier de stat pe clase de vîrstă, rezultă că ea este anormală la sensul că arboretele exploatabile /peste 81 ani/ ca și clasa arboretelor preexploatabile /61–80 ani/ sînt deficitare. Dacă din fondul lemnos exploatabil de 19.920.000 mc. scădem cantitatea ce se va exploata din produse principale în anii 1958–1960, inclusivadică rotund 3.800.000 m.c. la sfîrșitul anului 1960 rămîne un fond lemnos exploatabil de 16.120.000 m.p. Acest volum trebuie să asigure producția lemnoasă pe cel puțin 20 ani, deoarece clasa exploatabilă /61–80 ani/, reprezintă numai 13 % în loc de 20 % cît ar fi normal, și ca urmare după trecerea a 20 ani producția ar trebui să înregistreze o scădere prea mare. Considerînd deci că totuși fondul lemnos de 16.120.000 m.c. se va exploata în 20 ani, cantitatea medie anuală ce se va putea recolta din produse principale va fi cel mult 806.000 mc.

Masa lemnoasă existentă pe pășuni împădurite din care s-a alimentat substanțial producția lemnoasă a ultimilor 4 ani/1954–1957/ și cari vor alimenta și producția anilor 1958–1960/ea reprezintă 22 % din plan/, se va lichida complet pînă la sfîrșitul anului 1960, deci începînd din 1961 nu se mai poate conta pe această sursă.

Produsele secundare/rezultate prin aplicarea operațiunilor culturale/, și de igienă /arbori uscați în mod curent, doborîți sau ruși, etc/ s-au recoltat pînă în prezent într-o proporție redusă față de posibilități din cauza lipsei unei rețele complete de instalații permanente de transport forestier. Deoarece în perioada 1961–1975 conform planului de perspectivă în curs de întocmire, se va realiza o creștere a rețelei de instalații aceste produse se vor putea recolta aproape integral spre sfîrșitul perioadei. În acest mod se va compensa parțial descreșterea dela an la an a volumului de masă lemnoasă ce se poate recolta din produse principale.

Producția pădurilor de protecție din grupa I. a fost deasemeni sub posibilități, în ultimii ani, atît din cauza lipsei unei rețele complete și permanente de instalații de transport cît și din cauza gospodăririi extensive aplicate pînă acum acestor păduri.

Ca urmare producția de masă lemnoasă în perioada 1961–1975 se va sprijini pe următoarele resurse:

– produsele principale, cari, avînd în vedere nevoile crescînde de lemn ale economiei naționale, se vor recolta cu unele depășiri ale posibilităților reale în primii 5 ani, urmînd ca în următorii 10 ani ai perioadei să se recolteze cu strictețe numai o singură posibilitate reală, anuală, spre a se evita o întrerupere bruscă și de lungă durată a producției forestiere în perioadele următoare, întrerupere care ar fi o consecință inevitabilă a epuizării fondului lemnos exploatabil care este deficitar, și care ar cauza un dezechilibru adînc în economia forestieră a regiunii.

– produsele secundare și de igienă, care ca efect al dezvoltării rețelei de instalații permanente de transport forestier se vor recolta în cantități din ce în ce mai mari astfel ca volumul lor să crească de la aproximativ 100.000 mc.

anual cît se recoltează în prezent la aproximativ 250.000 m.c. spre sfîrșitul perioadei.

– produsele pădurilor de protecție din grupa I. cărora urmează a li se aplica a gospodărire mai intensivă pentru întărirea funcțiilor lor de protecție.

În baza considerentelor arătate mai sus dinamica producției de masă lemnoasă în perioada 1961–1975 va putea atinge următoarele cifre maxime, exprimate în m.c. volum brut:

anii	rășinoase	fag	stejar	div. es.	Total
1961–1965	470.000	750.000	20.000	60.000	1.300.000
1966–1970	460.000	600.000	20.000	60.000	1.140.000
1971–1975	440.000	450.000	20.000	60.000	970.000

Această scădere a bazei de materie primă va impune o restrîngere treptată a activității de exploatare forestieră și va accentua necesitatea ca sectorul industriei lemnului să se reprofileze pentru o industrializare mai avansată a tuturor produselor din lemn.

Totodată obiectivul cel mai important al activității de exploatare a lemnului va fi utilizarea integrală a lemnului de lucru, în special la fag, și reducerea pierderilor de recoltare.

2./ Produse accesorii.

Produsele accesorii ale pădurilor regiunii constau din: fructe de pădure, /fragi, smeură, mure, afine, ciuparci/, rășina, coaje pentru tanante, pomi de iarnă, plante medicinale, etc.

Volumul recoltat în ultimii ani din aceste produse a avut variații mari, însă în general a crescut. Cifrele de mai jos reprezintă o medie aproximativă a cantităților recoltate în ultimii 4 ani:

– fructe de pădure	1.300 tone
– rășină	600 ”
– coaja pentru tanante	3.500 ”
– pomi de iarnă	300.000 buc.

Pentru perioada 1961–1965, ca efect al micșorării volumului de masă lemnoasă ce se va exploata și al împăduririi tuturor suprafețelor goale din fondul forestier se prevede o reducere a volumului la fructe de pădure, coajă și rășină. Cif-

rele posibile de realizat anual vor fi:

– fructe de pădure=	1000	tone
– rășină	500	tone
– coaja pentru tanante	2.500	tone
- pomi de iarnă	300.000	buc.

3./ Produse vânătoarești și piscicole.

a./ Produse vânătoarești: Sectorul vânătoarei a devenit productiv din 1952 când a dat primele produse pentru planul de Stat.

În anii 1958, 1959 și 1960 se vor da în medie, anual următoarele cantități de produse:

– carne de vînat:		
– din fondurile G.V.S. /gosp. vînatorești de Stat	10.000	kg
– din fondurile arendate filialelor de vînatore	12.000	”
	Total: 22.000 kg	
– piei și blanuri:		
– depe toate fondurile de vînatore	15.000	buc

În perioada 1961–1975, ca efect al acțiunilor de îngrijire, ocrotire și recoltare națională a vînatului și al acțiunii de combaterea răpitoarelor, efectivul de vînat va crește cu 20-30 % anual, astfel că se pot prevedea următoarele posibilități:

anii	carne de vînat	piei și blanuri
1961–1965	25.000 kg. anual	16.000 buc.
1966–1970	28.000 kg anual	18. 000 buc.
1971–1975	30.000 kg. anual	20.000 buc.

Începînd cu anul 1960 va intra în producție și fondul de vînatore “Cocoș” pentru recoltare de fazani, în care colonizarea va începe în toamna 1958.

b./ Produse piscicole.

În anii 1958–1960 se va produce într-un număr de trei păstrăvării cantitatea de 5.000 kg. păstrăvi de consum anual și 1.800.000 pueți de păstrăvi pentru repopularea apelor de munte.

În perioada 1961–1975 producția piscicolă va fi următoarea:

anii	păstrăvi de consum	puști de păstrăvi pt repopulare
1961–1965	5.500 kgr.	2.000.000 buc

anii	păstrăvi de consum	puști de păstrăvi pt repopulare
1961–1965	5.500 kg.	2.000.000 buc.
1966–1970	6.000 kg.	2.200.000 ”
1971–1975	7.000 kg.	2.500.000 ”

Această creștere a producției se va obține prin lărgirea și reamenajarea păstrăvărilor existente și prin hrănirea rațională și susținută a efectivului de păstrăvi din bazinele păstrăvărilor.

În această perioadă va crește și rentabilitatea producției piscicole, și se va realiza și rentabilizarea producției vânătoarești.

B. Fondul forestier de folosință comunală.

Din cauza structurii anormale a claselor de vârstă și deficitului mare de arborete exploatabile și preexploatabile, producția lemnoasă a pădurilor de folosință comunală nu va putea înregistra nici o creștere în perioada 1961–1975. Ea se va menține la volumul anual de cca 60.000 mc.

Ca rezultat al măsurilor de ameliorarea acestui fond, așa cum se arată la Cap. III. productivitatea pe an și pe ha a acestor păduri va trebui să crească cu 10 %, însă această creștere nu se va putea recolta decât după ce se va realiza o normalizare a claselor de vârstă: această normalizare nu se va produce însă decât la sfârșitul unui ciclu de 30 ani pentru pădurile de crîng, și după trecerea unei perioade de 20 ani la pădurile tratate în codru.

Recoltarea produselor accesorii din fondul forestier de folosință comunală se face de Sfat. Pop. comunale care au în folosință aceste păduri.

Aceste păduri fiind afectate fondurilor de vânătoare împreună cu pădurile de Stat, ele nu dau producției vânătoarească separată. –

Cap.III. Măsuri de ameliorare fondului forestier de Stat și de ridicarea indicilor de productivitate în perioada 1961–1975.

Pentru că sectorul forestier să contribuie efectiv

la ridicarea nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc este necesar ca în această perioadă să se realizeze indicii de productivitate superiori celor realizați până acum, atât în ce privește producția de lemn la ha. cât și în ce privește productivitatea muncii la lucrările silvice.

Până la sfârșitul perioadei se vor putea realiza următorii indici:

– O creștere a producției de masă lemnoasă la hectar cu 10 % mai mare decât creșterea medie curentă actuală. Creșterea medie curentă actuală a pădurilor din regiune, conform datelor statistice este de 3,2 m.c. pe an și pe hectar, deci în 1975 ea trebuie să atingă cifra de 3,52 m.c. pe an și pe hectar.

– O creștere cu 20 % a productivității muncii pe întreg ansamblul lucrărilor silvice, care se va realiza prin dotarea unităților silvice cu mijloace de lucru mecanizate și semimecanizate, corespunzător cu dezvoltarea producției acestor utilaje în sectorul industrial.

Aceste obiective principale se vor realiza prin lucrări ce determină ameliorarea calitativă și cantitativă a fondului forestier și cari se arată mai jos desfășurată pe categorii.

1.- La lucrări de refacerea fondului forestier prin împăduriri.

Aceste lucrări se vor extinde pe următoarele categorii de suprafețe din fondul forestier:

a./ suprafețele exploatare și neregenerate, restante. Ca efect al exploatărilor masive practicate de capitaliști sub regimul burghezo-moșierească, în R.A.M. au rămas despădurite importante suprafețe, cari în 1950 însumau cifra de cca 50.000 ha. In primul cincinal 1951–1955 s-a împădurit efectiv 30.000 ha., iar în al doilea cincinal, după date preliminate se vor împăduri încă cca 13.000 ha. Prin cedări și schimbările de terenuri efectuate în sectorul pastoral s-au predat acestuia cca 3.000 ha. suprafețe exploatare și neregenerate cari s-au transformat în pășuni. Ca urmare la sfârșitul anului 1960 va rămîne de împădurit din această categorie de suprafețe cca 4.000 ha.

b./ Suprafețe exploatate și neregenerate rezultate din exploatarea curentă. Prin exploatarea prevăzută a se executa în perioada 1961–1975. vor fi de împădurit anual în medie cca 2.500 ha suprafață care va proveni în proporție de 50 % din tăieri rase în urma cărora regenerarea se face numai pe cale artificială și în proporție de 50 % din suprafețele cu tăieri succesive și progresive în care regenerarea naturală va necesita complectări pe cale artificială/socotind ca anual se parcurg cu aceste tăieri cca 3.000 ha din cari 70 % se regenerează natural și 30 % necesită complectări artificiale/, inclusiv lucrările de împăduriri prealabile aplicării ultimelor tăieri.

c./ Suprafețe ocupate cu arborete necorespunzătoare din punct de vedere stațional și necorespunzătoare din punct de vedere economic, cari necesită substituiri în alte specii corespunzătoare din punct de vedere stațional și economic, precum și suprafețe de arborete degradate și braccuite, cu consistențe reduse, cari trebuiesc refăcute. Aceste arborete însumau în anul 1950 o suprafață, de cca 45.000 ha. Până în anul 1960 inclusiv, după date preliminare, se vor ameliora cca 13.000 ha din această suprafață. Din această categorie de suprafețe prin schimburile și cedările de terenuri către sectorul pastoral efectuată până în anul 1958, precum și prin cedările ce se vor mai efectua pentru mărirea suprafețelor GAS conform sarcinilor stabilite prin Ord.MAS No.5/1958, se scade o suprafață de cca 10.000 ha cari vor ieși în mod definitiv din fondul forestier până în 1960. Ca urmare la sfârșitul anului 1960 vor rămâne de ameliorat prin lucrări de împăduriri cca 22.000 ha din această categorie de suprafață. Ținând însă seama de faptul că o parte importantă din aceste arborete sînt populate cu specii corespunzătoare stațiunii, cari după exploatarea vor necesita numai complectări prin împăduriri artificiale se apreciază că începînd din 1961 se vor executa lucrări de împăduriri integrale pe numai cca 70 % din suprafața de 22.000 ha, adică pe cca 15.000 ha.

d./ suprafețe de terenuri degradate din fondul forestier

In anul 1950, conform datelor statistice existau în

fondul forestier al R.A.M. 2.400 ha terenuri degradate. Marea majoritate a acestor suprafețe prezintă eroziuni de suprafață și ca urmare restaurarea și redarea lor în producție este posibilă aproape numai prin lucrări de împăduriri. În perioada 1951-1960, socotind și realizările preliminate pt anii 1958-1960 se vor împăduri complet 1900 ha. La sfârșitul anului 1960 vor rămîne deci de împădurit 700 ha terenuri degradate.

Recapitulînd pe categorii suprafețele ce se vor împăduri efectiv începînd din anul 1961, în perioada 1961-1975 rezultă:

– suprafețe exploatate și neregenerate restante	4.000 ha
– suprafețe expl. și neregenerate cu - rente, 2.500 ha anual × 15 ani	37.500 ha
– suprafață efectiv de împădurit din arborete degradate, bracuite, înobi- lărisubstituiri	15.000 ha
– suprafețe de terenuri degradate	700 ha

Total: 57.200 ha.

Condițiile naturale și climatice defavorabile determină aproape în fiecare an pierderi justificate în plantațiunile efectuate în terenuri goale în anii anteriori și pentru aceasta în fiecare an trebuie efectuate complectări în plantațiile anterioare. Aceste complectări cuprind în medie 20 % din suprafețele plantate. Considerînd că în perioada 1961-1975 se vor împăduri 41.500 ha suprafețe goale, acestea vor necesita complectări pe o suprafață totală de 8.300 ha suprafață care trebuie adăugată la totalul de mai sus

	8.300 ha
Total general:	65.500 ha

Prevedem următoarea dinamică a lucrărilor de împăduriri artificiale în perioada 1961-1975:

1961-1965	cîte	5000	ha	anual	în	total	25.000 ha
1966-1970	”	4200	”	”	”	”	21.000 ”
1971-1975	”	3900	”	”	”	”	19.500 ”
Total:							<u>65.500 ha.</u>

Dinamica pe cincinale s-a stabilit avându-se în vedere următoarele criterii:

– În primul cincinal 1961–1965 se vor lichida complet suprafața neregenerată restantă de 4.000 ha precum și suprafața de 700 ha terenuri degradate.

– Ca efect a restrîngerii exploatărilor forestiere în perioada 1961–1975 așa cum s-a arătat la capitolul II. de mai sus în acelaș ritm se va restrînge și activitatea la lucrările de împăduriri care se exprimă prin scăderea dela an la an a suprafețelor de împădurit pînă la cifra de 3.900 ha anual, cifră care se va menține relativ constantă și în perioadele următoare, datorită regimului echilibrat ce urmează a se stabili pentru exploatările forestiere începînd din anul 1970.

Pe baza acestei dinamici a lucrărilor de împăduriri se vor stabili și eșalona celelalte categorii de lucrări silvice anume:

– Volumul anual pe grupe de specii a semințelor forestiere necesare a se recolta

– Producția anuală de puieti în proporția de specii corespunzătoare formulelor de împăduriri ce trebuiesc aplicate, a pepinierelor silvice. Pentru ca să se extindă mecanizarea lucrărilor în pepinierele silvice, este necesar ca pînă în anul 1965 să se realizeze o concentrare a lor /în prezent sînt 175 pepiniere în regiune răspîndit și în suprafețe mici cari nu permit o cultură rațională/ prin eventuale schimburi cu sectorul agricol astfel ca să se poată organiza în cel mult 50-60 pepiniere silvice permanente pe regiune, care să permită specializarea pe culturi o avansată mecanizare a lucrărilor cît și reducerea prețului de cost al puietilor.

– Volumul lucrărilor de întreținere a plantațiilor pînă la realizarea stării de masiv, /prășilă, revizuri, mobilizarea solului, recepari, descopleșiri și degajări/ care urmează a se executa pentru a obține arborete sănătoase cu specii corespunzătoare și cu o productivitate ridicată.

2./ Lucrări de îngrijire a arboretelor tinere.

În această categorie de lucrări intră operațiunile culturale/curățiri și rărituri/ și operațiunile de igienă /extra-

gerea arborilor uscați ca efect al procesului natural de eliminare/ a arborilor doborâți de vânt sau zăpadă, precum și a arborilor atacați de insecte. Aceste lucrări s-au executat pînă acum pe suprafețe limitate și numai în arboretele ușor și greu accesibile din care scosul și valorificarea lemnului rezultat erau posibile pentru rețeaua de instalații de transport existente /drumuri, cff etc./. Cum însă rețeaua instalațiilor de transport este relativ redusă în regiune, deoarece dezvoltarea ei în ultimii ani s-a orientat numai spre masivele păduroase relativ mari, producția secundară a pădurilor nu s-a recoltat numai parțial. Conform planului de perspectivă a instalațiilor forestiere de transport, care este în curs de întocmire în inițiativa MAS în perioada 1961–1975 rețeaua de drumuri forestiere și cff se va dezvolta astfel ca la finele perioadei/1975/ să fie posibilă recoltarea aproape integrală a producției secundare și a produselor accidentale. Față de cantitate medie de 60.000 m.c lemn realizat prin operațiuni culturale în perioada 1950–1958, la sfîrșitul perioadei 1961–1975 cantitatea de lemn ce se va putea recolta prin aceste operațiuni se va apropia de cifra de 300.000 m.c. anual.

Prin efectuarea la timp a operațiunilor culturale se obține un triplu rezultat și anume:

- se dau în producție însemnate cantități de lemn înainte de termenul exploatabilității.

- se scurtează ciclul de producție, deoarece prin creierea condițiilor optime de dezvoltare, arborii ating dimensiunile stabilite înainte de împlinirea ciclului.

- se realizează o selecționare a arborilor, deci se obțin arborete de calitate superioară.

În perioada 1951–1960, socotind și realizările preliminate în anii 1958–1960 se vor parcurge cu operațiuni culturale cca 70.000 ha. păduri tinere, revenind la o medie anuală de 7.000 ha iar cu operațiuni de igienă cca 80.000 ha revenind la o medie anuală de 8.000 ha.

În perioada 1961–1975 ținînd seama de dezvoltarea rețelei de instalații permanente de transport ce se vor crea în baza planului de perspectivă amintit, prevedem următoarea dinamică a lucrărilor de îngrijirea arboretelor tinere:

1961–1965	75.000	ha.	revenind	la	o	medie	anuală	15.000	ha
1966–1970	90.000	”	”	”	”	”	”	18.000	ha
1971–1975	100.000	”	”	”	”	”	”	20.000	ha
Total:	265.000	”	”	”	”	”	”	17.660	ha

O parte din arboretele în care sînt necesare lucrări de operațiuni culturale sînt însă situate în locuri foarte greu accesibile, care nu vor putea fi deservite nici de dezvoltarea proiectată a instalațiilor de transport, deci lemnul rezultat prin efectuarea lor nu se va putea valorifica. Suprafața acestor arborete se apreciază la cca 2.500 ha. anual. Lucrările de operațiuni culturale în aceste arborete se vor executa deci ca și pînă acum cu fonduri bugetare. Toate celelalte lucrări de îngrijirea arboretelor tinere se vor executa cu fonduri dela producție.

Pentru lucrările finanțate dela buget va fi necesar pentru perioada 1961–1975 un credit anual de 250 mii lei.

Eșalonarea lucrărilor de operațiuni culturale finanțate dela buget pentru perioada 1961–1975 va fi următoarea:

	Suprafața	Valoarea
1961–1965	15.000 ha	1.500.000 lei
1966–1970	12.000 ”	1.250.000 ”
1971–1975	10.000 ”	1.000.000 ”
Total:	37.500 ha	3.750.000 lei.

S-a considerat că în al II-lea și în III-lea cincinal al perioadei, prin dezvoltarea rețelei de instalații forestiere permanente de transport, suprafața arboretelor inaccesibile ce necesită operațiuni culturale cu fonduri bugetare se va reduce treptat,

crescînd în schimb suprafața depe care se vor recolta produse secundare ca fonduri dela producție.

3./ Lucrări de protecția pădurilor, prevenirea și combaterea dăunătorilor.

În perioada 1951–1960 socotind și realizările preliminate ale anilor 1958–1960 s-au parcurs cu lucrări curente de prevenirea și combaterea dăunătorilor în total cca 40.000 ha. revenind la o medie anuală de 4.000 ha pădure.

Nu se includ în cifra de mai sus lucrările de comba-

terea aviochimică și terestră ce se vor executa în 1958 în focarul de Lymantria monacha dela Borsec, Tulgheș, Toplița care se vor extinde pe o suprafață de cca 25.000 ha, această fiind o acțiune specială. Considerînd de pînă în 1960 datorită măsurilor luate, acest focar va fi complet stins astfel că după anul 1960 nu se prevăd lucrări în această zonă.

Pentru perioada 1961–1975 se prevede următoare dinamică a lucrărilor de prevenire și combaterea dăunătorilor pădurii.

1961–1965	25.000	ha	revenind la	5.000	ha	anual
1966–1970	20.000	”	”	4.000	”	”
1971–1975	15.000	”	”	3.000	”	”

În această dinamică nu se prevăd atacuri de insecte cu caracter de calamitate. Sînt incluse însă atacurile endemice de Lymantria dispar, Cnetochampa procesiones și Tortrix viridana semnalate în pădurile de stejar dela ocoalele silvice Gurghiu, Odorheiu, Tălișoara și Baraolt în care se vor efectua lucrări de combatere în această perioadă.

Se prevede o restrîngere a lucrărilor de combatere spre sfîrșitul perioadei deoarece prin extinderea lucrărilor de îngrijirea arboretelor tinere se vor realiza o stare fitosanitară din ce în ce mai bună a arboretelor.

Lucrările de prevenire și combaterea dăunătorilor se finanțează dela buget. Vor fi necesare deci următoarele cheltuieli:

1961–1965	3.000.000	lei	revenind la	600.000	lei	anual
1966–1970	2.400.000	”	”	480.000	”	”
1971–1975	1.800.000	”	”	360.000	”	”

Măsuri de ameliorarea fondului forestier de folosință comunală

În funcție de starea și structura acestor păduri pentru care în aceeaș perioadă urmează a se realiza aceiași indici ca și la fondul forestier de stat în ce privește ridicarea productivității /o creștere cu 10 % a producției medii pe an și ha/ se prevăd pentru perioada 1961–1975 următoarele lucrări:

<u>Felul lucrării</u>	1961–1965	1966–1970	1971–1975	Total
– împăduriri și refacerea arboretelor ha.	2.000	1.500	1.500	5.000
– îngrijirea arboretelor tinere/operațiuni cult. inclusiv operaț. igienă	7.500	7.500	7.500	22.500
– lucrări de prevenire și combaterea dăunătorilor	1.500	1.500	1.500	4.500

Fondurile necesare pentru aceste lucrări se vor prevedea anual în bugetele Sfaturilor Pop. Comunale în folosința cărora sînt date aceste păduri, iar executarea lor se va face cu asistența tehnică a personalului ocoalelor silvice, conform regulamentului de administrare acestor păduri aprobat cu HCM nr. 895 din 21. mai 1955.

Capitolul IV. Investiții

Pentru lucrările de refacerea fondului forestier prin împăduriri arătate la cap. III. pct. 1. care se finanțează din fondul central de investiții sînt necesare următoarele mijloace bănești:

1961–1965	cîte	7.500.000	lei	anual	deci	total	37.500.000	lei
1966–1970	”	6.700.000	”	”	”	”	33.500.000	”
1971–1975	”	5.800.000	”	”	”	”	29.000.000	”
							<u>100.000.000</u>	lei

revenind în medie la 6.600.000 lei anual.

Mijloacele bănești necesare s-au calculat pornind de la suma medie de 1500 lei la ha. de împădurit sumă ce include tot ansamblul lucrărilor silvice necesare dela recoltarea semințelor și pînă la realizarea stării de masiv a arboretelor nou create ce se va realiza în cursul perioadei, este inferioară cheltuielilor medii comparabile la hectar efectuate în perioada 1951–1960 și este în acelaș timp sub plafonul mediu stabilit de normele și tarifele în vigoare.

2./ Pentru construcții silvice.

În perioada de 15 ani de care ne ocupăm, prevedem realizarea următoarelor lucrări de construcții.

– Construirea unei uscătorii moderne de semințe de rășinoase la Toplița care să înlocuiască uscătoriile particulare utilizate în prezent, uscătorii primitive

cari cauzează afît pierderi cît și ridicarea prețului de cost. Valoarea uscătoriei 500.000 lei.

– Construirea a 8-a reședințe de ocoale silvice la Toplița, Sînmartin, Sft.Gheorghe, Brețcu, Tg-Săcuiesc, Tălișoara, Covasna și Sovata considerînd ca o reședință cu toate dependențele costă 200.000 lei. Ocoalele menționate au reședințele în clădiri închiriate cari în majoritate sînt necorespunzătoare 1.600.000 lei

– Construirea a 30 cantoane pentru pădurari avînd în vedere că majoritatea pădurarilor locuiesc în comune, departe de păduri și din această cauză paza pădurarilor este nesatisfăcătoare. Un canton cu dependențele constînd în medie 50.000 lei- revine în total la 1.500.000 lei

– Reparații capitale la 80 reședințe de brigăzi și cantoane silvice 1.600.000 lei

– Construirea rețelelor de linii telefonice între cantoane silvice și reședința ocoalelor din zona muntoasă, în scopul îmbunătățirii activității de pază, prevenirea delictelor și prevenirea incendiilor. 1.000.000 lei

– Dotarea ocoalelor cu autoturisme și motociclete pentru deplasare – 10 turisme și 12 motociclete 800.000 lei

– Dotarea personalului de pază cu cai de serviciu astfel ca pînă în anul 1975 aceasta să fie în întregime dotat /570 cai de pază din care pînă în anul 1965 este necesar un număr de 520 cai/ 2.100.000 lei

Total: 9.000.000 lei

care se eșalonează pe cincinale astfel:

1961–1965 4.400.000 lei

1965–1970 3.000.000 ”

1971–1975 1.200.000 ”

Total: 9.100.000 lei.

3./ Pentru vânătoare și piscicultură

Pentru amenajarea fondurilor de vînătoare a fondurilor piscicole și a păstrăvăriilor vor fi necesare următoarele fonduri de investiții:

1961–1965	cîte	150.000	lei	anual	adică	'în total	750.000 lei
1966–1970	”	160.000	”	”	”	” ”	900.000 ”
1971–1975	”	200.000	”	”	”	” ”	1.000.000 ”
Total:							<u>2.650.000 lei</u>

4./ Aşa cum s-a arătat în capitolele precedente în perioada 1965–1975 se va desvolta reţeaua instalaţiilor permanente de transport forestiere care se creia posibilităţi recoltării raţionale şi continue a tuturor produselor pădurii şi va contribui la rentabilizarea sectorului forestier.

Investiţiile necesare pentru această acţiune se vor arăta în lucrarea colectivului pentru exploatarea lemnului.

Capitolul V. Indici economico-financiari prevăzuţi a se realiza în perioada 1961–1975.

1./ Creştere cu 10 % a productivităţii pe an şi ha. a pădurilor. Ea se va realiza prin intrarea în producţie a întregului fond forestiar ca rezultat al împăduririi tuturor suprafeţelor goale, al refacerii arboretelor cu productivitate scăzută şi prin extinderea lucrărilor de operaţiuni culturale şi de igienă.

2./ Creştere cu 20 % a productivităţii muncii la lucrările silvice prin extinderea mecanizării în zona de câmpie şi dealuri şi mai ales în lucrările de pepiniere silvice.

3./ Rentabilizarea sectorului silvic.

Balanţa între venituri şi între cheltuieli totale realizate în anii 1952–1957 este următoarea:

Anul	Venitul	Cheltuieli		+	–
		Total	din care investiţii		
1952	11.856.735	11.990.964	5.484.220	–	134.229
1953	10.141.615	9.981.574	4.917.598	160.041	–
1954	14.216.140	14.058.306	7.281.341	157.834	–
1955	15.792.432	15.163.423	6.930.430	629.009	–
1956	14.440.168	16.229.387	7.909.590	–	1.789.219
1957	15.795.376	18.824.189	10.225.225	–	3.028.813

În aceste cifre se includ numai cheltuielile şi veniturile din activitatea bugetară a sectorului silvic. Nu se include aici activitatea fostei Gospodării Anexe de Expl. care a funcţionat pînă în toamna 1956.

În anii 1953-1955 sectorul silvic a realizat un excedent: pe cînd în anii 1952-1956 și 1957, activitatea financiară înregistrează un deficit important.

Cauzale nerentabilității sînt:

– Valoarea pe picior/renta/ stabilită pentru materialul lemnos ce se vinde spre exploatare este mult inferioară costului real de producție a lemnului pe picior. Renta medie în 1957 a fost de aproximativ 6 lei per m.c. în timp ce costul real de producție a unui metru cub de lemn pe picior socotind toate cheltuielile necesare de la plantare și pînă la vîrsta exploatabilității, este de cel puțin 12 lei per m.c.

– Pădurile nu sînt dotate cu o rețea completă de instalații permanente de transport, astfel că pe de o parte cheltuielile de scoatere și transport a lemnului sînt ridicate, iar pe de altă parte nu este posibilă valorificarea cantităților relativ mari de lemne aflate în păduri foarte greu accesibile sau inaccesibile, lemn care se pierde pentru economia națională.–

În perioada 1961-1975 trebuie să se realizeze rentabilizarea sectorului silvic prin următoarele măsuri:

– Organizarea tuturor unităților pe principiul gospodăriei chibzuite.

– Prețul pe picior a lemnului ce se predă spre exploatare să fie recalculat în funcție de costul real de producție.

– Investițiile necesare pentru împăduriri vor descrește ca urmare a lichidării suprafețelor tăiate și neregenerate restante.

– Valorificarea intensivă a tuturor produselor pădurii care va deveni posibilă prin extinderea rețelei de instalații forestiere de transport permanente.–

Prin realizarea acestor obiective gospodăria forestieră a regiunii va contribui efectiv la construirea socialismului și la ridicarea nivelului de trai, material și cultural al oamenilor muncii din regiunea noastră.–

PLAN DE PERSPECTIVA
a Gospodăriilor Agricole de Stat din cadrul R.A.M.
pe anul 1960 – 1975

In urma aplicării hotărîrilor Congresului al II-lea al P.M.R. și a Plenarei Comitetului Central din decembrie 1956 Gospodăriile Agricole de Stat, ocupă un loc important în formarea și dezvoltarea fondului central de produse agricole ale Statului.–

In scopul îndeplinirii cu succes a acestor sarcini importante – îndrumate de Comitetul Regional de Partid, prezentăm un plan de perspective pe anul 1957 – 1975 în care sînt trasate liniile principale de dezvoltare a Gospodăriilor Agricole de Stat din cadrul Regiunii.–

Anul de comparație 1957.

Monografia Gospodăriilor Agricole de Stat din cadrul regiunii:

In anul 1957 în cadrul regiunii au fost 7 gospodării agricole de stat cu o specificare agro-zootehnică.–

Sintetic geografică: – Gospodăriile Agricole de Stat sînt așezate între $45 - 60^\circ$ și $47,16^\circ$ latitudine nordică și între $24,53^\circ$ și $26,47^\circ$ longitudine estică.–

Gospodăriile sînt așezate pe altitudine foarte variabilă la 340-810 m. Gospodăria Sîncrai, Sîngiorzul de Mureș sînt la o altitudine de 330-345 m. Gospodăriile de la depresiunea Treiscaune la 600 – 630 m., iar gospodăriile Lăzarea în depresiunea Gheorgheniului este la o altitudine de 810 m.–

Temperatura anuală: temperatura mijlocie anuală variază între $8,7^\circ$ C., Tg. Mureș, Sîncrai, Band, Sîngiorzul și $6,1^\circ$ C. la Gheorgheni (G.A.S. Lăzarea). Aceste variațiuni destul de largi sînt impuse de formele de relief și altitudinea foarte diferită a regiunii.– Durata mijlocie a intervalului, posibil de zile fără îngheț – variază între 130-180 zile, volumul gradelor de temperatură, variază între 2000 – 2800° C.

Precipitații anuale: Anual cad asupra teritoriului gospodăriilor între 350-650 mm. precipitațiuni. Gospodăriile cu precipitațiunile cele mai reduse sînt G.A.S. Cătălina care este situată într-o depresiune cu precipitații reduse și are cca. 500 mm. precipitații anual.–

Tipuri de sol: Cea mai mare parte a suprafețelor arabile deținute de Gospodăriile Agricole de Stat din cadrul regiunii sînt situate pe tipul de sol – brun roșcat de pădure cca. 40 % urmat de aluviuni cu o proporție procentuală de cca. 35 %. O suprafață mai redusă avem de cernoziom degradat și podzol.–

Aproximativ 40 % din pajiștele naturale deținute de Gostat sînt pe tipul de sol podzol – iar diferența de 60 % se împarte aproape proporțional între “aluviuni” și brun roșcat.–

Modul de folosință:

Modul de folosință a terenului la data de 31 decembrie 1957 s-a prezentat după cum urmează:

I.–Arabil total	Ha.	7.345,25
din care:		
amenajat pentru grădină	”	157
II.–Plantații viticole	”	154,62
din care:		
plantații definitive în prod.		154
III.–Plantații pomicole-	Ha.	711,39
din care:		
A. plantații definitive în prod.		215
B. plantații fără rod	Ha.	385
D. plantații pepinieristice	”	45
IV.– Pășune naturală total	Ha.	2.081,69
din care:		
de munte și coaste	”	1.819
V.–Fînețe naturale total	”	1.271,69
din care:		
de munte și coaste	”	577,58
VI.–Păduri zăvoaie total	”	100
din care:		
perdele de protecție	”	29
VII.–Ape bălți total	”	11,36
VIII.–Neproductiv total	”	641,27

din care:

curți și clădiri	Ha.	167
teren sport	”	2
vetre de sat	”	59
Total general (I–VIII)	”	12.316,32

2.– Structura planului de cultură:

– Analizând structura planului de cultură în ceiace privește raportul grupelor de cultură față de total arabil rezultă următoarele:

– Cereale pentru boabe a oculat		57	%
din care			
Grâu + Secară	20,2	%	
Porumb boabe	14	%	
– Leguminoase pentru boabe		1,10	%
– Plante industriale		0,20	%
– Culturi alimentare		5,30	%
– Grădini de zarzavat		2,4	%
– Plante de nutreț		31	%

 din care:

– leguminoase perene		54	%
– siloz (suculente)		17,5	%
– Seminte și seminceri		2,2	%

– Rezultă din cele de mai sus că procentual, suprafața cea mai mare a fost ocupată de grupa cerealelor urmată de grupa plantelor furajere ocupînd împreună 88 % din suprafața totală – rămînînd pentru restul grupelor 12 %.–

Ca o problemă importantă trebuie să menționăm că din suprafața totală destinată pentru produsele culturilor furajere 54 % a fost ocupată cu leguminoase perene, – suprafață care reprezintă 17 % din suprafața totală arabilă.–

3.– Sectorul Horticol: Acest sector este reprezentat în cadrul Gospodăriilor Agricole de Stat din Trustul R.A.M. cu 3 ramuri ca:

1.– Sectorul viticol:– suprafața plantațiilor de vii în cadrul Trustului constă din 154 Ha. vii nobile pe rod cu 930.000 butuci reprezentînd 1, 4 % din suprafața totală.–

– Din plantațiile viticole 81 % este la GAS Reghin în trei parcele, – restul la GAS “1 Mai” și Band în trupuri resfirate în parcele mici.–

Componența plantațiilor viticole este foarte heterogen atât din punct de vedere a vârstei cât și a varietăților componente. Marea majoritate a suprafețelor are o vîrstă de peste 35 ani. Varietățile cu pondere mai mare sînt: varietăți de vin, Fetească, Rissling, Pinot Gris, Mușcat Otonel, Traminer, Gorniș și în proporție mai mică Naiburger.– Varietățile de masă sînt: Chessla – Alb – Roz și Roșu și un număr redus Perle Csaba – Mușcat Hamburg.–

2.– Sectorul pomicol.–

Acest sector la data de 31 decembrie 1957 a avut o suprafață totală de 711 Ha. Din această suprafață 215 Ha. este ocupată cu plantații definitive în producție din care: 212 Ha. cu 16.611 pomi pe rod și 3 Ha. plantații de căpșuni.–

Analizînd dinamica de producție a livezilor pe rod existentă – constatăm, că cea mai mare parte sînt deja în perioadă de declin. Numărul pomilor la Ha. este în medie numai 78 buc.– etatea livezilor cu mici excepții este peste 30 și chiar peste 50 ani.– Componența varietăților este cât se poate de heterogenă.– Cu excepția livezilor relativ mai compactă la GAS Reghin – la restul gospodăriilor se găsesc numai grădini de pomi cu suprafețe reduse – iar 3.688 buc. pomi din totalul existent sînt răzleți.– Specia cu ponderea cea mai mare ca număr este prunul cu un procent de 49 % urmat de meri cu un procent de 35 %, celelalte specii sînt reprezentate cu un număr foarte redus.– Redăm mai jos patrimoniul pomicol pe anul 1957 pe specii:

Specificare	Suprafața Ha.	Nr. Total al pomi- lor.–	Din care: în livezi încheiate	Pomi răzleți
– Meri	96,50	5854	5224	630
– Nuci	13,70	1005	620	385
– Pruni	85,40	8001	6596	1405
– Cireși	4.–	197	124	73
– Vișini	4,40	187	169	18
– Peri	4,70	635	340	295
– Piersici	1.–	177	–	177
– Alți pomi	2,80	555	52	503

Sectorul legumicol.–

In anul 1957 am cultivat legume și zarzavat pe

pe o suprafață de 160 Ha. avînd 4 grădini comasate – din care 2 în apropierea orașului Tg-Mureș (GAS 1 Mai. și Re-ghin), una 1 Ozun și ce de-a patra la Odorhei.– Culturile de legume necesită un număr mare de brațe de muncă, mecanizarea complexă la acest sector nu avem din care cauză tendința Gospodăriilor Agricole de Stat este că pe lîngă menținerea suprafețelor în producție să mărească producția marfă la Ha. cu respectarea sortimentelor cerute de consumatori și de standardele de calitate.–

4.– Efectivele de animale la 31 decembrie 1957.

Specificare	Capete	Per 100 Ha. S.A.U.
– Taurine – total –	2.646	25,80
din care:		
vacii	978	9,20
– Porcine – total –	5.230	50,–
din care:		
scroafe	945	8,90
– Ovine – total –	3.723	35,10
din care:		
oi mame	2.642	24,80
– Cabaline – total –	481	4,50
– Păsări – total –	12.655	119,–

Producțiile medii realizate în cursul anului cu indicarea suprafețelor rămase în producție 1957.–

Sectorul vegetal.

– Culturi cîmp și legume.–

Cereale de toamnă

	Supraf. Ha.	Prod. Medie. Kg/Ha.
– Grîu de toamnă	991	1879
– Secară	262	1400
– Orz	477	1934

Cereale de primăvară

– Grîu de primăvară	107	183
– Orz	84	161
– Orzoaica	303	1835
– Ovăs	516	162
– Porumb	200	2129

<u>Leguminoase boabe:</u>	Ha.	Kg./Ha.
– Mazăre	46	1038
– Fasole	10	660
– Linte	8	160
<u>Alimentare:</u>		
– Cartofi vară	153	9300
– Cartofi toamnă	209	13100
Legume și zarzavat din care:		
– Ceapă uscată	18	3800
– Pătlăgele roșii	26	9050
– Rădăcinoase	25	13340
– Varză	24	13400
<u>Plante furajere:</u>		
Perene:		
– Lucernă	136	3740
– Trifoi	396	3865
Anuale:		
– Borceag primăvară fîn	306	2570
– Borceag m. v.	319	12300
– Porumb siloz	393	23940
– Sfeclă furaj	34	20760
<u>Semințe și seminceri:</u>		
– Sfeclă zahăr anul II	56	1190

Sectorul viticol.–

In anul 1957 – s-au obținut la acest sector următoarele produse:

	Suprafața	Prod. medie	Prod. Totală
– Struguri	154	3.650 Kg/Ha	561,5 tone
– Coarde	(154)	350 Buc/Ha	54.– mii buc.

Rezultă din cele de mai sus că pe butuc s-a obținut 604 grame struguri.–

Sectorul pomicol.

Nr. crt.	Specia	Pomi buc.	Prod. medie	Prod. totală
1.	Meri	5.854	7,72	45,33
2.	Peri	635	3,80	2,40
3.	Pruni	8.001	3,03	24,30

Nr. crt.	Specia	Pomi buc.	Prod. medie Kg.	Prod. totală tone
4.	Piersici	177	0,28	005
5.	Cireși	197	0,30	0,60
6.	Vișini	187	0,27	0,50
8.	Nuci	1005	2,28	2,30
9.	Alți pomi	555	3,62	2,05

Sectorul zootehnic.

Producția animală:

	U. M.	Producția		Per 100 Ha
		medie	totală	S.A.U. 109
– Lapte de vacă	Hl.	2765	25.718	236
– Lapte de oaie	Hl.	35	589.–	5,4
– Lână	Kg.	2,06	5267.–	48
– Ouă	Buc.	133	1046.526	9540
– Carne	Tone.	–	388.–	3,56

Producția marfă livrată statului în anul 1957.

Suprafața agricolă utilă în anul 1957 pe baza A s.l. a fost următoarea: 10.938 Ha.

Sectorul vegetal.

Nr. crt.	Specificare	U/M	Total Tone	Per 100 Ha. S.A.U.	Obs.
1.	Grâu + Secară	Tone	2.031	18,6	
2.	Cartofi	Tone	2.710	24,8	
3.	Legume	Tone	1.380	12,6	
4.	Struguri total	Tone	562	5,3	
5.	Fructe	Tone	61	0,56	

Sectorul zootehnic:

6.	Lapte de vacă	Hl.	21.145	196	
7.	Lapte de oaie	Hl.	589	5,4	
8.	Carne	Tone	388	3,56	
9.	Ouă	Mii buc	1.016	10,9	
10.	Lână	Tone	56	0,05	
11.	Miere	Kg.	2.700	24,60	

Producția globală realizată în anul 1957 în valori constante pe sectoare de producție:

– Sectorul vegetal	15,681 mii lei
– Sectorul zootehnic	11.990 mii lei
– Sectorul mecanic și anexe	3.008 mii lei
– Valoarea producției globale în prețuri constante.	30.679 mii lei

Pentru producția globală de lei 30.679.000 evaluat în valori constante am cheltuit lei 14.846.395 fond salarii, din care fond salarii muncitori 12.151 lei.–

Rezultă deci că pentru fiecare milion de lei producție evaluată în valori constante am consumat 485.000 lei fond salarii din care la categoria muncitori 396.000 lei.–

În anul 1957 numărul mediu scriptic la total muncitori a fost de 2.121 realizând o productivitate a muncii pe cap de muncitor de lei 14.464 în prețuri constante.–

Câștigul mediu lunar pe cap de muncitor pe anul 1957 a fost de 527 lei.–

+ +

Desvoltările posibile în anii de perspectivă 1958–1960.–

În cursul anului 1958 – 1960 Gospodăriile Agricole de Stat, înaintînd pe drumul trasat de Congresul al II-lea al P.M.R. trebuie să devină principalul furnizor al Statului constituirea fondului central.–

Prin consolidarea organizatorică – economică, Gospodăriile Agricole de Stat în acești ani vor fi transformate în unități rentabile.–

La consfătuirea pe țară a țăranilor și lucrătorilor din sectorul socialist al agriculturii ținută la Constanța tov-Gh. Gheorghiu Dej prin expunerea sa “pentru consolidarea și dezvoltarea sectorului socialist al agriculturii, pentru sporirea producției agricole” – arată că suprafața gospodăriilor de stat trebuie să crească în continuare prin preluarea de terenuri de la Sfaturile Populare, Instituții, Intreprinderi și prin deștelenire.–

Adoptînd această sarcină în condițiile specifice ale regiunii suprafața agricolă deținută de gospodăriile agricole de stat în anii 1960 trebuie să ajungă la suprafețele indicate mai jos:

– Arabil	10.000	Ha.	65 %
– din care: irigat	150	”	
– Vii pe rod	210	”	1,3 %
– Livezi total	900	”	5,8 %
– din care: pe rod	300	”	
– Pășuni	3.000	”	20,2 %

– Fînețe	1.200 Ha.	7,7 %
– Suprafața Agricolă utilă	15.310 ”	100.– %

In cursul celor 3 ani de perspectivă suprafața terenului arabil trebuie să crească cu cca. 3.000 Ha. față de suprafețele deținute în prezent.–

Terenurile preluate pînă în prezent pe baza D.C.M. 156/1957, și cele care se vor mai prelua trebuiesc grupate și comasate ținînd cont de situația locală, pentru exploatare cît mai rațională a terenurilor și întărirea economică a Gospodăriilor Agricole de Stat. Se vor executa lucrări de conservarea solului pe o suprafața de 200–300 Ha., pe terenuri aflate pe pante supuse degradării.–

Se vor mări suprafețele arabile irigate cu 150 Ha. în special pentru mărirea producției de porumb (boabe și siloz).–

In scopul măririi producției de fin se vor amenaja și reamenaja 100 Ha. pajiști naturale.–

PLANTAȚII

Fiindcă în regiunea noastră condițiile naturale și climaterice sînt foarte favorabile pentru cultura pomilor fructiferi, cu toate acestea sectorul pomicol al regiunii este mult rămas în urmă – intenționăm ca în cursul anilor 1958 – 1960 să mai plantăm 200 Ha. livadă de pomi.– Prin această plantație se pot pune în valoare terenuri de pe coaste care altfel rămîn cu producție foarte scăzută s-au chiar neproductive.–

Valoarea producției globale a acestor terenuri la Ha. în momentul de față este în jurul a 1.000 lei. După ce plantațiile intră în producție – valoarea producției globale va crește la 3.500 – 4.000 lei per Ha.–

Structura planului de cultură.

Odată cu sistarea sistemului de cotă obligatorie Gospodăriilor Agricole de Stat le revine sarcina de a deveni principalii furnizori ai Statului pentru constituirea fondului central de cereale și să livreze în cantități sporite de carne, lapte, lînă și alte animale.–

Structura planului de cultură trebuie să fie adoptată pentru îndeplinirea necondiționată a acestei sarcini.–

Pe baza celor de mai sus, planul de cultură și structura planului va fi cea indicată mai jos.–

Nr. Crt.	cultura	Ha.	%	Prod. medie la Ha.	Prod. totală tone	Mii U.M.
1.	Total arabil	10.000	100	–	–	–
	– Cereale pt. boabe	5.800	58	–	–	9.480
	– Din care:					
	– grâu	1.700	17	2.200	3.740	–
	– secară	300	3	2.000	600	–
	– porumb	2.000	20	2.800	5.600	(6600)
	– cartofi	500	5	14.000	7.000	–
	– Legume	200	2	13.000	2.600	–
	– plante de nutreț	3.500	35	–	–	11.625
	– din care:					
	– perene pt. fin	2.500	25	4.500	11.250	5.625
	– Siloz	800	8	35.000	28.000	5.600

Sectorul zootehnic

Paralel cu mărirea substanțială a suprafețelor destinate pentru furaje și cereale furajere luând în considerare creșterea producției medii la Gospodăriile Agricole de Stat v-a lua o mare dezvoltare creșterea și îngrășarea de animale.

Tinând cont de specificul regiunii gospodăriile noastre vor mări în primul rând efectivul sectorului bovine urmat de sectorul ovine. Intrucît pentru sectorul porcine nu putem asigura furajele concentrate numai într-o măsură mică, efectivul acestui sector este condiționat de producția de grăunțe concentrate.

Pe lângă faptul că pînă în anul 1960 v-a crește simțitor efectivul de animale se vor lua măsuri de îmbunătățirea calitativă a efectivului prin ținerea strictă a registrelor genealogice, – înființarea liniilor de producție (familie) folosirea animalelor de reproducție (tauri) provenite din familiile cu producție excepțională, – furajarea rațională și cît mai naturală.

La controlul și urmărirea producției (lapte, ouă, lînă) se va introduce controlul calitativ (grăsimile la lapte, greutatea la ouă, calitatea lînei).

În tabelele mai jos indicăm efectivele și producția de animale în anul 1960, comparat cu anul 1957 – cu arătarea proporției la 100 Ha. (S.A.U.)

Efectivele de animale în anul 1960

Specificare	Total cap.	Per 100 Ha. S.A.U. (154)
– Bovine	5.50	35,8
– dincare: vaci	2.500	16,2
– Bovine la îngrășat	1.000	6,7
– Porcine	7.200	46,8
– din care: scroafe	1.000	6,5
– Porci grași	4.000	26
– Ovine	6.000	39
– Oi mame	4.000	26
– Păsări.	12.000	36

Producția animală

Specificare	U .M	Producție		Per 100 Ha. S.A.U. (154)
		medie	totală	
– Lapte de vacă	Hl.	2.900	72.500	472
– Lapte de oaie	”	1.538	1.520	10
– Lână	Kg.	2,4	14.400	93
– Ouă	buc.	145	1.380.000	8950
– Carne livrabil	tone	–	1.670	10,85
din care:				
– porc	tone	–	1.000	7,78

Producția marfă la 100 Ha. S.A.U. în anul 1960
comparat cu anul 1957

Suprafața agricolă utilă în anul 1960 va fi de 15.410 Ha.

Nr. crt.	Specificare	U.M.	1957		1960	
			Total	Per 100 Ha. S.A.U.	Total	Per 100 Ha. S.A.U.
<u>Sectorul vegetal</u>						
1.–	Grâu + seară	tone	2.031	18,6	3.800	24,6
	– cartofi	”	2.710	24,8	5.000	32,4
	– legume	”	1.380	12,6	2.400	15,6
	– struguri total	”	562	6,3	700	4,6
	– fructe	”	61	0,56	350	2,26
<u>Sectorul zootehnic</u>						
	– Lapte de vacă	Hl.	21.145	196	62.000	403
	– Lapte de oaie	”	589	5,4	1.520	10
	– Carne	tone	3 88	3,56	1.650	10,85
	– Ouă	mii buc	1.016.	10,9	1.380	8,95
	– Lână	Kg.	5.600	0,05	14.400	0,09

Planul de perspectivă 1960 – 1975

Organizarea Gospodăriilor Agricole de Stat.

La începutul anilor de perspectivă de 15 ani trebuie să fie terminată în întregime comasarea Gospodăriilor Agricole de Stat.

Pe suprafețele trecute de la alte Ministere la Gostat se va organiza unități noi cu specializarea zootehnică, horticolă.

Aceste unități noi vor avea o mărime ponderată dar cu o intensificare foarte ridicată și economice.

În fiecare raion după condițiile locale se va crea mai multe gospodării de Stat – specializate după profilul raionului.

Modul de folosință

În acest interval de timp suprafața gospodăriilor agricole de stat trebuie să ajungă la aproximativ 25 – 25 de mii Ha. Repartizat pe categorii de folosință după cum urmează :

<u>Arabil</u>	15.000 Ha,	61,1 %
– din care: irigat	(1.000) ”	
– Vii nobile pe rod	400 ”	1,6 %
– Livezi total	2.600 ”	10,7 %
din care: pe rod	1.600 ”	
– Pășuni naturale	5.000 ”	20,5 %
– Fânețe	1.500 ”	6,1 %
Total suprafețe agricole utile	24.500 Ha.	100 %

Nu este mai puțin adevărat că această suprafață este mai mică decât media pe țară avînd în vedere însă suprafața agricolă restrînsă a regiunii – credem că suprafețele indicate cu mici toleranțe va corespunde realității.–

Analizînd raportul categoriilor de folosință –, se poate constata creșterea simțitor a suprafețelor irigate.

Este o creștere esențială procentuală la livezi, măsură impusă de specificul regiunii.

Fiind că în perspectivă va crește simțitor sectorul bovin și ovin este necesar mărirea suprafeței pajiștilor naturale.–

Imbunătățiri funciare

Prin primirea de terenuri de la alte sectoare va intra în patrimoniul gospodăriilor agricole de stat suprafețe situate pe pante – pentru a evita degradarea în continuare a suprafețelor vom aplica măsuri de conservarea solului pe o suprafață de 1.500 Ha. teren arabil și 1.200 Ha. pajiște naturală.

Cu scopul măririi producției la Ha. se va amenaja încă 700 Ha. teren arabil și 500 Ha. pajiște naturală pentru irigat.

Cu scopul reducerii necesarului de brațe de muncă – plantații noi de vii și pomi vor fi executate parțial pe curbele de nivel și unde este necesar pe terase. Suprafețele plantate după aceste metode – va fi 100 Ha. vie și 500 Ha. livadă de pomi.

Se va aplica măsuri de desecare la o suprafață de 400 Ha. teren agricol.

Pentru a evita pagubele pricinuite de inundații se vor construi diguri de apărare – și consolidări de mal precum și canale de absorbție prin care se poate îmbunătăți o suprafață de cca. 450-500 Ha.

Sectorul vegetal.

Culturi câmp:

Specificul regiunii noastre oferă condițiuni optimele pentru creșterea simțitoare a sectorului bovin. Acest sector trebui să devină sectorul principal al gospodăriilor agricole de stat din cadrul regiunii. Pentru acest motiv structura culturii plantelor trebuie să fie întocmită în așa fel ca să asigure în întregime balanța furajeră precum și așternutul la sectorul bovin și ovin – iar în măsură cât mai mare și pentru sectorul porcîn și păsări. Se va ține cont la întocmirea planului de cultură că gospodăriile agricole de stat și pe mai departe trebuie să fie principalul furnizor de cereale panificabile și să asigure semințe selecționate pentru agricultura regiunii – la principalele plante de cultură.

Pe baza celor expuse mai înainte planul de cultură și raportul între grupele de cultură se va prezenta astfel:

Nr. crt.	Cultura	Ha.	%	Producția		Mii obs. produse
				Medie/Ha.	Totala tone	
1.–	Total arabil	15.000	100	–	–	53.950
	– Cereale pt. boabe	8.700	58	–	–	22.800
	din care:					
	– grâu	2.500	17	2.600	6.500	–
	– seară	450	3	2.200	990	–
	– porumb	3.000	20	3.500	10.500	(12.200)
	– Cartofi	750	5	20.000	14.000	–
	– Legume	300	2	16.000	4.800	–
	– Plante de nutreț	5.250	35	–	–	26.150
	din care:					
	– Perene (fîn)	3.750	25	6.000	22.500	11.250
	– Siloz	1.400	8	50.000	70.000	14.000
	Culturi duble și intercalate	–	–	–	–	5.000

Măsuri agrotehnice

Pentru asigurarea producției mari și constante.

Pe întreaga suprafață arabilă neocupată de plante culturale se va aplica arătura adâncă de toamnă cu excepția plantelor mari.

Toate suprafețele arate toamna, se vor întreține imediat după svîntare prin, tîrșit, grăpaș, – cultivat – diferențiat de la caz la caz.–

Întreaga suprafață se va însămînța și planta mecanizat.

Se va aplica polenizarea suplimentară pe întreaga suprafață ocupată cu plante, care se pretează pentru acest lucru.

Se va folosi pentru întreaga suprafață numai semințe selecționate de mare productivitate – aclimatizate specificului regiunii noastre.

Pentru acest scop se vor organiza 4 unități specializate în producerea de semințe care se reprezintă cele 4 microclimate diferite ale regiunii și anume: Valea Mureșului (Raionul Tg-Mureș] – Reghin), Valea Tîrnavei (Raioanele Sîng. de Pădu[r]e, Cristru, Odorheiu), Depresiunea Ciuc–Gheorgheni (Raioanele Toplița, Gheorgheni și Ciuc), depresiunea Trei Scaune (Raioanele] Sffînu-Gheorghe, Tg-Secuiesc).

Aceste 4 unități vor produce 1.000 tone semințe înmulțirea II-a cantitate care va fi folosită anual pentru

schimb de semințe.

În afară de aceasta gospodăriile nespecializate vor mai produce 3.000 kg. semințe recunoscute pentru asigurarea seminței de soi pentru sectorul cooperatist al agriculturii. Menționăm că semințe de cereale furajere vor fi predate prin schimb cu scopul de a nu micșora cantitatea de grăunțe furajere.

Mecanizare.

În perspectivă pe lângă pregătirea solului 100 % se va mai extinde mecanizarea complexă la întreținerea culturilor.

Se va introduce folosirea plugurilor de tractor, reversibile pentru a îmbunătăți calitatea arăturilor pe pante.

Se va introduce sistemul de mașini pentru mecanizarea complexă a cartofului.–

Se vor însămînța soiuri rezistente la cădere și prin aplicarea fertilității echilibrate se va asigura condiția pentru aplicarea în proporție 100 % la procesul de recoltarea păioaselor.–

Cu scopul executării recoltării păioaselor în condițiile optime, se vor folosi în prima perioadă a coacerii recoltarea divizată.–

Pentru ridicarea productivității se vor folosi forma de organizarea muncii în brigăzi cu mecanizarea complexă un tractor la 100 Ha.–

Chimimizarea agriculturii.

Folosirea materialelor stimulative la germinare.

Folosirea materialelor chimice pentru urgentarea coacerii.

Folosirea materialelor stimulative pentru ridicarea producției.

Aceste metode în momentul de față sînt în faza de încercare avînd în vedere însă că rezultatele de pînă acum sînt frumoase, ținînd cont de viteza mare de prosperarea tehnicității în perspectivă această metodă va avea o importanță mare.

Experiențele de pînă acum în agricultură lumii, în acest domeniu au rezultate frumoase, – obținînd creșterea în producție de la 10-50 % cu o coacere mai de vreme cu 8-10 zile.

Pomicultura.

Condițiile naturale ale regiunii sînt foarte prilenice

pentru cultura pomilor fructiferi.

În perspectivă trebuie să asigurăm un consum de minim 80 kg. pe cap de locuitor, – cantitate care trebuie să ajungă la 100 kg. după un timp mai îndelungat.–

În anii de perspectivă gospodăriile agricole de stat vor planta 1.700 Ha. livadă de pomi. Folosind în acest scop terenurile așezate pe pante greu mecanizabile, cu fertilitate redusă – care altfel dădeau o producție foarte scăzută s-au chiar neproductivă.–

Pentru extinderea mecanizării și reducerea brațelor de muncă pe suprafața totală se vor planta pe curbe de nivel pe valuri de pământ 500 Ha.–

Pe această suprafață urmează să plantăm 255.000 pomi.

La sfârșitul anului de perspectivă fondul pomicol se va prezenta astfel:

	Livezi de pomi		Inclusiv buc.	Plantații mume	
	%	Ha.		medie	totală
Meri	40	960	144.000	24	3450
Peri	7	168	25.000	24	600
Pruni	22	528	105.500	18	1890
Caiși	6	144	21.500	16	343
Cireși	7	168	25.000	15	375
Vișini	5	120	18.000	13	234
Piersici	3	72	14.000	10	140
Gutui	2	48	12.000	14	168
Nuci	8	192	13.400	14	187
Total	100	2400	378.400	19,50	7384

Pepiniere pomicole

Suprafața pepinierii pomicole împreună cu plantația mumă marcotare, școlă de semințe, va fi de 200 Ha. producție de pomi altoiți va fi de 200.000 buc. anual.

Pentru ridicarea producției globale la Ha. între livezile tinere se vor cultiva căpșuni la o suprafață de 100 Ha. cu o producție de 6 tone / ha. însemnând în total 600 tone fructe anual.–

Pe lângă fertilizarea obișnuită vom folosi îngrășăminte verde în special în locurile greu accesibile. Pe pante abrupte unde ca măsură de combaterea eroziunii se va face cu ajutorul înierbării la toată suprafața, vom introduce mulcirea pe întreaga suprafață, – metodă care după ultimele experiențe s-a dovedit foarte eficace la ridicarea produc[ției].

Sectorul viticol

Condițiunile climaterice în patru zone ale regiunii permite cultivarea a acestei plante prețioase.

Gospodăriile Agricole de Stat din raioanele: Reghin, Tg-Mureș, Sîngeorzu de Pădure, Cristur trebuie să extindă această cultură – bine înțeles numai la locurile cele mai prilenice, cu scopul de a obține producții de calitate superioară.–

În anii de perspectivă suprafețele ocupate de vii altoite vor fi extinse cu încă 200 Ha. – ajungînd la sfîrșitul perioadei la o suprafață totală de 400 Ha.

În scopul ridicării productivității muncii și ca o măsură antierozională din această suprafață de 200 Ha. vom planta 100 Ha. pe curbele de nivel și pe tersae.–

Producția medie la Ha. până la sfîrșitul anului de perspectivă trebuie să ajungă la 4.200 kg. la Ha.

Astfel de pe suprafața de 400 Ha. vom obține o producție totală de 1.680 tone struguri.–

Sectorul legumicol.

Fiind că, culturile de legume în general necesită un mare număr de brațe de muncă – Procesele de producție sînt greu mecanizabile – acest sector trebuie să primească o dezvoltare mai largă în unitățile agricole cooperatiste fiind că ele au brațe de muncă din abundență.–

Gospodăriile Agricole de Stat în anul de perspectivă va mări suprafața legumicolă 100 % față de anul de comparație.

Linia este mărirea producției la Ha. și producerea sortimentelor de legume mai eficace care au nevoie de o tehnicitate mai ridicată și de o investiție mai mare.–

Tendința gospodăriilor agricole de stat trebuie să fie că din producția totală un procent cît mai ridicat să fie trufandale.–

Pe viitor trebuie să trecem la sistemul de plantarea legumelor care permite mecanizarea lucrărilor de întreținere, reducînd astfel necesarul brațelor de muncă pe unitate de produs care va duce implicit la reducerea prețului de cost. În anii de perspectivă vom introduce tractoarele de grădină cu agregate multilaterale pentru lucrările de pregătirea și întreținerea solului.

Vom folosi energia electrică în măsură mult mai mare în special la agregatele de irigat. Se vor introduce irigații prin aspersiune – conducînd apa pentru irigat în țevile demontabile.

În sectorul legumicol fiind mai intensiv permite folosirea materialelor chimice în măsură mai mare. Experiențele de pînă acum se pot folosi cu succes materiale stimulativ.

În anii de perspectivă folosirea materialelor chimice stimulativ în special la solanacee la care din experiența de pînă acum s-a înregistrat rezultate foarte bune.–

În vederea bunei reușite în sectorul legumicol are o importanță hotărîtoare producerea de material săditor. Pentru obținerea răsadurilor timpurii și bine dezvoltate și sănătoase la gospodăriile care au gaz metan vom amenaja sere în care pe lîngă producerea trufandalelor se vor produce și o parte din necesarul de răsaduri.–

Ca producția să nu fie legată de pricina precipitațiilor în timpul vegetației – întreaga suprafață destinată pentru sectorul legumicol vom amenaja-o pentru irigat.–

Fertilizarea solului.

În regiunea noastră unde terenurile agricole sînt exploatare de un timp mai îndelungat fertilizarea solului are o importanță mai hotărîtoare.

Baza fertilizării și anii de perspectivă rămîne îngrășămintele naturale (gunoi de grajd și urină), efectivele de animale la sfîrșitul perioadei de perspectivă vor produce o cantitate de bălegar cu care se vor putea îngrășa întreaga suprafață agricolă în fiecare 4 ani – socotind 40 tone bălegar la Ha.

Pe terenurile aflate pe pante și greu accesibile vom folosi îngrășăminte verde (lupin, sulfînă, et.).

Pentru asigurarea și menținerea producției în perioada aceasta, vom folosi 250–300 kg. îngrășămintă chimice granulate la Ha. – din care cel puțin 100 kg. îngrășămintă chimice complexe.

În anii de perspectivă vom extinde folosirea îngrășămintelor lichide, precum și folosirea în stare mai largă a îngrășămintelor bacteriene.

Vom înființa în cadrul Trustului un laborator de analiza solului și de agro-chimice – care va avea sarcina să se creeze rețete de fertilizarea solului adecvată specificului fiecărui trup.–

Combaterea dăunătorilor.

În scopul de a reduce pagubele pricinuite de diferiți

dăunători și boli – în anii de perspectivă vom da o importanță cât se poate de mare – pentru prevenirea și combaterea dăunătorilor.

Munca va fi desfășurată pe dou fronturi:

- prevenire;
- combatere.

Cunoscut fiind că în general prevenirea este o muncă mai puțin costisitoare accentul va fi îndreptat la aceasta – aplicînd următoarele măsuri:

– Rotație chibzuită a plantelor prin care sîntem în stare să împiedecăm înmulțirea diferiților dăunători.

– Vom aplica cu strictețe tratarea semințelor la toate sectoarele indicate.

– Vom executa 100 % dezinfectarea răsadnițelor, solului, magazinelor, etc.–

–Vom folosi semințe, tuberculi material săditor complet sănătoși.

– Vom introduce prevenirea și combateri biologice.

La combatere ne vom folosi de cel mai modern utilaj ca: mașini suspendate pe tractor sau chiar avioane sau elicoptere. –

Sectorul zootehnic.

În anii de perspectivă importanța acestui sector va crește simțitor – și trebuie să ajungă la încărcătură – una bucată vită mare la o suprafață de 1 Ha. agricol.

Efectivul de animale de ajuns în anul 1975 – în comparație cu anul 1960 cu indicarea proporțiilor la 100 Ha. suprafața agricolă utilă.–

Tabel cu efectiv de animale.

Nr. crt.	Specificare	Total	1960		1975		Procentul de crește re pe total	U.V.
			Per 100 Ha. S.A.U.	Total	Per 100 Ha.S.A.U. (245)			
1.–	Bovine	5.500	35,8	22000	90	400	18400	
	din care:							
	– vaci lapte	2.500	16,2	10000	40	400	–	
	– bovine la îngrășat	1.000	6,7	6000	16	600	–	
2.–	porcine	7.200	46,8	8500	35	118	5500	
	din care:							
	– scroafe	1.000	6,5	1000	4,1	–	–	
	– porci grași	4.000	26	5000	20	125	–	

Nr. crt.	Specificare	Total	1960		1975		Procent de creș. pe total.	U.V.
			Per 100 Ha. S.A.U.	Total	Per 100 Ha. S.A.U. (245)	Total		
3.-	Ovine:	6000	39	12.300	50	205	1200	
	din care;							
	– oi mame	4000	26	8.600	35	215	–	
4.-	Păsări	12000	96	12.000	49	–	300	
	Total V.M.						25.400	

Analizînd situația efectivului de animale se constată o creștere de 4 ori la sectorul bovin, iar la bovine la îngrășat se observă o creștere de 6 ori față de anul 1960.

De asemeni se constată o dublare a efectivului în sectorul ovin.

Creșterea cu ritm afît de impresionant la aceste două sectoare este permisă de situația specifică a regiunii – fiind că pentru acest sector se poate asigura furajele în întregime.–

Dezvoltarea sectorului porcîn și păsări este condiționată de grăunțe furajere produse.

Menționăm că efectivele de animale indicate în tabelul de mai sus în întregime sînt avizate pe producție proprie de furaje – inclusiv grăunțe concentrate și nu va mai fi necesar să transportăm concentrate de la alte regiuni care este costisitor și nerentabil, aducînd la majorarea prețului de cost.–

Producția animală în anul 1975 în comparație cu anul 1960

Nr. crt.	Specificare	U.M.	1960		Per 100 ha. S.A.U.	1975		Per 100 Ha. S.A.U. 245
			Producția medie totala	totala		medie totală	totală	
1.-	Lapte vacă	Hl.	2900	72500	472	3200	320000	1310
2.-	Lapte de oaie	”	58	1520	10	56	7400	30
3.-	Lînă	Kg.	2,4	14400	93	2,8	34500	141
4.-	Ouă	buc.	145	1380000	8950	155	1550000	5350
5.-	Carne(livrat)	tone	–	1670	10,85	–	4635	18,9
	din care:							
	– porc	tone	–	1200	7,78	–	1500	6,1

Analizînd producția animalelor în perspectivă rezultă că vom produce la Ha.: 1.310 litri lapte vacă, 30 litri lapte

vacă, 30 litri lapte oaie, 1,41 kg. lână, 63,5 buc. ouă, 189 kg. carne.

Pentru atingerea și menținerea producției indicate de mai sus este necesar să aplicăm cu cea mai mare strictețe metodele de îmbunătățirea calitativă a speciilor prin:

- selectarea riguroasă bazată pe o evidență strictă a producției precum și a tuturor fenomenelor importante.

- menținerea și mărirea numărului liniilor de producție (familii de producție).

- folosirea animalelor de reproducție (tauri, vieri, etc.) provenite din familii cu producție excepțională.

- la taurine și ovine cu producție excepțională vom folosi metoda de prelungire a perioadei de viață productivă – în vederea obținerii unui număr cât mai mare de urmași de calitate excepțională.

- la speciile de porcine și păsări vom folosi metoda de hibridizare ca să obținem animale industriale cu capacitate ridicată de producție. Folosim la sectorul porcine metoda de hibridizare intenționăm ca de la un efectiv scroafe egală cu cea din anul 1960 – în anul 1975 să obținem cu 300 tone mai multă carne.–

Măsuri sanitare-veterinare.

Pînă în cursul anului 1960 în gospodăriile agricole de stat din regiunea Autonomă Maghiară se vor asana toate fermele de porci de bruceloză, lichidînd această boală, iar în cursul anilor 1960–1975 se vor menține fermele indemne executîndu-se controale periodice anuale și trimestriale serologice și alegice.–

Se vor lichida tuberculoza bovină în 1960, efectivul de bovine ale gospodăriilor de stat vor avea întreaga capacitate de producție.

Se vor lichida toate bolile parazitare ale animalelor acționîndu-se concomitent asupra paraziților interni la animale, cît și asupra gazdelor intermediare pentru întreruperea ciclului evolutiv al paraziților.–

În acest scop se va întocmi un plan de asanare, drenare a pășunilor.–

Se vor identifica sursele de infecție și infestație acționîndu-se direct asupra acestora.–

Pentru lichidarea bolilor microbiene și avirozelor se vor lua măsuri profilactice prin dezinfecții și vaccinări preventive, reducîndu-se la maximum pierderile produse de epizootii.–

Se va ridica neconținut calificarea și pregătirea personalului tehnic veterinar prin cursuri, schimburi de experiență studierea în comun a tuturor noutăților științifice de specialitate, ca prin aplicarea celor mai perfecționante metode să se reducă pierderile și să se ridice capacitatea de producție a animalelor.–

Producția marfă livrată Statului în comparație cu anul 1960.

Nr. crt.	Specificare	U.M.	Total	1960		1975	
				Per 100 Ha. S.A.U.	Total	Per 100 Ha. S.A.U. (245)	Total
1.	<u>Sectorul vegetal:</u>						
	–Grâu+Secară	to.	3800	24,6	6890		28
	– Cartofi	”	5000	32,4	11750		48
	– Legume	”	2400	15,6	4800		19,6
	– Struguri	”	700	4,5	1680		6,9
	– Fructe	”	350	2,26	7384		30
2.	<u>Sectorul zootehnic</u>						
	– Lapte vacă	Hl.	62000	403	281000		1145
	– Lapte oaie	”	1520	10	7400		30
	– Carne	to	1670	10,8	4635		18,9
	– Ouă mii	buc.	1380	8,95	1550		6,35
	– Lână	to	14,4	0,09	34,5		0,14

DIRECTOR
Szasz Alexandru

DIRECTIA SILVICA TG MURES

DESVOLTAREA SECTORULUI SILVIC
DIN REGIUNEA AUTONOMA MAGHIARA IN PERIOADA
1960 – 1975

Cap. I. Date statisticeA. Fondul forestier de stat.1./ Suprafața fondului forestier de stat.

Suprafața totală a fondului forestier de Stat din R.A.M. conform statisticeii întocmite pe data de 31 XII. 1956 este de 475.440 ha.

a./ Din punctul de vedere al organizării teritoriale aceasta suprafață păduroasă este constituită în 18 mari unități forestiere pe Bazine /MUF.B/ și 5 mari Unități Forestiere Grupe /MUF.G/, a căror denumire și suprafață este:

MUF. B. Bicazul Ardelean	6.680ha	MUF. B. Varghiș	26.629ha
” ” Mureșul Superior	24.324	” ” Obîrș.Tîr.	”
		” ” Mari	30.802
” ” Izv. Bistricioarei	24.495	” ” Ob.Tr.Mici	24.628
” ” Toplița	23.404	” ” Nirajului S.	9.275
” ” Lunca Bradului	25.645	” ” Bîscele	28.865
” ” Deda-Răstolița	37.834	” ” G. Odorhei	6.143
” ” Gurghiu	38.497	” ” Rupea	3.021
” ” Oltul Superior	27.788	” ” Sîng.Păd.	8.591
” ” Tușnad-Olt	26.671	” ” Reghin	2.796
” ” Apa Neagra	61.435	” ” Tg-Mureș	11.193
” ” Cașin Oituz	6.595	” ” Total Ha.	475.440 ha
” ” Cotul Oltului	16.704	” ”	”
” ” Codlea-Persani	3.423	” ”	”

In cursul anului 1957 s-au făcut cîteva reorganizări teritoriale în sensul ca MUF.B. Codlea Persani a trecut la Reg. Stalin, o parte de MUF.B. Bicazul Ardelean a trecut la Reg. Bacău, iar Direcția Silvică Tg-Mureș a preluat dela Direcția Silvică Bacău 3 unități de producție din MUF.B. Trotușul Superior și 2 unități de producție din MUF.B. Cașin Oituz. Statistica nu a fost încă reactualizată la sfîrșitul anului 1957, astfel că modificările de structură cauzată de aceasta reorganizare nu sînt centralizate pe regiune.

MUF-urile sînt împărțite în unități de producție /U.P./
Pădurile regiunii sînt constituite în 184 unități de producție, ele fiind gospodărite de 22 ocoale silvice.

b./ Suprafața de natura de folosință este următoarea:

– pădure în producție	422.465 ha
– clasa de regenerare	49.619 ”
– alte terenuri/de administrație pepiniere, clădite, ocupate de instalații de/	3.356 ”
Total:	<u>475.440 ha</u>

c./ suprafața pe grupe funcționale:

– grupa I./păduri de protecție/	48.465 ha
– ” II./păduri de producție și protecție/	<u>426.975 ha</u>
Total:	475.440 ha.

2.– Structura fondului forestier de Stat aflat în producție

a./ pe grupe de specii

– rășinoase	202.367 ha
– fag	143.793 ”
– stejar	36.358 ”
– diverse tari	25.484 ”
– diverse esențe moi	14.463 ”
Total:	<u>422.465 ha</u>

b./ pe clase de vîrstă:

Clasa I. 1-20 ani	94.246 ha	adică	22 %
” II. 21-40 ”	110.724 ”	”	26 %
” III. 41-60 ”	96.674 ”	”	23 %
” IV. 61-80 ”	54.401 ”	”	13 %
” V. 81-100 ”	43.151 ”	”	10 %
” VI. peste 100 ani	23.269 ”	”	6 %
Total:	<u>422.465 ha</u>	adică	100 %

3.– Situația fondului lemnos exploatabil, pe specii, la data de 31. XII. 1957, considerînd toate arboretele cu vîrstă peste 81 ani la rășinoase și fag și diverse tratate în codru

peste 100 ani la stejar-codru și peste 21 ani la crîng, este următoarea, în volum brut, grupa I + II.:

– rășinoase	6.729.845 mc.
– fag	12.457.042 ”
– stejar	334.339 ”
– diverse tari	291.420 ”
– diverse esențe moi	106.906 ”

Total: 19.919.552 mc

Posibilitatea reală /cantitatea anuală ce se poate exploata cu continuitate/ a pădurilor din regiune, stabilite prin amenajamentele silvice și actualizate în 1954, este de cca 800.000 m.c.

B. Fondul forestier de folosință comunală.

Fondul forestier de folosință comunală al regiunii cuprinde 43.000 ha el fiind dat în folosință a 203 comune din regiune. Din aceasta suprafață 40.500 ha. sînt păduri în producție, 2.400 ha clasa de regenerare și 100 ha alte terenuri. Structura pe specii a acestor păduri este: rășinoase 15 %, fag 27 %, stejar 26 %, diverse tari 27 %, și diverse moi 5 %, față de suprafața pădurilor aflată în producție. Pe 65 % din suprafața acestor păduri se aplică regimul codru /cu ciclul de producție dela 80 ani în sus/ iar pe 35 % din suprafață se aplică regimul crîng /cu ciclul de la 20 ani în sus/. Clasa arboretelor exploatabile la codru /peste 81 ani/ este foarte deficitară, ea reprezentînd numai 15 % din clasa normală, iar la crîng /peste 21 ani/ reprezintă numai 70 % din clasa normală. Posibilitatea reală a produselor principale este de cca 60.000 m.c. și ea se realizează în proporție de cca 70 % din pădurile de crîng, deoarece pădurile de codru sînt în majoritate în așteptare.

II.– PRODUCTIA FONDULUI FORESTIER

A. Fondul forestier de Stat.

1./ Producția lemnoasă.

a. / In anul 1950 s-au recoltat cantitate de masă lemnoasă de aproximativ 2.100.000 m.c. volum brut, care au reprezentat aproape 2,5 posibilități reale.

In anii 1958–1960, conform planurilor de stat /pentru anii 1958 și 1959/ și conform sarcinei de amplasare pentru 1960 se va recolta următoarele cantități, exprimate în m.c. volum brut:

anul	rășinoase	fag	stejar	diverse es.	Total
1958	729.000	924.000	19.000	94.000	1.766.000
1959	720.000	940.000	20.000	63.000	1.743.000
1960	700.000	1050.000	20.000	63.000	1.833.000

Sursele pe natură de produse a acestor cantități, sînt în medie următoarele:

– produse principale	70 % repr. 1,56 posib. reale
– produse secundare	3 %
– prod. accid. /higienă/	3 %
– prod. din păduri gr. I	2 ”
– prod. de evacuarea pășuni- lor împădurite	22 %
	100 %

b. / Producția realizabilă în perioada 1961–1975.

Analizînd structura fondului forestier de stat pe clase de vîrstă, rezultă că ea este anormală în sensul că arboretele exploatabile /peste 81 ani/ ca și clasa arboretelor preexploatabile /61-80 ani/ sînt deficitare. Dacă din fondul lemnos exploatabil de 19.920.000 mc. scădeau cantitatea ce se va exploata din produse principale în anii 1958–1960, inclusivadică rotund 3.800.000 m.c. la sfîrșitul anului 1960 rămîne un fond lemnos exploatabil de 16.120.000 m.c. Acest volum trebuie să asigure producția lemnoasă pe cel puțin 20 ani, deoarece clasa preexploatabilă /61-80 ani/, reprezintă numai 13 % în loc de 20 % cît ar fi normal, și ca urmare după trecerea a 20 ani producția ar trebui să înregistreze o scădere prea mare. Considerînd deci că totuși fondul lemnos de 16.120.000 m.c. se va exploata în 20 ani, cantitatea medie anuală ce sa va putea recolta din produse principale va fi cel mult 806.000 mc.

Masa lemnoasă existentă pe pășuni împădurite din care s-a alimentat substanțial producția lemnoasă a ultimilor 4 ani /1954–1957/ și cari vor alimenta și producția anilor 1958–1960/ ea reprezintă 22 % din plan/, se va lichida complet pînă la sfîrșitul anului 1960, deci începînd din 1961 nu se mai poate conta pe această sursă.

Produsele secundare /rezultate prin aplicarea operațiunilor culturale/ și de igienă /arbori uscați în mod curent, doborîți sau ruși, etc/ s-au recoltat pînă în prezent într-o proporție redusă față de posibilități din cauza lipsei unei rețele complete de instalații permanente de transport forestier. Deoarece în perioada 1961–1975 conform planului de perspectivă în curs de întocmire, se va realiza o creștere a rețelei de instalații aceste produse se vor putea recolta aproape integral spre sfîrșitul perioadei. În acest mod se va compensa parțial descreșterea dela an la an a volumului de masă lemnoasă ce se poate recolta din produse principale.

Producția pădurilor de protecție din grupa I. a fost deasemeni sub posibilități, în ultimii ani, atît din cauza lipsei unei rețele complete și permanente de instalații de transport cît și din cauza gospodăririi extensive aplicate pînă acum acestor păduri.

Ca urmare producția de masă lemnoasă în perioada 1961–1975 se va sprijini pe următoarele resurse:

– produsele principale, cari, avînd în vedere nevoile crescînde de lemn ale economiei naționale, se vor recolta cu unele depășiri ale posibilităților reale în primii 5 ani, urmînd ca în următorii 10 ani ai perioadei să se recolteze cu strictețe numai o singură posibilitate reală, anuală, spre a se evita o întrerupere bruscă și de lungă durată a producției forestiere în perioadele următoare, întrerupere care ar fi o consecință inevitabilă a epuizării fondului lemnos exploatabil care este deficitar, și care ar cauza un dezechilibru adînc în economia forestieră a regiunii.

– produsele secundare și de igienă, care ca efect al dezvoltării rețelei de instalații permanente de transport forestier se vor recolta în cantități din ce în ce mai mari astfel ca volumul lor să crească de la aproximativ 100.000 mc.

anual cît se recoltează în prezent la aproximativ 250.000 m.c. spre sfîrșitul perioadei.

– produsele pădurilor de protecție din grupa I. cărora urmează a li se aplica a gospodărire mai intensivă pentru întărirea funcțiunilor lor de protecție.

În baza considerențelor arătate mai sus dinamica producției de masă lemnoasă în perioada 1961–1975 va putea atinge următoarele cifre maxime, exprimate în m.c. volum brut:

anii	rășinoase	fag	stejar	div. es.	Total
1961–1965	470.000	750.000	20.000	60.000	1.300.000
1966–1970	460.000	600.000	20.000	60.000	1.140.000
1971–1975	440.000	450.000	20.000	60.000	970.000

Aceasta scădere a bazei de materie primă va impune o restrîngere treptată a activității de exploatare forestieră și va accentua necesitatea ca sectorul industriei lemnului să se reprofileze pentru o industrializare mai avansată a tuturor produselor din lemn.

Totodată obiectivul cel mai important al activității de exploatare a lemnului va fi utilizarea integrală a lemnului de lucru, în special la fag, și reducerea pierderilor de recoltare.

2./ Produse accesorii.

Produsele accesorii ale pădurilor regiunii constau din: fructe de pădure, /fragi, smereuă, mure, afine, ciuperci/, rășina, coaja pentru tanante, pomi de iarnă, plante medicinale, etc.

Volumul recoltat în ultimii ani din aceste produse a avut variații mari, însă în general a crescut. Cifrele de mai jos reprezintă o medie aproximativă a cantităților recoltate în ultimii 4 ani:

– fructe de pădure	1.300 tone
– rășină	600 ”
– coaja pentru tanante	3.500 ”
– pomi de iarnă	300.000 buc.

Pentru perioada 1961–1965, ca efect al micșorării volumului de masă lemnoasă ce se va exploata și al împăduririi tuturor suprafețelor goale din fondul forestier se prevede o reducere a volumului la fructe de pădure, coajă și rășină. Cif-

rele posibile de realizat anual vor fi:

– fructe de pădure	1000 tone
– rășină	500 tone
– coaja pentru tanante	2.500 tone
– pomi de iarnă	300.000 buc.

3./ Produse vânătoarești și piscicole.

a./ Produse vânătoarești: Sectorul vânătoarei a devenit productiv din 1952 când a dat primele produse pentru planul de Stat.

În anii 1958, 1959 și 1960 se vor da în medie, anual următoarele cantități de produse:

– carne de vânat:	
– din fondurile G.V.S. /gosp. vânătoarești de Stat	10.000 kg
– din fondurile arendate filialelor de vânătoare	12.000 ”
	Total: 22.000 kg

– piei și blanuri:

– depe toate fondurile de vânătoare 15.000 buc

În perioada 1961–1975, ca efect al acțiunilor de îngrijire, ocrotire și recoltare națională a vînatului și al acțiunii de combaterea răpitoarelor, efectivul de vînat va crește cu 20-30 % anual, astfel că se pot prevedea următoarele posibilități:

anii	carne de vînat	piei și blanuri
1961–1965	25.000 kg. anual	16.000 buc.
1966–1970	28.000 kg anual	18.000 buc.
1971–1975	30.000 kg. anual	20.000 buc.

Începînd cu anul 1960 va intra în producție și fondul de vînatore “Cocoș” pentru recoltare de fazani, în care colonizarea va începe în toamna 1958.

b./ Produse piscicole.

În anii 1958–1960 se va produce într-un număr de trei păstrăvării cantitatea de 5.000 kg. păstrăvi de consum anual și 1.800.000 puști de păstrăvi pentru repopularea apelor de munte.

În perioada 1961–1975 producția piscicolă va fi următoarea:

anii	păstrăvi de consum	puști de păstrăvi pt repopulare
1961–1965	5.500 kgr.	2.000.000 buc

anii	păstrăvi de consum	pueți de păstrăvi pt repopulare
1961–1965	5.500 kg.	2.000.000 buc.
1966–1970	6.000 kg .	2.200.000 ”
1971–1975	7.000 kg.	2.500.000 ”

Aceasta creștere a producției se va obține prin lărgirea și reamenajarea păstrăvărilor existente și prin hrănirea rațională și susținută a efectivului de păstrăvi din bazinele păstrăvărilor.

În această perioadă va crește și rentabilitatea producției piscicole, și se va realiza și rentabilizarea producției vânătoarești.

B. Fondul forestier de folosință comunală.

Din cauza structurii anormale a claselor de vîrstă și deficitului mare de arborete exploatabile și preexploatabile, producția lemnoasă a pădurilor de folosință comunală nu va putea înregistra nici o creștere în perioada 1961–1975. Ea se va menține la volumul anual de cca 60.000 mc.

Ca rezultat al măsurilor de ameliorarea acestui fond, așa cum se arată la Cap. III. productivitatea pe an și pe ha a acestor păduri va trebui să crească cu 10 %, însă această creștere nu se va putea recolta decît după ce se va realiza o normalizare a claselor de vîrstă: această normalizare nu se va produce însă decît la sfîrșitul unui ciclu de 30 ani pentru pădurile de crîng, și după trecerea unei perioade de 20 ani la pădurile tratate în codru.

Recoltarea produselor accesorii din fondul forestier de folosință comunală se face de Sfat. Pop. comunale care au în folosința aceste păduri.

Aceste păduri fiind afectate fondurilor de vînătoare împreună cu pădurile de Stat, ele nu dau producției vînătorească separată.

Cap. III. Măsuri de ameliorare fondului forestier de Stat și de ridicarea indicilor de productivitate în perioada 1961–1975.

Pentru ca sectorul forestier să contribuie efectiv

la ridicarea nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc este necesar ca în aceasta perioadă să se realizeze indicii de productivitate superiori celor realizați până acum, atât în ce privește producția de lemn la ha. cât și în ce privește productivitatea muncii la lucrările silvice.

Până la sfârșitul perioadei se vor putea realiza următorii indici:

– O creștere a producției de masă lemnoasă la hectar cu 10 % mai mare decât creșterea medie curentă actuală. Creșterea medie curentă actuală a pădurilor din regiune, conform datelor statistice este de 3,2 m.c. pe an și pe hectar, deci în 1975 ea trebuie să atingă cifra de 3,52 m.c. pe an și pe hectar.

– O creștere cu 20 % a productivității muncii pe întreg ansamblul lucrărilor silvice, care se va realiza prin dotarea unităților silvice cu mijloace de lucru mecanizate și semimecanizate, corespunzător cu dezvoltarea producției acestor utilaje în sectorul industrial.

Aceste obiective principale se vor realiza prin lucrări ce determină ameliorarea calitativă și cantitativă a fondului forestier și cari se arată mai jos desfășurată pe categorii.

1.- La lucrări de refacerea fondului forestier prin împăduriri.

Aceste lucrări se vor extinde pe următoarele categorii de suprafețe din fondul forestier:

a./ suprafețele exploatare și neregenerate, restante. Ca efect al exploatărilor masive practicate de capitaliști sub regimul burghezo-moșier, în R.A.M. au rămas despădurite importante suprafețe, cari în 1950 însumau cifra de cca 50.000 ha. În primul cincinal 1951–1955 s-a împădurit efectiv 30.000 ha., iar în al doilea cincinal, după date preliminate se vor împăduri încă cca 13.000 ha. Prin cedări și schimburile de terenuri efectuate în sectorul pastoral s-au predat acestuia cca 3.000 ha. suprafețe exploatare și neregenerate cari s-au transformat în pășuni. Ca urmare la sfârșitul anului 1960 va rămîne de împădurit din această categorie de suprafețe cca 4.000 ha.

b./ Suprafețele exploatate și neregenerate rezultate din exploatările curente. Prin exploatările prevăzute a se executa în perioada 1961–1975, vor fi de împădurit anual în medie cca 2.500 ha suprafață care va proveni în proporție de 50 % din tăieri rase în urma cărora regenerarea se face numai pe cale artificială și în proporție de 50 % din suprafețele cu tăieri succesive și progresive în care regenerarea naturală va necesita complectări pe cale artificială /socotind ca anual se parcurg cu aceste tăieri cca 3.000 ha din cari 70 % se regenerează natural și 30 % necesită complectări artificiale/, inclusiv lucrările de împăduriri prealabile aplicării ultimelor tăieri.

c./ Suprafețe ocupate cu arborete necorespunzătoare din punct de vedere stațional și necorespunzătoare din punct de vedere economic, cari necesită substituiri în alte specii corespunzătoare din punct de vedere stațional și economic, precum și suprafețe de arborete degradate și bracuite, cu consistențe reduse, cari trebuiesc refăcute. Aceste arborete însumau în anul 1950 o suprafață de cca 45.000 ha. Până în anul 1960 inclusiv, după date preliminate, se vor ameliora cca 13.000 ha din această suprafață. Din aceasta categorie de suprafețe prin schimburile și cedările de terenuri către sectrul pastoral efectuate pînă în anii 1958, precum și prin cedările ce se vor mai efectua pentru mărirea suprafețelor GAS conform sarcinilor stabilite prin Ord. MAS No. 5/1958, se scade o suprafață de cca 10.000 ha cari vor ieși în mod definitiv din fondul forestier pînă în 1960. Ca urmare la sfîrșitul anului 1960 vor rămîne de ameliorat prin lucrări de împăduriri cca 22.000 ha din această categorie de suprafață. Tinînd însă seama de faptul că o parte importantă din aceste arborete sînt populate cu specii corespunzătoare stațiunii, cari după exploatare vor necesita numai complectări prin împăduriri artificiale se apreciază ca începînd din 1961 se vor executa lucrări de împăduriri integrale pe numai cca 70 % din suprafața de 22.000 ha, adică pe cca 15.000 ha.

d./ suprafețe de ter[e]nuri degradate din fondul forestier

In anul 1950, conform datelor statistice existau în

fondul forestier al R.A.M. 2.400 ha terenuri degradate. Majoritatea a acestor suprafețe prezintă eroziuni de suprafață și ca urmare restaurarea și redarea lor în producție este posibilă aproape numai prin lucrări de împăduriri. În perioada 1951–1960, socotind și realizările preliminate pt. anii 1958–1960 se vor împăduri complet 1700 ha. La sfârșitul anului 1960 vor rămîne deci de împădurit 700 ha terenuri degradate.

Recapitulînd pe categorii suprafețele ce se vor împăduri efectiv începînd din anul 1961, în perioada 1961–1975 rezultă:

– suprafețe exploatate și neregenerate restante	4.000 ha
– suprafețe expl. și neregenerate curente, 2.500 ha anual × 15 ani	37.500 ha
– suprafața efectiv de împădurit din arborete degradate, bracuite, inobilărisubstituiri	15.000 ha
– suprafețe de terenuri degradate	700 ha
Total:	57.200 ha

Condițiile naturale și climatice defavorabile determină aproape în fiecare an pierderi justificate în plantațiunile efectuate în terenuri goale în anii anteriori și pentru aceasta în fiecare an trebuie efectuate complectări în plantațiile anterioare. Aceste complectări cuprind în medie 20 % din suprafețele plantate. Considerînd ca în perioada 1961–1975 se vor împăduri 41.500 ha suprafețe goale, acestea vor necesita complectări pe o suprafață totală de 8.300 ha suprafață care trebuie adăugată la totalul de mai sus

8.300 ha
Total general: 65.500 ha

Prevedem următoarea dinamică a lucrărilor de împăduriri artificiale în perioada 1961–1975:

1961–1965	cîte	5000	ha	anual	în	total	25.000 ha
1966–1970	”	4200	”	”	”	”	21.000 ”
1971–1975	”	3900	”	”	”	”	19.500 ”
Total:							65.500 ha.

Dinamica pe cincinale s-a stabilit avîndu-se în vedere următoarele criterii:

– În primul cincinal 1961–1965 se vor lichida complet suprafața neregenerată restanța de 4.000 ha precum și suprafața de 700 ha terenuri degradate.

– Ca efect a restrîngerii exploatărilor forestiere în perioada 1961–1975 așa cum s-a arătata la capitolul II. de mai sus în acelaș ritm se va restrînge și activitatea la lucrările de împăduriri care se exprimă prin scăderea dela an la an a suprafețelor de împădurit pînă la cifra de 3.900 ha anual, cifra care se va menține relativ constantă și în perioadele următoare, datorită regimului echilibrat ce urmează a se stabili pentru exploatările forestiere începînd din anul 1979.

Pe baza acestei dinamici a lucrărilor de împăduriri se vor stabili și eșalona celelalte categorii de lucrări silvice și anume:

– Volumul anual pe grupe de specii a semințelor forestiere necesare a se recolta

– Producția anuală de puieti în proporția de specii corespunzătoare formulelor de împăduriri ce trebuiesc aplicate, a pepinierelor silvice. Pentru ca să se extinde mecanizarea lucrărilor în pepinierele silvice, este necesar ca pînă în anul 1965 să se realizeze o concentrare a lor /în prezent sînt 175 pepiniere în regiune, răsîndit și în suprafețe mici cari nu permit o cultură rațională/ prin eventuale schimburi cu sectorul agricol astfel ca să se poată organiza în cel mult 50-60 pepiniere silvice permanente pe regiune, care să permită specializarea pe culturi o avansată mecanizare a lucrărilor cît și reducerea prețului de cost al puietilor.

– Volumul lucrărilor de întreținere a plantațiilor pînă la realizarea stării de masiv, /prășila, revizuri, mobilizarea solului, recepari, descopleșiri și degajări/ care urmează a se executa pentru a obține arborete sănătoase cu specii corespunzătoare și cu o productivitate ridicată.

2./ Lucrări de îngrijire a arboretelor tinere.

În această categorie de lucrări intră operațiunile culturale/curățiri și rărituri /și operațiunile de igienă /extra-

gerea arborilor uscați ca efect al procesului natural de eliminare/ a arborilor doborâți de vânt sau zăpadă, precum și a arborilor atacați de insecte. Aceste lucrări s-au executat pînă acum pe suprafețe limitate și numai în arboretele ușor și greu accesibile din care scosul și valorificarea lemnului rezultat erau posibile pentru rețeaua de instalații de transport existente /drumuri, cff etc./. Cum însă rețeaua instalațiilor de transport este relativ redusă în regiune, deoarece dezvoltarea ei în ultimii ani s-a orientat numai spre masivele păduroase relativ mari, producția secundară a pădurilor nu s-a recoltat numai parțial. Conform planului de perspectivă a instalațiilor forestiere de transport, care este în curs de întocmire în inițiativa MAS în perioada 1961–1975 rețeaua de drumuri forestiere și cff se va dezvolta astfel ca la finele perioadei /1975/ să fie posibilă recoltarea aproape integrală a producției secundare și a produselor accidentale. Față de cantitate medie de 60.000 m.c lemn realizat prin operațiuni culturale în perioada 1950–1958, la sfîrșitul perioadei 1961–1975 cantitatea de lemn ce sa va putea recolta prin aceste operațiuni se va apropia de cifra de 300.000 m.c. anual.

Prin efectuarea la timp a operațiunilor culturale se obține un triplu rezultat și anume:

- se dau în producție însemnate cantități de lemn înainte de termenul exploatabilității.

- se scurtează ciclul de producție, deoarece prin creierea condițiilor optime de dezvoltare, arborii ating dimensiunile stabilite înainte de împlinirea ciclului.

- se realizează o selecționare a arborilor, deci se obțin arborete de calitate superioară.

În perioada 1951–1960, socotind și realizările preliminate în anii 1958–1960 se vor parcurge cu operațiuni culturale cca 70.000 ha. păduri tinere, revenind la o medie anuală de 7.000 ha iar cu operațiuni de igienă cca 80.000 ha revenind la o medie anuală de 8.000 ha.

În perioada 1961–1975 ținînd seama de dezvoltarea rețelei de instalații permanente de transport ce se vor crea în baza planului de perspectivă amintit, prevedem următoarea dinamică a lucrărilor de îngrijirea arboretelor tinere:

1961–1965	75.000 ha.	revenind	la	o medie	anuală	15.000 ha
1966–1970	90.000	”	”	”	”	18.000 ha
1971–1975	100.000	”	”	”	”	20.000 ha
Total:	265.000	”	”	”	”	17.660 ha

O parte din arboretele în care sînt necesare lucrări de operațiuni culturale sînt însă situate în locuri foarte greu accesibile, care nu vor putea fi deservite nici de dezvoltarea proiectată a instalațiilor de transport, deci lemnul rezultat prin efectuarea lor nu se va putea valorifica. Suprafața acestor arborete se apreciază la cca 2.500 ha. anual. Lucrările de operațiuni culturale în aceste arborete se vor executa deci ca și pînă acum cu fonduri bugetare. Toate celelalte lucrări de îngrijirea arboretelor tinere se vor executa cu fonduri dela producție.

Pentru lucrările finanțate dela buget va fi necesar pentru perioada 1961–1975 un credit anual de 250 mii lei.

Eșalonarea lucrărilor de operațiuni culturale finanțate dela buget pentru perioada 1961–1975 va fi următoarea:

	Suprafața	Valoarea
1961–1965	15.000 ha	1.500.000 lei
1966–1970	12.000 ”	1.250.000 ”
1971–1975	10.000 ”	1.000.000 ”
Total:	37.500 ha	3.750.000 lei.

S-a considerat că în al II-lea și în III-lea cincinal al perioadei, prin dezvoltarea rețelei de instalații forestiere permanente de transport, suprafața arboretelor inaccesibile ce necesită operațiuni culturale cu fonduri bugetare se va reduce treptat,

crescînd în schimb suprafața depe care se vor recolta produse secundare cu fonduri dela producție.

3./ Lucrări de protecția pădurilor, prevenirea și combaterea dăunătorilor.

În perioada 1951–1960 socotînd și realizările preliminate ale anilor 1958–1960 s-au parcurs cu lucrări curente de prevenirea și combaterea dăunătorilor în total cca 40.000 ha. revenind la o medie anuală de 4.000 ha pădure.

Nu se includ în cifra de mai sus lucrările de comba-

terea aviochimică și terestră ce se vor executa în 1958 în focarul de Lymantria monacha dela Borsec, Tulgheș, Toplița care se vor extinde pe o suprafață de cca 25.000 ha, această fiind o acțiune specială. Considerînd de pînă în 1960 datorită măsurilor luate, acest focar va fi complet stins astfel că după anul 1960 nu se prevăd lucrări în această zonă.

Pentru perioada 1961–1975 se prevede următoare dinamică a lucrărilor de prevenire și combaterea dăunătorilor pădurii.

1961–1965	25.000 ha	revenind	la	5.000 ha	anual
1966–1970	20.000	”	”	4.000	”
1971–1975	15.000	”	”	3.000	”

În aceasta dinamică nu se prevăd atacuri de insecte cu caracter de calamitate. Sînt incluse însă atacurile endemice de Lymantria dispar, Cnetochampa procesionea și Tortrix viridana semnalate în pădurile de stejar dela ocoalele silvice Gurghiu, Odorheiu, Tălișoara și Baraolt în care se vor efectua lucrări de combatere în această perioadă.

Se prevede o restrîngere a lucrărilor de combatere spre sfîrșitul perioadei deoarece prin extinderea lucrărilor de îngrijirea arboretelor tinere se vor realiza o stare fitosanitară din ce în ce mai bună a arboretelor.

Lucrările de prevenire și combaterea dăunătorilor se finanțează dela buget. Vor fi necesare deci următoarele cheltuieli:

1961–1965	3.000.000 lei	revenind	la	600.000 lei	anual
1966–1970	2.400.000	”	”	480.000	”
1971–1975	1.800.000	”	”	360.000	”

Măsuri de ameliorarea fondului forestier de folosința comunală.

În funcție de starea și structura acestor păduri pentru care în aceeaș perioadă urmează a se realiza aceiași indici ca și la fondul forestier de stat în ce privește ridicarea productivității /o creștere cu 10 % a producției medii pe an și ha/ se prevăd pentru perioada 1961–1975 următoarele lucrări:

<u>Felul lucrării</u>	1961–1965	1966–1970	1971–1975	Total
– Împăduriri și refacerea arboretelor ha.	2.000	1.500	1.500	5.000
– Ingrijirea arboretelor tinere/operațiuni cult. inclusiv operaț. igienă	7.500	7.500	7.500	22.500
– Lucrări de prevenire și combaterea dăunătorilor	1.500	1.500	1.500	4.500

Fondurile necesare pentru aceste lucrări se vor prevedea anual în bugetele Sfaturilor Pop. Comunale în folosința cărora sînt date aceste păduri, iar executarea lor se va face cu asistența tehnică a personalului ocoalelor silvice, conform regulamentului de administrare acestor păduri aprobat cu HCM nr. 895 din 21. mai 1955.

Capitolul IV. Investiții.

Pentru lucrările de refacerea fondului forestier prin împăduriri arătate la cap. III. pct. 1. care se finanțează din fondul central de investiții sînt necesare următoarele mijloace bănești:

1961–1965	cîte	7.500.000	lei	anual	deci	total	37.500.000	lei
1966–1970	”	6.700.000	”	”	”	”	33.500.000	”
1971–1975	”	5.800.000	”	”	”	”	29.000.000	”
							<u>100.000.000</u>	lei

revenind în medie la 6.600.000 lei anual.

Mijloacele bănești necesare s-au calculat pornind de la suma medie de 1500 lei la ha. de împădurit suma ce include tot ansamblul lucrărilor silvice necesare dela recoltarea semințelor și pînă la realizarea stării de masiv a arboretelor nou create ce se va realiza în cursul perioadei, este inferioasă cheltuielilor medii comparabile la hectare efectuate în perioada 1951–1960 și este în acelaș timp sub plafonul mediu stabilit de normele și tarifele în vigoare.

2./ Pentru construcții silvice.

În perioada de 15 ani de care ne ocupăm, prevedem realizarea următoarelor lucrări de construcții.

– Construirea unei uscătorii moderne de semințe de rășinoase la Toplița care să înlocuiască uscătoriile particulare utilizate în prezent, uscătorii primitive

cari cauzează afît pierderi cît și ridicarea prețului de cost. Valoarea uscătoriei 500.000 lei.

– Construirea a 8-a reședințe de ocoale silvice la Toplița, Sînmartin, Sft-Gheorghe, Brețcu, Tg-Săcuiesc, Tălișoara, Covasna și Sovata considerînd ca o reședință cu toate dependențele costa 200.000 lei. Ocoalele menționate au reședințele în clădiri închiriate cari în majoritate sînt necorespunzătoare

1.600.000 lei

– Construirea a 30 cantoane pentru pădurari avînd în vedere că majoritatea pădurarilor locuiesc în comune, departe de păduri și din această cauză paza pădurarilor este nesatisfăcătoare. Un canton cu dependențele constînd în medie 50.000 lei revine în total la

1.500.000 lei

– Reparații capitale la 80 reședințe de brigăzi și cantoane silvice

1.600.000 lei

– Construirea rețelelor de linii telefonice între cantoane silvice și reședința ocoalelor din zona muntoasă, în scopul îmbunătățirii activității de paza, prevenirea delictelor și prevenirea incendiilor

1.000.000 lei

– Dotarea ocoalelor cu autoturisme și motociclete pentru deplasare – 10 turisme și 12 motociclete

800.000 lei

– Dotarea personalului de pază cu cai de serviciu astfel ca pînă în anul 1975 aceasta să fie în întregime dotat /570 cai de pază din care pînă în anul 1965 este necesar un număr de 520 cai/

2.100.000 lei

Total: 9.000.000 lei

care se eșalonează pe cincinale astfel:

1961–196 4.400.000 lei

1965–1970 3.000.000 ”

1971–1975 1.200.000 ”

Total: 9.100.000 lei.

3./ Pentru vînătoare și piscicultură.

Pentru amenajarea fondurilor de vînătoare a fondurilor piscicole și a păstrăvăriilor vor fi necesare următoarele fonduri de investiții:

1961–1965	cîte	150.000	lei	anual	adică	în	total	750.000	lei
1966–1970	”	180.000	”	”	”	”	”	900.000	”
1971–1975	”	200.000	”	”	”	”	”	1.000.000.	”
Total:								2.650.000	lei.

4./ Aşa cum s-au arătat în capitolele precedente în perioada 1965–1975 se va desvolta reţeaua instalaţiilor permanente de transport forestiere care se creia posibilităţi recoltării raţionale şi continue a tuturor produselor pădurii şi va contribui la rentabilizarea sectorului forestier.

Investiţiile necesare pentru aceasta acţiune se vor arăta în lucrarea colectivului pentru exploatarea lemnului.

Capitolul V. Indici economico-financiari prevăzuţi a se realiza în perioada 1961–1975.

1./ Creştere cu 10 % a productivităţii pe an şi ha. a pădurilor. Ea se va realiza prin intrarea în producţie a întregului fond forestier ca rezultat al împăduririi tuturor suprafeţelor goale, al refacerii arboretelor cu productivitate scăzută şi prin extinderea lucrărilor de operaţiuni culturale şi de igienă.

2./ Creştere cu 20 % a productivităţii muncii la lucrările silvice prin extinderea mecanizării în zona de câmpie şi dealuri şi mai ales în lucrările de pepiniere silvice.

3./ Rentabilizarea sectorului silvic.

Balanţa între venituri şi între cheltuieli totale realizate în anii 1952–1957 este următoarea:

Anul	Venitul	Cheltuieli		+	–
		Total	din care investiţii		
1952	11.856.735	11.990.964	5.484.220	–	134.229
1953	10.141.615	9.981.574	4.917.598	160.041	–
1954	14.216.140	14.058.306	7.281.341	157.834	–
1955	15.792.432	15.163.423	6.930.430	629.009	–
1956	14.440.168	16.229.387	7.909.590	–	1.789.219
1957	15.795.376	18.824.189	10.225.225	–	3.028.813

În aceste cifre se includ numai cheltuielile şi veniturile din activitatea bugetară a sectorului silvic. Nu se include aici activitatea fostei Gospodării Anexe de Expl. care a funcţionat pînă în toamna 1956.

În anii 1953–1955 sectorul silvic a realizat un excedent pe cînd în anii 1952–1956 și 1957 activitatea financiară înregistrează un deficit important.

Cauzele nerentabilității sînt:

– valoarea pe picior /renta/ stabilită pentru materialul lemnos ce se vinde spre exploatare este mult-înfierioară costului real de producție a lemnului pe picior. Renta medie în 1957 a fost de aproximativ 6 lei per m.c., în timp ce costul real de producție a unui metru cub de lemn pe picior socotind toate cheltuielile necesare dela plantare pînă la vîrsta exploatabilității este de cel puțin 12 lei per m.c.

– pădurile nu sînt dotate cu o rețea completă de instalații permanente de transport, astfel ca pe de o parte cheltuielile de scoatere și transport a lemnului sînt ridicate iar pe de altă parte nu este posibilă valorificarea cantităților relativ mari de lemn aflate în păduri foarte greu accesibile sau inaccesibile, lemn care se pierde pentru economia națională.

– În perioada 1961–1975 trebuie să se realizeze rentabilizarea sectorului silvic prin următoarele măsuri:

– organizarea tuturor unităților pe principiul gospodăriei chibzuite,

– prețul pe picior a lemnului ce se predă spre exploatare să fie recalculat în funcție de costul real de producție,

– investițiile necesare pentru împăduriri vor descrește ca urmare a lichidării suprafețelor tăiate și neregenerate restante,

– valorificarea intensivă a tuturor produselor pădurii care va deveni posibilă prin extinderea rețelei de instalații forestiere de transport permanente.

Prin realizarea acestor obiective gospodăria forestieră a regiunii va contribui-efectiv la construirea socialismului și la ridicarea nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii din regiunea noastră.

Tg-Mureș, 12. IV. 1958.

ing. Tomulescu Filip

B. DESVOLTAREA SECTORULUI AGRO-SILVIC.

V.– Organizarea teritoriului și introducerea asolamentelor.

1.– Evidența funciară

2.– Măsurători de precizie pentru complectarea și definitivarea bazei topografice.

a/ Aerefotogrametrie.

1. – Cunoașterea suprafețelor reale constituie o condiție esențială pentru planificarea producției agricole, iar evidența clară a terenurilor, va lichida eventualele așezări nejuste a obligațiilor către Stat, făcute tocmai din cauza necunoașterii suprafețelor.

Lucrările de identificarea terenurilor și întocmirea evidenței funciare constau în executarea operațiunilor necesare identificării tuturor suprafețelor agricole și silvice în scopul măririi suprafețelor cultivate și folosirii depline a tuturor rezervelor de terenuri, asigurându-se o evidență clară a acestor suprafețe, pe sectoare și mod de folosință.

Regiunea noastră nu dispune la ora actuală de cifre privind suprafața și modul de folosință bazate pe măsurători de precizie și o inventariere cadastrală al teritoriului, menită să evidențieze realitățile patrimoniului nostru funciar.

O inventariere bazată pe măsurători a fost făcută în anul 1914, însă care date nu mai corespund ca mod de folosință, numai ca suprafața totală pe teritoriu (sat și comune).

În anul 1956/1957 executând măsurători la câteva comune, acestea servind ca lucrări de experiență am avut posibilitatea să constatăm că față de anul 1914 la comuna Batoș, raionul Reghin arabilul a scăzut cu 125 ha. în detrimentul pășunilor, livezilor și fînețelor. În satul Uila de exemplu: arabilul s-a micșorat cu 646 ha. față de anul 1914, mărindu-se pășunea.

În vederea realizării sarcinii trasate prin directivele Congresului al II-lea al P.M.R. pentru a se ajunge pînă în anul 1960 la o suprafață arabilă de 10.500.000 ha este necesară introducerea unei evidențe reale a terenurilor, iar terenurile neproductive să fie delimitate, studia-

te și clarificate, astfel ca odată cu terminarea măsurătorilor și inventarierii să se poată ști care din ele și prin ce lucrări pot primi o folosință mai productivă.

În acest sens prin măsurile luate de M.A.S. s-a elaborat Ordinul Nr. 1. și 2/1958, care ne trasează sarcini concrete în vederea executării lucrărilor de evidență funciară pe sectoare și mod de folosință pe suprafața de 270.000 ha.

Astfel față de planul pe 1958 și în raport cu numărul cadrelor tehnice cadastrale și normele stabilite urmează ca în anul 1960 să terminăm evidența funciară pe sectoare și mod de folosință pe întreg cuprinsul regiunii, pe suprafața de 1.328.361 ha. Aceste lucrări se execută pentru a avea un inventar al terenurilor, însă pentru a cunoaște și așezarea geografică a fiecărui teritoriu este necesar a se continua cu executarea.

2.- Măsurătorilor de precizie pentru complectarea și definitivarea bazei topografice.

Aceste lucrări se pot executa: terestru și prin avion. Trebuie să amintim, că din suprafața totală a regiunii numai 60 % dispunem de planuri topografice la scara=1 : 10000, 1 : 5000, 1 : 2500 și cea mai mare parte din 60 % o formează planurile cadastrale vechi întocmite în anii 1885–1914 la scara 1 : 2880, 1 : 3600, 1 : 5760 și 1 : 7200. Aceste planuri topografice vechi pentru a li se putea da întrebuințare în lucrările de comasare, sistematizare, exproprii pentru construcții de utilitate publică, organizării de teritoriu pentru introducerea asolamentelor, trebuiesc reambulate și aduse la situația reală.

Reambularea planurilor cadastrale pe suprafața de 800.000 ha. se va executa pînă în anul 1965. Diferența de 528.361 ha măsurători noi se vor executa după cum urmează:

– Pînă în anul 1965 suprafața de 100.000 ha prin măsurători terestre.

– Suprafața de 30.000 ha prin sistemul aerofotogrametrie pînă în anul 1965.

– Pînă în anul 1970 măsurători terestre se vor executa pe suprafața de 150.000 ha.

– Măsurători aerofotogrametrice pe suprafața de 50.000 ha.

– Pînă în anul 1975, măsurători terestre se vor

executa pe suprafața de 128.361 ha.

– Măsurători aerofotogrametrice 50.000 ha.

Astfel nu trebuie uitat că toate marile lucrări de utilitate publică, cum sunt căile ferate, șoselele, canalele, electrificările, planurile de cultură și amenajamentele, indiguirea și regularea cursurilor de apă, asanările și irigările, sistematizarea și alinierea orașelor și satelor, toate acestea pretind existența planului topografic cadastral. În ceea ce privește operațiunile de calșificare a terenurilor și acestea se pot executa numai dacă dispunem de planuri topografice în urma cărora putem stabili folosințele terenurilor în mod științific, să procedăm la schimbările de trebuință și să ajungem la randamentele voite. Numai prin existența planurilor topografice Statul va avea oglinda permanentă a realităților de pe teren și numai pe baza acestor date topografice Statul va fi în măsură să-și cunoască patrimoniul său funciar.

În ceea ce privește evidența funciară pe sectoare și mod de folosință este necesară pentru păstrarea, modificarea, înființarea sau dezvoltarea ori căror feluri de exploatare sau folosințe funciare.

În raport cu creșterea sectorului cooperatist între anii 1960–1975, urmează să se execute organizarea teritoriului și introducerea asolamentelor la G.A.C.-uri după cum urmează:

Anul	1958	–			
”	1960	proiecte	la GAC	suprafața	52.000 ha.
”	1965	”	”	”	150.000 ha.
”	1970	”	”	”	250.000 ha.
”	1975	”	”	”	400.000 ha.

Ca urmare a procesului de colectivizare, întocmirea proiectelor de organizare a teritoriului și introducerea asolamentelor nu poate ține pas cu ritmul de colectivizare, deoarece numai după formarea G.A.C. cu un teritoriu comasat 100 % încep studiile pentru introducerea asolamentelor, lucrare care cu 2 proiectanți pentru o suprafață de 3000 ha durează un an.

Organizarea teritoriului și introducerea asolamentelor în G.A.C.-uri constituie temelia unui cadru puternic de folosire justă a mijloacelor de producție a factorilor

și de întărirea economico-organizatorică a fiecărei gospodării agricole colective.

Asolamentele trebuie să asigure deci, folosirea la maximum și intens a tuturor bunurilor agricole, care constituie averea obștească a G.A.C.-ului și sporirea producției în condițiile concrete de sol, climă și economice, cu scopul de a împleti nevoile economiei naționale, interesele obștești ale gospodăriei, interesele colectivităților prin creșterea continuă a valorii zile muncă.

C. Desvoltarea mecanizării agriculturii.

Din studiul mecanizării finale a agriculturii în regiunea Autonomă Maghiară întocmit în 1955 de către un colectiv special în baza Ord. M.A.S. Nr.301/3.VII.1955, și în baza constatărilor în ultimii ani, rezultă că mecanizarea agriculturii în regiunea noastră trebuie să atingă pînă 1975 următorii indici:

– Suprafața totală mecanizabilă a regiunii este de 223.604 ha, pe această suprafață luînd în considerare că volumul mediu de lucrări mecanizată pe ha va fi de 2,9 hantri țînînd cont și de lucrările ce se vor executa pe pășuni și în livezi, urmează să se execute 657.532 hantri, în cece privește volumul de lucrări ce se pot executa pe teren arabil, această va fi de 3,2 hantri pe tractor fizic.

Deasemenea din studiul mecanizării rezultă că cu fiecare tractor convențional se pot executa în medie pe regiune 426 hantri, avînd limita minimă de 400 hantri și limita maximă de 460 hantri, reieșind un necesar de 1543,93 tractoare convenționale, respective 1.029 tractoare fizice.

Acest număr de tractoare a fost stabilită să fie repartizat la 15 S.M.T.-uri, iar după situația actuală și de viitor considerăm că va fi necesar un număr de numai 12 S. M.T.-uri pe cari propunem a fi înființat după cum urmează:

– S.M.T. Baraolt cu 40 de tractoare fizice în anul 1959, cu începerea producției în anul 1960.

– S.M.T. Sîngiorgiul de Pădure cu 50 de tractoare fizice în anul 1962.

– S.M.T. Cristur cu 40 de tractoare fizice în anul 1964.

– S.M.T. Brațeș (raionul Tg.Secuesc) cu 50 de tractoare fizice în anul 1966.

Din calculul necesarului de tractoare și mașini agricole (vezi tabelul Nr. 1, 2, 3.) reiasă că pentru executarea celor 657.532 hantri este necesar 1.029 buc. tractoare fizice, căzînd pe tractor convențional plan anual de 426 hantri, iar pe tractor fizic 639 hantri.

În ceea ce privește necesarul de mașini agricole reiasă că avem nevoie în anul 1975 de 1.029 plug tractor, 470 semănători, 808 secerători legători, 1085 combine de cereale, 619 combine de porumb, sfeclă și cartofi, 275 desmiriștitoare, 216 batoze cereale, 465 mașini de împrăștiat îngrășăminte, 243 selectoare, 71 mașini pentru combaterea dăunătorilor, 663 cultivatoare, 928 prășitoare, 470 mașini de plantat cartofi și 300 mașini de recoltat cartofi.

Din necesarul de tractoare de mai sus în anul 1960 este necesar 440 buc. în anul 1965 – 719 buc. tractor, în anul 1970 – 943 buc. tractor și în anul 1975 – 1029 buc. tractor.

Avînd în vedere că durata de funcționare a unei tractor este 8 ani, după ce în caz la caz se poate reforma considerăm că pînă la anul 1975 se reformează 100 buc. tractoare, deci pe lîngă 1029 tractoare între timp mai este necesar a se înlocui cu cca 100 buc. tractoare. În ceea ce privește reformările la mașini agricole, procentul de reformare se ridică în jurul 10-15 %.

Pentru cele 4 stațiuni noi (Baraolt, Sîngiorgiul de Pădure, Cristur și Brateș) sunt necesari a se executa toate construcțiile necesare, adică atelier mecanic, grup social, pavilion administrativ, remizele de tractoare și mașini agricole, depozit de carburanți, etc.

În ceea ce privește înzestrarea stațiilor cu cadre corespunzătoare este necesar mărirea capacității școlii de tractoriști din Sf. Gheorghe, pentru a putea satisface cerința stațiilor cu tractoriști necesari.

CALCULUL NECESARULUI DE TRACTOARE

Anul	Total hantri de realizat	Plan pe tract. convenționale	Plan. pe tract. fizice	Nr. tract. necesare buc.
1958	145.871	265	384	379
1960	181.602	275	412	440
1965	323.736	300	450	719
1970	495.102	350	525	943
1975	697.532	426	639	1029

D. Desvoltarea sectorului construcții agricole.

a/ Construcții S.M.T.

Din studiul mecanizării finale a agriculturii în Regiunea Autonomă Maghiară și mai ales a indicilor mecanizării agriculturii rezultă că în anul 1957 vor fi necesare un număr de 12 S.M.T.-uri cu un parc de mașini total de aproximativ 1.000 tractoare.

Față de aceasta știind că în regiunea noastră în prezent există un număr de 8 stațiuni, ținând seama de perioadele când vor trebui să între în funcțiune celelalte 4 stațiuni, am pus ipoteza construirii unui complex S.M.T. format din următoarele construcții: atelier mecanic pentru 75 tractoare, 2 remize, castel de apă, depozit pentru combustibil lichid și solid, garaj sau remiză pentru vehicule, clădire administrativă, cantină, locuințe pentru familiști și colective, care va dura timp de 2 ani.

Construcțiile propuse sunt următoarele:

– Complex S.M.T. Baraolt, începerea construcției în anul 1959, dare în folosință în anul 1960.

– Complex S.M.T. Sîngiorgiul de Pădure, începerea construcției în 1960, dare în folosință în 1962.

– Complex S.M.T. Cristur, începerea construcției în 1962, dare în folosință în 1964.

– Complex S.M.T. Brateș (raionul Tg.Secuesc) cu începerea construcției în anul 1964, darea în folosință în 1966.

b/ Construcții G.A.C.

Față de ipoteza colectivizării în anul 1975 a întregii suprafețe a regiunii noastre și față de adăpostirea efectivului de animale în creștere, precum și înmagazinarea cerealelor rezultă:

Felul construcției	Capacitatea	Număr de construcții.			
		1960	1965	1970	1975
– grajd vaci și viței	100 cap.	95	200	270	280
– grajd anim. muncă și cai	100 ”	130	20e	470	600
– maternități scroafe	24 ”	80	360	600	708
– îngrășătorii porci	200 ”	70	185	260	340
– cotețe păsări	1000 ”	50	240	250	350
– saivane	1000 ”	110	270	370	470

Pentru asigurarea inmagazionării cantității de cereale sunt necesare următoarele construcții:

- magazii cereale 50 vagoane 400 magazii
- pătule porumb 10 ” 510 pătuli

Pe lângă acestea la gospodăriile agricole colective se va construi un număr de 700 construcții diverse: remize, crame, silozuri, magazii diverse, atelier lemn-fier, clădiri administrative, creșe, uscătorii de cereale, uscătorii de fructe, uscătorii de tutun, etc.

c/ Construcții zoo-veterinare.

Pentru asigurarea asistenței medicale, pentru asigurarea cu construcții a acestora este nevoie:

- 5 spitale veterinare
- 20 dispensare veterinare
- 3 centre avicole
- 4 centre de însămînțări artificiale.

d/ Construcții de sere.

Problema legumiculturii și mai ales a producerii legumelor timpurii (trufandale) este strîns legată de problema construirii de sere. Asigu[r]area aprovizionării pieței în termen (regionale) și punerea la dispoziția economiei naționale a cantităților necesare de legume trufandale presupune construirea pînă în anul 1975 de sere, pe o suprafață de 187.000 mp.

e/ Construcții de case.

Problema spațiului locativ de asemenea nu este rezolvată, deaceia pentru a da un ajutor efectiv în această problemă este necesar ca pe bază de împrumut să se construiască un număr de 500 locuințe muncitorești individuale.

Pentru asigurarea acestor construcții cu materiale și mîină de lucru, se vor organiza pe total regiune un număr de 50 brigăzi de construcții proprii al gospodăriilor colective și se va asigura prin procurare de prese de cărămidă și țiglă, întreaga cantitate de cărămizi și țigle necesare construcțiilor dela gospodăriile colective.

Astfel se vor procura un număr de 200 prese de cărămidă și 50 prese de țiglă.

E. Desvoltarea sectorului bazei furajere.

1. Stabilirea suprafețelor cultivate cu plante

furajere, la perioada 1957–1975, este în funcție și strînsă legătură cu evoluția creșterii șeptelului în această perioadă.

Suprafața cultivată cu trifoi de la 9711 ha, cît a fost în 1957 cu o producție totală de 27.191 tone furaje progresiv pînă în 1975 va trebui să atingă suprafața de 27.825 ha cu o producție totală de 100.170 tone furaje, cunoscut fiind că finul de trefoi formează un nutriment principal în hrana animalelor, în special în producția de lapte.

Culturile de lucernă, borceag și alte plante furajere vor fi dublate față de 1957 căutînd a se obține furaje de calitate. Importanța cea mai mare se va da însă porumbului pentru siloz, care de la 885 ha cît ocupă în 1957, va trebui să ajungă în 1960 la 10.440 ha, iar în 1975 – 19.875 ha, cu o producție totală de 477.000 tone.

La fînețele naturale se va căuta să se sporească producția medie la ha dela 1780 kg. cît a fost în 1957, la 1850 kg. la ha, în 1960 și la 2150 kg. la ha în 1975 (vezi situația Nr. 1.)

2. Evidența fondului zoopastoral. Fondul zoopastoral al regiunii îl formează suprafața de 196.602 ha pășuni de Stat administrat de comunele situate în marea majoritate în regiunea de dealuri dela poala munților Călimani Giurgiu, Hașmaș și Harghita și în regiunea subalpină a acestor munți.

Producția de masă verde în prezent este destul de scăzută, în planul de perspectivă se va căuta a se îmbunătăți astfel ca să putem avea o capacitate de pășunat de 1,5 – 2 U.V.M. (ha) - (vezi situația nr. 2, 4, 5.)

3.– Îmbunătățirea pășunelor și fînețelor. În planul de perspectivă în următorii 15 ani, s-a prevăzut ca întreaga suprafață de pășuni, care în prezent este sustrasă dela pășunat să fie curățată de arborete dăunători, cioate, resturi de exploatare și mușuroaie întelenite și să fie redată pășunatului și astfel capacitatea de pășunat să sporească cu 50.000 capete U.V.M.

S-a prevăzut îngrășarea pășunilor cu îngrășăminte chimice, îmbunătățirea cantitativă și calitativă a pajiștelor.

Construcțiile pastorale în planul de perspectivă

ocupă un capitol esențial, prin realizarea lor aspectul pășunilor va fi cu totul schimbat față de cel actual. Stînele, grajdurile de vară, adăpătorile, porțile de tîrlire vor da posibilitate în viitor unui păstorit rațional și cu productivitate cel puțin triplată față de azi.

Situația cifrică a planului de perspectivă întocmit în acest sens, arată întreaga evoluția din viitorii 15 ani (vezi situația Nr.3.)

4. Inbunătățirile funciare în cadrul fondului zoopastoral s-au prevăzut a se executa pe suprafața de 3400 ha prin desecări de terenuri de pășuni, ce pot fi redede pășunatului prin combaterea eroziunilor pe suprafața de 1490 ha și de măsurători cadastrale pe o suprafață de 92.150 ha. Executarea măsurătorilor cadastrale va permite sistematizarea exploatarei fondului zoo-pastoral și cunoașterea amănunțită a întregului patrimoniu pastoral.

5.- Problema loturilor seminciare producătoare de semințe de ierburi perene rămîne pe primul plan, suprafața va fi mărită dela 213 ha la 250 ha, menținîndu-se pe întreaga perioadă. Pentru refacerea radicală a pajistelor și supraînsămîntarea suprafețelor slab provenite avem nevoie de cantități însemnate de semințe cca 50.000 kg. anual.

Prin realizarea planului de perspectivă din sectorul bazei furajere cantitatea de masă verde mult sporită și de bună calitate va putea asigura în timpul perioadei de pășunat hrana necesară unui număr dublu de animale față de cel actual.

F. Desvoltarea sectorului producției vegetale.

Desvoltarea agriculturii regiunii noastre în ultimul 10 ani și posibilitățile desvoltării în viitor impune necesitatea elaborării unei plan de perspectivă, fixîndu-se sarcinile de producție pe un timp mai îndelungat care va asigura organizarea rațională a întreprinderilor agricole socialiste.

Inainte de a trece la fixarea sarcinilor pentru perioada 1960-1975, este necesar de a cunoaște situația actuală a sectorului vegetal, privind structura categoriilor de folosință, structura culturilor și producțiile obținute la principalele culturi în anul 1957.

1.-Structura categoriilor de folosință.

Suprafața agricolă a regiunii Autonome Maghiare

este de 710.677 ha. Repartiția acestei suprafețe pe categorii de folosință se prezintă astfel:

Categorii de folosință	Suprafața în ha	% Față de total teren agricol
– arabil	302.318	42,5
– pășuni	214.810	30,2
– fînețe	187.995	26,5
– vii și pepin.vit.	1.497	0,2
– livezi și pep.pomic.	4.057	0,6
<u>Total teren agricol:</u>	710.677	100,0

Pășunile și fînețele naturale au o greutate specifică ridicată, ocupînd mai mult de jumătate din terenul agricol. Acest fapt indică importanța sectorului creșterii animalelor, care își exercită o influență hotărîită asupra organizării producției vegetale.

2. Structura culturilor.

Suprafața arabilă a regiunii a fost cultivată cu următoarele grupe de culturi:

Grupe de culturi	Suprafața în ha	% față de total arabil
– cereale pt. boabe	194.756	64,42
– leguminoase pt. boabe	3.066	1,01
– plante tehnice	23.932	7,92
– cartofi, legume și zarzav.	41.727	13,81
– plante de nutreț	31.632	10,46
– alte culturi (ogoare)	7.205	2,38
<u>Total arabil:</u>	302.318	100,00

Dacă analizăm greutatea specifică a anumitor culturi din grupele de mai sus, se constată următoarele: Din grupa cerealelor pentru boabe, cerealele planificabile sînt reprezentate într-un procent de 29,51 %, cereale furajere 34,91 %, din care porumb 15,79 %. Din grupa plante tehnice este reprezentată sfecla de zahăr în 2,82 %, in fuior în 2,90 %, floarea soarelui 0,77 %.

Din grupa cartofi, legume cultura cartofilor ocupă un procent de 12,17 %, iar legume și zarzavaturi 1,61 %.

Din grupa plante de nutreț sînt reprezentate trifoliene într-un procent de 5,22 %, din care trifoi 3,21 %, lucernă 1,43 % și alte perene 0,58 %, borceag 3,68 și porumb siloz 0,29 %.

Este de remarcat faptul că procentul de plante (cereale furajere plus plante de nutreț) care alcătuiesc o parte considerabilă a bazei furajere, se ridică la 45,37 % față de total arabil, ceea ce indică un ridicat nivel de zootehnizare a regiunii.

De subliniat este și greutatea specifică mare de 13,81 % din arabil a plantelor alimentare, greutate care se realizează aproape exclusiv pe socoteala cartofilor care ocupă 12,17 % din totalul terenului arabil a regiunii. Cultura cartofilor în R.A.M. este foarte dezvoltată nu numai sub aspectul suprafeței și sub aceea al producției medie la hectar, pe care le realizează.

3.– Producțiile medii realizate la ha.

Producțiile medii la principalele culturi s-au realizat după cum urmează:

Cultura	Producția medie kg/ha
– grâu	1.250
– porumb	1.650
– cartofi	12.000
– sfeclă de zahăr	13.400
– in fuior	2.500
– trifoi fin	2.800
– trifoi sămînță	185
– lucernă fin	3.800
– lucernă sămînță	160

Față de aceste producții realizate pe sectoare întrunite, sectorul G.A.C. a obținut producții mult mai mari la aproape toate culturile și anume:

– grâu	1.650	kg/ha
– porumb	1.946	”
– cartofi	11.200	”
– sfeclă de zahăr	16.097	”
– in fuior	2.912	”

Sunt mai multe gospodării colective în regiune, care datorită efectuării la timp în bune condițiuni a lucrărilor agrotehnice au obținut producție mult mai mare, astfel GAC “Gabor Aron” din Covasna a obținut o producție medie de 2.960 kg grâu la ha. Aceste exemple arată că avem posibili-

tăți mari pentru sporirea producției.

Structura actuală a producției vegetale din R.A.M. prezintă unele elemente moștenite din trecut, care în agricultura viitorului apropiat în agricultura colectivizată nu vor mai fi. În trecut repartiția ramurilor și culturilor, precum și formarea zonelor de producție agricole au fost procese care s-au desfășurat în mod spontan. În cadrul unei economii socialiste există toate premisele pentru ca repartiția teritorială a ramurilor și culturilor și zonarea producției agricole să devină procese conștiente.

Analizând în mod temeinic cauzele și condițiunile care determină sau influențează producțiile agricole și ținând cont de realizările de până acum în sectorul producției vegetale, se propune pentru planul de perspectivă de 15 ani următoarele obiective:

- mărirea moderată a suprafeței arabile,
- extinderea suprafeței cultivate cu cartofi,
- extinderea accentuată suprafețelor cultivate cu plante de nutreț și în special al porumbului pentru siloz și a trifoliienelor,
- mărirea producției globale la cereale,
- mărirea producției plantelor tehnice și mai ales al sfeclei de zahăr,
- extinderea suprafețelor de răsaduri și zarzavaturi și ridicarea producției,
- extinderea culturilor irigate,
- extinderea plantațiilor de pomi fructiferi și vii,
- îmbunătățirea lucrărilor agrotehnice prin aplicarea și extinderea metodelor științifice avansate,
- întărirea protecției plantelor.

În vederea acestor obiective este necesar:

- de a se mări suprafața arabilă prin desțeleniri și prin lucrări de îmbunătățiri funciare,
- justă repartizare a culturilor pe diferite zone de producție, ținând cont de repartizarea justă între diferite grupe de culturi, în vederea unui asolament rațional,
- sporirea continuă a producției medii la ha prin aplicarea complexului de măsuri agrotehnice.
- În baza posibilităților existente în R.A.M. suprafața arabilă în interval de 1957 – 1960 se va extinde de la

302.318 ha la 318.000 ha și se va menține pe întreaga perioadă de 1960–1975.

Pentru folosirea rațională a terenului arabil precum și pentru asigurarea unei dezvoltări armonioase a tuturor ramurilor de producție este necesar gruparea culturilor după cum se vede la anexa Nr.1.

Se constată din situația de mai sus o scădere accentuată a suprafeței ocupate cu cereale pentru boabe și o creștere considerabilă a suprafețelor cu plante nutreț. Mărirea suprafețelor cu plante de nutreț este necesară în vederea creierii unei baze furajere solide pentru efectivul de animale care vom avea și trebuie să avem în perspectivă. Micșorarea suprafețelor cu cereale boabe nu înseamnă micșorarea producției globale pentru că prin asigurarea unei baze furajere solide se poate dezvolta efectivul de animale care vor avea repercursiune pozitivă prin întărirea bazei de îngrășămintă asupra posibilităților de mărire a producției. Pentru a vedea schimbările care vor surveni în structura planului de culturi redăm mai jos situația principalelor culturi din grupele respective după cum urmează pe anexa nr.2.

La principalele culturi se vor obține următoarele producții medie la ha:

Cultura	1957 kg/ha	1960 kg/ha	1965 kg/ha	1970 kg/ha	1975 kg/ha
– grâu	1250	1400	1600	1800	2000
– porumb	1650	1800	2000	2200	2500
– cartofi	12000	14000	15000	16000	18000
– sf. de zahăr	13400	15000	18000	22000	25000
– în fuior	2500	2600	2800	2900	3000
– fl.soarelui	600	800	850	900	1000
– lucernă fîn	3800	4200	4500	4800	5000
– trifoi fîn	2800	3000	3400	2500	3600
– porumb siloz	18000	20000	21000	23000	24000

Prin obținerea producțiilor medii de mai sus, producția globală în anul 1975 va fi la grâu 89.000 tone, cu 1,7 mai mult decât în anul 1957.

- porumb 119.250 tone cu 52,2 mai mult decât în 1957.
- cartofi 739.800 tone cu 67,6 mai mult decât în 1957.
- sfeclă de zahăr 150.000 tone, cu 31,2 % mai mult

decît în 1957.

Pentru atingerea acestor indici se vor aplica și extinde următoarele măsuri agrotehnice:

- se va aplica îngrășăminte naturale pe o suprafață de cel puțin 80.000 ha în perioadă 1958–1960, în fiecare an, iar în perioada 1960–1975 în fiecare an cel puțin pe o suprafață de 110.000 ha, ceea ce înseamnă că în prima perioadă din 4 în 4 ani, iar în a doua perioadă din 3 ani în 3 ani întreaga suprafață arabilă va fi îngrășată cu gunoi de grajd,

- se va extinde folosirea îngrășămintelor minerale în așa fel încît în anul 1975 să se aplice în total 25.000 tone îngrășăminte minerale pe o suprafață de 125.000 ha, ceea ce raportată la suprafața arabilă totală a regiunii ar însemna 80 kg la ha,

- se va extinde suprafețele cultivate cu culturi irigate și anume:

- la porumb cel puțin pînă la 500 ha.

- la sf.zahăr 100 ha.

- se va extinde iarovizarea semințelor pentru însămînțarea unor suprafețe de:

- sfeclă de zahăr 2.000 ha.

- cartofi 1.000 ha.

- se va însămînța întreaga suprafață a cerealelor adică 168.540 ha cu mașina de semănat,

- se va executa prașila III-a la porumb pe întreaga suprafață,

- se va aplica polenizarea suplimentară pe întreaga suprafață cultivată cu lucernă de sămînță la secară pe 80 % din suprafață, la porumb pe 20 % din suprafață, la floarea soarelui pe 30 % din suprafață,

- se vor executa desmiriștiri și arături de vară pe întreaga suprafață de miriști cu excepția terenurilor neindicate,

- se vor executa arături adînci de toamnă pe întreaga suprafață rămasă să se însămînțeze în primăvara anului următor cu excepția terenurilor din luncile inundabile.

Una din bazele principale a sporirii producției vegetale constituie problema asigurării semințelor de soi și de bună calitate. Necesitatea și importanța economică a semințelor de soi, a semințelor selecționate sunt ușor de în-

teles și ele au fost dovedite experimental. La baza raionării și selecționării soiurilor stă un principiu fundamental de biologie miciurinstă și anume: adaptarea plantelor și soiurilor la pozițiile mediului înconjurător și dezvoltarea lor maideparte încoordonantă cu acest factor. Importanța raionării și producerii soiurilor valoroase pentru economia națională este considerabilă și un exemplu va ilustra mai bine acest lucru: dacă în țara noastră au folosit soiuri raionate de grâu, care să dea un spor de producție la un hectar 200 kg la cele 3.milioane de hectar pe care le ocupă grâul la noi, am obține anual un spor de recoltă de 600.000 tone grâu. Aceste sarcini de a asigura semințe de soi revin gospodăriilor raionale respectiv gospodăria raională Band și Ozun, care funcționează în cadrul gospodăriei agricole de Stat. Până când gospodăriile raionale Ozun corespunde scopului respectiv a asigura semințe de soi necesare zonei de deservire, gospodăria raională Band datorită factorilor pedo-climatic lipsa magazinelor și terenurilor nu-și poate răspunde sarcinilor cerute. De exemplu: în primăvara anului 1958, gospodăria Band trebuia să livreze pentru unitățile socialiste 37.000 kg. semințe de soi recunoscute, din cauza germinației slabe a semințelor magazionate în condițiile slabe, numai 10.000 de kg. au fost realizate.

Tinând seama de perspectiva apropiată a unui ritm accelerat a transformării socialiste a agriculturii din RAM, (vezi anexa nr.3) considerăm că actuala situație ce privește la gospodăria raională din aceste regiune nu mai poate fi dăinui.

Sarcinile ce revin gospodăriei raionale din R.A.M. sunt arătate în tabela de mai jos:

	1960	1965	1970	1975
Supraf.totală loturilor seminciere în sect. cooperatist – ha	3.987	8.063	7.335	6.999
Sămînța necesară pt. în-sămînțarea loturilor seminciere – tone	699	1.376	1.264	1.192
Supraf.necesară în gosp. raională pt.deservirea nevoilor de semințe – ha	709	1.167	928	803
Lot semincier sector cooperatist plus G.A.S.– ha	985	1.616	1.285	1.100

Suprafața gospodăriilor raionale în perioada anilor 1960–1965 are o creștere de 52 %, față de 1960 din motivul că anul 1965 agricultura R.A.M. vor fi cooperativizat complet, iar în perioada anilor 1965–1975 suprafața are o ușoară scădere, din motivul că se ponderează baza furajeră și din acest grupe de culturi nu se formează loturile seminciere.

Pentru rezolvarea acestei sarcini ce revin gospodăriilor raionale propunem să se treacă la organizarea unui puternice gospodării raionale cum urmează:

Localitatea	Unit.pe lângă care va lua ființă	Suprafața în ha				Raionul pe care deserv.
		1960	1965	1970	1975	
Gornești rai. Tg.Mureș, secț. Ernei	GAS “1 Mai”	485	466	385	280	Tg.Mureș, Reghin, Sîng. Pădure
Ozun,iar.Sf.Gheor. secț.Cîmpul Frumos	GAS Ozun	500	600	500	500	Tg.Sec. Sf. Gheor. Ciuc, Gheorgheni, Toplița
Filiaș, rai. Cristur	GAS Filiaș	–	550	400	320	Odorhei, Cristur

Pe lângă centrele de încercarea soiurilor Tg.Mureș, Tg.Secuesc și G.A.S. Ozun, care funcționează și în prezent în perioada 1960–1975, se va mai funcționa:

1960	Tg.Mureș	(GAC Nicoleşti–Ciba)
1965	Odorhei	(GAC Racoșul Sus și Sînpaul)
1970	Cristur	(GAC Cristur și Călimănești)
1975	Toplița	(GAC Deda)
	Reghin	(GAC Goreni)
	Ciuc	(GAC Vrabia)
	Gheorgheni	(GAC Lăzarea)

Avînd în vedere comportarea bună a unor populații locale de porumb din unele localități ale regiunii s-a stabilit puncte de sprijin al stațiunii experimentare pentru cultura porumbului din Turda cum urmează:

- 1. Toplița (Deda în cadrul Sfat.Pop.Lot.zootehn.)
- 2. Tg.Mureș (GAC Vadu)
- 3. Sîng.Pădure (pepiniera raională)
- 4. Sf. Gheorghe (GAC Moacșa)
- 5. Cristur (Scoala Agricolă)

Cultura porumbului hibrid dublu din import va

extinde ca în anul 1961 întreaga suprafață din R.A.M. va fi cultivată, iar ICAR-ul Sîngiorgiul de Mureș între anii 1960–1975, va crea soiul de porumb hibrid dublu din populații valoroase locale.

Definitivarea soiurilor de plante agricole cultivate în R.A.M. se va face după terminarea zonării producției agricole. Pentru controlul semințelor pînă în anul 1960 va crea încă două laboratoare raionale la Sf.Gheorghe și Odorhei, care poate să rezolve controlul semințelor în întreaga regiune.

Satisfacerea crescîndă cu produse a populației muncitoare dela orașe și sate pune sarcini importante de rezolvat și în fața sectorului legumicol, sector care în regiunea noastră încă stă la un nivel de dezvoltare scăzută.

Situația nesatisfăcătoare a acestui sector se datorește multor cauze, care pe deoparte trebuie căutate în vitregia moștenirii a regimurilor trecute, regimuri cari nici nu au încercat măcar să amelioreze și să dezvolte această ramură importantă și rentabilă, iar pe de altă parte influența factorilor climaterice și geografice specifice regiunii produc greutăți sau împiedică cu desăvîrșire extinderea legumiculturii la un nivel mai superior.

Sprijinul susținut acordat de partid și guvern dezvoltării acestui sector s-a făcut simțit și în regiunea noastră, unde în ultimii ani s-au obținut rezultatele mulțumitoare. Astfel aprovizionarea populației muncitoare s-a putut efectua din producția proprie în condiții destul de bine, iar prețurile practicate au fost accesibile, ceea ce denotă un salt calitativ a producției legumicole. Totuși legumicultura regiunii nu a atins un nivel corespunzător posibilităților create, ceea ce face ca în următorii ani să se întreprindă acțiuni energice în sprijinul ridicării calitative a acestui sector.

Analizînd factorii cari condiționează dezvoltarea sectorului legumicol reiese că regiunea noastră se găsește în condiții climatice mai puțin favorabile din punct de vedere al majorității plantelor de grădină în special al legumelor termofile, față de restul regiunilor din țară. Iernile aspre, brumele tîrzii și timpurii, verile scurte, fac ca multe specii de legume să fie foarte pretențioase față de lucrările agrotehnice și în acelaș timp să dea producții mai

reduse ca în alte părți, deși solul aluvionat pe care s-a dezvoltat acest sector este corespunzător și chiar favorabil legumiculturii.

Precipitațiile anuale sunt destul de uniform repartizate și în concordanță cu cerința majorității plantelor de cultură, ceea ce a făcut ca problema irigațiilor legumelor să nu fie o preocupare atât de acută pentru legumicultorii, deși irigațiile incontestabil, este absolut necesar pentru obținerea unor produse de calitate la unele specii legumicole.

Complexul factorilor de mai sus au dat posibilitate legumiculturii să se dezvolte în anumite bazine din distincte, dintre care ca principale vom enumera: valea Mureșului dela Aluniș în jos, cu sub bazine specializate în anumite culturi ca de exemplu: valea Gurghiului, Beicăi, Nirajului, bazinul Oltului dela Malnaș în jos, cu centrele Chilieni, Sf. Gheorghe și Ozun, bazine de importanță redusă formează luncile Tîrnavelor și depresiunile Ciucului Gheorghenilor, aceste din urmă foarte importante din punct de vedere al producției de cartofi și vărzoase.

În general bazinele legumicole s-au concentrat în jurul marilor centre populate, a orașelor, unde producătorii își puteau valorifica mai convenabil produsele și unde existau centre de industrializare sau semiindustrializare a legumelor.

Condiționat de suprafețele restrânse și de producțiile mici, consumul specific al populației este mult scăzut dacă luăm în considerare media pe cap de locuitori.

Conform calculelor noastre cuprinse în tabelul nr.1. anexat capitolului legumiculturii, consumul minim necesar prevăzut pentru anul 1957, a fost de 75,5 kg. cantitatea care în condiții de intensă cultură nu ar fi fost un deziderat nerealizabil. Conform aprecierii noastre cu toate că s-au adus cantitățile apreciabile de legume din alte regiuni, acest nivel minim a fost departe de a se fi putut realiza. Necesarul industriei noastre de conserve s-a putut realiza în întregime numai prin achiziționarea unor cantități de legume termofile din alte regiuni. În total în 1957 s-au prelucrat cca 3.060 tone legume, cantitatea destul de apreciabilă față de unitățile reduse, ca număr existente în regiune, majoritatea cantității de mai sus a fost industrializată de Fabrica de conserve Mureșeni.

Avînd în vedere dezvoltarea continuă a sectorului socialist, precum și a producției globale este necesar a se prevedea o mai bună și variată asigurare cu legume a populației muncitoare, ajungîndu-se pînă în 1975 la un consum specific de 112 kg. legume, pe cap de locuitor ceea ce înseamnă că se va putea ajunge la un consum specific de 140 kg. în mediul urban și de 100 kg. în mediul rural, considerînd că 30 % din populația probabilă de 902.000 locuitori din anul 1975 vor locui în orașe (creșterea populației s-a calculat luîndu-se în considerare creșterea naturală anuală de 11,7 la mia de locuitori, creștere specific regiunii noastre)

La fel s-a prevăzut o creștere corespunzătoare a legumelor destinate industrializării și semiindustrializării ajungînd în 1975 la cantitatea totală de 5.200 tone, față de cele 3.060 tone, cît prezentau în 1957.

Creșterea consumului specific pe cap de locuitori a cantităților de legume destinate industrializării și totalul necesar consumului intern al regiunii autonome maghiare sunt dezvoltate în tabelul Nr.1. anexat.

Trecerea treptată a micilor gospodării agricole țărănești spre marea gospodăria agricolă socialistă va crea condiții favorabilă dezvoltării sectorului legumicol pe baze mai avansate din toate punctele de vedere, fapt care va duce la o aprovizionare complexă și completă a populației muncitoare autohtone, putîndu-se în acelaș timp crea însemnate cantități de legume, pentru export și chiar pentru alte regiuni.

După aprecierea noastră suprafața totală planificată a se cultiva cu legume va trebui să crească într-o măsură redusă, deoarece prin măsuri tehnico-organizatorice și aplicarea unei agrotehnici superioare, se poate mări considerabil volumul producției.

Considerăm că sectorul legumicol va face un salt calitativ uriaș, în perioada 1970–1975 atunci cînd întreaga suprafață va fi colectivizată, gospodăriile colective se vor întări, mecanizarea ajungînd la un nivel înalt, creindu-se în felul acesta surplusuri de brațe de muncă, pentru acoperirea nevoilor culturilor greu mecanizabile. Evoluția suprafețelor în viitorii ani, ar trebui să se prezinte în felul următor:

TABEL NR. 1.

Anii	Supraf. totală ha	Din care			Suprafața irigată	
		în sector de Stat	în sector cooperatist	în sector individual	Total din care	Diin sect. cooperat.
1957	5066	–			550	200
1960	6200	300	700	5.200	650	300
1965	6300	350	1200	4.750	800	500
1970	6400	400	2500	3.500	1200	900
1975	6500	450	3750	2.300	1500	1150

În primii ani (1958)–1960) trebuie să ne menținem la o suprafață ridicată față de cea realizată în 1957, din cauză că producția medie este scăzută și nu există încă condiții obiective ca dela un an la altul să se ridice vertiginos producția.

Mergând pe linia extinderii minime a suprafeței ocupate cu legume, pornind dela considerentul că există posibilități foarte mari de ridicare a producției medii la ha după cum vom vedea în cele ce urmează.

Ne menținem pe punctul de vedere că în viitor sectorul de Stat fie GOSTAT, fie alte unități vor trebui să dezvolte sectorul legumicol, deoarece formează o sursă de contrabalansare a unor tendințe de speculă pe piața neorganizată și asigură golurile ce ar surveni în aprovizionarea centrelor stațiilor balneoclimaterice.

Deși avem experiență tristă de continuă scădere a suprafeței ocupate cu legume în sectorul cooperatist, va trebui pe viitor să se dea o importanță deosebită dezvoltării acestui sector rentabil, care pe lângă că asigură venituri bănești considerabile, începând din prima perioadă a anului și în tot cursul lui, este chemat să contribuie tot mai mult la aprovizionarea centrelor muncitorești și orașelor cu legume proaspete. Deaceia considerăm că este absolut anormală situația creată prin introducerea în asolamente unor gospodării colective din bazinele apropiate a orașelor și cu condiții pedoclimatice foarte favorabile a unor suprafețe minime de legume. Aci se poate vedea lipsa de orientare și perspectivă a celor care au întocmit organizarea teritoriului. Exemplu cu GAC Curteni, cu un surplus mare de brațe de muncă are de abia 10 ha legume. Extinderea supra-

fetei se lovește în planul de ansamblu al gospodăriei, deși condițiile economice și chiar al brațelor de muncă permit extinderea. Deaceia propunem revizuirea unor proiecte din bazinele legumicole și cari la proiectele viitoare ținând cont de factorii naturali și social, legumicultura să fie reprezentată la organizarea teritoriului la nivelul cerințelor de perspectivă.

Concomitent cu creșterea suprafeței din sectorul socialist proporțional, vor scădea suprafețele legumicole din sectorul particular, ajungând pînă în anul 1975 la o suprafață totală de 2.300 ha, suprafață ce se va cultiva pe loturile individuale ale colectivităților și populației urbane.

Punctul hotărîtor însă în dezvoltarea legumiculturii autohtone va constitui creșterea producție la unitatea de suprafață, creșterea care este pe deplin posibilă chiar și în condițiile noastre mai vitrege.

De unde pînă în prezent în cei mai buni ani de recoltă s-au putut obține producții medii de 12.000 kg la ha de roșii, sau de 7-8000 kg. de ardei, în anii ce urmează și în deoseb în perioada anilor 1970–1975, va trebui să atingem o producție medie de 16-18.000 kg la hectar de roșii și de 14-15.000 kg la ardei. În aceeași proporție este posibil să se ridice randamentul la ha cultivat cu diferite legume, astfel ca începînd din anul 1970 să fim în stare să ne aprovizionăm pe deplin numai din producția locală. Iar la unele produse să avem chiar excedente. În situația nr. 2 alăturată sunt date pe anii cincinali perspectiva creșterii suprafeței producției medii la ha și a producției globale pe regiunea noastră. Am considerat că așa cum s-a menționat mai sus anul hotărîtor pentru saltul calitativ al legumiculturii, va fi anul 1970, cînd s-au prevăzut obținerea unor producții corespunzătoare. Ca linie generală s-a mers pe extinderea la maximum posibil a legumelor termofile la cari suntem deficitari așa încît suprafața ocupată cu roșii de 626 ha în 1957, va trebui să crească pînă în 1975 la 1.000 ha, de ardei dela 281 ha la 450 ha, etc. Varza și rădăcinoasele se vor menține ca suprafață în 1975 aproape de nivelul anului 1957, după ce în anii premergători va avea o curbă ascendentă pînă în 1960–1965, cînd treptat va lăsa locul altor legume. Desigur descreșterea suprafeței

nu se face la dauna producției globale, căci nivelul agrotehnic corespunzător va asigura producții medii ridicate. Producția ridicată ce se va obține va asigura pe deplin necesarul consumului intern al regiunii după cum reiese și din prevederile menționate în situația Nr. 3. alăturată, unde sunt date, consumul total, producțiile totale, deficitul și excedentul la principalele sorturi și culturi legumicole.

Din analiza datelor prezentate pînă în anul 1970 vom fi deficitari în special la legumele termofile la roșii, ardei, alte legume, avînd în schimb cantități excedentale la varză, rădăcinoase și cartofi timpurii, unde s-au luat în considerare solurile timpurii indiferent dacă au fost iarovizați sau nu. Deficitul cronic de la poziția “alte legume” se va putea asigura din producția legumelor forțate, căreia după cum vom vedea i se asigură un loc important în ridicarea calitativă a legumiculturii. Pentru a putea face față cerințelor crescînde, ale populației și industriei bunurilor de larg consum la nivelul arătat mai sus printr-o creștere considerabilă și variată a cantității de legume obținute în cultura de cîmp, sunt necesare luarea unor măsuri tehnico-organizatorice absolut indispensabile fără realizarea cărora nu se poate concepe redresarea legumiculturii noastre. Dintre aceste vom prezenta pe scurt pe cele mai importante:

1. – Creșterea suprafeței irigabile.

Propunerile noastre sunt cuprinse în tabelul Nr. 1. din cadrul textului prezentei lucrări, unde s-a prevăzut creșterea suprafeței irigate la legume, pentru anul 1975, de 1.500 ha, din care în sectorul cooperatist 1.150 ha. Irigarea a 1.500 ha de legume va contribui substanțial al ridicarea producției medii la ha.

2. – Mecanizarea legumiculturii.

Acest sector este unul dintre cele mai greu mecanizabile sectoare ale agriculturii, deoarece lucrările ce se efectuează sunt foarte multe și de naturi diferite. Pe de altăparte la unele legume se aplică unele lucrări mecanizabile, ca: ciupitul, copilitul la tomate, castraveți, culesul fructelor la majoritatea legumelor, etc. Totuși chiar așa fiind mecanizarea se poate aplica la foarte multe lucrări cu caracter universal, ceea ce pe lîngă scăderea prețului de cost va contribui la asigurarea unor producții ridicate.

Astfel este necesară utilizarea legumiculturii cu mașini de pregătire a terenului în vederea irigației, de semănat, plantat, de prășit, utilaj pentru irigat, mașini de recoltat varză, rădăcinoase, ceapă, etc. În același timp trebuie să joace un rol deosebit mica mecanizare care prin mașini mici de semănat în răsadnițe, pe straturi, de prășit, mușuroit, aparate de combaterea bolilor și dăunătorilor și nu în ultimă instanță prin asigurarea uneltelor Wolf, vor contribui necondiționat la creșterea producției și scăderea continuă a prețului de cost.

3.– Asigurarea parcului corespunzător la răsadnițe.

O condiție la fel de importantă pentru ridicarea legumiculturii mai ales în regiunea noastră o constituie creșterea continuă a suprafeței răsadnițelor. În Bulgaria, după afirmațiile specialiștilor bulgari, care ne au vizitat regiunea în anul 1957, se folosește pentru fiecare ha de cultură în câmp cca 200 mp. de răsadnițe. Ei au explicat slabele rezultate obținute ale legumiculturii noastre prin suprafața redusă a răsadnițelor la unitatea de suprafață care suprafața nu permite obținerea unor răsaduri de calitate. Dacă luăm de exemplu situația regiunii din anul 1957, vom vedea că pe un hectar cultură de câmp, la care se folosește răsadul, revine 34 mp. răsadnițe. Comentariile sunt de prisos. De sigur condițiile din R.P.Bulgaria, diferă mult de ale noastre și cum ei merg pe obținerea de răsaduri pentru culturi extratimpurii, este normal să aibă un parc atât de impresionant de răsadnițe, dar a rămâne în situația actuală pentru noi, ar însemna să vorbim doar în van, despre dezvoltarea sectorului legumicol.

După aprecierea noastră pentru anul 1975 ar trebui să dispunem de un parc de răsadnițe calde, care s-ar cifra la circa 203.800 mp. așa cum de altfel este menționat și în situația nr. 4 anexată, ceace ar reprezenta 80 mp. de răsadnițe la ha

4.– Folosirea unor soiuri corespunzătoare.

Crete treptat condițiile de mai sus, vor trebui să fie introduse în legumicultură soiurile cele mai corespunzătoare condițiilor pedoclimatice specifice regiunii. Pînă în prezent problema aceasta nu s-a urmărit cu destulă competență. În viitor se va avea în vedere asigurarea soiurilor de legume cuprinse în raionare și la care să se adauge

în măsură tot mai mare soiuri timpurii și extratimpurii cât mai rezistente la dăunători.

Legate de problemele de mai sus considerăm necesară introducerea în cultura de câmp a soiurilor de legume timpurii și extratimpurii, cari prin diferite procedee de protejare și adăpostire sau iarovizare vor putea produce legume mai de timpuriu și în cantități apreciabile. Astfel la aceste capitole propunem o dezvoltare în următorii ani: după cum se vede la anexa Nr.5.

Aceste cantități ar umple un gol ce există în aprovizionarea regiunii noastre cu produsele legumicole între producția culturilor forțate de sub geam și cea a culturilor legumicole din câmp.

Obținerea producțiilor extratimpurii în câmp se poate realiza însă numai în cazul când răsadurile respective au crescut și s-au dezvoltat în ghivece nutritive. Deaceia această acțiune banalizată pînă acum va trebui pusă pe picioare într-un cadru real, strîns condiționată de factorii care contribuie la buna reușită a ei (mașini sau aparate de confecționat, nivel profesional, adecvat, soiuri etc.)

După noi în viitorii cincinali s-ar putea planta cu răsaduri crescute în chivece nutritive cca 5 ha în 1960, – 30 ha în 1965 – 80 ha în anul 1970 și cca 120 ha în anul – 1975.

5. Insămînțări sub iarnă și culturi succesive.

Minimul efort cerut de o astfel de cultură face ca ea să fie una din cele mai rentabile. În felul acesta se seamănă toamna prin august, septembrie pe terenurile de unde s-a strîns recolta principală, (cartofi timpurii etc) spanacul atît de căutat primăvară. Aproape în condiții identice se plantează răsadul de salată și arpagicul pentru ceapă verde primăvară.

Tot aici trebuie să menționăm importanța culturilor succesive și intercalate, cari permit să se scoată într-o perioadă de un an– două sau chiar trei producții de pe aceea suprafață. Planul dezvoltării acestor culturi este expus în situația nr.6 anexată.–

Agrotehnica aplicată în prezent majorității culturilor legumicole nu este adecvată de pe o parte datorită metodelor învechite folosite, dar mai ales nivelul scăzut al cunoștințelor profesionale ale majorității cadrelor din producție.

Aici vom reda doar câteva din deficiențele care dăinue în practica zilelor noastre indicînd în acelaș timp și remediile corespunzătoare.

Suprafețele ocupate cu legume, datorită producțiilor mari cari se realizează sărăcăcesc repede în substanțe nutritive, din care cauză ele trebuiesc în continue îngrășate din vreme arate din toamnă, grăpate primăvară de vreme, lucruri care în multe cazuri nu se aplică la timpul potrivit. Deasemenea pe aceste suprafețe se aplică destul de sporadic îngrășarea cu îngrășăminte chimice, atît administrate ca îngrășăminte de bază, cît și aplicate, în perioada de vegetație. Si ca să revenim tot la specialiștii bulgari, ei au afirmat că administrează în diferite perioade ale unui an la culturile mai pretențioase ca de exemplu: la roșii, ardei, vinete, 40 tone îngrășămînt natural și pînă la 800–1000 kg. îngrășăminte chimice. În aceste condiții nu e de mirare faptul că producțiile medii pe țară la roșii se ridică la 5–7 vagoane pe ha, la ardei de 4–6 vagoane, etc. Cifra aproape de necrezut dar confirmate și de specialiștii noștrii, cari au avut ocazia să se documenteze la fața locului.

În spiritul celor de mai sus pentru viitori cincinali am prevăzut creșterea considerabile a administrării îngrășămintelor organice și anorganice pe suprafețele ocupate cu legume conform cifrelor înscrise în tabelul Nr.7. anexat.

Problema semințelor

Noi nu am ajuns încă într-un stadiu în care această problemă să fie rezolvată. Deși s-a îmbunătățit simțitor aprovizionarea cu semințe, există încă deficiențe serioase în special în asigurarea unor semințe de calitate, a purității solului, a uniformității, care lasă mult de dorit, ne mai vorbind de calibrarea semințelor a cărui rol în ridicarea producției ei tot mai insistent subliniat de cercetătorii din țara noastră.

De aceea legumicultorii mai pricepuți în majoritatea cazurilor își asigură semințe prin selecție simplă la culturile pretențioase ca soi. Pe viitor activitatea desfășurată de către organele AGROSEM dar mai ales cea aplicată în câmpurile de înmulțire a semințelor va trebui în mod foarte serios îmbunătățită.

Una din cauzele că nu obținem producții mari în prezent este că nu știm și asta ne referim la majoritatea lucrătorilor din legumicultură, să creștem un răsad de calitate sau

în cazul cînd acest lucru este mai puțin sau mai mult cunoscut, lipsa de răsadnițe ne împiedică s-o facem. Experiența unor unități de lîngă București a demonstrat că crescînd un răsad viguros, sănătos, selectat cu rigurozitate și la noi se pot obține producții de 6 vagoane roșii la ha. Delegația de legumicultori din Bulgaria au subliniat cu o deosebită tărie această stare de lucruri existente în practica legumicultorilor noștri. Aici trebuie să se intervină printr-o calificată îndrumare a legumicultorilor atît la locul de producție, cît și prin cursuri de specializare.

Decurgînd din folosirea unor răsaduri slabe necălite, alungite, plantate cu întîrziere nu ne putem aștepta numai la rezultate mediocre în producție.

O altă cauză a producțiilor slabe de la noi se datorește de multe ori faptului că nu dăm o densitate corespunzătoare la unitatea de suprafață, fie din lipsă de răsad, fie din neștiință sau practică învechită. Pentru exemplificare vom arăta că bulgarii plantează pînă la 110-120.000 răsaduri de ardei la ha, pe cînd noi de abia plantăm pînă la maximum 50.000. La fel se întîmplă și la roșii și alte legume.

Există deficiențe serioase în modul de aplicare a lucrărilor culturale, neaplicîndu-se la timp prășitul, copilitul, plivitul, combaterea dăunătorilor animalii și vegetali.

Aceste ar fi doar cîteva din problemele ce le ridică dezvoltarea pe o treaptă superioară al producției legumicole din cîmp de a căror rezolvare însă, depinde întregul viitor al acestui important sector.

Cultura forțată de sub geam.

Dacă în cultura de cîmp legumicultorii din regiune obțin totuși și rezultate mulțumitoare, iar unii chiar rezultate bune, nu acelaș lucru se poate afirma despre culturile mai pretențioase crescute sub geam, fie în sere, fie în răsadnițe. Existența unor specialiști și practicieni într-un număr redus nu a facilitat dezvoltarea acestui sector, decît într-o măsură foarte restrînsă și aceea mai mult în domeniul floriculturii. Pînă în ultimii ani cultura legumelor forțate sub geam se reducea la activitatea cîtorva familii de bulgari stabilit în orașul Tg.Mureș, cari produceau cantități minime față de cerințele pieții, în condiții de răsadnițe calde.

În ultimii ani însă s-au deschis perspective serioase de dezvoltare a culturilor forțate în condiții de sere prin inițiativa organelor de Partid și de Stat, înbrățișată cu căldura de către membrii multor gospodării agricole colective de a construi sere, avînd ca sursă de energie calorică cel mai ieftin combustibil, gazul metan.

În consecință se poate prevedea cu certitudine în viitor din cele mai strălucite acestui sector pe cît de interesant, pe atît de rentabil. În situația nr.8. anexată sunt prevăzute posibilitățile de extindere a suprafețelor de legume forțate sub geam, prezentîndu-se și un calcul aproximativ al producției.

După părerea noastră în anul 1975, asigurîndu-se suprafața de sere de 180.000 mp. regiunea ar putea pune la dispoziția țării și exportului cel puțin 200 tone gulioare, 10 tone ardei iute, 1120 tone tomate și 200 tone castraveți într-o perioadă cînd aceste lipsesc aproape cu desevărsire de pe piață. (februarie–iunie).

De nu mai mică importanță va trebui să se bucure și cultura legumelor forțate din răsadnițe simple. Deasemenea va trebui să fie exploatat la maximum parcul mare în răsadnițe necesare producerii de răsaduri pentru culturile legumicole din cîmp, deoarece înainte de repicarea rásadurilor se poate permite obținerea unei recolte de salată sau ridiche de lună.

Producția totală de legume forțată sub geam calculat la nivelul anului 1975, ar putea fi de:

- 250 tone salată
- 123 ” ridich de lună
- 210 ” gulioare
- 30 ” ardei iute
- 1440 ” roșii
- 525 ” castraveți.

Față de cantitățile aproape neglijabile obținute în anul 1957, producțiile de mai sus vor reprezenta o realizarea cu totul ieșite din comun, asigurînd regiunii noastre un rol important în acest domeniu, chiar pe planul republican.

În acelaș ritm accelerat trebuie să se desvolte și floricultura din regiune. În acest sector suntem favorizați în mare măsură de existența unor cadre de practicieni mai mulți sau mai puțin specializați a căror afort pe viitor va trebui să fie luat în considerare la maximum. Mijloa-

cele rudimentare ce le stau la dispoziție nu le permit să obțină rezultate ieșite din comun, deși nici aceste cazuri nu sunt chiar rare și ar fi o greșeală de neiertat pentru dezvoltarea floriculturii de a nu se sprijini ca punct de plecare pe priceperea și dragostea cadrelor existente. Este adevărat că majoritatea lor lucrează în sector particular, dar printr-o politică de favorizare și ajutor din partea Statului acestea cu timpul ar putea să fie uniți în diferite forme socialiste de producție. Un rol important va trebui să joace sectorul de Stat în această direcție, unde există deja posibilitate și în același timp se deschid largi perspective de dezvoltare a suprafețelor de sub geam.

Nu trebuie însă neglijat nici sectorul colectiv al agriculturii, ci dintr-o parte trebuie mereu susținută introducerea unor specii floricole, cari se împacă mai bine cu ciclul de cultură legumicol. Există o posibilitate extraordinară de favorabilă, pentru exploatarea la maximum a suprafețelor de seră, prin combinarea culturii legumelor cu cea a garoafelor. Se știe că perioada critică pentru cultura legumelor în sere o formează intervalul între lunile august–ianuarie, când pe deoparte legumele cultivate dau o producție foarte mică, nu sunt căutate și sunt nerentabile. În locul lor trebuie să introducă cultura garoafelor cu vîrf de producție în lunile decembrie–ianuarie, după care ar urma imediat cultura tomatelor. Valoarea producției garoafelor ar echivala chiar și în această scurtă perioadă de înflorire cu cea a tomatelor pe lângă faptul că surcesiunea culturilor, flori, –legume are o importanță deosebită asupra condițiilor de sol din seră.

Pînă în anul 1975 s-ar putea cultiva cu garoafe în aceste condiții și cca 100.000 mp. de seră ceea ce ar da o producție aproximativă de cel puțin 5 milioane fire de garoafe.

După părerea noastră sectorului floricol în viitorul apropiat și mai cu deosebire în planul de perspectivă trebuie să i se acorde o importanță preferențială, deoarece odată cu irigarea nivelului de trai a populației muncitoare se simte cu o deosebită intensitate cererea tot mai insistentă pentru acest articol.

Realizarea sarcinilor expuse în prezenta prezentare de perspectivă a sectorului legumicol și floricol

necesită un nivel corespunzător cunoștințelor practice și profesionale ale lucrătorilor în producție.

Actualul nivel profesional este cu totul necorespunzător și vor trebui să se facă eforturi serioase în sprijinul ridicării continue a cunoștințelor lucrărilor din legumicultură.

Varietatea mare de lucrări aplicate diferențiat pe specii și chiar pe soluri face ca cunoștințele legumicole să nu poate fi însușite într-un timp mai scurt, ceea ce îngreunează într-o măsură considerabilă, crearea în masă, de specialiști. Aceeași situație chiar mai complicată se găsește în floricultură. De aceea în viitorii cincinali va trebui acordată toată atenția creșterii de noi cadre, perfecționării cadrelor existente și creierii unor legături mai strânse între oamenii de știință și practicieni.

Un rol însemnat va trebui dat schimburilor de experiență cu caracter didactic ce se vor organiza atât pe plan regional, cât și pe plan republican în bazinele de culturi specializate și unde aplicând o agrotehnică avansată se obțin producții ridicate.

Pe de altă parte organizarea unor cursuri în fiecare an cu brigadierii sau șefii de echipă legumicoli, ar contribui deasemenea la o mai bună gospodărire în fondul legumicol al unităților socialiste.

Pentru ducerea la îndeplinire a sarcinilor care stau în fața agriculturii, privind mărirea producției la ha precum și reducerea prețului de cost, avînd în vedere propunerile de plan pentru dezvoltarea producției vegetale în regiunea Autonomă Maghiară pe un interval de timp mai mare, este necesar a se desvolta în sectorul protecției plantelor, respectiv a reorganiza sectorul, deoarece în actuală formă de organizare și inventar nu poate face față nevoilor.

În anul 1957 sectorul protecției plantelor dispune de următorul parc de mașini și aparate:

– Pompe portabile de stropit	800	buc.
– Pompe carosabile de stropit	50	”
– Motostropitoare “PHENOMEN”-Pioner	20	”
– Motostropitoare P.S.N.6	23	”
– Prăfuitoare de spate	210	”

precum și o serie de unelte, scule și material de protecția muncii. S-au efectuat pe următoarele culturi și suprafețe

combateri și tratamente:

– stropiri de iarnă	950.677	buc.	pomi
– stropiri accidentale	693.477	”	”
– cereale pentru boabe	5410	ha,	<u>din care</u>
1428 ha combaterea chimică a buruienilor.			
– plante tehnice	6.900	ha	
– cartofi, legume	354	ha	
– leguminoase	219	ha	
– plante de nutreț	349	ha	

Din patrimoniul pomicol s-a putut executa stropiri numai 50 %, combaterea buruienilor pe cale chimică s-a făcut din cei 147.298 ha cu cereale numai pe suprafața de 1.428 ha iar dăunătorii culturilor mari, cu excepția celor tehnice, s-a putut executa pe scară foarte mică, deși sunt culturi importante, ca de exemplu: la trifoi, lucernă, etc. dăunători cari anual produc pagube însemnate.

Dat fiind că folosirea produselor chimice au un rol tot mai important în procesul de producției agricole, iar pe de altă parte pentru prevenirea răspîndirii unor dăunători foarte periculoși, în prezent lipsă în R.A.M. ca de exemplu: gîndacul din Colorado, hyphantria, etc. și ținînd cont de propunerile planului de dezvoltare a agriculturii pînă în anul 1975 pentru executarea lucrărilor este necesar a se înzestra sectorul protecției plantelor cu următorul inventar de mașini și aparate, precum și cu materiale chimice (anexa 1, – 2, – 3, – 4, – 5.)

Odată cu creșterea volumului de lucrări și a inventarului actualul sistem de organizare a sectorului protecției plantelor nu mai poate răspunde cerințelor, deci pentru ași putea desfășura activitate, executînd tratamente de calitate cu randament înalt, este absolut necesar reorganizarea sectorului cît mai repede.

Propunem ca nouă formă să se înființeze ” stațiuni de protecția plantelor pe sistemul S.M.T.-ului Y a căror activitate să fie coordonată de un serviciu de protecția plantelor, în cadrul secțiunii agricole regionale.

În cadrul regiunii propunem a se înființa 3 stațiuni de protecția plantelor și anume: la Tg.Mureș, Odorhei, și Sf.Gheorghe.

În regiunea noastră putem distinge în linii mari trei bazine pomicele principale, în ceea ce privește răspîn-

direa pomilor fructiferi: bazinul Mureşului, Tîrnavelor şi Oltului. Mai importante sunt primele două, deoarece aici se găsesc toate condiţiile pentru propăşire şi dezvoltare a sectorului pomicol.

În cadrul celor trei bazine pomicole, luînd în considerare condiţiile locale social-economice şi tehnice (îndrumare, colectare, achiziţionare, transport, combaterea dăunătorilor) s-au stabilit 28 centre pomicole, încadrîndu-se în cadrul acestora aproape toate comunele din regiunea noastră.

Cele mai importante centre pomicole, unde se dezvoltă în condiţii optime majoritatea speciilor, sunt centrele Tg. Mureş, Reghin, Sîngiorgiul de Pădure, Odorhei şi Cristur, evi-tîndu-se în mod special mărul, părul, cireşul şi nucul. În afară de aceste centre puternice, în producţia merelor de iarnă sunt încă şi centrele Deda, (Raionul Topliţa) Gheorgheni, Lemnia din raionul Tg.Secuesc şi altele.

Centre mai importante pentru cultura părului sunt: Tg.Mureş, (Comuna Sîngiorgiul de Mureş), Gheorgheni şi Ciuc, unde complexul de condiţiile locale, este foarte prielnic, pentru soiurile de iarnă şi de toamnă.

Prunul are condiţii de dezvoltare în toate centrele pomicole, mai ales Reghin şi Tg.Mureş. Cireşul se dezvoltă bine şi dă producţii corespunzătoare şi susţinute în centrele Sîngiorgiul de Pădure (comunele Şiclod, Ghindari) Odorhei (comuna Forţeni) Tg.Secuesc (comuna Ojdula) Tg.Mureş (M. Niraj) Reghin (Ideciul de Jos şi Breaza).

Vişinul merge peste tot în condiţii foarte bune, trebuie extins mai ales în jurul centrelor de industrializare ca Tg.Mureş, M.Ciuc şi Tg.Secuesc, cu condiţie ca să se planteze soiuri rezistente la monilia.

Nucul trebuie extins în special pe islazurile din centrele Reghin, Tg.Mureş şi Cristur, precum şi Sîngiorgiul de Pădure.

Analizînd situaţia pomiculturii, în anul 1957, în ceea ce priveşte raportul dintre speciile existente, în regiune se găseşte următorul număr de pomi:

– Meri	517.872 buc.	reprezintă	27,26%	din total
– Peri	160.983 ”	”	8,78%	”
– Pruni	844.403 ”	”	45,08%	”
– Gutui	3.398 ”	”	0,02%	”
– Caişi	16.014 ”	”	0,07%	”

– Piersici	21.312	buc.	reprezintă	1,16	%	din	total
– Cireși	72.782	”	”	3,97	%	”	”
– Vișini	116.249	”	”	8,96	%	”	”
– Nuci	40.478	”	”	2,20	%	”	”
– Alți pomi	38.539	”	”	2,10	%	”	”

Din această cantitate un număr de 357.889 buc. pomi sunt plantați în masiv, ocupînd o suprafață de 1.789 ha, pe lângă care și răzleți se găsesc aproximativ 1.474.000 buc. pomi.

Dintre soiurile principale putem menționa la meri: Astrahan, Parmen, London peping, Budai Domokos, Jonathan, Renette, Sovari, Pătul, Boscop.

La păr principalele soiuri în producție: favorita lui Clapp, Williams, Untoasă Bosc și Dial, Hardem.

La pruni: Bistrițane, Reine Claude Verde, Tuleu gras, Ana Späth.

La caise: Timpurii de Arad, cea mai bună de Ungaria, și Ambrozia.

La piersici: Amsden. Elberta, și Regina Livezilor.

La cireși: timpurie și cea mai timpurie de Mai, Gamersdolf.

La vișini: Mocănești, Spaniolă, Hortenzia.

La gutui: Berecky,

La nuci: Sebeșel.

În ceea ce privește raportul dintre pomi altoiți și cei nealtoiți, putem spune că nu există pomi nealtoiți la măr și păr. Procentajul pomilor altoiți pe regiune se ridică la cca 15 % față de 85 % nealtoiți.

În anul 1957, pe specii și pe cap de locuitori s-a consumat următoarele cantități: mere 3 kg, pere 1,5 kg, prune 5 kg, gutui 0,25 kg., caise 0,08 kg., piersici 0,06 kg, cireșe 0,6 kg., vișine 0,9 kg. nuci 0,60 kg. și alte fructe 0,15 kg., în total 12,14 kg., ceea ce s-a calculat pe 750000 persoane, reiese că pentru consumul intern s-a consumat 2.066 tone mere, 1.125 tone pere. 3.750 tone prune, etc.

Pentru industria locală am folosit 1.852 tone mere, 346 tone pere, 1.513 tone prune, 22 tone caise, 24 tone piersici, 90 tone cireșe, 118 tone vișine, în total 3.967 tone fructe.

Fructele speciilor pomicole sunt foarte mult apreciate în regiune, astfel încît consumul specific de fructe

al populației este destul de ridicat. După calculațiile făcute pe specii și pe cap de locuitori după anul 1975, când plantațiile noi înființate vor intra pe rod, se vor consuma următoarele cantități: 40 kg. mere, 12 kg. pere, 14 kg. prune, 0,40 kg. gutui, 1 kg. caise, 1 kg. pierseci, 6 kg. cireșe, 3 kg. vișine, 3 kg. nuci, 0,5 kg. alte fructe, 0,69 kg. căpșune, 0,32 kg. fructe de arbuști, la total 81,91 kg. ceea ce s-a calculat la 902.000 persoane, cifra probabilă a populației din R.A.M. în 1975, reiese că pentru consumul intern vor fi necesare 73.887 tone fructe, 36.080 kg. mere, 10.824 tone pere, 12.628 tone prune, etc.

Pentru industrializarea fructelor am stabilit după posibilitățile locale, că necesarul pentru industria locală va fi de 7.800 tone mere, 420 tone pere, 6500 tone prune, 340 tone gutui, 160 tone cireșe, 364 tone pierseci, 600 tone cireșe, 600 tone vișine, 180 tone nuci, 50 tone căpșune și 10 tone fructe de arbuști, în total 17.014 tone fructe, apreciere aproximativă a puterii de prelucrare în 1975.

Pentru aprovizionarea centrelor muncitorești s-a considerat necesară o cantitate egală cu 13 % din producția totală, adică 17.074 tone.

Din cele de mai sus reiese că, regiunea noastră va putea livra în anii după 1975 o cantitate apreciabilă de fructe cca 88.262 tone.

Luând în considerare consumul specific al populației, asigurarea cu materiale prime a industriei alimentare, aprovizionarea centrelor muncitorești și posibilitățile de export, pînă în anul 1975, pe lângă susținerea stocului de pomi existenți să se planteze în masiv o suprafață totală de 25.410 ha, cu un număr total de 7.367.430 buc. pomi fructiferi. În total va fi 31.800 ha cu 9.200.000 buc. Plantațiile noi se vor crea în majoritatea cazurilor pe seama pășunilor, terenurilor degradate și terenurilor neproductive cca 25.410 ha, pe finețe cca – ha și pe cca – ha teren arabil necorespunzător producerii de plante agricole din cauza randamentului scăzut al acestora.

Tinând cont de aprovizionare cît mai bună cu fructe a populației, s-a prevăzut un echilibru corespunzător între specii și între soiuri. De exemplu la măr față de 27,26 % în anul 1957, se ridică la 42,5 % în anul 1975,

la păr față de 8,78 % se ridică la 12,8 %, la nuci față de 2,2 % se ridică la 4,1 %, față de total. La pruni se scade de la 45,08 % la 24,3 %t din cauza echilibrului necorespunzător între specii.

S-a prevăzut un echilibru corespunzător între soiurile de vară, toamnă și iarnă, răspîndindu-se în jurul orașelor, a centrelor industriale și a localităților balneoclimaterice soiurile de vară și de toamnă.

La păr procentajul soiurilor de vară și de toamnă, se menține ridicat în comparație cele de iarnă, deoarece în mare parte din regiune reușesc bine și sunt apreciate de cultivatori. Prunul de Bistrița se menține la un procent ridicat, fiind foarte mult apreciat de pomicultori și de consumatori.

Suprafețe la căpșuni și arbuști fructiferi nu au fost prevăzute mari, deoarece sunt răspîndite mai ales în tercale printre pomi din grădină.

În ceea ce privește asigurarea materialului săditor în afară de pepiniera G.A.S. Reghin și Boroșneul Mare, pepiniere raionale Lăzarea, Sîngiorgiul de Pădure și Ciuc trebuie înființată o pepinieră de 20 ha în raionul Ciuc, pentru a se produce material corespunzător regiunilor cu un climat mai aspru.

Situația viticulturii în perioada de
1960 – 1975.

Anii	Suprafata propusă					Producțiile		
	Vii altoite		Vii hibrizi și prod. directă		TOTAL	Prod. med. kg/ha	Producț. totală Tone	
	ha	%	ha	%	%			
1957	957	66	492	34	1449	100	4.503	6.526
1960	1518	75	492	25	2010	100	4.700	9.447
1965	1589	88	360	12	2949	100	5.000	14.745
1970	310	91	300	9	3400	100	5.200	17.680
1975	3750	94	250	6	4000	100	5.400	26.000

Centrele cele mai importante în regiunea noastră sunt: Batoș, Dedrad, Logig, (raionul Reghin) Bălăușer, Ghendul Mare și Mic (raionul Sîngiorgiul de Pădure) Crăciunești,

Acățari, Corunca (raionul Tg.Mureș.)

Pînă în anul 1975 plantăm 4.000 ha vițe de vie, cu producție totală 26.000 tone struguri.

Această sarcină se poate realiza, orientînd producția în următoarele direcții principale: vinuri albe de masă curente 50 % – 2.000 ha. struguri de masă 26 % – 1.040 ha. și vinuri albe de masă superioare 24 % – 960 ha.

Soiuri predominante vor fi următoarele pe tipuri de produse:

– Soiuri pentru vinuri albe de masă, curente, fetească albă, Neuburger, Fetească Regală și Ezerjó.

– Soiuri pentru masă: Perla de Csaba, Regina viilor, Chasselas, Muscat Ottonel, Muscat de Hamburg.

– Soiuri pentru vinuri albe de masă superioare: Fetească Albă, Treminer roz, Pinot gris și Muscat Ottonel.

Port altoaie corespunzătoare: Riparia rupestris, Kober 8 B. Teleki 5. B.B.

Suprafața propusă va fi plantată pe terenuri degradate.

Soiuri de meri: 3.910.000 buc.

Soiuri de vară: 9,11 %

Astrahan roșu	228.735	buc.	5,85	%
Astrahan alb	29.325	”	0,75	”
Charlamowschi	62.560	”	1,60	”
Alte soiuri	35.581	”	0,91	”

Soiuri de toamnă: 7,21 %

Gravenstein	84.847	”	2,17	”
Parmen Auriu	154.054	”	3,94	”
Alte soiuri	43.010	”	1,10	”

Soiuri de iarnă: 83,68 %

Budai Domokos	693.634	”	16,74	”
Ionathan	384.744	”	9,84	”
Pătul	356.201	”	9,11	”
Stettin roșu	360.893	”	9,23	”
Sóvari	309.672	”	7,92	”
Gustav durabil	260.797	”	6,67	”
Ponic	199.019	”	5,09	”
Alte soiuri	706.928	”	19,08	”

Soiuri de peri: 1.177.600 buc.

Soiuri de vară: 24,79 %

Favorită lui Clapp	80.901	”	6,87	”
--------------------	--------	---	------	---

Williams	67.123 buc.	5,70 %
Br. Jules Guyot	36.034 ”	3,06 ”
Alte soiuri	107.868 ”	9,16 ”
<u>Soiuri de toamnă: 26,81 %</u>		
Untoasă Bosc	81.961 buc.	6,96 %
Untoasă Diel	109.399 ”	9,29 ”
Alte soiuri	124.355 ”	10,56 ”
<u>Soiuri de iarnă: 46.40 %</u>		
Cure	271.555 buc.	23,06 %
Olivier de Seres	76.544 ”	6,50 ”
Hardenpont	79.360 ”	6,74 ”
Alte soiuri	142.500 ”	12,10 ”
<u>Soiuri de prune: 2.225.405 buc.</u>		
Bistrița	933.670 buc.	42,00 %
Tămăioasa de Bistrița	57.860 ”	2,60 %
Vinete de Italia	267.048 ”	10,20 ”
Ana Spăth	249.245 ”	11,20 ”
Reine Claude	338.262 ”	15,20 ”
Alte soiuri	379.320 ”	18,80 ”
<u>Soiuri de gutui: 156.400 buc.</u>		
Berecky	143.888 buc.	92 %
Alte soiuri	12.512 ”	8 ”
<u>Soiuri de caiși: 119.600 buc.</u>		
Cea mai bună din		
Ungaria	57.408 buc.	48 %
Timpurii de Arad	23.920 ”	20 ”
Ambrosie	14.352 ”	12 ”
Alte soiuri	23.920 ”	20 ”
<u>Soiuri de piersici: 193.200 buc.</u>		
Floare de mai	24.923 buc.	12,90 %
Amsden	38.447 ”	19,90 ”
Regina Livezilor	26.468 ”	13,70 ”
Elberta	19.900 ”	10,30 ”
Hale	38.253 ”	19,80 ”
Alte soiuri	45.209 ”	23,40 ”
<u>Soiuri de cireși: 441.600 buc.</u>		
Gamersdolf	124.531 buc.	28,20 %
Uriășe de Badacsony	77.280 ”	17,50 ”
Cea mai timpurie	51.225 ”	11,60 ”
Timpurii de mai	49.900 ”	11,30 ”

Alte soiuri	138.664	buc.	31,4 %
<u>Soiuri de vișine: 533.600 buc.</u>			
Mocănești	242.254	buc.	45,4 %
Crișana	88.577	”	16,6 ”
Spaniola	78.439	”	14,7 ”
Alte soiuri	124.330	”	23,3 ”
<u>Soiuri de nuci: 377.200 buc.</u>			
Sebeșel	274.040	buc.	70 %
Alte soiuri	103.160	”	30 ”

G. Dinamica creșterii sectorului cooperatist și al fondului de bază între anii 1960–1975.

Vezi anexa Nr ____.

H. Desvoltarea sectorului creșterii animalelor.

Regiunea noastră are un caracter zootehnic pronunțat, și datorită faptului că în desvoltarea sectorului socialist al agriculturii are un rol deosebit, pentru viitor – pornind-și din directivele celui de al II-lea Co[n]gres ca și din sarcinile Consfătuirii dela Constanța – este necesară sprijinirea mai mare a acestui sector și desvoltarea lui.

În urma măsurilor luate în anii puterii populare, sectorul creșterii animalelor a înregistrat unele rezultate.

Astfel față de anul 1954 efectivul total de taurine a crescut 7,56 %, iar vacile cu 11,16 %. Creșterea aceasta este foarte importantă luînd în considerare caracterul și importanța speciei. Deasemenea au crescut cu 1,7 % bivoliile și 22,6 % bivolițele, D[e]și la oi s-au înregistrat o scădere însemnată la anii 1955–1956, totuși în 1957 efectivul s-a refăcut fiind în curs de refacere totală. Numărul albinelor a crescut cu 12 %, la fel al păsărilor.

În ceea ce privește îmbunătățirea calitativă a efectivului, deasemenea s-au înregistrat progrese cari se oglindesc în realizarea planurilor de producții animale ca: lapte, unde față de plan s-a realizat: _____ carne și altele. Producțiile pe cap de animale furajate au crescut simțitor, mai ales în cadrul gospodăriilor agricole de stat, unde dela producția de 2.000 litri 1955, s-a ajuns în 1957 la 26.000 litri pe cap de vacă furajată, iar la gospodăriile agricole colective dela 1.010 litri 1956, la 1.200 litri 1957.

S-a îmbunătățit simțitor asigurarea cu reproducători de rasă, s-a îmbunătățit reproducția introducînd

însămînțările artificiale. S-au obținut unele succese în ridicarea prolificității la animale.

În dezvoltarea creșterii animalelor mici, deosebita s-a obținut rezultate de exemplu: în creșterea păsărilor, azi difuzînd 294.000 pui de o zi, pe cînd în 1956 nu am difuzat decît 50.000 capete pui.

S-a dezvoltat în oarecare măsură creșterea animalelor de blană – iepuri și a albinăritului.

Luînd însă în considerare nevoile mereu crescînde a oamenilor muncii în consumul produselor de origine animală, precum și puterea de cumpărare a oamenilor muncii, sectorul creșterii animalelor a rămas în urmă.

Deaceia este absolut necesar a indica unele măsuri – în linii mari – cari vor dezvolta efectivul de animale și producția, astfel ca pe zi ce trece să poată satisface tot mai bine nevoile oamenilor muncii.

Sigur că în ansamblul dezvoltării agriculturii creșterea animalelor este strîns legată de asigurarea bazei furajere. Partidul nostru a enunțat necesitatea intensificării culturii porumbului, ca principala cereala pentru asigurarea producțiilor ridicate de carne și lapte. Însă pentru regiunea noastră extinderea culturii porumbului fiind limitată sau nici nu se poate lua în considerare în raioanele cele mai specific zootehnic, cum sunt: Gheorgheni, Ciuc, Toplița, trebuie să ne îndreptăm atenția spre acele mijloace cari nu stau la îndemîină în ridicarea numerică a efectivului și a producției sale.

Acest prim mijloc este ridicarea producției fi-nețelor și p[ă]șunilor noastre, cari ocupă 54 %, din totalul suprafeței agricole a regiunii. Aceste suprafețe pînă în prezent nu au fost astfel îngrijite, nu li s-a aplicat agrotehnica necesară ca să asigure furaje cît mai multe și de bună calitate.

Este necesar ridicarea suprafețelor cultivate cu plante furajere cu 25 % cel puțin și mai ales ridicarea producțiilor furajere. Pentru regiunea noastră care și în prezent deține la 100 ha teren agricol mai multe animale, decît cele prevăzute în planul de dezvoltare anunțat la consfătuirea dela Constanța, pe 2-3 ani, adică de exemplu: la taurine avem 37,5 capete, din care 19,1 vaci față de 36 capete

taurine și 16 vaci cât recomandă consfătuirea dela Constanța la 100 ha.

Este necesar a se asigura cantitatea de nutreț insilozat de minimum 5 tone, pe cap de vacă furajată, asigurând cultivarea acestei suprafețe, mecanizarea procesului de cultură, astfel asigurând atât producție de lapte, cât și carnea ce am menționat mai jos.

Deasemenea este absolut necesar enunțarea și rezolvarea asistenței tehnice zooveterinare. În prezent cu toate succesele mari, înregistrate în acest sens – totuși suntem departe de a asigura asistența tehnică cari să se asigure aplicarea celor mai avansate metode de creșterea animalelor.

Față de cele de mai sus, luînd în considerare nivelul mereu crescînd a oamenilor muncii; posibilitatea de a ridica producțiile agricole și asigura o bază furajeră corespunzătoare posibilitatea introducerii unei mecanizări avansate și în sectorul creșterii animalelor pentru perioada anilor 1960–1975, profilăm astfel acest sector:

Dinamica efectivului de animale.

Ridicarea numerică a efectivului de animale a pornit dela nevoia asigurării unei producții mai mari de carne, lapte, ouă, etc. cunoscut fiind faptul că încărcătura actuală la 100 ha teren agricol nu este suficientă.

Am luat în considerare mijloacele ce ne stau și ne vor sta la dispoziție – prolificitatea ridicată – reducerea mortalităților, toate cari trebuie să concure la ridicarea numerică a efectivului. De asemenea ma luat în considerare și trebuie luat în considerare cointeresarea materială a sectorului cooperatist al agriculturii și al sectorului individual.

A trebuit luat în seamă specificul creșterii animalelor, care și în cooperativizare totală a agriculturii constituiesc mijlocul de producție, care va fi în întregime cooperativizat, cum este pămîntul – ci o foarte însemnată parte a animalelor vor continua să facă proprietatea personală a membrilor unităților cooperatiste – cari în perspectiva anilor următori va prezenta singurul sector în agricultură, pe lîngă gospodăriile de Stat.

Greutate specifică a speciilor am păstrat-o după specificul regiunii noastre și anume taurinele cu cea mai mare greutate specifică, apoi ovinele și porcinele, precum și

o dezvoltare însemnată a păsărilor de la 1.200.000 la – 4.500.000 capete. Situația efectivului este în tabela Nr. 1.

Față de anul 1958 efectivul de taurine va crește cu 26 %. Această creștere este proporțională dela ani la ani cu măsurile ce sunt prevăzute pentru asigurarea furajării efectivului în creștere și adăpostirea lui în adăposturi corespunzătoare.

Din totalul efectivului de taurine vacile reprezintă la toată această perioadă peste 50 % asigurând rentabilitatea speciei, precum și producțiile corespunzătoare de lapte.

Desvoltarea în acest fel al taurinelor, în această perioadă înclină transformare în ceea ce privește organizarea terenului agricol, cât și proprietatea asupra efectivului – asigură o încărcătură la 100 ha teren agricol de 47,4 capete față de 37,5 capete, cât avem în prezent – din care 24,1 capete vaci față de 19,1 capete.

Ovinele cari încă sunt în prezent într-o situație necorespunzătoare, atât prin lipsa unei pășuni bune, cât și prin pierderile cari continuă datorită parazitozelor suprapuse pe o îngrijire proastă, pentru viitor se vor face.

Astfel în urma calculului evoluției de efectiv, ar crește cu 34 %, ajungând pînă în 1975 la încărcătura de 88,6 oi la 100 ha teren agricol, cu o mai bună îngrijire și asigurarea unei pășunat cu hrană abundentă, această cifră poate fi depășită pînă la încărcătura de 100 oi la 100 ha teren agricol.

Porcinele – deși regiunea noastră nu este o regiune, care alieră – cari să asigure o dezvoltare mai rapidă a efectivului, totuși luînd în considerare rezultate de pînă în prezent – precum și posibilitățile de folosire în hrana porcilor a unor rezidii alimentare și a altor furaje verzi – și nevoia de a acoperi 50 % din producția globală de carne, cu carne de porc ca și din producția marfă.

Sumarul de porci a crescut cu 53 %, față de 1958 crescînd mai ales numărul scroafelor și anume pînă la 8 la 100 ha teren arabil de la 5,8, cât avem în prezent. Astfel cele 25.440 capete scroafe, în 1975 după două fătări de 16 purcei întărați dau un număr de 407.000 capete porci ce asigură disponibilul de sacrificare.

Cabalinele în urma procesului de transformare socialistă a agriculturii îmbunătățirea drumurilor și mecanizarea agriculturii – vor scădea cu cel puțin 48 % din toată regiunea.

Păsările trebuie să crească cu 150 % ajungând la o încărcătură de 1.780 capete la 100 ha, adică 17,8 capete pe un hectar. În acest efectiv nu intră păsările ce se vor sacrifica pentru consum.

Stupii deasemenea se vor dubla prin dezvoltarea stupăritului pastoral, lichidarea bolilor la albine și întărirea organizatorică a cooperativelor agricole socialiste.

În cadrul sectorului cooperatist al agriculturii, s-a luat drept bază trecerea treptată a suprafeței agricole din sector individual în sector cooperatist, astfel ca în 1975 întreaga suprafață colectivizabilă de 479.422 ha să fie colectivizată.

Cunoscând condițiile în care se petrece trecerea suprafeței agricole la noua formă de organizare și pornind de la faptul că încă nici până în 1958, nu am reușit a realiza prevederile legii, pentru dezvoltarea creșterii animalelor, iar pe de altă parte în această perioadă se va petrece atât trecerea de la gospodăriile individuale la cooperative agricole socialiste, cât și o organizare temeinică de ani de ani, mereu fiind gospodării noi organizate, nu am considerat posibilă depășirea încărcăturii de animale, proprietatea obștească la 100 ha teren agricol, față de prevederile Legii Nr.6.

Dacă toate unitățile cooperatiste agricole vor avea media indicată, considerăm că vor fi – ca pentru început – bine înzestrate cu animale. Pe lângă aceste considerențe s-a analizat și posibilitățile ce le va oferi pentru furajare unitățile noi create ca și cele vechi, când 25 % din suprafața agricolă va fi cultivată cu plante de nutreț.

Efectivul de animale proprietatea obștească a unităților cooperatiste agricole este aceea din tabela Nr.2.

Astfel din totalul efectivului de taurine ce va exista în 1975, proprietatea obștească a cooperativelor va fi de 25 %, restul fiind în proprietatea personală a membrilor acestor unități, vacile fiind 20,1 %.–

Ovinele reprezintă 78 % din totalul efectivului, iar porcinele 28 %.

După această perioadă de organizare și totală colectivizare a întăririi a unităților cooperatiste agricole se va putea trece și la ridicarea numărului de animale proprietatea obștească la 100 ha teren agricol. Pe lângă efectivul din cadrul unităților cooperatiste se va adăuga și efectivul aferent întovărășirilor agricole și zootehnice, care se va scoate din efectivul sectorului individual.

Producțiile animale.

Am căutat a asigura o ridicare corespunzătoare a producțiilor animale dela toate speciile, astfel pe total regiune laptele de vacă pentru o vacă furajată va ajunge la 2.500 litri în medie, lapte de oaie 55 litri în medie, lână la 2.8 kg.

Producția marfă față de anul 1958 a crescut 292 % la lapte de vacă, 201 % lapte oaie, la carne 143 %, asigurând în acest fel un consum mult mai ridicat de produse, de origine animală. Astfel dela 88 kg. carne pe un locuitor pe ani să ajunge la 126 kg. consum carne pe cap de locuitor pe un an.

În cadrul unităților cooperatiste deasemeni au crescut producțiile la animale. Producția de lapte pe cap de vacă furajată fiind de 3.000 litri în medie, la lapte de oaie 60 litri, la lână 3 kg. și altele.

Aceste rezultate se vor putea ajunge aplicând următoarele măsuri:

Reproducția se va organiza astfel ca în mod treptat tot procesul să se execute prin însămînțări artificiale. Difuzarea se va face dela următoarele centre raioanele: Tg. Mureș pentru raionul Tg.Mureș și Reghin, care va fi un sub centru, Gheorgheni, Cristur – Ciuc, Bățani Mari.

Raionul Sf-Gheorghe și Tg. Secuesc urmează să fie asigurat cu spermă de către C.R.C.S. Preșmer din regiunea Stalin.

Astfel în această perioadă urmează că peste 80 % din efectiv de vaci să fie însămînțat artificial dela centrele amintite, unde este de dorit ca să se aducă tauri de import din rasa Simmental în vederea îmbunătățirii calitative a efectivului de taurine existent.

Totodată se va urmări introducerea însămînțărilor artificiale și la porcine, iar la ovine se va lărgi acțiunea începută.

Rasele de animale.

Pentru această perioadă propunem ca la taurine să se îmbunătățească rasa Simmental care este potrivită condițiilor regiunii noastre fiind crescută și pînă în prezent cu foarte bune rezultate pe tot cuprinsul regiunii, cu perioade mici de intermitență, influențate de războiul al II-lea, cînd în unele raioane ca Gheorgheni și Ciuc, din cauza lipsurilor rasa existentă s-a degradat. Deci rămînem pe lîngă rasa Simmental a cărei calități asigură în regiunea noastră ridicarea producției de carne, lapte și muncă.

În scopul îmbunătățirii rasei, pe lîngă lucrările de selecție ce se vor efectua și însămînțările artificiale este neapărat necesar să se înțeleagă și să se insiste ca în următorii ani să putem aduce material de import, tauri, din rasa Simmental, pe care să-l folosim în cadrul stațiilor de însămînțări artificiale.

Fără a încuraja în acest fel și a influența astfel îmbunătățirea efectivului de taurine, rezultatele vor întârzia și chiar nu ne vom putea ridica la o selecție și îmbunătățire calitative corespunzătoare. Ca dovadă de exemplu faptul care se petrece în prezent, cînd gospodăriile agricole de Stat au adus material porcine de import, pentru îmbunătățirea calității raselor ce avem.

La ovine este nevoie ca în perioada anilor 1960–1975 să ducem o politică mult mai fermă asupra îmbunătățirii rasei actuale, în sensul de a transforma oile cu lînă groasă în oi cu semifînă, iar către finele perioade să trecem la oi cu lînă fină în unele părți ale regiunii (raioanele Tg.Mureș, Sîngirogiul de Pădure, Cristur și o parte din Reghin). Astfel trebuie să ajungem ca rasa țigaie să fie 100 % în regiunea noastră. Pentru aceasta avea condiții de mediu și trebuie urmărit asigurarea condițiilor de întreținere.

Avînd în vedere că efectivul de oi în această perioadă va fi în totalitate aproape în proprietatea obștească sau a membrilor, este mult mai ușor de a contribui la îmbunătățirea rasei actuale.

La porcine se va crește porcul Basna, ameliorat, precum și York în funcție de nevoile economice ce vor fi dictate în cursul acestei perioade.

La păsări vom extinde rasa Rhode și vom crea nuclee de Plymouth, precum și extinderea rațelor Peking și Khaky – Campbell. Deasemenea se va urmări dezvoltarea creșterii curcilor pentru carne.

Vom urmări îmbunătățirea raselor de albine prin întreținerea și efectuarea de lucrări de selecție în stupinile de Stat și a unităților cooperatiste agricole.

Efectivul de cai ce rămîne se va continua a se îmbunătăți în zonele forestiere cu calul de munte Huțul, iar în rest cu armăsari ce vor da animale bune de muncă, continuînd acțiunea de îmbunătățire cu rasa Lipițan.

Selecția și registrele genealogice.

În perioada anilor 1960 – 1975 se va organiza în mai bune condițiuni selecția și urmărirea producțiilor animale, în vederea realizării sarcinilor fixate de mărirea producției animale.

Astfel se va înființa aparatul necesar executării lucrărilor, fără de care nu se poate vorbi de controlul producției.

Se va introduce registrul genealogic regional și raional, înscriindu-se animalele ce vor corespunde cerințelor.

Se va efectua controlul producției de lapte la un efectiv de 10 %, din totalul efectivului și se va efectua control obligatoriu la întreg efectivul de vaci din sectorul cooperatist al agriculturii, peoprietatea obștească.

Deasemenea se vor efectua lucrări de control la 5 % din efectivul total de ovine, începînd lucrări de selecție în cadrul fermelor de ovine ale unităților cooperatiste agricole.

Se vor introduce lucrări de controlul producției de ouă și se va începe selecția la păsări, pe baza acestor lucrări, ținînd către un tip cît mai corespunzător pentru producție mixtă, ouă și carne și pentru un tip pentru producție de carne.

Pe lîngă lucrările de selecție se vor aplica pe scară din ce în ce mai largă regulile zoo-veterinare, care asigură ridicarea producției. Pentru aplicarea lor, prin o mai bună asistență tehnică se va duce o campanie intensă de școlarizarea tuturor acelor cadre, cari se vor ocupa cu problema de creșterea animalelor.

Mecanizare și construcții.

Pentru ridicarea producțiilor animale și scăderii prețului de cost destul de ridicat în condițiile producției de azi, este necesară intensificarea mecanizării procesului de producție din fermele zootehnice.

În primul rînd asigurarea unei mecanizări a lucrărilor grele, ca asigurarea furajelor și pregătirea lor, adăpatul și evacuarea gunoiului din grajd, va trebui rezolvată.

Se va mecaniza procesul de producție în fermele de vaci în privința introducerii smulsului mecanic și executarea curățeniei corporale în mod mecanic, pe măsura electrificării fermelor.

Se vor introduce automate de hrănire fie sub formă de ben[z]i, fie sub formă de automate propriuzise, atît taurine, cît și pentru porcine și pasări.

Construcțiile de instalații vor respecta principiile de igienă și amplasare cerute de regulile sanitare-veterinare și zootehnice.

Acțiuni sanitar-veterinare.

În perioada anilor 1960–1975 trebuie întărită baza materială acțiunilor sanitar-veterinare, astfel ca să se creeze condițiile necesare lichidării unor boli, scăderii procentului de mortalitate și morbiditate la minimum posibil.

Astfel trebuie construite încă 5 spitale veterinare la sediile de raioane: Odorhei, Ciuc, Cristur, Baraolt, Toplița și Gheorgheni.

Trebuie lărgite rețeaua dispensarelor veterinare dela 42 cîte sunt în prezent la 72 dispensare, deci trebuie construite sau amenajate 30 dispensare sanitar-veterinare noi în localitățile circumscripției veterinare.

Numărul circumscripțiilor veterinare va crește dela 56 la 72, deci trebuie înființate 16 circumscripții sanitare veterinare noi, pentru ca unitățile vite mari ce revin pe un medic veterinar, să fie de 3.000 capete, pentru a putea asigura asistența sanitar-veterinară bună.

Se va organiza rețeaua pentru controlul produselor de origine animală, astfel ca la fiecare sediu de raion, în fiecare centru muncitoresc și stațiune balneară să existe laboratoare pentru controlul alimentelor înzestrate cu aparatura minim necesară executării lucrărilor de control.

Se va îmbunătății sistemul de aerisire prin construirea de servicii de ecarisaj la Sf.Gheorghe și Tg.Mureș, pentru prelucrarea cadavrelor și rezidiilor animale.

Deasemenea se va îmbunătăți rețeaua sanitar-veterinară prin înființarea a 4 secții veterinare orășenești.

În aceste condițiuni se va proceda la lichidare următoarelor boli: morvă, pestă aviară, bruceloză și pestă porcină. Se vor lua măsuri pentru limitarea restului de boli și în special a tuberculozei la minimum posibil.

Propagandă și cadre.

Pentru îndeplinirea sarcinilor de producție fixate mai sus, este necesară îmbunătățirea asistenței tehnice zoo-veterinare.

Pentru aceasta trebuiește completată schema cu personalul tehnic corespunzător. Astfel în fiecare unitate cooperatistă agricolă la încheierea procesului de colectivizare să existe în funcție de numărul unități vite mari un tehnician, sau inginer zootehnist și un tehnician veterinar. Până la transformarea totală a agriculturii, la sfaturile populare comunale să se asigure postul de tehnicieni zooveterinari, care să dea posibilitate încadrării cu tehnicieni a fiecărui sfat popular comunal. Când toate comunele vor fi colectivizate, aceste posturi nu mai sunt justificate, urmînd a trece în cadrul unităților cooperatiste agricole, ce vor exista.

În afară aceste rețele să se asigure numărul necesar de medic veterinar repartizați în 72 circumscripții.

Pentru calificarea cadrelor cu pregătire superioară și medie din sectorul creșterii animalelor, în această perioadă se vor intensifica cursurile profesionale pe specialități, pentru îmbunătățirea măsurilor tehnice ce vor fi necesare.

Propaganda în sectorul creșterii animalelor se va lărgi prin schimburi de experiență, consfătuiri, expoziții de animale, filme documentare și alte mijloace ce vor fi puse în dispoziție de tehnica modernă. Se va îmbunătăți documentația științifică necesară popularizării problemelor de creșterea animalelor.

Tg.Mureș, la 31 Mai 1958.

SEFUL SECȚIUNII AGRICOLE,
Ing. Câmpean Ioan

CAPITOLUL VIII.
DESVOLTAREA AGRICULTURII SI SILVICULTURII.

1. – Desvoltarea agriculturii.

A. Monografia regiunii.

Regiunea Autonomă Maghiară în suprafața totală de cca 13.380 km.² cuprinde două mari unități geomorfologice: regiunea de munte și regiunea de podiș. Genetic aceste unități se împart la rîndul lor într-o serie de subunități.

Din punct de vedere climatic aceste unități au caracteristicile lor și care analizate prin prisma regimului termic, eolian și al precipitațiilor se prezintă astfel:

I. Regimul Termic.

Regiunea Autonomă Maghiară are un climat rece, teritoriul fiind încadrat între izoterma de 9° în Vest și cea de 6° în Est, scăderea temperaturilor avînd loc treptat către zona muntoasă din Est. Această repartiție a valorilor termice se menține atît în perioada caldă a anului, cît și în cea rece.

Vara temperaturile scad dela cca 19° în Vest pînă sub 16° în Est, iar iarna se trece dela cca -2° la mai puțin de -5°.

După datele înregistrate la stațiunile meteorologice de ordinul II. Tg.Mureș, Sovata și Sf. Gheorghe, variația lunară a temperaturilor, adică temperatură mijlocie lunară și anuală se prezintă astfel:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
Tg.Mureș	-4,7	-2,2	3,8	9,4	14,9	17,5	19,4	18,4	14,5	9,7	3,7	-1,3	8,7
Sovata	-4,7	-2,7	2,8	8,3	13,8	16,7	18,4	17,6	13,9	9,0	3,0	-1,7	7,9
Sf.Gheor.	-5,2	-2,5	2,9	8,1	13,7	16,5	18,4	17,2	13,6	9,0	2,9	-2,0	7,8

Din aceste date se observă că valorile scad dela Vest spre zona muntoasă din Est cu un grad și chiar mai mult în lunile de vară, pe cînd în lunile de iarnă diferența între cele două zone se reduc pînă la 0,3°.

Temperaturile extreme, adică maximile și minimele zilnice se aseamănă ca variație cu temperaturile mijlocii din tabelul de mai sus, valorile cele mai ridicate fiind înregistrate în partea de Vest a regiunii.

Astfel variația anuală a maximelor zilnice variază între 14,0° la Sf. Gheorghe și 14,5° la Sovata și Tg.Mureș; variația anuală a minimelor zilnice este între 2,4° la Sf.

Gheorghe, $3,1^{\circ}$ la Sovata și $3,7^{\circ}$ la Tg.Mureș, iar variația anuală a amplitudinii zilnice se diferențiază între $11,4^{\circ}$ la Sovata, la $11,6^{\circ}$ la Sf.Gheorghe și $10,8^{\circ}$ la Tg. Mureș. Diferențe mai accentuate sînt în cazul variației anuale a minimelor zilnice, atingînd pînă la $1,3^{\circ}$.

Amplitudinea anuală a temperaturii variază între 23° și 24° , valori ce depășesc 24° dovedind un climat mai excesiv întîlnindu-se la Vest de Tg.Mureș, iar în extremitatea estică a regiunii, amplitudinea anuală coboară sub 23° .

Dacă analizăm valorile termice din regiune care au influență directă asupra proceselor fiziologice, constatăm următoarele: temperaturile acumulate descresc spre partea muntoasă, cele mai reduse valori fiind înregistrate la Sf. Gheorghe și anume:

	0°	5°	10°
Tg.Mureș	3.308,5	2.083,4	1.033,3
Sf.Gheorghe	3.047,0	1.927,3	977,0

Regiunea Autonomă Maghiară se caracterizează prin ierni aspre în întreg teritoriul, înregistrîndu-se anual un număr mare de zile cu temperaturi medii sub minus 10° . Disparația ultimului îngheț, se observă în mare parte a raioanelor Toplița, Gheorgheni, M.Ciuc și Tg.Secuesc în jurul datei de 1 Mai, iar în restul regiunii la 21 aprilie.

În raioanele de munte primele înghețuri apar în jurul lui 1 octombrie, în special în raioanele Toplița, Gheorgheni, M.Ciuc, Tg.Secuesc și în mai mică măsură Sf.Gheorghe și Odorhei.

II. Regimul Eolian.

Curenții de aer ce străbat partea Nordică a acestei regiuni, se caracterizează prin frecvențe aproape egale între diferitele direcții. La Gheorgheni se observă intensități mai mari, decît la Tg.Mureș.

În partea Sudică a regiunii la Sf.Gheorghe, direcția predominantă este Vestul, situația ce se menține atît vara, cît și iarna. Frecvențele perioadelor de calm, în procente din totalul observațiilor pe anotimpuri se prezintă astfel:

	Iarna	Primăvara	Vara	Toamna
Gheorgheni	78	62	65	66
Tg.Mureș	66	42	51	58
Sf.Gheorghe	60	50	57	58

În general din punct de vedere eolian datele meteorologice demonstrează că întreaga regiune beneficiază de un climat destul de liniștit, frecvența de calm fiind în cele mai multe ori mai mare de 50 %. Cele mai mici valori indicând un procent ridicat de vânturi, sunt semnalate în Tg.Mureș, în timpul primăverii și la Sf.Gheorghe în timpul verii.

Regiunea Autonomă Maghiară se caracterizează prin frecvențele reduse ale vânturilor puternice. Curenții de aer cu tăria 10 G.B. lipsesc cu desăvârșire, iar cei de intensitate 8-9 G.B. se întâlnesc foarte rar. Curenții cu tăria 5-7 G.B. sunt mai frecvenți la vânturile din Est la Gheorgheni, în timpul iernii.

III. Regimul precipitațiilor.

În regiunea Autonomă Maghiară cad în mijlociu în timpul unui an precipitații ce variază între 600- și cca 1000 mm. cantitățile maxime fiind semnalate numai în zona muntoasă din Nord-Estul regiunii. Dincolo de această regiune ploioasă, în depresiunile întramontane precipitațiile se reduc din nouă, cantitățile mijlocii anuale coborând aici sub 600 mm. Cele afirmate mai sus se oglindesc în tabelul cantităților mijlocii anuale de precipitații de mai jos.

Gheorgheni	Reghin	Tg.Mureș	Sîng. Păd.	Sovata	Mierc. Ciuc	Căpîlnița	Odorhei	Sf. Gheor.	Tg.Săcuesc
599,5	644,6	645,4	649,8	744,8	571,2	747,4	614,0	618,2	569,0

Analizînd variația precipitațiilor în cursul anului la stațiunile de mai sus se constată caracterul continental al regimului pluviometric din regiunea Autonomă Maghiară, cantitățile cele mai mari de apă cad în timpul verii, iar cele mai mici iarna.

Astfel pentru luna iunie s-a înregistrat o medie de 112 mm. la Căpîlnița, 107,2 mm la Sovata, 104,4 mm. la Sf.Gheorghe, iar la Tg.Mureș, M.Ciuc, Reghin, Sîngiorgiul de Pădure și Gheorgheni cantități ce variază între 94,8 – 99,9 mm, cantitatea cea mai scăzută fiind la Tg.Secuesc 83,7 %. În acelaș timp în luna februarie cantitățile înregistrate variază între 15,8 mm. la Tg.Secuesc și 41,6 mm. la Sovata.

Primăvara și toamna cantitățile medii de precipitații sunt aproape egale, mai favorizate fiind cea dintâi.

Majoritatea stațiunilor se caracterizează prin existența unui singur maxim și a unui singur minim, ceea ce încadrează precipitațiile din această regiune, în timpul ploilor de vară.

Numărul lunilor în care cantitatea de precipitații depășește 40 mm. variază între 9 și 5, intervalele cele mai scurte întâlnindu-se în depresiunea Treiscaune și Ciuc.

Luna mai se caracterizează printr-o repartiție mai uniformă a precipitațiilor în cea mai mare parte a teritoriului, căzând în medie 70-80 mm. În zona muntoasă din nordul regiunii se înregistrează o creștere, cantitățile de apă căzute depășind aici 110 mm.

Precipitațiile în timpul verii depășesc în întreaga regiune 250 mm. Ele ating 251,7 mm. la Tg.Secuesc, 252,7 mm la Reghin, 267,6 mm la Odorhei, 259,3 mm la Tg.Mureș, 267,9 mm la Gheorgheni, 269,0 mm la Sîngiorgiul de Pădure, 285,3 mm la Sovata, 286,5 mm. la Sf.Gheorghe și 304,4 mm la Căpîlnița. Numai un teritoriu restrâns în jurul localității M. Ciuc înregistrează 247,2 mm în timpul verii. Zona ploioasă corespunde munților vulcanici și cele semnalate în cazul celorlalte intervale se menține și în timpul verii, în zona muntoasă se înregistrează în medie între 325 – 350 mm.

În intervalul octombrie – martie, perioadă de înmagazinare a apei în sol, cantitatea de apă ce cade în mijlociu în această regiune depășește 200 mm. Astfel ia variază între 165,2 mm la Ciuc, 165,3 la Sf.Gheorghe, 165,6 mm la Gheorgheni, 177,5 mm la Odorhei, 207,7 mm la Sîngiorgiul de Pădure, 208,7 mm la Tg. Mureș, 218,1 mm la Reghin, 231,8 mm la Căpîlnița și 251,3 mm la Sovata. Singura excepție este partea Estică a teritoriului, de presiunile Treiscaune, Tg.Secuesc, unde scade la 150,4 mm. Zona munților vulcanici se caracterizează prin valori mai mari ce depășesc 250 mm.

Din examinarea frecvenței diferitelor cantități anuale de precipitațiuni, rezultă că cele mai mici cantități de apă căzute în regiune pot coborî sub 400 mm, dar o frecvență aproape egală se întâlnește și la precipitațiile ce variază în jurul a 1000 mm. Frecvența cea mai mare cca 70-80 % se

întâlnește la precipitațiile cuprinse între 500-700 sau 500-800 mm. Ani foarte secetoși nu s-au înregistrat, iar cei foarte ploioși se întâlnesc rar.

In concluzie regiunea Autonomă Maghiară are un climat rece, repartiția teritorială a diverselor valori termice fiind determinate de condițiile geografice locale.

IV. Caracterizare generală pedo-geomorfologică.

Cele două mari unități geomorfologice ale regiunii Autonome Maghiare: regiunea de munte și regiunea de podiș cuprind o serie de sub unități de relief și anume:

- Munți cca 5.800 km².
- Depresiuni cca 2.000 km².
- Podișuri vulcanice cca 1.700 km².
- Podișuri sedimentare cca 3.880 km².

1.– Regiunea munților, cuprinde următoarele unități de relief:

a/ Munții desvoltați pe zona cristalină mezozoică și pe friș.

b/ Depresiuni întramontane și

c/ Munții vulcanici și podișuri vulcanice.

Munții desvoltați de zona cristalină mezozoică și pe friș se mărginesc în partea de Vest de Valea Voivodeasa între munții Călimani și Giurgiu, depresiunea Gheorgheni, depresiunea Ciucului, Valea Oltului, iar de aici o serie de depresiuni mai mici ca: Bicsad, Racoș, Homorod, etc. După datele geologice se disting două sectoare, din care: un sector Nordic alcătuit din munții Giurgiului, Hăghmaș și Ciuc cu înălțimi ce oscelează între 1.200–1.800 m. și cu pante în general mari. Acest sector Nordic se dezvoltă pe formațiuni cristaline, iar văile relativ tinere sunt în majoritatea cazurilor transversale cu direcția Est–Vest, cu excepția văii superioare a Oltului, care are un caracter logitudinal Nord–Sud.

Sectorul Sudic cuprinde munții Bodocului, Brețcu, Sizin, Baraolt și Bersani, între care se dezvoltă cea mai mare depresiune întramontană a cea a Bîrsei. Din punct de vedere geologic, aceste relief se dezvoltă pe friș, gresii, conglomerate, calcare, marne. Altitudinea munților este de 800–1.100 m. cu pante mici în regiunile înalte și destul de accen-

tuatate în lungul văilor.

Depresiunile întramontane din Regiunea Autonomă Maghiară sunt reprezentate de:

– Depresiunea Gheorgheni situată între munții Giurgiu, Hășmaș și Ciuc, cuprinde cursul superior al Mureșului și înclină ușor spre Nord. Are o altitudine de 750 – 800 m. Valea Mureșului relativ largă străbate depresiunea Gheorgheni, a cărei fund este plat și acoperit cu aluviuni noi.

– Depresiunea Ciucului este mai mare și mai complexă, încadrată între munții Hășmaș, Ciuc și Bodoc, iar la Vest de munții Hargitei. Sub raport geologic în această depresiune se întâlnesc aglomerate vulcanice și depozite cvaternare.

– Depresiunea Bîrsei, cea mai mare depresiune întramontană din R.P.R. din care în regiunea Autonomă Maghiară se întinde partea ei de Est și o mică parte din sectorul central[.] Aci apar depozite cvaternare aluvionare, conuri de dejecție, terase și lunci formate din nisipuri pietriș mărunț, argile, etc. Depresiunea este ca o covată încadrată de munți cu 900–1100 m. cu suprafața înclinată ușor spre Sud–Vest înspre lunca Oltului și a râului negru. În general pantele sub raport agrotehnic nu prezintă dificultăți.

Munții vulcanici.

Sunt cuprinși între depresiunea Gheorgheni și Podișul Transilvaniei și sunt reprezentați printr-o serie de conuri vulcanice, care se înșiră continuu dela Nord de Mureș pînă la Est de Tușnad. Conurile sunt din ce în ce mai mici către Sud, în timp ce la Nord de Mureș apare un complex de soluri și cratere. Înălțimea munților vulcanici scade dela Nord la Sud, dela munții Călimani la munții Giurgiului și Harghitei.

Podișurile vulcanice au o extindere în partea de Vest a lanțului vulcanic ca cel al Sovatei – Corund, ce se întinde între valea Gurghiului și valea Tîrnavei Mari, avînd o altitudine de 950–1000 m și în cuprinsul căreia se întâlnește depresiunea Praid, de unde izvorește Tîrnava Mică și afluenții ei. De asemenea aci se cuprinde podișul Vlăhiții dela Sud de Tîrnava Mare cu o altitudine ceva mai mică între 800–900 m.

2. Podișul Transilvaniei.

Podișul Transilvaniei în regiunea Autonomă Maghiară

se întinde la Vest de zona muntoasă și podișurile vulcanice, contactul cu acestea din urmă făcându-se printr-o denivelare de cca 150–200 m. și printr-o serie de depresiuni de contact, care formează un fel de uluc și care sunt: depresiunea Alunișului, depresiunea Gurghiu, depresiunea Eremitului, depresiunea Chibed, Șiclod, Atid, depresiunea Simonești, Odorhei și depresiunea Crăciunești–Văleni.

Din punct de vedere geologic, relieful podișului se dezvoltă pe depozite sedimentare mio-pliocene, însoțite de masive de sare scoase prin eroziuni. În general predomină argilele, marnele, nisipurile, conglomeratele și șisturile vulcanice. Altitudinea podișului este relativ mică datorită eroziunii fluviale și alunecărilor de teren. Altitudinea medie este de 600 m, pantele interfluviilor sunt în general mici și slab odulate, în timp ce pantele văilor fiind mai accentuate duc la alunecările intense. Ca dealuri de podiș din Regiunea Autonomă Maghiară și cităm dealurile Ceuaș-Săcal, Teleac și Niraj, dealurile Soimușului și Aramei.

Din cele de mai sus se poate vedea că pe teritoriul regiunii Autonomă Maghiare se întâlnește un relief din cel mai variat, atât sub raport morfometric, cât și sub raport structural.

Pe teritoriul regiunii Autonome Maghiare există diferitele tipuri de sol, dintre care cele mai importante pentru agricultură sunt următoarele:

a/ Podzolul, este reprezentat în partea Nord-Est a regiunii, cu excepția terenurilor aluvionare, și cuprinde mare parte din teritoriul raioanelor Tg.Secuesc, Ciuc, Gheorgheni și Toplița și o parte din raioanele Sf.Gheorghe, Reghin și Odorhei. Acest tip de sol reprezintă cca 51 % din teritoriul regiunii și se caracterizează printr-o textură luto-nisipoasă și o reacție în general acidă. Acest sol cere o lucrare mult mai intensă, mai ales în ceea ce privește încorporarea îngrășămintelor organice și minerale alcaline în scopul menținerii fertilității și pentru corectarea reacției acide.

b/ Sol brun roșcat de pădure, ocupă cca 32 % din suprafața regiunii și este răspândit mai ales în raioanele Reghin, Odorhei, Sîngiorgiul de Pădure, Tg.Mureș și Sf. Gheorghe. Cantitatea de humus care o conține acest sol, va-

riază între 2,5 și 4,3 %. Textura este luto nisipoasă pînă la lutoasă. Reacția solului este slab acidă în funcție de roca-mumă. Îmbunătățirea fertilității acestui sol se obține prin aplicarea îngrășămintelor organice și minerale cu bază de calciu.

c/ Solul aluvionar, este întins dealungul Mureșului și Nirajului în raioanele Reghin și Tg.Mureș, pe valea Tîrnavei Mici în raionul Sîngiorgiul de Pădure și pe văile Tîrnavei Mari, Nicoului, Homorodului Mic și Mare în raionul Cristur și Odorhei, iar în raionul Sf.Gheorghe pe valea Rîurilor Olt, pîrîul Negru, Cormoș, Baraolt și Zălan. Solul aluvionar este reprezentat în mai mică măsură în raioanele Tg.Secuesc, Ciuc, Gheorgheni și Toplița.

În majoritatea cazurilor aluviunile din regiunea Autonomă Maghiară au o textură nisipoasă și mai puțin argiloasă sau lutoasă, cu o reacție neutră. Cele cu constituție lutoasă sunt mai ales în raionul Tg.Mureș, Reghin și Sîngiorgiul de Pădure, unde creiază condițiuni de sol favorabil, în special pentru cultura porumbului. Acest tip de sol reprezintă cca 12 % din teritoriul regiunii.

d/ Cernoziomul degradat, ocupă o suprafață mică în Nord-Vestul raionului Tg.Mureș, și o parte mai redusă în Sud-Vestul raionului Reghin. Acest sol are o fertilitate naturală mare, este argilos și conține 4-5 % humus.

În afară de tipurile de sol descrise mai sus, în regiunea Autonomă Maghiară se mai întîlnesc și alte complexe de soluri într-un procent care atinge cca 3 % din teritoriul regiunii, cum sunt: nisipurile mobile din comuna Surcea și Comalău, din depresiunea Tg.Secuees de pe malul stîng al rîului Negru în suprafață de aproximativ 15 km², nisipuri aluviale, stratificate și cultivate, pe care vîntul le mișcă atunci cînd nu sunt acoperite cu vegetație și care constituie o unitate morfologică de sol unică în regiunea Autonomă Maghiară. Nisipurile dela Reci și Aninoasa așa numitele "dune Țde Retin" sunt nestratificate și în cea mai mare parte consolidate de vegetația lemnoasă sau ierboasă. Tot așa în zona solurilor de pădure apar lăcoviștele levigate, care sunt în general argiloase.